

Vlaams Audiovisueel Fonds vzw
Jaarverslag 2011

Uitgegeven door het
Vlaams Audiovisueel Fonds vzw

Bischoffsheimlaan 38 – 1000 Brussel
T 02 226 06 30 - F 02 219 19 36
info@vaf.be - www.vaf.be

Met de steun van de **Vlaamse Minister van Cultuur**

Inhoudsopgave

Voorwoord van de voorzitter	1 -
Voorwoord van de directeur-intendant	2 -
1 De opdracht van het VAF binnen het Vlaams audiovisueel beleid	6 -
2 Overzicht cijfers 2011	9 -
2.1 Onderscheid tussen goedkeuringen en contracteringen	9 -
2.2 Boekhoudkundige cijfers	9 -
2.3 Wijziging aantal operationele entiteiten	9 -
2.4 Boekhoudkundige cijfers VAF/Filmfonds	10 -
3 Steun aan creatie	13 -
3.1 Inleiding	13 -
3.2 Het selectiesysteem	13 -
3.3 Coaching	14 -
3.4 Financiële steun per categorie	16 -
3.4.1 Fictie	16 -
3.4.2 Animatie	24 -
3.4.3 Documentaire	27 -
3.4.4 FilmLab	32 -
3.5 Referentiebedragen per categorie	35 -
3.5.1 Inleiding	35 -
3.5.2 Korte toelichting	36 -
3.6 Overzicht tax shelter	36 -
3.7 Overzicht van alle aanvragen creatiesteun: in aantallen	39 -
3.7.1 Algemeen overzicht steunaanvragen creatie 2011	39 -
3.7.2 Impulspremies 2011 - reserveringen	43 -
3.7.3 Procentuele verhouding goedgekeurd/afgewezen per categorie	44 -
3.8 Overzicht van alle ingediende bezwaarschriften: in aantallen	45 -
3.9 Conclusie	45 -
4 Internationale betrekkingen en Europese zaken	47 -
4.1 Samenwerking met andere fondsen	47 -
4.1.1 Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel (CCA)	47 -
4.1.2 Nederlands Fonds voor de Film (NFF)	47 -
4.2 Europese Zaken	48 -
4.2.1 Eurimages: steun aan Europese coproducties	48 -
4.2.2 European Film Agencies Directors (EFAD)	48 -
4.2.3 Cine-Regio	52 -
4.2.4 European Film Promotion	53 -
4.2.5 MEDIA Desk – Vlaamse Gemeenschap	54 -
5 Overleg met de overheid, de sector en het steunpunt BAM	55 -
5.1 De overheid	55 -
5.2 De sector	55 -
5.3 Samenwerking met het steunpunt BAM	56 -
6 Interne organisatie	58 -
6.1 Algemene Vergadering	58 -
6.2 Raad van Bestuur	58 -
6.3 De regeringscommissaris	59 -
6.4 Het team, onder leiding van het Dagelijks Bestuur	59 -
6.5 De commissieleden	59 -
7 Vorming	60 -
7.1 Inleiding	60 -
7.1.1 De atelierwerking	60 -
7.1.2 Studie- en werkbeurzen	60 -
7.1.3 Steun voor van externe vormings- en opleidingsinitiatieven	60 -
7.1.4 VAF-campussen, -seminaries en -workshops	60 -

7.1.5	Participatie in (inter)nationale opleidingsprogramma's	- 60 -
7.1.6	Coaching MEDIA	- 61 -
7.2	De atelierwerking	- 61 -
7.2.1	Atelier fictie	- 61 -
7.2.2	Atelier documentaire	- 62 -
7.2.3	Atelier scenario.....	- 63 -
7.2.4	Atelier animatiefilm	- 64 -
7.2.5	Atelier FilmLab	- 67 -
7.3	Beurzen	- 67 -
7.3.1	Inleiding	- 67 -
7.3.2	Toegekende steun.....	- 68 -
7.3.3	Vooruitzichten	- 71 -
7.4	Steun aan externe opleidingsinitiatieven	- 71 -
7.4.1	Inleiding	- 71 -
7.4.2	Toegekende steun.....	- 71 -
7.4.3	Vooruitzichten	- 73 -
7.5	VAF-campussen, -seminaries en -workshops	- 74 -
7.5.1	VAF-campussen 'kort' (infosessies van max. één dag)	- 74 -
7.5.2	VAF-campussen 'lang' (meerdaags).....	- 75 -
7.5.3	Vooruitzichten	- 76 -
7.6	Partnerschappen met (inter)nationale opleidingsinitiatieven.....	- 77 -
7.6.1	Docu Regio	- 78 -
7.6.2	Producers Network	- 78 -
7.6.3	EP2C.....	- 78 -
7.6.4	Rotterdam Lab	- 78 -
7.7	Conclusie	- 78 -
8	Onderzoek.....	- 80 -
8.1	Inleiding	- 80 -
8.2	Lopende onderzoeken	- 80 -
8.3	Vooruitzichten.....	- 80 -
9	Flanders Image.....	- 82 -
9.1	Communicatie.....	- 82 -
9.2	Promotie	- 83 -
9.3	Doelstellingen voor de toekomst	- 84 -
9.4	Partners.....	- 84 -
10	Location Flanders.....	- 86 -
10.1	Communicatie.....	- 86 -
10.2	Doelstellingen voor de toekomst	- 87 -
11	MEDIA Desk België – Vlaamse Gemeenschap.....	- 89 -
11.1	Steunmaatregelen van MEDIA	- 89 -
11.1.1	Aanbod van subsidies	- 89 -
11.1.2	Coaching	- 90 -
11.2	Informatie en advies.....	- 90 -
11.3	Activiteiten	- 91 -
11.4	Toegekende steun door het MEDIA Programma	- 92 -
12	Bijlagen.....	- 98 -
12.1	Prijzen en eervolle vermeldingen	- 99 -
12.2	Festivalselecties	- 106 -
12.3	Vlaamse film in cijfers.....	- 135 -
12.3.1	Inleiding	- 135 -
12.3.2	Prijzen en selecties van Vlaamse audiovisuele producties	- 137 -
12.3.3	Bioscoop.....	- 139 -
12.3.4	DVD-verkoop in België.....	- 146 -
12.3.5	Kijkcijfers Vlaamse audiovisuele creaties	- 149 -
12.3.6	Piraterij	- 155 -
12.3.7	Video on Demand	- 158 -
12.3.8	Sociale Media	- 163 -

12.4	Buitenlandse rechtenverkoop in 2011	- 165 -
12.5	VAF-Wildcards	- 167 -
12.5.1	VAF-Wildcards fictie 2005-2010	- 167 -
12.5.2	VAF-Wildcards documentaire 2005-2010	- 169 -
12.5.3	VAF-Wildcard animatie 2010	- 170 -
12.6	Vlaamse audiovisuele creaties in productie in 2011	- 172 -
12.7	Audiovisuele creaties gerealiseerd in filmsteden	- 178 -
12.7.1	Cijfers aanvragen en draaidagen	- 180 -
12.7.2	Webstatistieken (Google Analytics)	- 183 -
12.8	Welke premies verleende het VAF in 2011?	- 185 -
12.9	Definitie van de categorieën in 2011	- 187 -
12.10	Hoe verliep de selectie van projecten in 2011?	- 188 -
12.10.1	Hoe werkt het selectiesysteem?	- 188 -
12.10.2	Wanneer kunnen steunaanvragen worden ingediend?	- 189 -
12.10.3	Bij welke beoordelingscommissie indienen?	- 189 -
12.10.4	Hoe werkt de bezwaarprocedure?	- 190 -
12.11	Samenstelling beoordelingscommissies in 2011	- 191 -
12.11.1	Creatie	- 191 -
12.11.2	Vorming en onderzoek	- 192 -
12.12	EFAD common position on new CC	- 193 -
12.13	Ontwerp – Mededeling van de Commissie betreffende staatssteun	- 204 -

Voorwoord van de voorzitter

In 2012 bestaat het Vlaams Audiovisueel Fonds 10 jaar.

Pierre Drouot en zijn team mogen met trots 10 kaarsjes uitblazen. Het VAF hebben zij uitgebouwd als een belangrijk instrument van de overheid voor de sector. De goede werking en het transparante beleid bij het VAF genieten het vertrouwen van zowel de overheid als van de audiovisuele sector.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de talrijke activiteiten die het Vlaams Audiovisueel Fonds het voorbije jaar heeft uitgevoerd. Het gemotiveerde team bij het VAF zorgt voor een snelle, efficiënte en flexibele aanpak van de verschillende dossiers die tijdig verwerkt en opgevolgd worden. De vele filmprijzen die de Vlaamse films dit jaar mochten ontvangen vormen de kroon op hun werk.

Een speciaal woordje van dank moet hier zeker gericht worden aan Filip Van Damme, voorzitter van de Raad van Bestuur tot eind 2011. De hechte samenwerking tussen Filip en Pierre heeft ervoor gezorgd dat het Vlaams Audiovisueel Fonds is kunnen groeien tot wat het vandaag is. Filip blijft dan ook altijd zeer welgekomen in ons 'Huis van de Vlaamse Film'.

In september vorig jaar traden 6 nieuwe leden toe tot de Raad van Bestuur. De nieuwe bestuursleden zullen de knowhow, de visie en de ambities van directeur-intendant Pierre Drouot en zakelijk leider Hans Everaert ondersteunen om net zoals de voorbije 10 jaar de filmsector in Vlaanderen verder te helpen professionaliseren en om het Vlaams Audiovisueel Fonds verder uit te bouwen en te wapenen voor toekomstige uitdagingen.

Jeroen Depraetere

Voorzitter

Voorwoord van de directeur-intendant

Net als 2010 was 2011 opnieuw een jaar vol contrasten: besparingen, financiële crisis, maar ook veel positieve signalen bij de sector en bij het beleid. Het VAF – de scharnier tussen beleid en beroep – probeert op al deze factoren met een overkoepelende visie en aangepaste voorstellen in te spelen.

Naast het vervullen van onze operationele taken blijven wij ook nu stof aanreiken aan het beleid om het audiovisuele veld in Vlaanderen het label van prioritaire sector toe te kennen. In weinig sectoren komen zoveel talenten, expertises en effecten samen: ondernemerschap, creativiteit, technische knowhow, innovatie, vorming, werkgelegenheid, imago- en culturele identiteitsvorming, internationale uitstraling, maatschappelijke samenhang, communicatie, enz. Als creatieve industrie bij uitstek en belangrijk vehikel voor maatschappelijke interactie wil en kan onze sector een belangrijke rol spelen in een toekomstplan voor Vlaanderen. Ook binnen het Overleg Creatieve Industrieën (OCI) denkt het VAF mee aan overschrijdende toekomstpistes voor de creatieve sectoren.

In de laatste jaren werd dit discours via onderzoek en cijfermateriaal onderbouwd:

Eerst kwam er een onderzoek uitgevoerd door Idea Consult en de Vlerick Leuven Gent Management School dat de werkgelegenheid en het aantal bedrijven in onze sector in kaart bracht: **“De Vlaamse audiovisuele sector: een socio-economische profilering”**.*

In het verlengde hiervan schreef Econopolis het rapport: **“De Vlaamse Audiovisuele Sector. Speerpunt van innovatie, talentmagneet en jobcreator. Oproep tot intelligente clustering en aanzet van creatieve financieringsformules”**.†

En dit jaar werd de studie afgerond met als (werk)titel: **“Made in Flanders: het Deense model voor ogen. Het exportpotentieel van de Vlaamse audiovisuele sector, toekomstig speerpunt van de Vlaamse economie”**. Deze studie zal worden toegelicht naar aanleiding van de voorstelling van dit jaarverslag.

Op internationaal niveau cofinancierde het VAF in het kader van Cine-Regio (de Europese koepel van regionale fondsen) meerdere studies die eveneens voer voor reflectie zijn: in 2009 de studie **“The contribution of regional film funds to cohesion, cultural diversity, growth and creativity”**, in 2010-2012 een rapport van Michael Gubbins rond de Digitale Revolutie, **“Digital Revolution - Engaging Audiences”** en een nieuwe Focus Study **“Building Stable Film Production Companies and the Role of Regional Film Agencies”** uitgevoerd door Richard Miller. (te downloaden via www.cine-regio.org)

Momenteel zijn binnen Cine-Regio twee nieuwe documenten in de maak: **“Effect assessment of regional funds / Analysis and guidelines for further use”** en een policy paper **“The need for public regional financing of cross media and transmedia projects”**. (binnenkort te downloaden via www.cine-regio.org) Deze documenten maken deel uit van de denkpistes, werkhypotheses, argumentaria en toekomstplannen waarmee het VAF-management dagelijks aan de slag gaat. Aanbevolen lectuur voor wie enig inzicht wil krijgen in de toekomst van audiovisueel Vlaanderen.

* http://www.vaf.be/fileadmin/media/VAF/upload_pdf/Finaal_rapport_VAF_studie.pdf

† http://www.vaf.be/fileadmin/media/VAF/upload_pdf/Studie_Econopolis.pdf

Laat me vervolgens kort de balans opmaken van wat er voor 2011 op het programma stond:

(1) De concrete organisatie van het VAF/Mediafonds zonder uitbreiding van het VAF-team; Het VAF/Mediafonds is inderdaad in 2011 van start gegaan zonder bijkomende medewerkers en met een gering extra bedrag aan werkingskosten. In juni stellen wij het jaarverslag van het VAF/Mediafonds voor.

(2) De uitbouw van sterke partnerschappen met de Vlaamse omroepen rond de nieuwe mogelijkheden die het VAF/Mediafonds biedt; Dit komt relatief langzaam op gang omwille van de tijd die nodig is om reeksen te schrijven en te ontwikkelen. Maar dankzij het VAF/Mediafonds melden zich ook nieuwe spelers met atypische projecten (zoals bv de digitale zender ACHT). Dankzij de brede definities van het begrip "reeks" staan zenders open om een reeks op te zetten bestaande uit een aantal auteursdocumentaires rond eenzelfde thema. Wat vandaag al gebeurt op vlak van documentaire, zou ook in andere genres kunnen. De samenwerking tussen het VAF en Canvas rond de reeks TABOE was daar in zekere zin een voorloper van. Dit zou ook kunnen in de andere genres.

(3) Het uittesten van de nieuwe commissie-organisatie voor fictie binnen het VAF/Filmfonds; De opsplitsing van de fictiecommissies in een scenariocommissie (Fictie 1) en een ontwikkelings- en productiecommissie (Fictie 2) lijkt goed te werken. Fictie 1 kan zo op een grondigere manier de scenariodossiers analyseren en voluntaristischer 'kansen geven'. In Fictie 2 komen alle aanvragen (van debutanten en ervaren regisseurs) met gelijke kansen aan de start, wat de discussie over vaste verhoudingen tussen nieuw en gevestigd talent overbodig maakt.

(4) Het wegwerken van het concurrentieel nadeel voor Vlaanderen t.g.v. het bestaan van Wallimage en Bruxellimage; De gesprekken hieromtrent zijn vanaf het laatste trimester van 2011 in een stroomversnelling gekomen. Bevroegd op 1 februari 2012 in het Vlaams Parlement over een toekomstig Vlaams economisch fonds naar het voorbeeld van Wallimage zei Minister-president Kris Peeters het volgende: "Het antwoord is dat we daarmee bezig zijn. Het Agentschap Ondernemen is samen met het VAF een bijkomend instrument aan het opmaken. Ik hoop dat ik daar tegen het einde van deze maand mee rond ben om net zoals Wallimage een bijkomend Vlaams instrument te hebben dat onze filmindustrie in Vlaanderen verder kan stimuleren. Ik ga ervan uit dat wanneer dat volledig afgerond en beslist is door de Vlaamse Regering, ik daarover hier tekst en uitleg kan geven."* Bij de presentatie van dit jaarverslag zal er waarschijnlijk meer nieuws zijn.

(5) Het operationaliseren van de impulspremie; De eerste "budgetneutrale" fase van de impulspremie is van start gegaan. Een aantal makers en producenten konden reeds van deze nieuwe maatregel genieten. De tweede fase (implementeren van een trekkingsrecht voor producenten) kan pas in gang treden wanneer het budget voor steun aan creatie binnen het VAF/Filmfonds minstens € 500.000 hoger komt te liggen dan in 2011. Dat is vandaag (nog) niet het geval. Gesprekken met minister Schauvliege over eventuele oplossingen binnen de beschikbare financiële enveloppe zijn aan de gang.

(6) De besprekingen met de toekomstige federale minister van Financiën rond de tax shelter; Door het uitblijven van een nieuwe regering zijn die besprekingen in 2011 niet kunnen starten. Daar komt nu snel verandering in.

(7) De permanente reflectie over de creatie van content in een sterk gedigitaliseerde omgeving en veranderend kijkpatroon; De audiovisuele consumptie

* <http://www.vlaamsparlement.be/Proteus5/showJournaalLijn.action?id=658501>

zal worden geherdefinieerd in een steeds sneller vooruitschrijdende digitale context: nieuwe programmatiepatronen in de gedigitaliseerde zalen, theatrical belevenis t.o.v. vodplatformen, nieuw gedrag i.v.m. uitgesteld kijken (iWatch, Net gemist...), nieuwe vormen van interactieve of trans- en crossmediale storytelling. Dit wordt door alle geledingen in de sector op de voet gevolgd. Ook op het vlak van de b-to-b interactie staat de tijd niet stil. Ook daar brengt de digitalisering nieuwe communicatievormen mee: ik denk daarbij aan ons eigen digitaal platform screener.be, bestemd voor festivalcuratoren, aan- en verkopers, dat nu op volle toeren draait en het uitsturen van dvd's stilaan terugdringt.

(8) De consolidering van de Vlaamse film als 'sterk merk' in binnen- en buitenland; Hoeft dit nog een betoog na de 'Oscar'gekte rond *Rundskop* en *Van de kat geen kwaad*, de Discoveryprijs voor *Adem* op de European Film Awards, de recente extra bijlage van Knack, de drie blz. tellende bijlage in De Tijd, de ontelbare televisie- en radiouitzendingen waar bevoegde ministers, acteurs, regisseurs, producenten aan bod komen, vragen in het Vlaams Parlement aan de minister-president (zie hierboven), geplande ministeriële aanwezigheid op audiovisuele beurzen of festivals? Jazeker! Want alle genres hebben voor die consolidering gezorgd. Enkele voorbeelden:

- *Land of the Heroes* won de Prix UIP op het Internationaal Filmfestival van Berlijn. In Verona en op het Busan Film Festival won de film ook de Prijs voor Beste Korte Film;
- *Badpakje 46*, het afstudeerproject van Wannes Destoop, won op het Filmfestival van Cannes de Prijs van de Jury;
- De korte film *Bento Monogatari*, het eindwerk van Pieter Dirckx, werd geselecteerd voor de Cinéfondation competitie in Cannes;
- Het Museum voor Hedendaagse Kunst van Montréal toonde *RealTime Unreal* van Thomas Soetens en Kora Van den Bulcke;
- *Spectres* van Sven Augustijnen won twee prijzen op het Internationaal Documentairefestival van Marseille en ook de Evensprijs voor Visuele Kunsten;
- Werk van Tale of Tales werd geselecteerd voor Neoludica op de Biënnale van Venetië;
- Op het Videoex festival in Zürich was werk te zien van o.a. Laurent Van Lancker, Olivia Rochette en Gerard-Jan Claes;
- De documentaire *Antwerpen Centraal* van Peter Krüger krijgt de Grote Prijs op het Festival International des Films sur l'Art (FIFA) in Montréal;
- *L'île déserte* van Steve Thielemans – gemaakt met het geld van zijn wildcard voor *De Substituut* – wint de grote prijs op het FIPA in Biarritz;
- Eveneens op het FIPA wint *Grande Hotel* van Lotte Stoops de Michel Mitrani prijs (t.w.v. € 8.000), en dit na een speciale vermelding op het HotDocs festival in Toronto;
- *Epilogue* van Manno Lanssens kreeg een speciale vermelding van de internationale jury op het Visions du Réel festival in Nyon;
- Hans Van Nuffel is een van de "10 euro directors to watch" in Variety en Michaël R. Roskam prijkt in de "10 directors to watch" van Variety;
- Met *Blue Bird* mocht Gust Van den Berghe voor de tweede maal naar Cannes. Hij ontving onlangs ook de Cultuurprijs voor Film van de Vlaamse Gemeenschap;
- *Hasta la vista* won op het Wereldfilmfestival van Montréal drie prijzen w.o. De Grote Prijs en de Publieksprijs. Ondertussen is de film verkocht aan o.a. Canada, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Brazilië;
- *Noordzee, Texas* won, ook in Montréal, een Zilveren Zenith en de Fipresci Internationale Persprijs;
- Met *Rundskop* in Berlijn, *Blue Bird* in Cannes en *Monkey Sandwich* in Venetië, hadden we Vlaamse films geselecteerd op de drie meest gerenommeerde festivals ter wereld dit jaar;

- Onlangs gingen er maar liefst drie Vlaamse films in Frankrijk in première: *Adem*, *Rundskop* en *Hasta la vista*. Dit is nog nooit eerder vertoond!
- Enz.

(9) De verantwoordelijke aanwending van onze gekrompen **Filmfondsmiddelen**. Dit vindt u in detail uiteengezet in dit jaarverslag.

(10) Daarnaast konden we in 2011 eindelijk een reeks **nieuwe bestuurders** verwelkomen, die het aantal leden van de Raad van Bestuur nu brengen op negen.

Wat zijn de betrachtingen en uitdagingen voor 2012? Ik noem er enkele op:

- Meewerken aan de aangekondigde operationalisering van SCREEN FLANDERS (de werknaam voor het audiovisueel Vlaams economisch Fonds);
- Het zoeken naar middelen om het trekkingsrecht binnen de regeling rond de impulspremie te operationaliseren;
- Onderzoek naar de mogelijkheid om een steunmaatregel in te voeren ten gunste van buitenlandse distributeurs die Vlaamse films hebben aangekocht (cf. voorbeelden in Nederland, Zwitserland, Duitsland), nu de internationale doorbraak zich voortzet;
- Meewerken aan het optimaliseren van de federale tax shelter;
- Overstap naar digitale aanvraagdossiers om ecologische en operationele redenen;
- Het bekijken van de mogelijkheden rond financieringssystemen voor gamegerelateerde, cross- en transmedia projecten;
- Opstart van een pilootfase rond samenwerking m.b.t. crowd funding, via een partnerschap met FilmAngel. Dit in het kader van de opstart van een low budgetatelier, zoals voorzien in de lopende beheersovereenkomst;
- De samenwerking bepleiten met één of meerdere exploitanten rond de vertoning van 'one-minute' animatiefilmpjes, naar voorbeeld van Nederland;
- De versterking van het vertoners- en arthousecircuit in Vlaanderen bepleiten;
- Werk maken van een meer gestructureerde dataverzameling i.v.m. onze sector, een oud zeer dat extra inspanningen en middelen vergt;

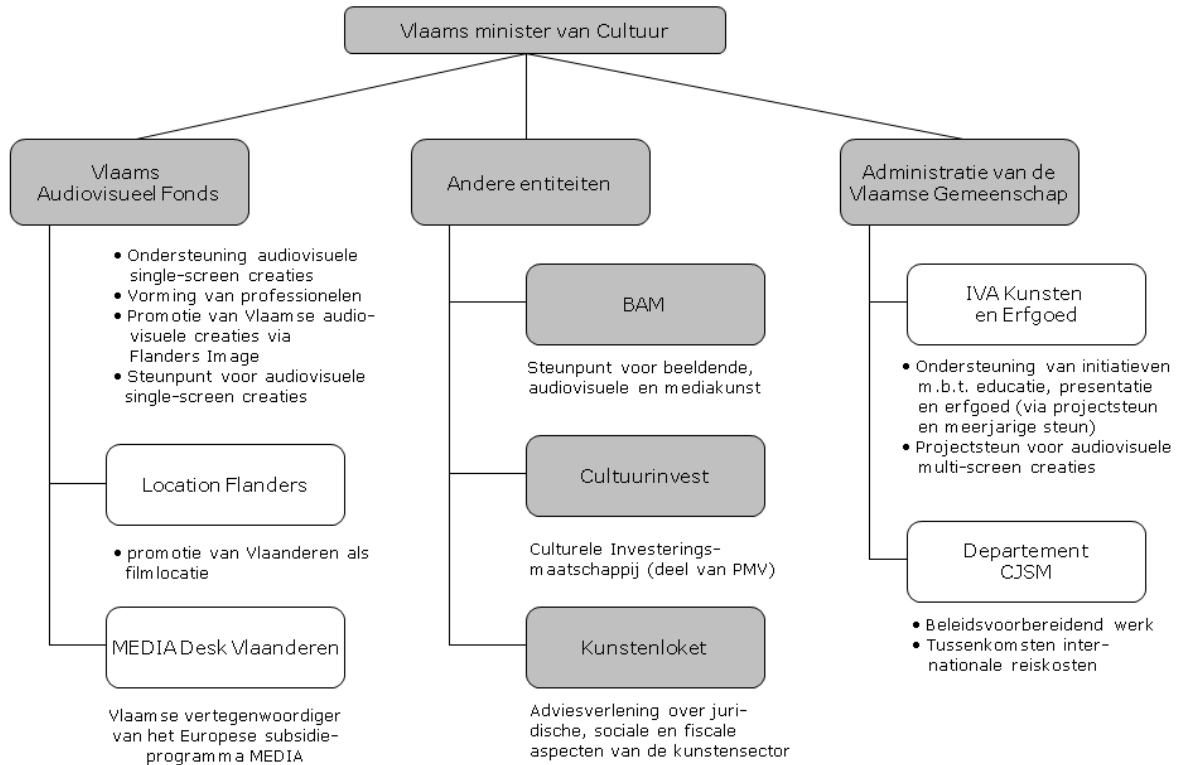
Met al die ideeën en plannen in het vooruitzicht kan ik enkel mijn conclusie van vorig jaar herhalen:

We zullen onze rol als instrument van de overheid voor de sector ambitieus blijven invullen en beide partijen geven waar ze recht op hebben: transparantie, betrouwbaarheid en stabiliteit, maar ook nieuwe impulsen, ruime denkkaders en steeds evoluerende inzichten.

Pierre Drouot

Directeur-intendant

1 De opdracht van het VAF binnen het Vlaams audiovisueel beleid

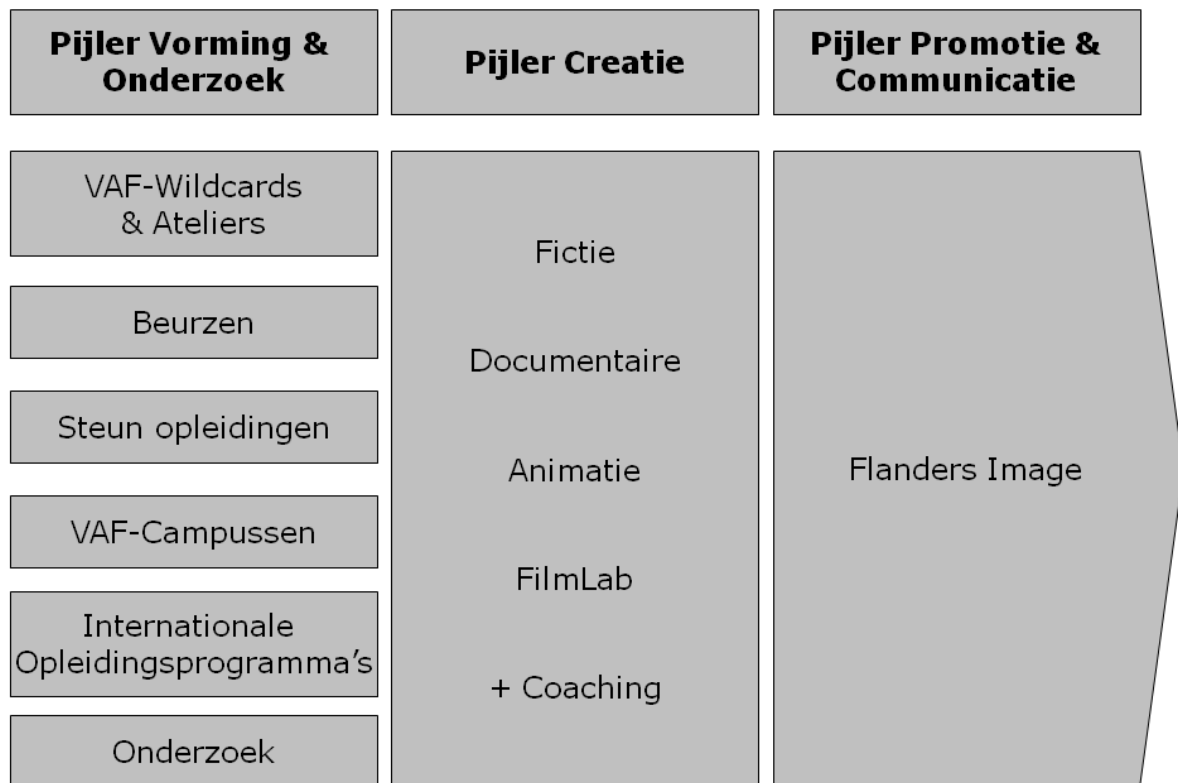

Via een beheersovereenkomst vertrouwt de Vlaamse Gemeenschap een aantal bevoegdheden toe aan het Vlaams Audiovisueel Fonds. Deze bevoegdheden situeren zich op het vlak van de ondersteuning van de Vlaamse audiovisuele creatie, de promotie van deze creatie, het praktijkgerichte onderzoek en de buitenschoolse vorming van professionelen. Sinds 2011 heeft het VAF ook de steunpuntfunctie voor audiovisuele single screen creatie. Het BAM blijft als steunpunt bevoegd voor de andere aspecten van het audiovisuele veld: erfgoed, educatie en presentatie.

In 2011 is het Mediafonds van start gegaan onder de bevoegdheid van minister van Media Ingrid Lieten. De werking ervan werd eveneens aan het VAF toevertrouwd en maakt het voorwerp uit van een apart jaarverslag.

Het Fonds profileert zich als een beleidsinstrument met een **culturele opdracht**, zonder daarbij uit het oog te verliezen dat de audiovisuele sector een belangrijke economische en sociale component heeft (bv. werkgelegenheid, industriële en commerciële aspecten,...). Overheidssteuning van de audiovisuele creatie wordt op Vlaams niveau momenteel voornamelijk vanuit cultureel oogpunt georganiseerd, maar in ondergeschikte orde zijn er dus ook **argumenten van economische en sociale aard** die steun aan deze sector verantwoorden. Het Fonds kan en wil deze componenten niet verwaarlozen. Als **verzelfstandigd beleidsinstrument** van de overheid neemt het Fonds – naar analogie met de buitenlandse filmfondsen – een belangrijke scharnierpositie in tussen de overheid en het beroep. De relatieve zelfstandigheid van het Fonds biedt tal

van voordelen: als actief aanspreekpunt betreft het op vlotte wijze het beroep bij zijn activiteiten; het kan snel, efficiënt en flexibel werken; het kan zijn procedures permanent bijsturen; en het kan specifieke initiatieven ontwikkelen om in te spelen op bepaalde noden en tendensen. Het is ons streven om van die mogelijkheden een dagelijkse realiteit te blijven maken.

Het VAF probeert zo goed mogelijk in te spelen op alle fasen van het audiovisuele creatieproces.

De toekenning van financiële steun aan projecten is daarbij de hoofdplicht. Er wordt gewerkt met gefaseerde steun (scenario, ontwikkeling, productie en promotie), met een opvolging en beoordeling in iedere fase van het project. Om de gesteunde projecten een maximale kans op slagen te geven, voorziet het VAF waar opportuun in facultatieve artistieke en/of productionele coaching.

Naast het steunen en begeleiden van de creatie en productie van audiovisuele projecten, onderneemt het VAF acties om de 'instroom' en 'uitstroom' van projecten te verbeteren. Aan inkomende kant organiseert het VAF-ateliers als transitfase voor beginnende makers naar het beroepsleven. Er zijn middelen beschikbaar voor opleidingsinitiatieven en beurzen voor professionelen die zich willen bijscholen. Het VAF organiseert zelf korte of langere opleidingen (campussen) en ging partnerschappen aan met een aantal internationale opleidingsprogramma's.

Aan uitgaande kant doet de promotiecel van het VAF, Flanders Image, er alles aan om de projecten onder de aandacht te brengen van de nationale en internationale pers, festivals en potentiële kopers.

Tot slot worden ook de bredere ontwikkelingen nationaal en internationaal van dichtbij gevolgd en waar mogelijk beïnvloed ter verbetering van het algemeen audiovisueel kader. Daartoe onderhoudt het VAF relaties en werkt het samen met belangrijke spelers in binnen- en buitenland.

Binnen zijn omliggende bevoegdheden wil het Fonds ambitieus zijn. Het wil in de eerste plaats veeleisend zijn voor zichzelf, zijn werking permanent verdiepen en verbreden, zichzelf constant in vraag stellen, zonder aan efficiëntie in te boeten. Daarnaast stelt het ook hoge verwachtingen aan de sector. Op die wijze wil het Fonds zich profileren als een actieve, constructieve én kritische partner voor de Vlaamse audiovisuele creatiesector. **Zijn rol is coördinerend, stimulerend, ondersteunend en sturend.**

Dankzij de opbouw van eigen expertise en de wisselwerking met het beroep kan het Fonds een toekomstgerichte koers varen, nieuwe initiatieven ontwikkelen en tegelijkertijd waken over de continuïteit van de sector. Het Fonds moet staan voor **stabiliteit én vernieuwing**. Het moet streven naar een **afstandelijke nabijheid**: tegelijkertijd dicht bij de praktijk staan en een ruime, objectieve blik bewaren. En in al zijn beleidsdaden wil het **transparant en coherent** zijn.

Doorheen dit jaarverslag geven we een overzicht van al onze activiteiten. De steun aan creatie, zowel financieel als op het vlak van begeleiding, komt daarbij eerst aan bod omdat hier de meeste middelen naartoe gaan.

Daarna wordt stilgestaan bij de uitvoering van onze vormingsopdracht: de beurzen, opleidingsinitiatieven, VAF-Campussen en ateliers.

De hoofdstukken Communicatie en Promotie, Internationale Betrekkingen en Europese Zaken, hebben grotendeels betrekking op onze activiteiten die gericht zijn op het buitenland, zowel op productie- als promotievlak.

Daarnaast worden de activiteiten van de twee 'satelliet'-entiteiten Location Flanders en MEDIA Desk kort toegelicht.

Tenslotte komt het overleg met de overheid, de sector en het steunpunt BAM in dit jaarverslag aan bod, alsook een overzicht van onze interne organisatie.

Met een ruim aanbod aan bijlagen worden bepaalde aspecten uit ons jaarverslag gedetailleerd belicht en/of omkaderd.

2 *Overzicht cijfers 2011*

2.1 **Onderscheid tussen goedkeuringen en contracteringen**

Voor een goed begrip van de cijfers is het van belang een duidelijk onderscheid te maken tussen de noties 'goedkeuringen' en 'contracteringen'.

Wanneer een aanvraagdossier wordt ingediend voor steun bij het VAF, volgt een beoordeling door een beoordelingscommissie. Deze beoordelingscommissie brengt een advies uit aan de Raad van Bestuur. Op basis van dit advies neemt de Raad van Bestuur vervolgens een beslissing tot **goedkeuring** of afwijzing.

Nadat een project voor productiesteun werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur kan meestal niet onmiddellijk tot ondertekening van een contract met de aanvrager worden overgegaan. Dit kan pas nadat de financiering van het project volledig werd afgerond, nadat locaties, cast (bij fictie) en crew werden vastgelegd en nadat alle andere productionele factoren voldoende werden geconcretiseerd. Met andere woorden, pas nadat er voldoende garanties bestaan dat het project tot een goed einde zal worden gebracht volgt de **contractering**.

2.2 **Boekhoudkundige cijfers**

In samenspraak met de nieuwe bedrijfsrevisor, Freddy Caluwaerts, werden de waarderingsregels van het Fonds - die de basisprincipes vastleggen voor het voeren van de boekhouding - gewijzigd.

In het verleden werd de boekhouding van het Fonds volledig gevoerd op basis van contracteringen (en dus niet op basis van goedkeuringen). Dit leidde ertoe dat in de boekhouding aanzienlijke overgedragen winsten werden gegenereerd, die dan dienden vergeleken te worden met de engagementen (d.w.z. goedgekeurde, nog niet gecontracteerde bedragen) om de 'werkelijke' toestand van het Fonds te bepalen. Daarbij diende bovendien rekening te worden gehouden met een historisch buffervolume aan engagementen. Tot slot werd het volledige bedrag van de dotatie in opbrengst genomen, ook voor die bedragen waarvoor het Fonds nog geen engagementen had genomen.

De wijziging van de waarderingsregels zorgt ervoor dat al deze (complicerende) tijdelijke effecten uit het resultaat worden geëlimineerd en dat bijgevolg de boekhouding van het Fonds beter leesbaar wordt.

In de bespreking die volgt wordt integraal uitgegaan van de aangepaste waarderingsregels.

2.3 **Wijziging aantal operationele entiteiten**

In 2011 werd het VAF/Mediafonds opgestart. Dit is geen afzonderlijke juridische entiteit, maar een onderdeel van VAF vzw.

Onder de juridische entiteit VAF vzw ressorteren voortaan vier operationele entiteiten:

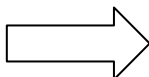
- VAF/Filmfonds (incl. Flanders Image)
- VAF/Mediafonds
- Location Flanders
- MEDIA Desk België – Vlaamse Gemeenschap

Dit jaarverslag focust op de activiteiten van het VAF/Filmfonds. De cijfers van de andere operationele entiteiten worden mee opgenomen voor de volledigheid.

2.4 Boekhoudkundige cijfers VAF/Filmfonds

Binnen de beheersovereenkomst VAF/Filmfonds 2011-2013 worden volgende basiscategorieën van bestedingen voorzien:

Steun aan creatie	12.140.000
Promotie	450.000
Vorming & onderzoek	650.000
Algemene werkingskosten	1.500.000
Werking Huis Vlaamse Film	150.000
TOTAAL	14.890.000

Verdere opsplitsing van steun aan creatie:	
Fictie	6.420.000
Documentaire	1.400.000
Animatie	1.400.000
Filmlab	400.000
Tv-reeksen (cult. bijdrage)	2.520.000
TOTAAL	12.140.000

Kerncijfers van de begrotingsuitvoering 2011:

	Budget (€)	Uitvoering (€)
Steun aan creatie		
Contracteringen Fictie	6.420.000	5.404.139
Contracteringen Documentaire	1.400.000	1.139.224
Contracteringen Animatie	1.400.000	1.150.813
Contracteringen FilmLab	400.000	423.111
Contracteringen tv-reeksen (cult. bijdrage)	2.520.000	1.547.911
Engagementen	0	2.229.388
Subtotaal Steun aan creatie	12.140.000	11.894.586
Promotie		
Promotie	450.000	503.126
Vorming & onderzoek		
Ateliers	462.500	376.132
Beurzen en opleidingsinitiatieven	147.500	106.615
Onderzoeksopdrachten	40.000	29.659
Werkingskosten		
Algemene werkingskosten	1.500.000	1.354.484
Huis van de Vlaamse Film	150.000	150.000
Subtotaal Andere	2.750.000	2.520.015
TOTAAL	14.890.000	14.414.601
Dotatie		14.890.000
- Over te dragen opbrengsten		-1.903.308
Resultaat van het boekjaar VAF/Filmfonds		-1.427.909
Resultaat van het boekjaar VAF/Mediafonds		110.773
Resultaat van het boekjaar Location Flanders		16.555
Resultaat van het boekjaar MEDIA Desk		-61
Resultaat van het boekjaar VAF vzw		-1.296.877

Overgedragen resultaat 31/12/2010 VAF vzw	1.672.391
Overgedragen resultaat 31/12/2011 VAF vzw	375.514

Het jaar werd afgesloten met een boekhoudkundig resultaat van € -1.427.909 binnen het VAF/Filmfonds. Dit resultaat is opgebouwd uit verschillende componenten:

- Binnen steun aan creatie werden voor € 11.894.586 uitgaven geboekt ten opzichte van een budget van € 12.140.000. Deze uitgaven bestaan voor € 9.665.198 uit netto contracteringen. Daarnaast bedroegen de engagementen per 31/12/2011 in totaal € 4.260.935. Daarvan wordt een bedrag van € 2.031.547 beschouwd als een historisch buffervolume aan goedkeuringen (cf. vorige jaren). Conform de nieuwe waarderingsregels wordt het verschil tussen beide (€ 2.229.388) in kost genomen binnen boekjaar 2011. Het boekhoudkundig resultaat voor steun aan creatie bedraagt bijgevolg € 245.414.
- boekhoudkundig tekort van € -53.126 op promotie. Dit tekort wordt gecompenseerd door een overgedragen winst van vorig boekjaar.
- boekhoudkundig overschot van € 137.595 op vorming & onderzoek
- boekhoudkundig overschot van € 145.516 op algemene werkingskosten
- overdracht van opbrengsten naar volgend boekjaar: € - 1.903.308. Dit betreft het gedeelte van de dotatie waarvoor nog geen engagementen werden genomen, en dat conform de nieuwe waarderingsregels wordt overgedragen naar volgend boekjaar. Deze overdracht hangt in de eerste plaats samen met het budget voor de culturele bijdrage, waarvoor € 1.389.008 nog niet geëngageerd werd in 2011. Dit heeft te maken met de geleidelijke opstart van het VAF/Mediafonds, waar de relatief lange ontwikkelingstijd van de meeste projecten ervoor gezorgd heeft dat het aantal aanvragen productiesteun in het eerste werkingsjaar eerder beperkt bleef. We verwachten dat dit bedrag in 2012 wordt ingelopen.

De beschikbare saldi worden overgedragen naar het volgende boekjaar.

Het resultaat van het boekjaar van de andere operationele entiteiten (VAF/Mediafonds, Location Flanders, MEDIA Desk) bedroeg € 127.267. Dit brengt het totale resultaat van het boekjaar voor VAF vzw op € - 1.296.877.

Het gecumuleerd overgedragen resultaat aan het begin van het boekjaar bedroeg € 1.672.391. Met het boekhoudkundig verlies van het boekjaar komt het gecumuleerd overgedragen resultaat van VAF vzw per 31/12/2011 uit op € 375.514.

3 *Steun aan creatie*

3.1 Inleiding

De belangrijkste taak van het Fonds is het ondersteunen van de Vlaamse audiovisuele creatie. Volgende categorieën komen hiervoor in aanmerking: fictie, animatie en documentaire. In het FilmLab kan het meer eigenzinnige en/of experimenteel werk terecht.

Sinds de opstart van het VAF/Mediafonds in 2011 voorzien wij een Filmfonds-regeling voor single projecten (m.a.w. voor op zich staande audiovisuele werken) in de categorieën animatie, documentaire, fictie en FilmLab en een aparte Mediafonds-regeling voor tv-reeksen in de categorieën animatie, documentaire en fictie. Deze laatste regeling zal deel uitmaken van een afzonderlijk jaarverslag en dus niet in deze teksten worden behandeld.

De steun aan creatie bestaat voornamelijk uit de toekenning van premies voor scenario, ontwikkeling en productie. Een korte uitleg over deze premies en de omschrijving van de categorieën die in 2011 voor steun in aanmerking kwamen, bevindt zich als bijlage in dit jaarverslag.

Daarnaast en complementair biedt het Fonds waar mogelijk ook een inhoudelijke en professionele ondersteuning door het ter beschikking stellen van zijn eigen expertise (ad hoc advies), en het ontwikkelen of voortzetten van een aantal acties en initiatieven die op de creatie een stimulerend effect kunnen hebben. Wij denken daarbij aan de ontwikkeling van een buitenlandbeleid ten voordele van coproductie en grensoverschrijdende samenwerking (zie hoofdstuk 4), en aan een gamma aan vormingsinstrumenten waarvan er heel wat gericht zijn op de optimalisering van het creatie- en productieproces. Aan beide actieterreinen wordt een afzonderlijk hoofdstuk in dit jaarverslag gewijd.

In dit hoofdstuk staan we ook stil bij het financiële luik, m.a.w. de toegekende premies, met inbegrip van het nodige cijfermateriaal, ook omtrent referentiebedragen per categorie. Dit luik is de vertaling van de keuzes op projectniveau, die het Fonds in 2011 heeft gemaakt.

3.2 Het selectiesysteem

Het selectiesysteem op zich onderging in 2011 geen ingrijpende wijzigingen. Het staat beschreven op de website van het VAF.

Wel werd – naast het gewone selectiesysteem – in 2011 een aanvullende, ‘automatische’ ondersteuningsmaatregel van kracht, nl. de **impulspremie**. Met ‘impulspremie’ wordt bedoeld dat een aanvrager het recht heeft om een bepaald bedrag, afkomstig van het VAF, te (her)investeren in een nieuw audiovisueel project, zonder nogmaals beoordeeld te worden door een commissie. Een vaste scenario- en ontwikkelingspremie wordt verleend n.a.v. box office successen en/of belangrijke festivalsuccessen van majoritair Vlaamse films (men moet hiervoor aan zeer specifieke en strenge criteria voldoen). Ook een impulspremie op basis van recoupment (een trekkingsrecht voor de producent op terugbetaalde gelden aan het VAF) is voorzien, maar deze zal pas worden ingevoerd als de – gekrompen – VAF-middelen voor steun aan creatie met € 500.000 worden opgetrokken. Tot dan zijn de recoupmentgelden noodzakelijk om de gewone commissiebudgetten op peil te houden.

3.3 Coaching

Een van de meest concrete manieren om onze ondersteuningspolitiek te onderbouwen is het aanbieden van individuele coaching.

De intensieve creatieve en zakelijke opvolging van projecten staat in de beheersovereenkomst ingeschreven als één van de prioriteiten van het Fonds. Dit kadert in het opzet van het Fonds om tot een geïntegreerde aanpak te komen die veel ruimer gaat dan het zuiver verlenen van financiële steun.

Hoe gaat dit praktisch in zijn werk?

Nadat een steunaanvraag voor een concreet project is goedgekeurd, kan het Fonds beslissen om coaching aan te bieden. Deze kan de vorm aannemen van een artistieke of productionele begeleiding en kan op om het even welke fase van het creatieve proces betrekking hebben (scenario, ontwikkeling en productie). Wanneer bij een bepaald project wordt vastgesteld dat via coaching een meerwaarde kan worden geboden, wordt de aanvrager hierover gecontacteerd. In overleg tussen hem en het Fonds wordt dan een coach aangeduid. Deze wordt door het Fonds vergoed. De coaching kan facultatief of verplicht zijn.

De coach stelt via individuele sessies zijn ervaring ten dienste van de aanvrager en zijn project. De samenwerkingsformule is flexibel: ze wordt afgestemd op de noden van het concrete project en dit in overleg met de betrokken aanvrager.

De input van de coach heeft nooit een dwingend karakter. De aanvrager (scenarist, regisseur, producent, ...) maakt zijn eigen keuzes en draagt er ook de verantwoordelijkheid voor. Dit betekent ook dat de coaching op zich geen garantie inhoudt dat het Fonds het project ook in verdere stadia zal ondersteunen. Eens een gecoacht project zich opnieuw in de selectieprocedure begeeft, heeft het exact hetzelfde statuut als alle andere aanvragen.

Projecten met coaching in 2011:

Fictie

titel	aard project	producent	scenarist	coach	soort coaching
<i>Las Meninas</i>	korte fictiefilm	Emerald Film Producties	Eva Cools	Christophe Dirickx	scenario
<i>Tankstation</i>	korte fictiefilm	La Réalité Renée	Jonas Baeckeland	Peter Bouckaert	scenario
<i>Whispering Clouds</i>	lange speelfilm		Meikeminne Clinckspoor	Helena Van der Meulen, Marnie Blok	scenario
<i>Noordzee, Texas</i>	lange speelfilm	Indeed Films	Bavo Defurne, Yves Verbraeken	Nino Lombardo	productie
<i>Conversation with the sun</i>	lange speelfilm	Serendipity Films	Bart Van den Bempt	Franz Rodenkirchen	scenario
<i>Vier zomers</i>	lange speelfilm		Jan Vandyck	Jaco Van Dormael	scenario
<i>Marina Vuilpot</i>	lange speelfilm		Brigitte Minne	Jacques Boon	scenario

<i>Lena (The sum of histories)</i>	lange speelfilm		Lukas Bossuyt	Chris Craps	scenario
<i>Welp</i>	lange speelfilm		Jonas Govaerts, Roel Mondelaers	Jacques Boon	scenario
<i>Caravan</i>	korte fictiefilm	Potemkino	Jan Van Dyck	Bart Van den Bempt	regie
<i>Wolfsmelk</i>	korte fictiefilm	Rabbit Content	Hans Vercauter	Michaël Roskam	scenario

Animatie

titel	aard project	producent	scenarist	coach	soort coaching
<i>Schaduw</i>	korte animatiefilm	Grid	Lieven Vanhove	Harry Kümel, Marcus Hoogveld	ontwikkeling
<i>From the snow covered hill</i>	korte animatiefilm	Walking The Dog	Wijnand Driessen	TBC	scenario

Documentaire

titel	aard project	producent	scenarist	coach	soort coaching
<i>Dokter voorbij alle grenzen</i>	middellange docu		Sarah Bernheim	Philippe Van Meerbeeck	scenario
<i>Philippe Vandenberg. Het mysterie van de kamikaze</i>	middellange docu	Dr.Film	Neel Cockx	Jos Van den Berg	scenario
<i>Beneath the Surface</i>	middellange docu		Alexander Debreczeni	Nico Leunen	scenario
<i>Giants in the Earth</i>	middellange docu	Freshwater Films	Sam Plompen	Wim Van Rompaey	scen/ontwikk

FilmLab

titel	aard project	producent	scenarist	coach	soort coaching
<i>De dood van Fritz</i>	fictie	geen	Maité Baillieul	Jeannice Adriaansens	scenario
<i>The Frustration of our Ponies</i>	fictie	Liesbeth Marit	Liesbeth Marit	Katrin Verlende	regie

3.4 Financiële steun per categorie

De hierna volgende lijsten geven een overzicht van de steunaanvragen die door de Raad van Bestuur in het werkingsjaar 2011 werden goedgekeurd ('**goedkeuringen**'), op basis van adviezen door de beoordelingscommissies.

Daarnaast worden ook de '**vrijgaves**' in werkingsjaar 2011 opgelijst. Een vrijgave is een aanvankelijk toegekende steun die geheel of gedeeltelijk geannuleerd wordt. Dit kan gebeuren om verschillende redenen. Ofwel wordt een project afgevoerd door de indiener en maakt hij dus geen aanspraak meer op de toegekende steun. Ofwel is de toekenning verjaard, omdat het project niet binnen de maximumtermijn in productie is gegaan. Tenslotte zijn er vrijgaves die slaan op het feit dat de principieel toegekende steun hoger lag dan het finaal gecontracteerde bedrag, bv. omdat het technisch dossier verschilt van het aanvraagdossier of omdat bij de eindafrekening significante verschillen worden vastgesteld die impact hebben op de steun van het Fonds. Deze afwijkingen leiden bijgevolg tot een mindering van het effectief uit te betalen bedrag. Deze vrijgaves worden opnieuw aan de te besteden middelen per categorie toegevoegd en zorgen dus voor nieuwe budgettaire ruimte.

Tot slot vindt u per categorie ook een overzicht van terugbetalingen uit inkomsten van afgewerkte producties in 2011 ('**recoupment**'). Deze terugbetalingen worden eveneens toegevoegd aan de te besteden middelen per categorie en zorgen dus ook voor nieuwe budgettaire ruimte.

3.4.1 Fictie

3.4.1.1 Inleiding

Binnen deze categorie ondersteunde het Fonds in 2011 speelfilms, middellange films, korte films en reeksen. Het kan zowel om majoritair als minoritair Vlaamse creaties gaan.

De premies van toepassing zijn scenario, ontwikkeling en productie (incl. postproductie). Voor korte films gelden enkel productiepremies.

In alfabetische volgorde en gegroepeerd per 'formaat' en soort premie geven wij eerst de lijsten van alle in 2011 goedgekeurde projecten.

De verhouding tussen het aantal aanvragen en het aantal goedgekeurde projecten, alsook het aantal bezwaarschriften, etc. is te vinden in de tabellen onder 3.7 en 3.8.

3.4.1.2 Toegekende steun

titel	producent	regisseur	scenarist	bedrag*
LANGE SPEELFILM: SCENARIOSTEUN				
<i>Cargo</i>	Menuet		Angelo Tijssens, Gilles Coulier	€ 12.500
<i>Continental Drift</i>	The Ice House		Peter Krüger	€ 12.500
<i>De ontelbaren</i>			Elvis Peeters, Laurent Van Lancker	€ 12.500

*Exclusief reeds toegekende steun en exclusief vrijgaves

<i>De Patrick</i>	Menuet		Benjamin Sprengers, Tim Mielants	€ 12.500
<i>Den derby</i>	Menuet		Geert Verbanck, Lenny Van Wesemael	€ 12.500
<i>Electric Blue</i>	Corridor		Alex Stockman	€ 12.500
<i>Equator</i>			Hans Van Nuffel	€ 12.500
<i>Klaproos</i>	Fobic Films		Jacques Boon	€ 12.500
<i>Lampedusa</i>	Earth View		Senne Dehandschutter	€ 12.500
<i>Lee & Cindy C</i>	Oud België Producties	Stany Crets	Stany Crets	€ 12.500
<i>Lena</i>	Caviar		Lukas Bossuyt	€ 8.500
<i>Lucifer</i>			Gust Van den Berghe	€ 12.500
<i>Ouders van nu</i>	Menuet		Anke Blondé, Bert Van Dael, Sanne Nuyens	€ 12.500
<i>Ponie & de dood van Zorro</i>	Savage Film		Raf Reyntjens	€ 12.500
<i>Problemski Hotel</i>		Manu Riche	Manu Riche, Steve Hawes	€ 12.500
<i>Rosie Carpe</i>			Dorothee Van den Berghe, Stefanie Vanhecke	€ 12.500
<i>Schone handen</i>	Eyeworks Film & TV Drama		Carl Joos	€ 12.500
<i>Tack</i>			Erik Lamens	€ 12.500
<i>Trouw met mij</i>	A Private View		Jean-Claude Van Rijckeghem, Kadir Balci	€ 12.500
<i>Welp</i>			Jonas Govaerts, Roel Mondelaers	€ 12.500
<i>Winnipeg</i>	Fobic Films		Pierre De Clercq	€ 12.500
TOTAAL				€ 258.500

LANGE SPEELFILM: ONTWIKKELINGSSTEUN				
<i>Black</i>	Caviar	Hans Herbots	Nele Meirhaeghe	€ 12.500
<i>Blinker en de Bouli van Borom-Borom</i>	Cine 3	Vincent Rouffaer	Marc De Bel, Piet Baete	€ 52.784

<i>Brasserie Romantiek</i>	A Private View	Joël Vanhoebrouck	Jean-Claude Van Rijckeghem, Pat Van Beirs	€ 12.500
<i>Flying home</i>	Otomatic	Dominique Deruddere	Dominique Deruddere	€ 62.500
<i>Kebab royal</i>	The Ice House	Peter Brosens, Jessica Woodworth	Peter Brosens, Jessica Woodworth	€ 62.500
<i>Lee & Cindy C</i>	Oud België Producties	Stany Crets	Stany Crets	€ 62.500
<i>Paradise trips</i>	Rabbit Content	Raf Reyntjens	Raf Reyntjens	€ 62.500
<i>Souvenir</i>	Indeed Films	Bavo Defurne	Bavo Defurne, Yves Verbraeken	€ 60.000
<i>Wachten tot morgen</i>	Caviar	Roel Mondelaers	Hans Van Nuffel, Roel Mondelaers	€ 62.500
TOTAAL				€ 450.284

LANGE SPEELFILM: PRODUCTIESTEUN				
MAJORITAIR				
<i>Brasserie Romantiek</i>	A Private View	Joël Vanhoebrouck	Jean-Claude Van Rijckeghem, Pat Van Beirs	€ 325.000
<i>De dwaaltuin</i>	Savage Film	Douglas Boswell	Pierre De Clercq	€ 475.000
<i>Deep in a dream of you</i>	Minds Meet	Caroline Strubbe	Caroline Strubbe	€ 550.000
<i>Flying home</i>	Otomatic	Dominique Deruddere	Dominique Deruddere	€ 587.500
<i>Galloping Mind</i>	Savage Film	Wim Vandekeybus	Wim Vandekeybus	€ 477.584
<i>Just in time for something</i>	Minds Meet	Bas Devos	Bas Devos	€ 275.000
<i>Marina</i>	Eyeworks Film & TV Drama	Stijn Coninx	Rik D'hiet	€ 575.000
<i>The Broken Circle Breakdown</i>	Menuet	Felix van Groeningen	Carl Joos, Felix van Groeningen	€ 575.000
<i>The Wasteland</i>	Epidemic	Pieter Van Hees	Pieter Van Hees	€ 625.000
<i>Wachten tot morgen</i>	Caviar	Roel Mondelaers	Hans Van Nuffel, Roel Mondelaers	€ 475.000
<i>Weekend</i>	Vivi Film	Ilse Somers	Ilse Somers	€ 275.000

MINORITAIR: met NEDERLAND				
<i>Achtste-groepers huilen niet</i>	Living Stone	Dennis Bots	Karen Van Host Pellekaan	€ 150.000
<i>Atomium</i>	Eyeworks Film & TV Drama	Norbert Ter Hall	Norbert Ter Hall	€ 150.000
<i>Camiel Borgman</i>	Epidemic	Alex Van Warmerdam	Alex Van Warmerdam	€ 150.000
<i>Dolfje Weerwolfje</i>	Cine Cri de Coeur	Joram Lursen	Tamara Bos	€ 150.000
MINORITAIR: met FRANSE GEMEENSCHAP				
<i>Alleluia</i>	Savage Film	Fabrice Du Welz	Vincent Tavier	€ 112.500
<i>Etrange couleur des larmes de ton corps</i>	Epidemic	Bruno Forzani, H��l��ne Cattet	Bruno Forzani, H��l��ne Cattet	€ 112.500
<i>La tendresse</i>	Man's Film Productions	Marion Hänsel	Marion Hänsel	€ 112.500
<i>Rosenn</i>	Vivi Film	Yvan Le Moine	Yvan Le Moine	€ 112.500
<i>Tango libre</i>	Minds Meet	Frédéric Fonteyne	Frédéric Fonteyne	€ 112.500
MINORITAIR: met andere landen				
<i>Idioot (om voor te leven) (IPU)</i>	Minds Meet	Bogdan Dreyer	Anusavan Salamanian	€ 100.000
TOTAAL				€ 6.477.584

LANGE SPEELFILM: POSTPRODUCTIESTEUN				
<i>Blue Bird</i>	Minds Meet	Gust Van den Berghe	Gust Van den Berghe	€ 52.500
<i>Lena</i>	A Private View	Christophe Van Rompaey	Mieke De Jong	€ 100.000
<i>Monkey sandwich</i>	Savage Film	Wim Vandekeybus	Wim Vandekeybus	€ 30.000
TOTAAL				€ 182.500

LANGE SPEELFILM: PROMOTIESTEUN				
<i>Blue Bird</i>	Minds Meet	Gust Van den Berghe	Gust Van den Berghe	€ 25.000

<i>Hasta la vista</i>	Fobic Films	Geoffrey Enthoven	Pierre De Clercq	€ 25.000
<i>Monkey sandwich</i>	Savage Film	Wim Vandekeybus	Wim Vandekeybus	€ 13.848
<i>My queen Karo</i>	Caviar	Dorothee Van den Berghe	Dorothee Van den Berghe	€ 712
<i>Noordzee, Texas</i>	Indeed Films	Bavo Defurne	Bavo Defurne, Yves Verbraeken	€ 13.384
<i>Rundskop</i>	Savage Film	Michaël R. Roskam	Michaël R. Roskam	€ 21.423
TOTAAL				€ 99.367

MIDDELLANGE SPEELFILM: PROMOTIESTEUN				
<i>Back by 6</i>	Warm water	Peter Connelly	Peter Connelly	€ 2.146
TOTAAL				€ 2.146

KORTE FICTIEFILM: PRODUCTIESTEUN				
MAJORITAIR				
<i>Cadet</i>	Visualantics	Kevin Meul	Kevin Meul	€ 60.000
<i>Caravan</i>	Potemkino	Jan Van Dyck	Jan Van Dyck	€ 60.000
<i>De Meermin</i>	a team productions	Simon Baele	Simon Baele	€ 60.000
<i>Robyn O.</i>	Rococo Content	Cecilia Verheyden	Bert Van Dael, Sanne Nuyens	€ 60.000
<i>Subaru</i>	Blondynka Films	Philip J. McGoldrick	Philip J. McGoldrick	€ 60.000
<i>Wolfsmelk</i>	Rabbit Content	Hans Vercauter	Hans Vercauter	€ 60.000
MINORITAIR				
<i>Août 1914</i>	PlotPointProd	Fedrik De Beul	Fedrik De Beul	€ 20.000
TOTAAL				€ 380.000

KORTE FICTIEFILM: PROMOTIESTEUN				
<i>Badpakje 46</i>	Bulletproof Cupid	Wannes Destoop	Wannes Destoop	€ 3.797
TOTAAL				€ 3.797

TOTAAL GOEDKEURINGEN FICTIE	€ 7.854.178
------------------------------------	--------------------

Vrijgaves fictie

titel	producent	regisseur	scenarist	bedrag
LANGE SPEELFILM: PRODUCTIESTEUN				
<i>Altijd tevreden</i>	Caviar	Frank Van Passel, Urbain Servranckx	Frank Van Passel, Urbain Servranckx	€ 637.500
LANGE SPEELFILM: PROMOTIESTEUN				
<i>Rundskop</i>	Savage Film	Michaël R. Roskam	Michaël R. Roskam	€ 438
<i>Adem</i>	A Private View	Hans Van Nuffel	Jean-Claude Van Rijckeghem	€ 50
TOTAAL VRIJGAVES FICTIE				€ 637.988

Terugbetalingen fictie

titel	producent	regisseur	scenarist	bedrag
LANGE SPEELFILM				
<i>Vermist</i>	Eyeworks Film & TV Drama	Jan Verheyen	Philippe De Schepper, Bas Adriaensen	€ 4.846
<i>Dossier K</i>	Eyeworks Film & TV Drama	Jan Verheyen	Carl Joos	€ 3.515
<i>Ben X</i>	Eyeworks Film & TV Drama	Nic Balthazar	Nic Balthazar	€ 2.555
<i>De helaasheid der dingen</i>	Menuet	Felix van Groeningen	Christophe Dirickx, Felix van Groeningen	€ 30.276

<i>Vidange perdue</i>	Fobic Films	Geoffrey Enthoven	Jacques Boon, Geoffrey Enthoven	€ 212
<i>De hel van Tanger</i>	Skyline Entertainment	Frank Van Mechelen	Paul Piedford	€ 1.186
<i>Verlengd weekend</i>	A Private View	Hans Herbots	Pierre De Clerq	€ 1.202
<i>Zot van A</i>	Eyeworks Film & TV Drama	Jan Verheyen	Bram Renders, Peter Lories	€ 84.588
<i>Oorlogswinter</i>	Prime Time	Martin Koolhoven	Mieke De Jong, Paul Jan Nelissen	€ 29.663
<i>Adem</i>	A Private View	Hans Van Nuffel	Hans Van Nuffel, Jean-Claude Van Rijckeghem	€ 41.580
<i>Rundskop</i>	Savage Film	Michaël R. Roskam	Michaël R. Roskam	€ 166.658
TV-DRAMA				
<i>De Kavijaks</i>	D&D Productions	Stijn Coninx	Marc Didden	€ 2.858
TOTAAL TERUGBETALINGEN FICTIE				€ 369.139

3.4.1.3 Korte toelichting

Voor een gedetailleerde uitleg over de selectiepolitiek t.a.v. fictieprojecten kan men terecht bij de prioriteitennota fictie, te vinden op de website van het VAF.

In 2011 wijzigde de indeling van de beoordelingscommissies voor lange en middellange **fictieprojecten**. Er kwam een herschikking van deze commissies: Fictie 1 behandelt alle scenario-aanvragen, Fictie 2 alle ontwikkelings- en productie-aanvragen. De beste projecten worden geselecteerd zonder vooraf bepaalde opsplitsing van budgetten in afzonderlijke commissies i.f.v. het voortraject van de maker (1^e film, 2^e film of meer) of van het gevraagde bedrag ('low budget'-bedrag of 'normaal' bedrag). Alle eerste en tweede films kunnen zoals voorheen maximaal € 550.000 productiesteun krijgen, vanaf een derde film € 650.000. De commissies Fictie 1 en Fictie 2 werden in functie hiervan herschikt, weliswaar op basis van de bestaande bezetting.

In 2011 werden 21 scenariopremies toegekend voor speelfilms, op 43 aanvragen. In 2010 waren er dat 15 op 46 aanvragen. Deze lichte verhoging qua goedkeuringen lijkt ons geen toeval. Sinds begin 2011 wordt de behandeling van scenario-aanvragen geconcentreerd binnen één beoordelingscommissie (Fictie 1) hetgeen een gunstig gevolg heeft gehad voor de aandacht die bij de beoordeling ging naar het scenariowerk op zich. Dit vertaalde zich in een houding bij de 'scenariocommissie' die sterker gericht is op het geven van kansen. De echte levensvatbaarheid van de projecten wordt weliswaar in een later stadium en binnen een andere commissie (Fictie 2) getoetst.

Twee filmmakers vroegen alvast een impulspremie op voor een nieuw project: Hans Van Nuffel voor *Equator* en Gust Van den Berghe voor *Lucifer*.

Wie geen ervaring heeft op het vlak van scenarioschrijven, geen diploma in die zin heeft behaald of geen intentiebrief van een regisseur of producent kan voorleggen, wordt

systematisch doorverwezen naar het scenarioatelier. Uit dit atelier komen geregeld projecten voor die in het gewone systeem 'opgepikt' worden.

Er werd ontwikkelingssteun verleend aan negen majoritair Vlaamse speelfilms (in 2010 10). In deze lijst zien we enkele relatieve nieuwkomers als Raf Reyntjens, Joël Vanhoebrouck, Stany Crets en Roel Mondelaers. Verder betreft het makers met een langere track-record.

Productiesteun ging naar 11 Vlaamse speelfilms, één film meer dan in 2010. Drie van de goedgekeurde films vielen onder het systeem van de low budget-bonus, hetgeen de hogere output aan projecten verklaart. Twee van deze films kaderen in het Faits Divers opzet van VMMA.

Ook in 2011 was variatie troef, gaande van auteursfilms tot publieksfilms, met hopelijk veel crossover naar andere publiekssegmenten. Dat zal moeten blijken wanneer deze films de toets met de buitenwereld aangaan. Verder zien we tussen meer gevestigde regisseurs ook zeer geregeld namen van makers die zich voor het eerst aan een langspeelfilm wagen (zie overzicht).

Vier Nederlandse speelfilms ontvingen in het kader van het samenwerkingsakkoord met het Nederlands Fonds voor de Film (NFF) € 150.000 productiesteun van het VAF: zie lijst met toegekende steun. In overleg met het Nederlands Filmfonds werd beslist om het aantal goed te keuren films op te trekken van drie naar vier voor een bedrag van € 150.000 i.p.v. € 200.000 in het verleden.

Volgende Vlaamse films werden door het NFF gesteund: *The Broken Circle Breakdown* (Felix van Groeningen – Menuet), *Kid* (Fien Troch – Prime Time), *Het vijfde seizoen* (Peter Brosens en Jessica Woodworth – Bo Films) en *Deep in a Dream of You* (Caroline Strubbe – Minds Meet).

Met de Franse Gemeenschap (Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel – CCA) werd eveneens het vaste samenwerkingsakkoord uitgevoerd. Elke Gemeenschap spendeert € 450.000 aan films uit de andere Gemeenschap. Het VAF steunt vier Franstalige films per jaar minoritair voor € 112.500. In 2011 werd één film meer ondersteund wegens een onderbesteding het jaar ervoor. De Franstaligen steunen sinds 2011 ook vier Vlaamse films a rato van € 112.500 i.p.v. drie films aan € 150.000 de vorige jaren. De door het VAF goedgekeurde, majoritair Franstalige films zijn terug te vinden in het overzicht 'Toegekende steun'.

Volgende Vlaamse films werden door de Franse Gemeenschap ondersteund: *Kid* (Fien Troch – Prime Time), *Het vijfde seizoen* (Peter Brosens en Jessica Woodworth – Bo Films), *Brasserie Romantiek* (Joël Vanhoebrouck – A Private View) en *Deep in a Dream of You* (Caroline Strubbe – Minds Meet).

De uitgereikte promotiepremies reflecteren het succes dat onze films hadden op de meest prominente buitenlandse fora. De lijst van alle selecties en prijzen is lang en indrukwekkend (zie bijlagen 12.1 en 12.2) maar slechts voor de allerbelangrijkste internationale 'successen' kan men bijkomend een promotiepremie aanvragen. Dat was het geval voor *Rundskop* (Michaël R. Roskam – Savage Film), *Hasta la vista* (Geoffrey Enthoven – Fobic Film), *Blue Bird* (Gust Van den Berghe – Minds Meet), *My Queen Karo* (Dorothee Van den Berghe – Caviar), *Noordzee, Texas* (Bavo Defurne – Indeed Films) en *Monkey Sandwich* (Wim Vandekeybus – Savage Film).

Zeven korte films werden voor productie (of postproductie) ondersteund. Één korte film kreeg promotiesteun wegens een selectie in Cannes, nl. *Badpakje 46* van Wannes Destoop (Bulletproof Cupid), waar hij ook de Prix Spécial du Jury won.

69 van de 151 aanvragen voor fictie werden gehonoreerd.

3.4.2 Animatie

3.4.2.1 Inleiding

Binnen deze categorie ondersteunt het Fonds zowel speelfilms, middellange films, korte films als reeksen. Het kan zowel om majoritair als minoritair Vlaamse creaties gaan. Met ingang van 2011 verhuisden de reeksen naar het VAF/Mediafonds.

De premies van toepassing zijn scenario, ontwikkeling en productie (incl. postproductie). Voor korte films gelden enkel ontwikkelings- en productiepremie. Sinds enkele jaren kan men in de scenariofase ook een extra premie voor storyboarding aanvragen.

In alfabetische volgorde en gegroepeerd per 'formaat' en soort premie geven wij eerst de lijsten van alle in 2011 goedgekeurde projecten.

De verhouding tussen het aantal aanvragen en het aantal goedgekeurde projecten, alsook het aantal bezwaarschriften, etc. is te vinden in de tabellen onder 3.7 en 3.8.

3.4.2.2 Toegekende steun

titel	producent	regisseur	scenarist	bedrag*
LANGE ANIMATIEFILM: PRODUCTIESTEUN				
<i>Sammy's avonturen: vlucht uit het paradijs</i>	Around The World In 50 Years	Ben Stassen	Ben Stassen, Domonic Paris	€ 650.000
TOTAAL				€ 650.000

MIDDELLANGE ANIMATIEFILM: ONTWIKKELINGSSTEUN				
<i>Hello, are we in the show?</i>	S.O.I.L.	Ivo Provoost, Simona Denicolai	Ivo Provoost, Simona Denicolai	€ 50.000
TOTAAL				€ 50.000

KORTE ANIMATIEFILM: ONTWIKKELINGSSTEUN				
<i>De kakkerlak en de zee</i>	Lunanime	Anton Setola	Anton Setola	€ 14.000
<i>Disgusting sounds people make</i>	S.O.I.L.	Kris Van Alphen, Paul Driesen	Paul Driesen	€ 12.500
<i>Schaduw</i>	Grid Film	Lieven Vanhove	Lieven Vanhove	€ 12.500
TOTAAL				€ 39.000

* Exclusief reeds toegekende steun en exclusief vrijgaves

KORTE ANIMATIEFILM: PRODUCTIESTEUN

MINORITAIR

<i>Betty Blues</i>	Lunanime	Rémi Vandenitte	Rémi Vandenitte	€ 65.000
<i>I love Hooligans</i>	Walking The Dog	Jan-Dirk Bouw	Jan-Dirk Bouw	€ 50.000

MAJORITAIR

<i>Diamant</i>	Mergans Telewerk	Geert Vandenbroele	Kris Mergan, Geert Vandenbroele	€ 126.784
<i>From the Snow-Covered Hill</i>	Walking The Dog	Matty Jorissen	Wijnand Driessen	€ 108.000
<i>He and Sea</i>	S.O.I.L.	Kris Genijn		€ 75.000
<i>Rapsodie en rose</i>	Lunanime	Bram Mondy	Bram Mondy	€ 125.000
TOTAAL				€ 549.784

TOTAAL ANIMATIE

€ 1.288.784

Vrijgaves animatie

titel	producent	regisseur	scenarist	bedrag*
KORTE ANIMATIEFILM: PRODUCTIESTEUN				
<i>Absence</i>	Trope Films	Isabel Bouttens	Isabel Bouttens	€ 14.427
<i>The Appointment</i>	Trope Films	Yves Bex	Yves Bex	€ 2.847

MIDDELLANGE ANIMATIEFILM: ONTWIKKELINGSSTEUN

<i>Prosopopus</i>	Epidemic	Nicolas Karakatsanis	Jonas Govaerts, Nicolas Karakatsanis	€ 2.663
-------------------	----------	----------------------	---	---------

* Exclusief reeds toegekende steun en exclusief vrijgaves

MIDDELLANGE ANIMATIEFILM: PRODUCTIESTEUN				
<i>Het winterspook</i>	Lunanime	Jaana Wahlfors	Jaana Wahlfors	€ 80.000

ANIMATIEREEKS: ONTWIKKELINGSSTEUN				
<i>De Wawa's</i>	STP c.v.a.	Jan Keymeulen	Dirk Nielandt, Jan Keymeulen, Jimmy Simons, Marc Veerkamp	€ 3.220
<i>Picknick met taart</i>	Walking The Dog	Mascha Halberstad, Tom Van Gestel	Maarten Lebens	€ 1.500

ANIMATIEREEKS: PRODUCTIESTEUN				
<i>De Wawa's</i>	STP c.v.a.	Jan Keymeulen	Dirk Nielandt, Jan Keymeulen, Jimmy Simons, Marc Veerkamp	€ 9.742

TOTAAL VRIJGAVES ANIMATIE	€ 114.399
----------------------------------	------------------

3.4.2.3 Korte toelichting

Voor een gedetailleerde uitleg over de selectiepolitiek t.a.v. animatieprojecten kan men terecht bij de prioriteitennota animatie, te vinden op de website van het VAF.

Er kwamen in 2011 13 aanvragen binnen tegenover 61 in 2010 en 43 in 2009. Dit is uitzonderlijk weinig. De eerste deadline van 2012 doet vermoeden dat het hier over een tijdelijke inzinking ging. Op één van de drie voorziene deadlines voor 2012 kwamen al meer aanvragen binnen dan in het volledige vorige jaar (2011). Verder laat de grote instroom in 2010 vermoeden dat er toen zeer veel projecten werden opgestart, wat eveneens de lagere instroom het jaar erop relativeert. De opstart van het VAF/Mediafonds en de diversifiëring qua genres bij een aantal van onze belangrijkste animatieproducenten, kan eveneens een verklaring bieden voor een lagere output aan aanvragen in 2011.

De kwaliteit van de ingediende projecten was doorgaans hoog. Er werden 10 korte en middellange animatiefilms gesteund en een langspeelfilm van Belgische makelij, nl. *Sammy's Adventures* (Ben Stassen – nWave).

De samenwerking met het Nederlands Fonds voor de Film (NFF) voor wat animatie betreft komt nog steeds te traag op gang. We beslisten met onze Nederlandse collega's om de standaardpremie voor minoritaire steun uit het andere gebied vanaf 2011 op te trekken van € 30.000 naar € 50.000 (twee maal per jaar). Slechts één premie werd

besteed, dus het blijft een moeilijk terrein. Samen met het Nederlands Filmfonds plannen we een ontmoetingsmoment tussen animatieproducenten uit beide regio's, om op die manier meer toenadering te bewerkstelligen. Het NFF steunde de kortfilm *From the Snow-Covered Hill* (Wijnand Driessen – Walking The Dog).

Van de 13 aanvragen werden er 11 goedgekeurd.

3.4.3 Documentaire

3.4.3.1 Inleiding

Binnen deze categorie ondersteunt het VAF/Filmfonds op zichzelf staande projecten. De reeksen worden ondersteund via het VAF/Mediafonds. Het kan zowel om majoritair als minoritair Vlaamse creaties gaan.

De premies van toepassing zijn scenario, ontwikkeling en productie (incl. postproductie). Voor korte films gelden enkel productiepremie's.

In alfabetische volgorde en gegroepeerd per 'formaat' en soort premie geven wij eerst de lijsten van alle in 2011 goedgekeurde projecten.

De verhouding tussen het aantal aanvragen en het aantal goedgekeurde projecten, alsook het aantal bezwaarschriften, etc. is te vinden in de tabellen onder punten 3.7 en 3.8 van dit jaarverslag.

3.4.3.2 Toegekende steun

titel	producent	regisseur	scenarist	bedrag*
LANGE EN MIDDELLANGE DOCUMENTAIRE: SCENARIOSTEUN				
<i>Beneath the surface</i>		Alexander Debreczeni	Alexander Debreczeni	€ 7.500
<i>Cargo Vie</i>	vzw Freshwater Films	Peter Van Goethem	Peter Van Goethem	€ 7.500
<i>Carnotstraat 17</i>	Associate Directors	Klara Van Es	Klara Van Es	€ 7.500
<i>Hallo Istanbul</i>	Visualantics	Volkan Uce	Volkan Uce	€ 7.500
<i>Het oog van de gazelle</i>	Serendipity Films	Caroline van Gastel	Caroline van Gastel	€ 7.500
<i>Portalis</i>		Steve Thielemans	Steve Thielemans	€ 7.500
<i>Rabot</i>	Kopergietery	Christina Vandekerckhove	Christina Vandekerckhove, Mieke Versyp	€ 7.500
TOTAAL				€ 52.500

* Exclusief reeds toegekende steun en exclusief vrijgaves

LANGE EN MIDDELLANGE DOCUMENTAIRE: ONTWIKKELINGSSTEUN				
<i>Behind the Redwood Curtain</i>	Minds Meet	Liesbeth De Ceulaer	Liesbeth De Ceulaer	€ 18.750
<i>De koning van Spanje (Mi Amigo)</i>	Off World	Mieke Struyve	Mieke Struyve	€ 20.000
<i>Exodus Borealis</i>	Cobra Films	Frederik Jan Depickere	Frederik Jan Depickere, P. C. Heredia	€ 25.000
<i>Giants in the Earth</i>	Freshwater Films	Sam Plompen	Sam Plompen	€ 18.824
<i>Inside the Distance/Glass Jaw</i>	Cassette for Timescapes	Elias Grootaers	Elias Grootaers	€ 14.000
<i>My Ras Tafari Roots</i>	Off World	David Verhaeghe	Karel Michiels	€ 25.000
<i>The Fly and the Web</i>	a team productions	Lennart Stuyck, Ruben Vermeersch	Lennart Stuyck, Ruben Vermeersch	€ 15.000
TOTAAL				€ 136.574

LANGE EN MIDDELLANGE DOCUMENTAIRE: PRODUCTIESTEUN				
MAJORITAIR				
<i>Addicted to every Possibility</i>	vzw Pain Perdu	Moon Blaisse	Moon Blaisse	€ 40.000
<i>Begijnen beginnen vanbinnen</i>	Serendipity Films	Manno Lanssens	Joachim Kurz, Ute Mügge-Lauterbach	€ 80.000
<i>Cells</i>	Elementrik	Wilfried Mathijs	Wilfried Mathijs	€ 60.000
<i>De Zoektocht naar het verlangen (Circus Ronaldo)</i>	Filmnatie	Peter Borghs	Peter Borghs	€ 60.000
<i>Desert Cantos</i>	Off World	Sofie Benoot	Sofie Benoot	€ 100.000
<i>F. Deneyer (R.I.P.)</i>	Panache	Luc Vrydaghs	Luc Vrydaghs, Nahid Shaikh	€ 70.000
<i>Goudou Goudou</i>	Polymorfilm	Pieter Van Eecke, Fabrizio Scapin	Pieter Van Eecke, Fabrizio Scapin	€ 25.000
<i>In de naam van de Vader, ... , confessies</i>	Sophimages	Peter Woditsch	Peter Woditsch	€ 100.000
<i>In het spoor van Robert van Gulik</i>	Off World	Rob Rombout	Rob Rombout	€ 80.000
<i>Japandoned (RIP Japan)</i>	Savage Film/Savage Prod	Jeroen Van der Stock	Jeroen Van der Stock	€ 80.000
<i>Our City</i>	Wildundomesticated	Maria Tarantino	Maria Tarantino	€ 62.500

<i>Ouverture</i>	Off World	Ibbe Daniels, Koen Vidal	Ibbe Daniels, Koen Vidal	€ 100.000
<i>State of Play</i>	Visualantics	Steven Dhoedt	Steven Dhoedt	€ 110.000
<i>The land of the enlightened</i>	Savage Film/Prod.	Pieter-Jan De Pue	Pieter-Jan De Pue	€ 175.000
MINORITAIR: met NEDERLAND				
<i>Guerrilla Grannies & Hip-hop Youngsters</i>	Serendipity Films	Ike Bertels	Ike Bertels	€ 50.000
<i>L'amour des Moules</i>	Associate Directors	Willemiekl Kluijfhout	Willemiekl Kluijfhout	€ 50.000
<i>The last Hijack</i>	Savage Film/Productions	Tommy Pallotta, Femke Wolting	Tommy Pallotta, Femke Wolting	€ 50.000
MINORITAIR: met FRANSE GEMEENSCHAP				
<i>Het Groene Goud</i>	Savage Film	Sergio Ghizzardi	Sergio Ghizzardi	€ 33.750
<i>Het leven en de kunst van Kathleen Ferrier</i>	Sophimages	Diane Perelsztejn	Diane Perelsztejn	€ 33.750
<i>Himself he cooks</i>	Polymorfilm	Philippe Witjes, Valerie Berteau	Valerie Berteau	€ 20.000
<i>La Terre Amoureuse</i>	Off World	Manu Bonmariage	Manu Bonmariage	€ 33.750
<i>Voorbij de Ararat</i>	Associate Directors	Tülin Özdemir	Tülin Özdemir	€ 33.750
MINORITAIR met ANDERE LANDEN				
<i>La Beauté du Guerrier (Fr)</i>	Serendipity Films	Pierre Coulibeuf	Jan Fabre	€ 75.000
TOTAAL				€ 1.522.500

LANGE DOCUMENTAIRE: POSTPRODUCTIESTEUN				
<i>Mijn tantes uit Gent (De drie gezusters)</i>	Een Andere Wereld Films	Jelle Janssens, Sofie Hanegreefs	Jelle Janssens, Sofie Hanegreefs	€ 20.000
TOTAAL				€ 20.000

LANGE DOCUMENTAIRE: PROMOTIESTEUN				
<i>Grande Hotel</i>	Serendipity Films	Lotte Stoops	Lotte Stoops	€ 10.800
<i>No Comment</i>	Savage Film/Prod	Pascal Poissonnier	Pascal Poissonnier	€ 2.500
TOTAAL				€ 13.300

KORTE DOCUMENTAIRE: PROMOTIESTEUN				
<i>Aperture (wildcard)</i>	Timescapes	Tim De Keersmaecker	Tim De Keersmaecker	€ 1.400
TOTAAL				€ 1.400

TOTAAL GOEDKEURINGEN DOCUMENTAIRE				€ 1.746.274
--	--	--	--	--------------------

Vrijgaves documentaire

titel	producent	regisseur	scenarist	bedrag*
MIDDELLANGE DOCUMENTAIRE: ONTWIKKELINGSSTEUN				
<i>Osha</i>	Regina bvba/Elisabeth	Lazara Rosell Albear	Lazara Rosell Albear	€ 3.874
MIDDELLANGE DOCUMENTAIRE: PRODUCTIESTEUN				
<i>Tot aan de laatste oever</i>	Sophimages	Fabrizio Basano	Fabrizio Basano, Jan Roekens	€ 2.389
TOTAAL VRIJGAVES DOCUMENTAIRE				€ 6.262

* Exclusief reeds toegekende steun en exclusief vrijgaves

Terugbetalingen Documentaire

titel	producent	regisseur	scenarist	bedrag*
LANGE DOCUMENTAIRE				
<i>Verdwaald in het geheugenpaleis</i>	Associate Directors	Klara Van Es	Klara Van Es	€ 9.825

TOTAAL TERUGBETALINGEN DOCUMENTAIRE	€ 9.825
--	----------------

3.4.3.3 Korte toelichting

Voor een gedetailleerde uitleg over de selectiepolitiek t.a.v. documentaireprojecten kan men terecht bij de prioriteitennota documentaire (zie website VAF).

De selectie bleef ook in 2011 gericht op de op zich staande auteursdocumentaire met internationale ambitie en/of sterk persoonlijke inslag van de maker. Vele onderwerpen kwamen aan bod en beloven boeiende documentaires op te leveren.

Het aantal aanvragen bleef min of meer op peil.

Er werden vooral veel productiepremies toegekend, wat een mooie output aan documentaire films doet vermoeden voor de nabije toekomst.

In het kader van de structurele samenwerking met het Nederlands Fonds voor de Film ontvingen drie documentaires steun uit Nederland: *Addicted to Every Possibility* (Moon Blaisse – Pain Perdu), *Remediating Catastrophe* (Lut Vandekeybus – Khadouij Films) en *In het Spoor van Robert Van Gulick* (Rob Rombout – Off World). De Nederlandse documentaires die door het VAF werden ondersteund, zijn in de lijst terug te vinden.

In 2009 werd voor het eerst een regeling voor documentaire met de Franse Gemeenschap (CCA) afgesproken. Vanaf 2010 steunden beide gemeenschappen systematisch vier documentaires uit de andere Gemeenschap voor € 33.750 per project. Het VAF kende in 2011 vijf premies toe aan Franstalige projecten, waarvan één was overgedragen uit 2010 (zie lijst). De Franse Gemeenschap ondersteunde volgende Vlaamse documentaires: *Unité Spéciale Marocaine* (Vincent Coen/Guillaume Vandenberg – Savage Films), *Ouverture* (Ibbe Daniëls/Koen Vidal – Off World) en *In de naam van de vader* (Peter Woditch – Sophimages). Ze dragen één premie over naar 2012, dus dan kunnen vijf Vlaamse documentaires rekenen op geld van de Franse Gemeenschap. We sporen onze documentairemakers hierbij aan om vaker de samenwerking met de Franstalige collega's op te zoeken.

Lange bioscoopdocumentaires vallen buiten deze regeling met de Franse Gemeenschap. Ze worden case by case door de betrokken commissies behandeld en kunnen dus buiten het akkoord gesteund worden. De bedoeling is dat ook op dit terrein een evenwichtige wederkerigheid speelt doch zonder dat deze geformaliseerd is.

* Exclusief reeds toegekende steun en exclusief vrijgaves

Een promotiepremie werd o.a. verleend aan *Aperture* (Tim De Keersmaecker – Timescapes), een VAF Wilcardfilm, wegens een selectie voor IDFA (Internationaal Documentaire Festival Amsterdam).

41 van de 84 aanvragen werden gehonoreerd.

3.4.4 FilmLab

3.4.4.1 Inleiding

Het VAF wil makers aanmoedigen om te broeden op gedurfd en eigenzinnig werk dat niet noodzakelijk beantwoordt aan de klassieke wetmatigheden van het filmmaken. Daarom lanceerde het begin 2008 een nieuwe subsidielijns voor audiovisuele creaties van filmische aard die zich onderscheiden door hun innovatief en/of atypisch karakter: het **FilmLab**. Het FilmLab staat open voor projecten uit alle door het VAF ondersteunde categorieën (animatie, documentaire en fictie). Ook projecten uit de experimentele mediakunst worden in aanmerking genomen, voor zover het gaat over 'filmisch' werk dat bestemd is voor vertoning op *single screen* platformen (dus naast bioscoop en tv bijvoorbeeld ook computer, gsm, pda, ...). Alle lengtes zijn toegelaten, inclusief interactief werk. De aanvrager kan in het FilmLab alle soorten premies aanvragen (scenario, ontwikkeling, productie en promotie). De gevraagde bedragen zijn open, maar moeten wel binnen de maxima blijven die zijn voorzien in de beheersovereenkomst (zie Intern Reglement van het VAF voor de juiste maxima op www.vaf.be).

In alfabetische volgorde geven wij eerst de lijsten van alle in 2011 goedgekeurde projecten.

De verhouding tussen het aantal aanvragen en het aantal goedgekeurde projecten, alsook het aantal bezwaarschriften, etc. is te vinden in de tabellen onder 3.7 en 3.8.

3.4.4.2 Toegekende steun

titel	producent	regisseur / kunstenaar	scenarist	bedrag*
FILMLAB: SCENARIOSTEUN				
FILMLAB MIDDELLANG				
<i>Blinded by the Light/ Becoming the Image</i>			Karel De Cock	€ 7.500
<i>Het Indische project: In Silence and Light</i>	OLGA vzw	Nico Dockx, Kris Kimpe	Nico Dockx, Kris Kimpe	€ 7.500
<i>L'invitation au voyage</i>	Robbrecht Desmet, Flo Flamme	Robbrecht Desmet, Flo Flamme		€ 7.500
FILMLAB LANG				
<i>My Life as an Actor</i>			Eric de Kuyper	€ 12.500
TOTAAL				€ 35.000

* Exclusief reeds toegekende steun en exclusief vrijgaves

FILMLAB: ONTWIKKELINGSSTEUN

FILMLAB MIDDELLANG

<i>Drift</i>	An Archer A Weaver	Alexis Destoop	Alexis Destoop	€ 22.470
<i>JB in Vlaanderen</i>	Potemkino	Jean-Baptiste Dumont		€ 25.000
<i>Metamorfosen</i>	Inge Nederkoorn	Inge Nederkoorn		€ 8.000

FILMLAB LANG

<i>Tomotoguhokata</i>	ABC vzw	Jan Vromman	Jan Vromman	€ 30.000
-----------------------	---------	-------------	-------------	----------

TOTAAL

€ 85.470

FILMLAB: PRODUCTIESTEUN

MAJORITAIR

FILMLAB KORT

<i>De Machinesmens</i>	Jen Debauche	Jen Debauche	Jen Debauche	€ 40.000
<i>Quies</i>	Ezra Eeman	Ezra Eeman, Peter Lenaerts		€ 30.000
<i>The Wave</i>	Balthasar	Sarah Vanagt, Katrien Vermeire		€ 24.700
<i>Tokyo Film</i>	Nicolas Provost	Nicolas Provost		€ 21.000
<i>Vertaalcabine (Scattering of the Fragile Cherry Blossoms - Part II)</i>	Elektrischer Schnellseher	An van Dienderen		€ 17.970

FILMLAB MIDDELLANG

<i>Gradual Speed</i>	Palindroom	Els van Riel		€ 35.000
<i>One Year</i>	Steffie Van Cauter	Steffie Van Cauter		€ 28.500
<i>Parque do Flamengo</i>	Sophie Nys	Sophie Nys		€ 23.368
<i>The Frustration of Our Ponies</i>	Liesbeth Marit	Liesbeth Marit	Liesbeth Marit	€ 30.000
<i>Where's the Voice? Three Approximations</i>	Auguste Orts	Manon de Boer		€ 28.440

FILMLAB INTERACTIEF				
<i>Diwans</i>	Polymorfilms	Laurent Van Lancker	Mark Colpaert	€ 50.000
<i>The pheasant plucker's wife</i>	Firefly	Els Dietvorst		€ 40.000
TOTAAL				€ 368.978

FILMLAB: POSTPRODUCTIESTEUN				
FILMLAB KORT				
<i>Viva Paradis</i>	Isabelle Tollenaere	Isabelle Tollenaere		€ 7.150
TOTAAL				€ 7.150

TOTAAL GOEDKEURINGEN FILMLAB	€ 496.598
-------------------------------------	------------------

Vrijgaves FilmLab

titel	producent	regisseur	scenarist	bedrag*
FILMLAB MIDDELLANG: PRODUCTIESTEUN				
<i>Can a man change the city?</i>	SanctaMedia	Manu Riche, Sien Verteye	Kristoff Leue, Manu Riche	€ 4.802
<i>Where is Gary?</i>	Potemkino	Jean-Baptiste Dumont	Jean-Baptiste Dumont	€ 4.283

TOTAAL VRIJGAVES FILMLAB	€ 9.086
---------------------------------	----------------

3.4.4.3 Korte toelichting

Op de twee commissievergaderingen in 2011 werden 33 aanvragen behandeld, waarvan er 21 werden goedgekeurd.

* Exclusief reeds toegekende steun en exclusief vrijgaves

Zoals uit hoger vermelde definitie al blijkt, valt het FilmLab niet eenduidig te definiëren. Ook de aanvragen kunnen we niet onder één noemer plaatsen. De ingediende projecten kennen een grote diversiteit op inhoudelijk en artistiek vlak: zij gaan van experimentele documentaires of langspeelfilms over videokunst naar interactieve *single screen* werken, videogames, en nog veel meer. Om deze reden brengt het VAF voor het FilmLab een 'out of the box' commissie samen: markante en beslagen persoonlijkheden uit verscheidene artistieke disciplines buigen zich over het aanbod om de sterkste plannen van aanstormend en gevestigd talent te selecteren. Per aanvraagronde kiezen wij zes commissieleden uit onze multidisciplinaire pool van adviseurs.

De bij het FilmLab ingediende projecten variëren enorm, niet enkel qua inhoud en visuele uitwerking, maar ook op productioneel en budgettair vlak. Door de (relatief) beperkte financiële middelen zijn het hoofdzakelijk low budgetprojecten die steun aanvragen en ontvangen. Voor financieel zwaardere producties kan het FilmLab in een vroege fase wel 'seed money' voorzien: een project dat in scenario- of ontwikkelingsfase ondersteund wordt door het FilmLab, kan later doorgroeien naar een andere commissie.

Een groot deel van de binnen FilmLab gesteunde projecten valt onder te brengen in de categorie audiovisuele kunst of experimentele film. *Vertaalcabine* van An van Dienderen, *Tokyo Film* van Nicolas Provost, *Gradual Speed* van Els van Riel en *Where's the voice? Three Approximations* van Manon de Boer zijn maar enkele voorbeelden van dergelijke projecten die het VAF in 2011 goedkeurde. Ook interactief werk wordt gesteund: na eerdere goedkeuringen in scenario- en ontwikkelingsfase werd nu ook het licht op groen gezet voor de productie van *Diwans* (Laurent Van Lancker en Marc Colpaert).

De instroom van dansfilms die het FilmLab de afgelopen jaren kende, viel in 2011 even stil. Aan de eerste aanvragen voor 2012 te zien, lijkt dit maar een tijdelijke pauze te zijn geweest.

Naast audiovisuele kunst blijft FilmLab in de eerste plaats een broedplaats voor de meer atypische documentaire. Maar liefst acht projecten met documentaire inslag ontvingen in 2011 steun. Een productiepremie werd toegekend aan onder andere *Quies* van Ezra Eeman en Peter Lenaerts, *The pheasant plucker's wife* van Els Dietvorst en *The Wave* van Sarah Vanagt en Katrien Vermeire. Isabelle Tollenaere ontving postproductiesteun voor de afwerking van haar film *Viva Paradis*.

Animatiegerelateerde projecten blijven ondervertegenwoordigd binnen het FilmLab. De enige uitzondering dit jaar is *One Year*, waarin beeldend kunstenaar Steffie Van Cauter een jaar van haar leven zal samenvatten in tekeningen.

De atypische of experimentele invalshoek van een FilmLabproject kan zich ook situeren op het productionele vlak. Het project *Jean in Vlaanderen*, ontwikkeld met steun van het FilmLab en in 2011 te zien op de digitale zender Acht, kwam voor een groot deel tot stand dankzij de inbreng van kijkers via sociale media.

3.5 Referentiebedragen per categorie

3.5.1 Inleiding

De beheersovereenkomst 2011-2013 bepaalt referentiebedragen voor steun aan creatie in de verschillende categorieën. De **goedkeuringen** per categorie worden getoetst aan deze referentiebedragen. De beheersovereenkomst gaat uit van afwijkingen van maximaal 10% van de referentiebedragen.

Voor 2011 gelden volgende referentiebedragen:

- Fictie: € 6.420.000
- Documentaire: € 1.400.000
- Animatie: € 1.400.000
- FilmLab: € 400.000
- Tv-reeksen (culturele bijdrage): € 2.520.000

Aan bovenstaande referentiebedragen worden volgende elementen toegevoegd:

- Het niet-gebruikte saldo van de goedkeuringsbudgetten van het vorige boekjaar.
- De overgedragen resultaten van het vorige boekjaar die voor steun aan creatie werden bestemd.
- Terugbetalingen uit exploitatie-inkomsten (recoupment) en interestinkomsten m.b.t. steun aan creatie.

Dit leidt tot de finale referentiebedragen in onderstaand overzicht.

Goedgekeurde steun aan creatie: toetsing aan de referentiebedragen

2011		
	Referentie	Goedkeuringen
Fictie	7.308.955	7.359.672
Documentaire	1.662.209	1.741.974
Animatie	1.544.076	1.175.389
FilmLab	495.346	487.512
Tv-reeksen (culturele bijdrage)	3.295.794	1.906.786
Vrije marge	268.261	0
TOTAAL	14.574.641	12.671.333

3.5.2 Korte toelichting

In 2011 werd in totaal een bedrag van € 12.671.333 goedgekeurd ten opzichte van een totaal budget van € 14.574.641. De meeste categorieën bleven binnen de afwijkingsmarge van 10% van de referentiebedragen. Dit is niet het geval voor animatie en de culturele bijdrage aan tv-reeksen. In beide gevallen is er een tijdelijke onderbesteding: in het geval van animatie is dit te wijten aan een uitzonderlijk lage instroom van nieuwe aanvragen (zie hogerop), in het geval van de culturele bijdrage hangt dit samen met de opstart van het VAF/Mediafonds (waar de relatief lange ontwikkelingstijd van de meeste projecten ervoor gezorgd heeft dat het aantal aanvragen productiesteun in het eerste werkingsjaar eerder beperkt bleef). De overschotten binnen deze categorieën worden overgedragen naar 2012.

3.6 Overzicht tax shelter

De federale tax shelter vormt voor de meeste fictie-, documentaire en animatieprojecten een belangrijke financieringsbron naast de VAF-steun. We geven hieronder het overzicht van projecten die werden gecontracteerd door het VAF in 2011 en waarin ook werd

geïnvesteed via de Belgische tax shelter. We wijzen erop dat dit overzicht enkel de projecten omvat die door het VAF werden gesteund en dus geen volledig overzicht geeft van tax shelter investeringen in België (Vlaanderen).

Majoritair Vlaams

titel	producent	regisseur	scenarist
FICTIE			
<i>Weekend</i>	Vivi Film	Ilse Somers	Ilse Somers
<i>Deep in a dream of you</i>	Minds Meet	Caroline Strubbe	Caroline Strubbe
<i>Blue Bird</i>	Minds Meet	Gust Van den Berghe	Gust Van den Berghe
<i>The Broken Circle Breakdown</i>	Menuet	Felix van Groeningen	Carl Joos, Felix van Groeningen
<i>Offline</i>	Lunanime	Peter Monsaert	Dominique Willaert, Peter Monsaert, Tom Dupont
<i>The Wasteland</i>	Epidemic	Pieter Van Hees	Pieter Van Hees
<i>Just in time for something</i>	Minds Meet	Bas Devos	Bas Devos
<i>Galloping Mind</i>	Savage Film	Wim Vandekeybus	Wim Vandekeybus
<i>Marina</i>	Eyeworks Film & TV Drama	Stijn Coninx	Rik D'hiet
<i>Brasserie Romantiek</i>	A Private View	Joël Vanhoebrouck	Jean-Claude Van Rijckeghem, Pat Van Beirs
ANIMATIE			
titel	producent	regisseur	scenarist
<i>Sammy's avonturen: vlucht uit het paradijs</i>	Around The World In 50 Years	Ben Stassen	Ben Stassen, Domic Paris
<i>From the Snow-Covered Hill</i>	Walking The Dog	Matty Jorissen	Wijnand Driessen
DOCUMENTAIRE			
titel	producent	regisseur	scenarist
<i>Desert Cantos</i>	Off World	Sofie Benoot	Sofie Benoot
<i>Ik vergeet u nooit</i>	Filmnatie	Kat Steppe	Kat Steppe
<i>Ouverture</i>	Off World	Ibbe Daniels, Koen Vidal	Ibbe Daniels, Koen Vidal

<i>R.I.P.</i>	Panache	Luc Vrydaghs	Luc Vrydaghs, Nahid Shaik
<i>Remediating Catastrophe, a history of Wim Vandekeybus and Ultima Vez</i>	Khadouj Films	Lut Vandekeybus	Lut Vandekeybus

Minoritair Vlaams

titel	producent	regisseur	scenarist
FICTIE			
<i>Lena</i>	A Private View	Christophe Van Rompaey	Mieke De Jong
<i>Dolfje Weerwolfje</i>	Cine Cri de Coeur	Joram Lursen	Tamara Bos
<i>Tango libre</i>	Minds Meet	Frédéric Fonteyne	Frédéric Fonteyne
<i>Akkie (Achtste-groepers huilen niet)</i>	Living Stone	Dennis Bots	Karen Van Host Pellekaan
<i>Etrange couleur des larmes de ton corps</i>	Epidemic	Bruno Forzani, Héléne Cattet	Bruno Forzani, Héléne Cattet
<i>Camiel Borgman</i>	Epidemic	Alex Van Warmerdam	Alex Van Warmerdam
<i>Alleluia</i>	Savage Film	Fabrice Du Welz	Vincent Tavier
<i>Idiot (IPU)</i>	Minds Meet	Bogdan Dreyer	Anusavan Salamanian
<i>Atomium</i>	Eyeworks Film & TV Drama	Norbert Ter Hall	Norbert Ter Hall
DOCUMENTAIRE			
Titel	Producent	Regisseur	Scenarist
<i>L' amour des moules</i>	Associate Directors	Willemiek Kluijfhout	Willemiek Kluijfhout

Het totaal budget van de **majoritair** Vlaamse projecten in bovenstaande lijst bedraagt € 44.423.463. Daarvan werd in totaal een bedrag van € 9.469.614 gefinancierd via tax shelter risicokapitaal (d.w.z. equity excl. leningsgedeelte, volledig geattesteerd via de Vlaamse Gemeenschap), of gemiddeld 21,3% van het budget.

Het totaal budget van de **minoritair** Vlaamse projecten in bovenstaande lijst bedraagt € 26.282.645. Daarvan werd in totaal een bedrag van € 4.019.800 gefinancierd via tax shelter risicokapitaal (d.w.z. equity excl. leningsgedeelte, waarvan € 2.399.800 geattesteerd via de Vlaamse Gemeenschap en € 1.620.000 geattesteerd via de Franse Gemeenschap), of gemiddeld 15,3% van het budget.

De tax shelter is de voorbije jaren een belangrijke financieringsbron voor Vlaamse fictie-, documentaire en animatiefilm geworden. Naast het louter financiële aspect heeft de tax shelter ook positief bijgedragen tot de professionalisering en internationalisering van de Vlaamse audiovisuele sector. Het palet aan films dat via de tax shelter werd gefinancierd is inhoudelijk en stylistisch zeer divers, en dus zeker niet beperkt tot de brede publieksfilm.

De geïnvesteerde tax shelter bedragen op door het VAF gecontracteerde films kunnen sterk wisselen van jaar tot jaar (2007: € 9.372.799, 2008: € 5.224.125, 2009: € 11.028.500, 2010: € 8.379.619, 2011: € 9.469.614 – telkens voor majoritair Vlaamse projecten). Dit heeft gedeeltelijk te maken met de specifieke invalshoek die wordt gehanteerd: het moment van contractering door het VAF is het uitgangspunt voor de verdere verwerking van de cijfers (omdat op dat moment alle bedragen in principe definitief vastliggen), waardoor tijdsverschuivingen kunnen optreden. Wanneer we over langere termijn de bedragen bekijken, dan lijkt zich een grootteorde af te tekenen van een kleine € 10 mio aan tax shelter financiering op door het VAF gesteunde projecten. Vergeleken met de ca € 12 mio die het VAF jaarlijks besteedt aan steun aan creatie, geeft dit een indicatie van het belang van de tax shelter als aanvullende financieringsbron voor projecten gesteund door het VAF.

3.7 Overzicht van alle aanvragen creatiesteun: in aantallen

3.7.1 Algemeen overzicht steunaanvragen creatie 2011

FICTIE	goedgekeurd	afgewezen	onontvankelijk*	uitgesteld [†]	totaal
kort					
productie	7	23		2	32
postproductie				1	1
promotie	1				1
middellang					
scenario					0
ontwikkeling					0
productie					0
postproductie					0
promotie	1				1

* onontvankelijk = een aanvraag die niet in behandeling werd genomen omdat het project niet past binnen de opdracht van het VAF

[†] uitgesteld (of voorlopig onontvankelijk) = een aanvraag die (nog) niet in behandeling werd genomen omdat het dossier niet volledig is, niet aan de formele vereisten voldoet of door de aanvrager werd teruggetrokken

lang					
scenario	21	22			43
ontwikkeling	9	6		1	16
productie	21	24		2	47
postproductie	3	1			4
promotie	6				6
TOTAAL	69	76	0	6	151

DOCUMENTAIRE	goedgekeurd	afgewezen	onontvankelijk*	uitgesteld[†]	totaal
kort					
promotie	1				1
middellang					
scenario	4	14			18
ontwikkeling	3				3
productie	4	3			7
postproductie	1	3			4
lang					
scenario	3	10			13
ontwikkeling	4	2		2	8
productie	18	8			26
postproductie	1	1			2

* onontvankelijk = een aanvraag die niet in behandeling werd genomen omdat het project niet past binnen de opdracht van het VAF

[†] uitgesteld (of voorlopig onontvankelijk) = een aanvraag die (nog) niet in behandeling werd genomen omdat het dossier niet volledig is, niet aan de formele vereisten voldoet of door de aanvrager werd teruggetrokken

promotie	2				2
TOTAAL	41	41	0	2	84

ANIMATIE	goedgekeurd	afgewezen	onontvankelijk*	uitgesteld†	totaal
kort					
ontwikkeling	3				3
productie	6				6
postproductie					0
middellang					
scenario					0
ontwikkeling	1				1
productie					0
lang					
scenario					0
ontwikkeling		1			1
productie	1	1			2
postproductie					0
promotie					0
interactief					
productie					0
TOTAAL	11	2	0	0	13

* onontvankelijk = een aanvraag die niet in behandeling werd genomen omdat het project niet past binnen de opdracht van het VAF

† uitgesteld (of voorlopig onontvankelijk) = een aanvraag die (nog) niet in behandeling werd genomen omdat het dossier niet volledig is, niet aan de formele vereisten voldoet of door de aanvrager werd teruggetrokken

FILMLAB	goedgekeurd	afgewezen	onontvankelijk*	uitgesteld†	totaal
kort					
ontwikkeling					0
productie	5	6		1	12
postproductie	1	1			2
middellang					
scenario	3				3
ontwikkeling	3	1			4
productie	5		1		6
postproductie					0
lang					
scenario	1	1			2
ontwikkeling	1	1			2
productie					0
postproductie				1	1
promotie					0
reeks					
scenario					0
ontwikkeling		1			1
productie	1				1
interactief					

* onontvankelijk = een aanvraag die niet in behandeling werd genomen omdat het project niet past binnen de opdracht van het VAF

† uitgesteld (of voorlopig onontvankelijk) = een aanvraag die (nog) niet in behandeling werd genomen omdat het dossier niet volledig is, niet aan de formele vereisten voldoet of door de aanvrager werd teruggetrokken

scenario					0
ontwikkeling		1	1		2
productie	1				1
postproductie					0
TOTAAL	21	12	2	2	37

	goedgekeurd	afgewezen	onontvankelijk*	uitgesteld†	totaal
ALGEMEEN TOTAAL	142	131	2	10	285

3.7.2 Impulspremies 2011 - reserveringen

titel project	aanvraag op basis van	producent	regisseur	scenarist	aanvrager	gereserveerd bedrag
<i>Blue bird</i>	festival : selectie Quizaine Cannes 2011	Minds Meet	Gust Van den Berghe	Gust Van den Berghe	Gust Van den Berghe	12.500 + 2.500
<i>Land of the Heroes</i>	festival : juryprijs Berlinale 2011	a team productions	Sahim Omar Kalifa	Sahim Omar Kalifa	a team productions	3.000
<i>Land of the Heroes</i>	festival : juryprijs Berlinale 2011	a team productions	Sahim Omar Kalifa	Sahim Omar Kalifa	Sahim Omar Kalifa	3.000 + 3.000
<i>Rundskop</i>	selectie Berlijn 2011 + > 125.000 kijkers	Savage Film	Michaël R. Roskam	Michaël R. Roskam	Michaël R. Roskam	12.500 + 2.500
<i>Adem</i>	nominatie EFA Awards 2011 (Discovery)	A Private View	Hans Van Nuffel	Hans Van Nuffel, Jean-Claude Van Rijckeghem	Hans Van Nuffel	12.500 + 7.500
<i>Adem</i>	nominatie EFA Awards 2011 (Discovery)	A Private View	Hans Van Nuffel	Hans Van Nuffel, Jean-Claude Van Rijckeghem	Jean-Claude Van Rijckeghem	5.000
<i>Adem</i>	nominatie EFA Awards 2011	A Private View	Hans Van Nuffel	Hans Van Nuffel, Jean-	A Private View	25.000

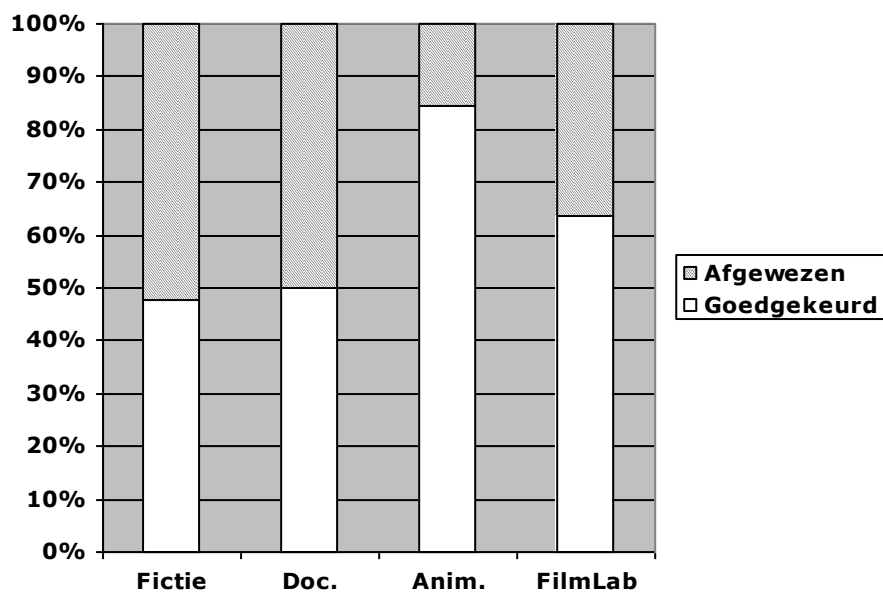
* onontvankelijk = een aanvraag die niet in behandeling werd genomen omdat het project niet past binnen de opdracht van het VAF

† uitgesteld (of voorlopig onontvankelijk) = een aanvraag die (nog) niet in behandeling werd genomen omdat het dossier niet volledig is, niet aan de formele vereisten voldoet of door de aanvrager werd teruggetrokken

	(Discovery)			Claude Van Rijckeghem		
<i>Rundskop</i>	selectie Berlijn 2011 + > 125.000 kijkers	Savage Film	Michaël R. Roskam	Michaël R. Roskam	Savage Film	25.000
<i>Hasta la vista</i>	selectie Montreal 2011 + > 125.000 kijkers	Fobic Films	Geoffrey Enthoven	Pierre De Clercq	Pierre De Clercq	12.500
<i>Hasta la vista</i>	selectie Montreal 2011 + > 125.000 kijkers	Fobic Films	Geoffrey Enthoven	Pierre De Clercq	Geoffrey Enthoven	12.500
<i>Hasta la vista</i>	selectie Montreal 2011 + > 125.000 kijkers	Fobic Films	Geoffrey Enthoven	Pierre De Clercq	Fobic Films	25.000

3.7.3 Procentuele verhouding goedgekeurd/afgewezen per categorie (2011)

Aantal aanvragen in 2011: totaal 285, waarvan 142 goedgekeurd, 131 afgewezen, 2 onontvankelijk, 2 uitgesteld:

3.8 Overzicht van alle ingediende bezwaarschriften: in aantallen

categorie	gegrond	ongeground	onontvankelijk	totaal
animatie				0
documentaire	2			2
filmlab				0
fictie	1	2		3
TOTAAL	3	2	0	5

2 projecten mogelijkheid tot herindiening

1 project goedgekeurd (€ 275.000 productiesteun)

3.9 Conclusie

2011 was qua projectaanvragen een atypisch jaar. 285 aanvragen voor steun aan creatie werden ingediend, tegenover 407 in 2010. Dit is deels te verklaren door de opstart van het VAF/Mediafonds, waardoor aanvragen voor reeksen verhuisden naar deze nieuwe maatregel. Verder vermoeden we dat nogal wat productiestructuren hun aandacht door de komst van het VAF/Mediafonds plots dienden te verdelen in functie van de nieuwe mogelijkheden. We verwachten dat er in 2012 nieuwe evenwichten zullen worden gevonden.

Op de elf productiepremies voor **fictiefilms** werd drie keer een low budgetbonus opgevraagd, waaronder voor twee Faits Divers films.

De subsidiëringsmaatregel voor tv-drama werd omgezet naar een culturele bijdrage aan projecten gesteund door het VAF/Mediafonds, waar naast documentaire- en animatiereeksen ook fictiereeksen worden ondersteund.

Bij **documentaire** zien we veel 'solo'-projecten over boeiende thema's, met een consolidering van producenten die stabiele factoren in het veld zijn of worden. De dynamiek binnen de nieuwe beroepsvereniging Flanders Doc bewijst dat deze sector niet enkel levendig is maar zichzelf ook sterk geprofessionaliseerd heeft.

Het aanbod aan hoogwaardige projecten is hoog. De verspreiding van onze documentaires blijft een aandachtspunt, al zijn er positieve signalen. Zo is er bijvoorbeeld uitzicht op een verhoogd partnerschap tussen Canvas en onze onafhankelijke documentairesector. Verder dient gezegd dat het brengen van documentaires op het grote scherm een uitzondering blijft, al kunnen we vaststellen dat de uitstraling van een festival als DOCVILLE toeneemt en dat ook onze producenten via Flanders.doc inspanningen doen om bepaalde films evenementieel naar het zalencircuit toe te leiden. Ook de online- en dvd-verspreiding zit in de lift. Last but not least stellen we vast dat onze documentaires binnen de internationale scène aandachtig worden gevolgd.

Met de komst van het VAF/Mediafonds in 2011 deed zich een belangrijke verschuiving voor in documentaire. Het VAF/Filmfonds steunt enkel nog single documentaires, het VAF/Mediafonds staat open voor documentairereeksen van minimum drie en maximum 13 afleveringen van 25'. Het betreft reeksen die door een onafhankelijke producent zijn geproduceerd, en door een Vlaamse omroep worden gefinancierd. Daarbij wordt gemikt op hoogwaardige reeksen die het courante tv-aanbod overstijgen. Dankzij de nieuwe middelen van het VAF/Mediafonds, kwam er € 1 miljoen bij voor de documentairesector. Dit compenseerde ruimschoots de besparingen van 10% binnen het VAF/Filmfonds.

Binnen **animatie** was de instroom aan projecten redelijk beperkt. De start van het VAF/Mediafonds heeft hier ongetwijfeld mee te maken. De diversifiëring van de projecten bij een aantal van onze belangrijkste animatieproducenten (bv Vivi Film produceerde recent live action films, Lunanime eveneens, Walking The Dog werkte mee aan een belangrijke buitenlandse film en aan animatiereeksen) is hier waarschijnlijk eveneens een verklaring voor.

Het C.A.S.P.E.R-project is een aanzet om structurele samenwerkingen te stimuleren met ons omliggende gebieden, in casu Wallonië en Frans-Vlaanderen. Hiervoor werkt het VAF samen met Wallimage en het CRRAV. Het majoritair Vlaamse project uit de C.A.S.P.E.R.-samenwerking, *Bo's Bazar* (Jan Bultheel – Vivi Film), dat enige tijd geleden werd goedgekeurd, is momenteel in ontwikkeling.

Ook voor animatie brengt het VAF/Mediafonds nieuwe financieringsmogelijkheden met zich mee (+ € 1,2 miljoen). We stellen vast dat deze middelen ook worden aangesproken.

Het **FilmLab** doet het sinds 2011 wegens de besparingen met minder middelen, nl. € 400.000 op jaarbasis. Deze categorie is in de beheersovereenkomst 2011-2013 verankerd en heeft dus een volwaardig, formeel bestaansrecht gekregen.

4 *Internationale betrekkingen en Europese zaken*

4.1 **Samenwerking met andere fondsen**

4.1.1 **Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel de la Communauté française de Belgique (CCA)**

De overeenkomst tot samenwerking en wederkerigheid tussen het VAF en het CCA m.b.t. coproducties voor lange fictie- en animatiefilms werd verlengd in 2011. Daarvoor oormerkten het VAF en het CCA in hun budget 2011 opnieuw elk een bedrag van € 450.000. Vier films per fonds worden ondersteund a rato van € 112.500 per film.

Ook de samenwerking m.b.t. televisiedocumentaires met een budget van € 135.000 per fonds werd voortgezet. Het budget wordt verdeeld over vier documentaires a rato van elk € 33.750. Lange bioscoopdocumentaires vallen buiten deze regeling. Ze worden case by case door de betrokken commissies behandeld en kunnen dus buiten het akkoord gesteund worden. De bedoeling is dat ook op dit terrein een evenwichtige wederkerigheid speelt doch zonder dat deze geformaliseerd is.

Zie hoofdstuk 3, Steun aan Creatie, voor de geselecteerde projecten.

4.1.2 **Nederlands Fonds voor de Film (NFF)**

Tussen het VAF en het NFF bestaat een akkoord via het welke beide fondsen coproducties tussen Vlaanderen en Nederland ondersteunen. Deze samenwerking heeft tot doel het coproductiebeleid tussen beide territoria te structureren, de wederkerigheid te regelen, de samenwerking tussen beide filmgemeenschappen te stimuleren en de culturele en professionele uitwisseling tussen beide territoria te bevorderen.

Het betreft films die geïnitieerd werden in Nederland of Vlaanderen, en dus 'majoritair' zijn in één van beide territoria. Het andere fonds steunt dan in ondergeschikte orde, m.a.w. 'minoritair'. Producties die afkomstig zijn uit een derde territorium, en coproductiemiddelen zoeken in Vlaanderen en Nederland, vallen niet onder dit akkoord.

Voorwaarde voor indiening bij het minoritaire fonds is dat de film in zijn eigen territorium, dus van zijn plaatselijke fonds (VAF of NFF), reeds productiesteun ontving.

Fictie (en lange animatie)

Elk fonds steunt per jaar vier lange speelfilms, die reeds majoritair voor productie zijn goedgekeurd door het andere fonds. Het gaat dus om acht coproducties per jaar. Het betreft hier hoofdzakelijk lange fictiefilms, maar ook lange animatiefilms komen in aanmerking. Elke speelfilm ontvangt een bedrag van € 150.000.

Documentaire

Elk fonds steunt per jaar drie lange documentaires, die reeds majoritair voor productie zijn goedgekeurd door het andere fonds. Het gaat dus om zes coproducties per jaar. Elke documentaire ontvangt een bedrag van max. € 50.000.

Onder lange documentaire wordt in deze overeenkomst verstaan: een non-fictie film van minstens zestig minuten, die een behandeling of interpretatie weergeeft van de realiteit, vanuit de persoonlijke betrokkenheid van de maker, met een intrinsiek lange termijnwaarde, geschikt voor bioscoopvertoning.

Animatie

Elk fonds steunt per jaar twee korte of middellange animatiefilms, die reeds majoritair voor productie zijn goedgekeurd door het andere fonds. Het gaat dus om vier coproducties per jaar. Elke film ontvangt een bedrag van max. € 50.000.

De in dit kader geselecteerde projecten zijn terug te vinden in Hoofdstuk 3, Steun aan Creatie.

4.2 Europese Zaken

4.2.1 Eurimages: steun aan Europese coproducties

In het voor Vlaanderen teleurstellende Eurimages jaar **2010** werd enkel *N*, Peter Krügers bioscoopdocumentaire, goedgekeurd voor een bedrag van € 90.000. Projecten van o.a. Manu Riche, Patrice Toye en Michaël 'Rundskop' Roskam mochten de beoordelingcommissies van Eurimages niet overtuigen. Voor het jaar **2011** ziet de situatie er gelukkig anders uit.

138 coproducties, verdeeld over vier sessies, kandideerden voor een Eurimages steun, waarvan niet minder dan 30 Belgische projecten. 14 Belgische dossiers werden niet weerhouden: vier majoritaire en zeven minoritaire coproducties van/met de Fédération Wallonie Bruxelles (FWB) en drie minoritaire coproducties met Vlaanderen. 16 Belgische dossiers daarentegen kregen wèl financiële steun voor een totaal van € 2.020.148.

Voor Vlaanderen kwamen vier majoritaire (***Tot Altijd, Kid, The Broken Circle Breakdown*** en ***Het Vijfde Seizoen***) en twee minoritaire coproducties met Nederland (***A Small Chance*** en ***Camiel Borgman***) in aanmerking. Zo vloeide er een bedrag van € 844.600 naar de Vlaamse (co)producenten.

Voor de Fédération Wallonie Bruxelles (Franse Gemeenschap van België) werden er twee majoritaire (***Quartier Libre*** en ***Nos Enfants***) en acht minoritaire inzendingen gesteund voor een totaal van € 1.175.548.

Vijf van de zes films waren zowel door het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) als door het Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel (CCA) ondersteund.

Het aandeel van België in de financiering van Eurimages voor 2011 bedroeg € 676.501, waarvan 50%, € 338.251, voor rekening van Vlaanderen. Voor 2012 stijgt de bijdrage van België tot € 708.177.

4.2.2 European Film Agencies Directors (EFAD)

Dit informeel netwerk verenigt nu de directeuren van 32 nationale filmfondsen uit de Europese Unie en stelt zich tot doel de ervaringen van de Europese filmfondsen te bundelen en gemeenschappelijke standpunten te formuleren.

EFAD stelt alles in het werk om de voorwaarden, noodzakelijk voor een kwalitatieve filmcreatie in Europa, te vrijwaren en richt zich voornamelijk tot de internationale instellingen zoals de EU, de Raad van Europa en de Unesco.

De onderwerpen die van wezenlijk belang zijn en door de leden van het EFAD besproken en behandeld worden, worden hieronder besproken.

4.2.2.1 Cinema Mededeling van de Europese Commissie

De '**Cinema Mededeling**' van de Europese Commissie die geldig was tot december 2009 werd verlengd tot december 2012. De 'State Aid'-werkgroep van EFAD blijft proactief werken aan een gemeenschappelijke strategie en aan voorstellen die neergelegd worden bij de Europese Commissie met het oog op de herziening van deze 'Cinema Mededeling'.

Naast het financieren van een studie – uitgevoerd door KEA – heeft zich een 'EFAD State Aid' subgroep gevormd die de denkpistes van de Europese Commissie (DG Concurrentie en andere DG's) op de voet volgt en hierop reageert in het gemeenschappelijk kader van EFAD's. Zie ook Contribution to the consultation of the European Commission on the Issues Paper "Assessing State Aid for Films and other Audiovisual Works" (September 2011)' (zie bijlage 12.12). De Europese Commissie lanceerde op 14 maart 2012 een publieke consultatieronde over staatssteun aan de hand van een 'Draft Communication'. Tot 14 juni kan hierop gereageerd worden. Dit ontwerp is te vinden in bijlage 12.13.

4.2.2.2 De toekomst van het MEDIA Programma.

De alarmerende geruchten als zou het actuele MEDIA 2007 Programma na 2013 geen vervolg krijgen of dan toch drastisch gereduceerd worden* zijn intussen loos alarm gebleken. De EFAD's hadden hierover een gemeenschappelijk standpunt ingenomen: "**Common declaration on the vital role of the MEDIA Programme**". Een "EFAD MEDIA" subgroep heeft onderzocht welk gemeenschappelijk standpunt EFAD kon (en wou) formuleren i.v.m. het nieuwe MEDIA Programma (vanaf 2014) startend met een "**Basic position on the future of the MEDIA Programme**". Dit na gesprekken met de Commissie waarbij volgende vragen van de subgroep werden besproken:

- What are the major strategic challenges for future media program?
- What is it the Commission is trying to fix by integrating media with other cultural programs?
- Which parts of the program have so far been the most successful?
- Does the Commission see major changes in the priority between development, distribution, training and pilot projects?
- How can we make the program more efficient?
- How can we improve the work of the Media Committee?
- How can we improve the interplay between national film policies and Media in order to strengthen the added value of the program?
- Should the Media also play a role as outlining best practice and codes of conduct (ex regarding IP, hold back rules, tv acquisition of rights)?
- How will the further process continue - and what are the major challenges?

In de loop van 2011 is het toekomstbeeld hieromtrent duidelijker geworden: de Commissie stelt voor om de bestaande programma's Cultuur, MEDIA en MEDIA Mundus samen te brengen in één enkel programma onder de naam Creative Europe.

Hierbij antwoorden van de Europese Commissie op de meest gestelde vragen:

Wat is het programma Creatief Europa?

Het programma Creatief Europa zou de Europese film en de culturele en creatieve sectoren ondersteunen, waardoor hun bijdrage aan de creatie van banen en groei kan worden vergroot. Met een voorgesteld budget van 1,8 miljard euro voor de periode 2014-2020 zou het tienduizenden kunstenaars, professionals uit de cultuursector en culturele organisaties in de sectoren podiumkunsten, beeldende kunst, uitgeverij, film, TV, muziek, interdisciplinaire kunsten, cultureel

* Zie VAF Jaarverslag 2010

erfgoed en videogames steunen, waardoor zij in geheel Europa actief kunnen zijn, een nieuw publiek kunnen bereiken en de vaardigheden kunnen verwerven die in het digitale tijdperk vereist zijn. Door Europese culturele werken te helpen om in andere landen een nieuw publiek te bereiken, zal het nieuwe programma ook bijdragen aan het behoeden en bevorderen van de culturele en taalkundige verscheidenheid van Europa.

Waarom heeft Europa een programma Creatief Europa nodig?

Cultuur speelt een belangrijke rol in de economie van de EU-27. EU-onderzoek heeft uitgewezen dat de culturele en creatieve industrieën zorgen voor ongeveer 4,5% van het bbp van de EU en voor 3,8% van het aantal arbeidsplaatsen (8,5 miljoen banen, en nog veel meer als rekening wordt gehouden met het overloopeffect in andere sectoren). Uit onderzoek blijkt dat deze sectoren een indrukwekkend groeipotentieel hebben: van 2000 tot 2007 groeide de werkgelegenheid in deze sectoren jaarlijks met gemiddeld 3,5%, vergeleken met 1% in de economie van de EU-27 in haar geheel. Ook in de VS en China groeide de werkgelegenheid in deze sectoren snel, met gemiddeld bijna 2% per jaar. Europa is veruit de wereldleider in de uitvoer van producten van de creatieve industrie. Om die positie te handhaven, moet worden geïnvesteerd in de capaciteit van de sector om grensoverschrijdend te werken.

Creatief Europa beantwoordt aan die behoefte, met een meer strategische benadering en plannen om daar te investeren waar het grootste effect kan worden bereikt.

Creatief Europa houdt rekening met de uitdagingen van de globalisering, met name de gevolgen van de digitale technologie, die verandering brengt in de wijze waarop culturele goederen geproduceerd, verdeeld en toegankelijk gemaakt worden, en in de inkomensstromen en bedrijfsmodellen. Die ontwikkelingen bieden de Europese culturele en creatieve industrieën echter ook kansen, en het programma wil hen helpen om die kansen aan te grijpen, zodat zij voordeel halen uit de digitale omwenteling en meer internationale loopbanen en werkgelegenheid creëren.

Waarom stelt de Commissie voor, de bestaande programma's Cultuur, MEDIA en MEDIA Mundus samen te brengen in één enkel programma?

Deze sectoren worden geconfronteerd met vergelijkbare uitdagingen, waaronder fragmentering van de markt ten gevolge van de culturele en taalkundige verscheidenheid, de globalisering en de digitale omwenteling, en ernstige moeilijkheden om toegang te krijgen tot commercieel krediet.

Zij hebben ook soortgelijke behoeften in termen van het behoeden en bevorderen van de culturele en taalkundige verscheidenheid, en van versterking van hun concurrentievermogen teneinde bij te dragen aan de creatie van banen en groei.

De Commissie erkent evenwel dat deze sectoren uiteenlopende structuren hebben. Daarom stelt zij één kaderprogramma voor, met verschillende onderdelen voor passende steunverlening.

Wat is het verschil tussen Creatief Europa en de huidige programma's Cultuur en MEDIA? Zullen die namen verdwijnen?

Het programma Creatief Europa zal de huidige, van elkaar losstaande steunmechanismen voor de culturele en audiovisuele sector in Europa samenbrengen in één loket, dat toegankelijk is voor alle culturele en creatieve industrieën.

Het zal met zijn specifieke onderdelen Cultuur en MEDIA echter verder blijven inspelen op de specifieke behoeften van de audiovisuele industrie en de andere culturele en creatieve sectoren. Die onderdelen zullen voortbouwen op het succes van de huidige programma's Cultuur en MEDIA.

Bovendien zal een nieuwe financiële garantiefaciliteit worden gecreëerd, waardoor kleine marktdeelnemers toegang zullen krijgen tot maximaal 1 miljard euro in bankleningen.

Wat zal het programma bereiken?

De Commissie schat dat in de periode 2014-2020 ten minste 8.000 culturele organisaties en 300.000 kunstenaars, professionals uit de cultuursector en hun werken steun zullen ontvangen om

over grenzen heen actief te worden en de ervaring op te doen waardoor zij een internationale loopbaan kunnen opbouwen. Het programma zal ook steun verlenen voor de vertaling van meer dan 5.500 boeken en andere literaire werken.

Het onderdeel MEDIA zal steun verlenen voor de wereldwijde verspreiding van meer dan 1.000 Europese films via traditionele en digitale platformen; het zal professionals in de audiovisuele sector ook financiering aanbieden om beter toegang te kunnen krijgen en te werken op de internationale markt, en zal de ontwikkeling van films en andere audiovisuele werken met een grensoverschrijdend potentieel bevorderen.

Er is veel waarop kan worden voortgebouwd: mede dank zij MEDIA-steun is het aandeel van de Europese films onder alle in Europese bioscopen vertoonde premières gestegen van 36% in 1989 tot 54% in 2009. Het netwerk Europa Cinemas, dat meer dan 2.000 bioscoopschermen in hoofdzakelijk onafhankelijke bioscopen omvat, biedt in 475 steden een ruim en divers aanbod aan films. In 2009 trokken hun films 59 miljoen bezoekers, tegen 30 miljoen in 2000.

Welke uitdagingen gaat het programma aan?

De culturele en creatieve industrieën maken thans niet ten volle gebruik van de eengemaakte markt. Eén van de moeilijkheden waarmee de sector wordt geconfronteerd, is de taal: de Europese Unie heeft 23 officiële talen, drie alfabetten en ongeveer 60 officieel erkende regionale en minderheidstalen. Die verscheidenheid is een onderdeel van Europa's rijkgevarieerde culturele landschap, maar zij belemmert de inspanningen van auteurs om lezers te vinden in andere landen, van bioscoop- of theatergangers om buitenlandse werken te bekijken, en van musici om nieuwe toehoorders te bereiken. Uit een peiling van Eurobarometer uit 2007 bleek dat slechts een minderheid van Europeanen televisie-uitzendingen of films in een vreemde taal bekijkt, en dat slechts 7% boeken in vreemde talen leest.

Een grotere aandacht voor steunverlening voor publieksofbouw en voor de capaciteit van de sector om meer rechtstreeks te interageren met het publiek, bijvoorbeeld door initiatieven inzake mediageletterdheid of nieuwe interactieve on-linehulpmiddelen, kan veel meer niet-nationale werken toegankelijk maken voor het publiek. De Commissie schat dat meer dan 100 miljoen mensen rechtstreeks of zijdelings zullen worden bereikt door projecten die door creatief Europa worden ondersteund.

Hoe zal Creatief Europa beheerd worden?

Creatief Europa zal een eenvoudiger, gemakkelijk herkenbare en toegankelijke toegangspoort zijn voor Europese culturele en creatieve professionals, ongeacht hun kunsttak, en het zal steun bieden voor internationale activiteiten binnen en buiten de EU. De huidige wijze van beheer via het Uitvoerend Agentschap voor onderwijs, audiovisuele middelen en cultuur blijft behouden.

Mogen particulieren financiering aanvragen?

Particulieren zullen geen aanvragen kunnen indienen bij Creatief Europa. Via de door culturele organisaties ingediende projecten zullen echter ongeveer 300.000 individuele kunstenaars en professionals uit de culturele sector en opleidingsinstellingen worden bereikt. Dit is een veel kosteneffectievere manier om resultaten te boeken en een blijvend effect te realiseren.

Welke landen mogen financiering aanvragen?

Creatief Europa staat open voor lidstaten, landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland), toetredingslanden, kandidaat-lidstaten, potentiële kandidaat-lidstaten en buurlanden. Andere landen kunnen betrokken worden bij specifieke acties.

Momenteel nemen de lidstaten van de EU, de EVA-landen, Kroatië, Turkije, de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Servië, Montenegro en Bosnië-Herzegovina deel aan het programma Cultuur.

De lidstaten van de EU, Kroatië, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland nemen deel aan het programma MEDIA.

Wat gebeurt er met MEDIA Mundus?

MEDIA Mundus, het bestaande programma voor de ondersteuning van samenwerking tussen Europese en niet-Europese professionals en van de internationale distributie van Europese films, zal worden opgenomen in het onderdeel MEDIA van Creatief Europa.

Creatief Europa zal een sectoroverschrijdend subprogramma omvatten. Wat betekent dat?

Dit subprogramma bestaat uit twee onderdelen: een financiële garantiefaciliteit, die zal worden beheerd door het Europees Investeringsfonds, om het voor kleine marktdeelnemers gemakkelijker te maken om toegang te krijgen tot bankleningen; en financiering voor studies, analyses en de betere verzameling van gegevens om de basis voor het beleid te verbeteren.

Is het niet efficiënter om rechtstreekse subsidies te verlenen dan om aan te bieden een deel van de banklening van de begunstigden te garanderen?

Een garantiefaciliteit heeft een groot multiplicatoreffect en trekt extra middelen van investeerders aan doordat het risico wordt gedeeld met de EU. Dat blijkt nu al bij het bestaande MEDIA-productiegarantiefonds, waar de EU-bijdrage van 2 miljoen euro reeds leningen ter waarde van 18 miljoen euro aan filmproducenten heeft gegenereerd.

Waarom is het nodig dat voor de culturele en creatieve sectoren een speciaal garantiefonds wordt opgezet? Kunnen het kaderprogramma Concurrentievermogen en Innovatie of de Financieringsfaciliteit voor risicodeling in deze sectoren niet worden toegepast?

De bestaande initiatieven houden geen rekening met de extra hindernissen die in de weg staan aan de toegang van culturele en creatieve KMO's tot financiering:

- de meeste van hun activa, zoals auteursrechten, zijn van immateriële aard;
- creatieve producten worden meestal niet in grote aantallen geproduceerd. Films, boeken, opera's en videogames kunnen als unieke prototypes worden beschouwd;
- de vraag van culturele en creatieve KMO's naar financiële diensten is voor de banken vaak niet groot genoeg om commercieel aantrekkelijk te zijn, en om de deskundigheid op te doen die vereist is om het risicoprofiel daarvan naar behoren in te schatten.

Ten gevolge daarvan hebben andere Europese financiële instrumenten die sectoren niet kunnen ondersteunen, en is een specifiek financieel instrument nodig.

Lees ook:

European Parliament resolution of 12 May 2011 on unlocking the potential of cultural and creative industries* en het Groenboek†. Intensieve informatie- en consultatierondes zijn aan de gang.

4.2.3 Cine-Regio

Cine-Regio is een Europees netwerk van 34 regionale filmfondsen uit 12 Europese landen en uit Noorwegen en Zwitserland. Cine-Regio staat voor samenwerking over de grenzen heen tussen regionale filmfondsen en verdedigt en promoveert de regionale audiovisuele

*<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0240+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>

† http://ec.europa.eu/culture/documents/greenpaper_creative_industries_nl.pdf

belangen in Europa, onder andere naar de Europese Commissie en andere instellingen die een rol spelen in het bepalen van reglementen en voorwaarden die de werking van de regionale filmfondsen kunnen beïnvloeden.

Sinds januari 2008 is het VAF lid van Cine-Regio omdat het zowel een 'nationaal' als een regionaal fonds is.

Ook in het kader van een pleidooi voor de oprichting van "SCREEN FLANDERS", een economisch fonds in Vlaanderen naar het voorbeeld van Wallimage, is een lidmaatschap bij Cine-Regio relevant.

Cine-Regio neemt, zoals de EFAD's, actief deel aan de reflectie, het debat en de onderhandelingen met de Europese Commissie rond de komende (2013) Cinema Mededeling en de nieuwe gedaante en context (2014) van het MEDIA Programma.

Cine-Regio publiceert regelmatig Focus Reports. In februari 2011 verscheen een geactualiseerde versie van "The Digital Revolution - The Active Audience" (door Michael Gubbins) onder de nieuwe titel "The Digital Revolution - Engaging Audiences".

Een andere Focus Report heeft als onderwerp "Building Stable Film Production Companies and the Role of Regional Film Agencies" (door Richard Miller/Available Light Advisory).

Een nieuw document is in de maak : "Effect assessment of regional film funds / Analysis and Guidelines for further use", alsook een policy paper: "The need for public regional financing of crossmedia and transmedia projects".

Binnen Cine-Regio hebben zich verschillende subgroepen gevormd zoals bijvoorbeeld Kids Regio, Animarco Regio, Asia-Europe, Cine Euro Training, Film Arc, Docu Regio en C.A.S.P.E.R. Met Wallimage en het CRRAV heeft het VAF het project C.A.S.P.E.R. lopen, ter ondersteuning van artistieke en economische samenwerking voor het creëren van "pilots" voor animatiereeksen.

Tijdens een recente bijeenkomst hebben Vincent Leclercq (CRRAV-Nord Pas de Calais) en Alex Navarro (ICIC-Catalonië) een presentatie gedaan rond het thema: "Van Film naar Creatieve Industrie: als deel van hun strategie om hubs en creatieve clusters te ontwikkelen, ondersteunen vele Europese regio's het experiment, het creëren van nieuwe media en innovatie in de audiovisuele sector".

In dit perspectief wordt er gedacht aan een subgroep tussen CRRAV, Wallimage en het VAF (cf. C.A.S.P.E.R.) en andere partners uit deze drie regio's om deze stelling in de praktijk om te zetten. Wordt vervolgd.

4.2.4 European Film Promotion

European Film Promotion (EFP) is een netwerk van 32 filmpromotieorganisaties uit 33 landen. Flanders Image is één van de stichtende leden. In 2011 vierde EFP zijn 15e verjaardag. Via een aantal gemeenschappelijke initiatieven zoals 'Shooting Stars', 'Producers on the Move', 'Producer's Lab', 'Industry Screenings' en 'Film Sales Support' heeft EFP de promotie van Europese films tot doel.

In 2011 nam Flanders Image actief deel aan volgende acties:

- Variety's 10 Euro Directors to Watch in Karlovy Vary: Hans Van Nuffel (*Adem*) werd hiervoor geselecteerd door de redactie van het Amerikaanse vakblad "Variety";

- Producer's Lab Toronto: producent Mariano Vanhoof werd voor dit coproductietreffen tussen Europese en Noord-Amerikaanse producenten geselecteerd;
- Industry Screenings in LA: n.a.v. de selectie van *Rundskop* als officiële Belgische Oscarinzending, werd de film geselecteerd voor een speciale editie waarin enkel Europese Oscarinzendingen werden vertoond aan stemgerechtigde leden van de Academy of Motion Picture Arts and Sciences, alsook aan geïnteresseerde industriemensen;
- Infosessie i.v.m. China en de Chinese filmmarkt.

Het snel wijzigende filmlandschap, samen met het sterk aangegroeide ledenaantal en het onheilsbericht van een mogelijke verlaging van de dotatie afkomstig van het MEDIA Programma, zorgt er voor een zeer grote uitdaging. EFP dient zijn mission statement en initiatieven grondig én kritisch onder de loep te leggen en aan de veranderende realiteit aan te passen.

4.2.5 MEDIA Desk – Vlaamse Gemeenschap

Meer info hierover is te vinden in hoofdstuk 11.

5 Overleg met de overheid, de sector en het steunpunt BAM

5.1 De overheid

Er werd geregeld overleg gepleegd met het kabinet van voogdijminister Schauvliege en met het Departement CJSM van de Vlaamse Gemeenschap. Punten van aandacht waren de beheersovereenkomst 2011-2013, de samenstelling van de Raad van Bestuur, Eurimages, de tax shelter, de voorbereiding van een economische steunmaatregel, ...

Vooraf de goedkeuring door de Europese Commissie van de beheersovereenkomsten VAF/Filmfonds en VAF/Mediafonds voor de periode 2011-2013 liet op zich wachten. Na een spannende eindspurt raakten deze net voor het einde van 2011 goedgekeurd. Het VAF diende een aantal wijzigingen aan zijn reglementen door te voeren vooraleer DG Concurrentie bereid was zijn goedkeuring te verlenen.

5.2 De sector

Het sectoroverleg concretiseert zich – naast sporadische contacten met de beroepsverenigingen en individuele professionelen – voornamelijk in het Overlegcomité, dat in 2011 driemaal vergaderde.

In het Overlegcomité zetelen momenteel volgende personen:

Voor de sector

effectieve leden	plaatsvervangers	voor het VAF	voor BAM	voor MEDIA Desk
Dirk Nielandt	Pieter De Graeve	Pierre Drouot	Dirk De Wit	Bert Lesaffer
Geoffrey Enthoven	Hans Herbots	Christian De Schutter		
Peter Krüger	Gerrit Messiaen	Hans Everaert		
Eric Goossens	Mark Daems	Karla Puttemans		
Peter Bouckaert	Nino Lombardo	Siebe Dumon		
Viviane Vanfleteren	Luc Van Driessche			
Ives Agemans	Stefan Vermeulen			
Walter Verdin	Frank Theys			
Fran Devos	Eva De Grootte			

Volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- Atelierwerking (incl. VAF-Wildcards)
- Beurzen en opleidingsinitiatieven
- VAF-Campussen
- VAF/Mediafonds
- FilmLab
- Studies
- MEDIA Desk
- Eurimages
- Economisch fonds?
- Flanders Image
- Impulspremie
- Raad van Bestuur VAF
- VAF-dag
- Beheersovereenkomsten VAF/Filmfonds en VAF/Mediafonds
- VIAA
- Studie vertonersveld
- Commissiewissels VAF/Filmfonds
- Consultatie Europese Commissie over staatssteun
- Feedback over OCI vergaderingen (overleg creatieve industrieën)
- ...

De verslagen van deze vergaderingen zijn te vinden op www.vaf.be bij Algemene Info >> Overlegcomité.

5.3 Samenwerking met het steunpunt BAM – Instituut voor Beeldende, Audiovisuele en Mediakunst

Het BAM is via Dirk De Wit permanent aanwezig in het Overlegcomité van het VAF. Verder zijn er de vaste overlegmomenten waarbij wordt gestreefd naar complementariteit en wederzijdse versterking.

Hans Everaert, zakelijk leider van het VAF, zetelt in de Raad van Bestuur van BAM, hetgeen de wisselwerking nog versterkt.

Concreet werken het VAF en BAM samen op een aantal domeinen. Zo vinden we elkaar in de organisatie van een aantal **campussen**. Jaarlijks lichten beide organisaties hun werking toe tijdens een infosessie voor laatstejaars aan de Vlaamse filmhogescholen. Ook de jaarlijkse Dag van het Vlaamse Filmberoep tijdens het Filmfestival Gent is een gezamenlijk initiatief, waarbij VAF en BAM om het jaar de voortrekkersrol op zich nemen.

Op vlak van **dataverzameling** delen VAF en BAM de ambitie om vollediger sectorgegevens te kunnen voorleggen dan vandaag het geval is. Daarbij wensen we onze doelstellingen af te stemmen op de wensen van het Audiovisual Observatory in Straatsburg. In dit complexe dossier zullen beide organisaties de krachten blijven bundelen.

Als steunpunt voor audiovisuele creatie is het VAF partner van BAM voor een aantal thema's waar dit steunpunt aandacht aan besteedt. Het VAF is o.m. betrokken bij **KWARTS** (een gezamenlijke onderzoeksagenda van de kunstesteunpunten) en bij **Arts Flanders** (het online verzamelmerk voor de audiovisuele kunsten), beide organisaties bundelen de krachten in de werkgroep **Eco-Cultuur**, en het VAF cofinancierde de BAM-publicatie *Joining the Dots*.

In 2012 worden promotie-initiatieven zoals de overkoepelende website Arts Flanders, de activiteitenkalender voor audiovisuele mediakunst en een gezamenlijke publicatie rond de Vlaamse kunsten (in opdracht van het CJSM) verder uitgewerkt. Ook nationaal neemt het VAF actief deel aan werkgroepen rond de Filmkrant, een publicatie voor het vertonercircuit, en het Vlaams vertoningsbeleid in het algemeen.

6 *Interne organisatie*

6.1 **Algemene Vergadering**

De Algemene Vergadering kwam twee keer samen, nl. op 5 april (statutaire Algemene Vergadering) en op 6 september (om nieuwe bestuurders te benoemen).

Ledenlijst in 2011 (met inbegrip van de nieuwe leden vanaf 6 september)	
Kadir Balci	Freddy Sartor
Bert Beyens	Sophie De Vinck
Dany Vandenbossche	Ilse Somers
Greet Claes	Christel Stalpaert (ondervoorzitter)
Koenraad De Bock	Filip Van Damme (voorzitter)
Peter Krüger	Hedwig Van Der Borgh
Peter Missotten	Paul Van de Velde
Paul Pauwels	Geert Van Goethem
Luc Pien	Jos Van Rillaer
Erwin Provoost	Jeroen Depraetere (voorzitter vanaf jan 2012)
Jan Rombouts	Paul Michel

6.2 **Raad van Bestuur**

De Raad van Bestuur kwam 11 keer samen.

In september werd de Raad van Bestuur, bestaande uit drie personen, uitgebreid met zes extra leden.

Leden Raad van Bestuur in 2011 (na uitbreiding)

Zetelend:

Filip Van Damme (voorzitter)

Christel Stalpaert (ondervoorzitter)

Freddy Sartor

Nieuw:

Jeroen Depraetere (voorzitter vanaf januari 2012)

Greet Claes

Paul Michel

Jan Rombouts

Sophie De Vinck

Dany Vandenbossche

6.3 De regeringscommissaris

De regeringscommissaris is de afgevaardigde van de Vlaamse Minister, bevoegd voor het audiovisueel creatiebeleid. Hij houdt toezicht over het door het Fonds gevoerde beleid, zowel inhoudelijk als financieel. Met die opdracht woont hij de bijeenkomsten van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering bij. De manier waarop hij formeel kan interveniëren is vastgelegd in de beheersovereenkomst.

Jan Vermassen vervulde de rol van regeringscommissaris.

6.4 Het team, onder leiding van het Dagelijks Bestuur

*In januari 2012 verliet Inge Verroken het Vlaams Audiovisueel Fonds en werd opgevolgd door Karen Van Hellemont.

6.5 De commissieleden

Voor het doorlichten van de steunaanvragen doet het VAF een beroep op externe krachten. Zij adviseren het Fonds in zijn beslissingen. Meer informatie over de selectieprocedure is te vinden in bijlage 12.10. De samenstelling van de beoordelingscommissies voor creatie en opleidingsinitiatieven in 2011 is te vinden in bijlage 12.11.

Inmiddels werden de beoordelingscommissies 'Creatie' begin 2012 deels vernieuwd. De samenstelling is te vinden op de website van het VAF.

7 Vorming

7.1 Inleiding

Sinds 2010 bedraagt het budget voor 'Vorming en Onderzoek' € 650.000. Hiervan wordt € 610.000 gereserveerd voor vormingsinitiatieven, en € 40.000 voor onderzoek. Aan het totaalpakket van vormingsinitiatieven werd in 2011 € 512.405 gespendeerd.

Via de verschillende vormingsmaatregelen wil het VAF enerzijds ondersteuning bieden in de transitzone tussen het reguliere audiovisuele onderwijs en het beroepsleven. Anderzijds moeten de vormingsinitiatieven bijdragen tot de verdere vervolmaking van de Vlaamse audiovisuele professionelen. Het Fonds heeft verschillende instrumenten ter beschikking om deze doelstellingen te concretiseren:

7.1.1 De atelierwerking

Het VAF organiseert ateliers die gericht zijn op fictie, documentaire, animatie en scenario. In principe was er dit jaar ook voor het eerst een FilmLab-atelier, in de vorm van een VAF-Wildcard die zou worden uitgereikt aan een veelbelovende artiest. Bij gebrek aan kandidaturen werd de FilmLab-wildcard dit jaar echter niet verzilverd (zie verder). In 2011 werd aan de atelierwerking € 376.132 besteed.

7.1.2 Studie- en werkbeurzen

Het VAF reikt studiebeurzen uit voor het volgen van opleidingen, en werkbeurzen voor het lopen van buitenlandse onbezoldigde of bezoldigde stages. De beurzen hebben tot doel om scenaristen, regisseurs, producenten en kunstenaars te stimuleren zich verder bij te scholen en te vervolmaken. In 2011 werd aan beurzen € 38.411 besteed.

7.1.3 Steun voor het organiseren van externe vormings- en opleidingsinitiatieven

Organisatoren van opleidingsinitiatieven voor audiovisuele professionelen kunnen steun aanvragen bij het VAF. De vormingsinitiatieven moeten complementair zijn aan de lespakketten uit het reguliere audiovisuele onderwijs, en ze moeten de professionalisering en bekwaamheid bevorderen van personen en organisaties die werken in de audiovisuele creatiesector. In 2011 werd aan de ondersteuning van externe opleidingsinitiatieven € 25.281 besteed.

7.1.4 VAF-campusen, -seminaries en -workshops

Onder de noemer 'VAF-campus' vallen zowel korte, praktijkgerichte infosessies als seminaries en workshops die gespreid zijn over meerdere dagen. Het VAF organiseert deze opleidingen voor audiovisuele professionelen in eigen beheer, al dan niet in samenwerking met andere organisaties. In 2011 werd aan de organisatie van VAF-campusen € 6.505 besteed.

7.1.5 Participatie in (inter)nationale opleidingsprogramma's

Het VAF verleent financiële en/of organisatorische ondersteuning aan een aantal internationale opleidingsprogramma's. Zo creëren we voor Vlaamse professionelen de mogelijkheid om deel te nemen aan deze grensoverschrijdende initiatieven. Hieraan werd in 2011 een bedrag besteed van € 16.417.

7.1.6 Coaching MEDIA

Sinds 2008 voorzien het VAF en de Vlaamse MEDIA Desk coaching voor Vlaamse producenten die voor het eerst een dossier opstellen voor het Europese subsidieprogramma MEDIA. Het VAF reserveert € 10.000 per jaar voor deze begeleiding. In samenspraak met MEDIA Desk Vlaanderen werd beslist om het coachingprogramma uit te breiden. Tot nu was er per genre (fictie, documentaire en animatie) een Vlaamse expert die de coaching voor zijn rekening nam. Vanaf 2011 zullen we ook een beroep doen op een internationale coach met een uitgebreide expertise op vlak van marketing- en distributiestrategieën, een belangrijke zwakke plek bij veel Vlaamse producenten.

7.2 De atelierwerking

Er is een atelierwerking voorzien voor elke categorie van de audiovisuele creatie die vermeld staat in de beheersovereenkomst. Het fictie-, documentaire en animatie-atelier worden sinds het ontstaan van het VAF ingericht, en werden in de loop der jaren geoptimaliseerd. Nieuw dit jaar was het FilmLab-atelier. Voor het eerst kon een FilmLab-wildcard worden uitgereikt, naar analogie met de bestaande fictie-, documentaire- en animatiewildcards. Helaas werd deze nieuwe wildcard niet verzilverd, bij gebrek aan kandidaturen.

Voor het fictie- en animatie-atelier was in 2011 een maximumbudget van € 150.000 voorzien. Voor het documentaire-atelier was dat € 112.500. Voor scenario-ontwikkeling wordt een specifiek atelier ingericht, waarvoor jaarlijks € 50.000 gereserveerd wordt. Verder werd er € 30.000 vrijgemaakt voor het (noodgedwongen geannuleerde) eerste FilmLab-atelier.

Elk atelier kan andere accenten leggen, afhankelijk van de noden van de betrokken sector of doelgroep. De huidige ateliers vullen verschillende doelstellingen in. De focus ligt op het vormingsaspect, dankzij een arsenaal aan coaches waarop we een beroep kunnen doen. Bovendien zijn de ateliers een belangrijke transitzone tussen de reguliere opleiding en het professionele veld, een middel om nieuw talent te scouten of om audiovisuele professionals de kans te geven zich bij te scholen en te vervolmaken. Verder kunnen de ateliers een laboratorium bieden waarbinnen in alle vrijheid gecreëerd en geëxperimenteerd kan worden, kunnen ze netwerking en samenwerking stimuleren, ruimte bieden voor debat, etc.

7.2.1 Atelier fictie

7.2.1.1 Algemeen concept: de VAF-Wildcard

Elk jaar krijgen twee pas afgestudeerde filmmakers een VAF-Wildcard, de mogelijkheid om hun eerste buitenschoolse creatie te realiseren. De laureaten worden geselecteerd op basis van de kwaliteit van hun eindwerk en niet op basis van een nieuw dossier. Ze volgen dus een ander en sneller traject dan binnen het reguliere aanvraagcircuit.

Het VAF biedt de jonge filmtalenten elk € 60.000 én een individuele coach die hen begeleidt bij de ontwikkeling en realisatie van hun nieuw project. De VAF-Wildcardhouder krijgt de unieke kans om met dit startbudget binnen de twee jaar een fictiefilm te maken. Hij beslist autonoom welke film hij maakt, met welke duur (rekening houdend met een opgelegde minimumduur), op welke manier, met welke medewerkers, binnen welke productiestructuur, etc. Het Fonds treedt daarbij niet op als producent maar volgt van dichtbij het verloop.

Alle fictie-eindejaarswerken (bachelors en masters) die gerealiseerd worden binnen één van de vijf Vlaamse filmscholen (KASK, Sint-Lukas, Narafi, RITS en KHLim) komen in

aanmerking voor selectie. Ook afgestudeerden (5de jaar of een van de twee specialisatiejaren) uit een filmopleiding van het deeltijds kunstonderwijs kunnen deelnemen aan de wildcardcompetitie. Een jury van deskundigen nomineert de laureaten.

Voor de vertoning van de VAF-Wildcardcompetitie en de uitreiking van de VAF-Wildcards werkt het VAF sinds 2007 samen met het Internationaal Kortfilmfestival Leuven (IKL).

Sinds vorig jaar kunnen de laureaten ook rekenen op een ondersteuning van het postproductiebedrijf Galaxy Studios en zijn tax shelter structuur Mollywood. Deze steun omvat zowel de mogelijke begeleiding bij, als het ter beschikking stellen van postproductiefaciliteiten als participatie door Galaxy Studios en de mogelijke financiering via tax shelter van de documentaire-, fictie- en animatiewildcards. Dit engagement – dat geen verplichting is voor de laureaten, maar een vrij aanbod – betekent de facto een verdubbeling van het beschikbaar wildcardbudget.

7.2.1.2 Laureaten 2011

In 2011 namen 18 fictiefilms deel aan de VAF-Wildcardcompetitie.

In de jury zetelden Bart De Pauw, Ben Van Alboom, Tomas Leyers en Geert Van Rampelberg. Siebe Dumon was voorzitter zonder stemrecht.

Winnaars waren Adil El Arbi en Bilall Fallah van Sint-Lukas met *Broeders*, een moderne fabel over twee jongemannen die in dezelfde wijk wonen, maar een ander levenspad bewandelen, wat tot een onvermijdelijk conflict leidt. Naast een wildcard won *Broeders* ook de Prijs voor Beste Belgische Studentenkortfilm op het 38ste Filmfestival van Gent, en de Publieksprijs op het Internationaal Kortfilmfestival Leuven 2011. Door wie Adil El Arbi en Bilall Fallah zich zullen laten coachen is nog niet duidelijk.

Kenneth Mercken studeerde af aan het RITS met *The Letter*, een opmerkelijke wielerfilm over een jonge Rus die onder druk van zijn ploegleider dopingproducten gaat gebruiken en langzaam maar zeker de grip op de realiteit verliest. Kenneth Mercken zal samenwerken met Koen Mortier.

7.2.1.3 Realisaties en vooruitzichten

De laureaten van vorige edities zijn geen nobele onbekenden meer. Hans Van Nuffel, Sahim Omar Kalifa, Nathalie Teirlinck en Gust Van den Berghe bv. bewijzen elk op hun manier dat ze hun wildcard waard waren. Voor een overzicht van de realisaties van vroegere laureaten verwijzen we naar bijlage 12.5.

Na zeven jaar zijn de fictiewildcards een gevestigde waarde. Filmscholen- en studenten hechten er veel belang aan, gevestigde producenten houden de wildcardwinnaars scherp in de gaten. In 2012 zal het VAF opnieuw twee fictiewildcards uitreiken.

7.2.2 Atelier documentaire

7.2.2.1 Algemeen concept: de VAF-Wildcard

Ook binnen het documentaire atelier worden jaarlijks VAF-Wildcards uitgereikt aan veelbelovende, pas afgestudeerde documentaireregisseurs. Twee jonge talenten kunnen op basis van hun eindwerk elk een VAF-Wildcard van € 40.000 in de wacht slepen waarmee ze hun eerste buitenschoolse film kunnen realiseren. Procedures en reglementen komen verder volledig overeen met wat voor de fictiewildcards geldt (zie 7.2.1.1).

Net zoals de fictielaureaten kunnen de documentairelaureaten rekenen op een ondersteuning van het postproductiebedrijf Galaxy Studios en de tax shelter structuur Mollywood.

7.2.2.2 Laureaten 2011

In 2011 dongen 13 documentaires mee naar een wildcard.

De jury bestond uit: Reinhilde Weyns, Bart Van Langendonck, Klara Van Es en Frederik Nicolai. Siebe Dumon was voorzitter zonder stemrecht.

In *Eenentwintig + Zeven* richt Kenneth Michiels (KASK) de camera op zijn nichtje Vibe en haar moeder, die achter gesloten rolluiken leeft, afgezonderd van de buitenwereld. De film werd in januari genomineerd voor FIPA 2012 in Biarritz, samen met zeven andere Vlaamse producties.

Jeremy De Ryckere (RITS) viel in de prijzen met *De Opvolger*, het verhaal van een vader en een zoon, en de relatie met hun passie: paardenrennen. *De Opvolger* werd geselecteerd voor de Student Competition op IDFA 2011, dat ook dit jaar weer erg Vlaams kleurde.

7.2.2.3 Realisaties en vooruitzichten

De laureaten van vorige edities duiken her en der op in de documentairewereld. Steve Thielemans, Eva Küpper, Jean-Baptiste Dumont en Tim De Keersmaecker bv. benutten volop de kansen die ze kregen dankzij o.m. hun wildcard. Voor een overzicht van de realisaties van vroegere laureaten verwijzen we naar bijlage 12.5.

In 2012 reikt het VAF voor de achtste keer documentairewildcards uit.

7.2.3 Atelier scenario

7.2.3.1 Algemeen concept

Het scenarioatelier biedt veelbelovende scenaristen de kans om via individuele coaching hun scenario uit te diepen. Zes maanden lang zetten binnen- en buitenlandse professionelen zich in om debuterende schrijvers individueel te helpen bij de ontwikkeling van hun script.

Het scenarioatelier kent twee halfjaarlijkse cycli. De eerste cyclus loopt van januari tot juni. De tweede cyclus van juli tot december. In principe worden er telkens drie deelnemers geselecteerd.

Kandideren voor en deelnemen aan het atelier is kosteloos. De geselecteerde deelnemers ontvangen een eenmalige kostendekkende stagebeurs onder de vorm van een scenariopremie van € 6.000 voor de ganse duur van het atelier. Het VAF staat bovendien in voor de kosten van de coaching.

Tijdens de atelierperiode krijgt de deelnemer opdrachten van de coach op maat van het project. Deze moeten uitgewerkt worden tegen een bepaalde deadline. Daarop volgt telkens de feedback van de coach. Algemeen wordt getracht om naar het einde toe een first of second draft af te leveren, naargelang het schrijfritme van de deelnemer.

7.2.3.2 Deelnemers 2011

Voor de eerste sessie, die startte in januari 2011, selecteerde de jury uit 39 ontvankelijke inzendingen drie deelnemers:

- *Ceci n'est pas un fils* van Ruben Vermeersch (coaching door Willem-Jan Otten)

- *De Bende van de Vosse* van Wouter Van Haever (coaching door Rik D’hiet)
- *Honden* van Yahya Terryn (coaching door Willem Wallyn)

In de jury zetelden Patrice Toye, Marc Didden, Ariane van Vliet, Dries Phlypo en Siebe Dumon / Pierre Drouot (voorzitters zonder stemrecht).

Voor de tweede sessie vanaf juli 2011 selecteerde de jury uit 27 inzendingen vier dossiers:

- *Amateurs* van Jef Hoogmartens, Steve Aernouts en Jonas Van Geel (coaching door Frank Van Passel)
- *Façades* van Jan Pepermans (coaching door Lot Vekemans)
- *Elle* van Kevin Ingelbrecht en Giele Van Putte (coaching door Hans Van Nuffel)
- *Revolution’s Generation* van Teodora Mihai (coaching door Jean-Claude Van Rijckeghem (o.v.))

In de jury zetelden Hans Van Nuffel, Jeannice Adriaansens, Wouter Hendrickx, Dirk Impens en Siebe Dumon / Pierre Drouot (voorzitters zonder stemrecht).

Bij de selectie van de deelnemers houdt de jury rekening met het potentieel van de scenarist én van het project.

7.2.3.3 Evolutie en vooruitzichten

Het scenarioatelier bevestigt zijn populariteit. Voor het eerste scenarioatelier van 2012 waren er weer 31 ontvankelijke kandidaturen. De jury selecteerde drie kandidaten:

- *Dichterbijmij* van Hylke Gryseels (coaching door Ed Vanderweyden)
- *Voetbalgoden* van Kristof Hoefkens (coaching door Michel Sabbe)
- *Zagros* van Sahim Omar Kalifa en Kobe Van Steenberghe (coaching door Jean-Claude Van Rijckeghem)

In de jury zetelden Pieter Van Hees, Michel Sabbe, Erwin Houtenbrink, Mariano Vanhoof, en Siebe Dumon / Pierre Drouot (voorzitters zonder stemrecht).

Na *Turquaze* van Kadir Balci (scenarioatelier 2005 – release 2010) en *Adem* van Hans Van Nuffel (scenarioatelier 2008 – release 2010) kwam recent *Allez, Eddy!* van Gert Embrechts (scenarioatelier 2008) in de zalen. Verder werd in januari 2011 bijkomende scenarosteun toegekend voor de uitwerking van Lukas Bossuyts *Lena* (scenarioatelier 2007). Dit project ontving begin 2012 een ontwikkelingspremie onder een nieuwe titel *The Sum of Histories*. Joost Wynant ontving in januari 2012 bijkomende scenarosteun voor *Les Invisibles*, een project dat het scenarioatelier doorliep onder de werktitel *Kasi*.

In januari 2012 werd de oproep verspreid voor het scenarioatelier dat zal lopen van juli tot en met december 2012.

7.2.4 Atelier animatiefilm

7.2.4.1 Algemeen concept

Het animatie-atelier van het VAF herbergt verschillende initiatieven die elk op hun manier inspelen op de opleidings- en netwerkingsnaden van debuterende én ervaren animatieprofessionelen. In 2011 werd een ontwikkelingsatelier ingericht, coördineerde het VAF ‘De werkvloer op!’ (een stageprogramma voor jonge animatoren in samenwerking met gevestigde animatiestudio’s) en werd voor de tweede keer een animatiewildcard uitgereikt.

7.2.4.2 Beknopt verloop van het atelier

Wildcard Animatie

Sinds 2010 wordt binnen het animatie-atelier ook een VAF-Wildcard uitgereikt aan een veelbelovende, pas afgestudeerde animatieregisseur. Een animatiewildcard is € 60.000 waard. Met dit geld kan de laureaat een eerste buitenschoolse film realiseren, onder begeleiding van een coach. Procedures en reglementen komen verder volledig overeen met wat voor de fictiewildcards geldt (zie 7.2.1.1). Ook de animatielaureaat kan rekenen op een ondersteuning van het postproductiebedrijf Galaxy Studios en de tax shelter structuur Mollywood.

Acht pas afgestudeerde animatiefilmmakers stuurden hun eindwerk op voor de animatiewildcardcompetitie. De professionele jury bestond uit Annemie Degryse, Eric Goossens, Jan Ebo, Jonas Geirnaert en Siebe Dumon (voorzitter zonder stemrecht). Boris Sverlow overtuigde de jury met zijn eindwerk *Shattered Past*, een korte film over een man die zijn memoires aan het schrijven is als hij plots een hersenbloeding krijgt, en door de beroerte teruggebracht wordt naar zijn kinderjaren tijdens de Russische Revolutie en naar de ontsnappingspogingen van zijn familie.

De laureaat van vorig jaar, Wouter Bongaerts, werkte het voorbije jaar hard aan het scenario en storyboard van *Mia*. Hij werd begeleid door Tom Van Gestel, zijn coach, en Viviane Vanfleteren, zijn producente. De productie van zijn film wordt binnenkort opgestart.

De werkvloer op!

Jonge animatoren die de schoolbanken verlaten, hebben vaak moeite om hun weg te vinden in het professionele circuit. Idealiter worden zij ingelijfd door een goed functionerende animatiestudio waar ze de knepen van het vak al doende leren. Maar in een sector waar veel mensen betaald worden per minuut afgeleverd materiaal, is het voor onervaren animatoren vaak onmogelijk om het hoofd boven water te houden. De animatiefilmstudio's en -producenten van hun kant beschikken over onvoldoende mankracht, tijd en middelen om pas afgestudeerden van nabij op te volgen en verder op te leiden.

Daarom lanceerde het VAF in 2009 een project waarbij studio's financiële en logistieke steun krijgen om een opleidingstraject op touw te zetten binnen een concrete productie. De steun kan aangewend worden om speciaal hiervoor aangeworven docenten te vergoeden en de noodzakelijke infrastructuur en het technisch materiaal ter beschikking te stellen. De geselecteerde animatoren van hun kant ontvangen een stagebeurs van het VAF.

In 2009 en 2010 werden telkens twaalf stageplaatsen aangeboden. De introductie van een animatiewildcard leidde in 2011 noodgedwongen tot een afslanking van het stageproject *De werkvloer op!*. Het aantal beschikbare plaatsen werd gehalveerd. Tegelijk volgden we hiermee een natuurlijke evolutie: bij de eerste edities van deze initiatieven voelden veel mensen die tot dan in de kou hadden gestaan zich aangesproken. Het aantal kandidaturen was navenant hoog. Inmiddels kregen een heel aantal jonge animatoren de kans om deel te nemen aan dit atelierproject. Hierdoor is het aantal gegadigden inmiddels iets kleiner geworden en is het logisch dat er wat minder beschikbare plaatsen voorzien worden.

Zes stagiairs gingen aan de slag bij vijf verschillende studio's:

- Camiel Hermans werd ingeschakeld door Walking The Dog;
- Barbara Raedschelders en Paul Delissen zetten zich in bij Beast Animation;
- GRID kon rekenen op Benny Raimondi;

- Simon Surmont ging aan de slag bij Cyborn;
- Sarah Menheere tenslotte vervoegde het team van Creative Conspiracy.

Zowel van de studio's als van de deelnemende stagiairs horen we niets dan positieve geluiden. De jonge animatoren hebben zich kunnen ontplooiën in een professionele studio-omgeving. Ze geven zelf aan dat ze noodzakelijke ervaring hebben opgedaan om te kunnen functioneren in het professioneel circuit. Meerdere deelnemers werden na hun stage al dan niet blijvend ingeschakeld door de studio waar ze opgeleid werden.

Ontwikkelsatelier

Binnen het ontwikkelingsatelier krijgen jonge Vlaamse animatieprofessionelen de kans om een korte animatiefilm te ontwikkelen onder individuele, professionele begeleiding. Deelnemers kunnen zich zes maanden lang toeleggen op het scenario, het storyboard, character-, set- en animation design, etc. Hiervoor ontvangen zij een eenmalige, onkostendekkende stagebeurs van € 5.000 per project en € 1.000 per maker voor de ganse duur van het atelier. Het VAF staat in voor de kosten van de coaching.

In 2011 werd er voor de vijfde keer een oproep gelanceerd voor het ontwikkelingsatelier. Net zoals *De werkvloer op!* werd ook het ontwikkelingsatelier kleinschaliger n.a.v. de introductie van de animatiewildcard. Tot 2010 waren er jaarlijks vijf plaatsen. In 2011 konden in principe drie projecten geselecteerd worden. Er waren echter maar vier ontvankelijke kandidaturen, waarvan de jury er slechts één selecteerde:

- *Memoires* van Barbara Raedschelders (coaching door Klaartje Schrijvers)

In de jury zetelden Karin Vandenrydt, Klaartje Schrijvers, Toon Roebben, Inge Verroken en Siebe Dumon (voorzitters zonder stemrecht).

De persoonlijke coachingsessies en het individuele werk van de deelnemer vormen het zwaartepunt van het ontwikkelingsatelier. Om in te spelen op een aantal overkoepelende noden, en om de deelnemers toe te laten op gezette tijden uit hun isolement te breken en met elkaar van gedachten te wisselen over de projecten, richt het VAF elk jaar een aantal workshops in voor alle deelnemers: scriptwriting door Paul Wells, storyboarding door Hisko Hulsing en pitching door Ido Abram. Ook dit jaar zullen deze workshops plaatsvinden, maar aangezien er slechts één iemand deelneemt aan het ontwikkelingsatelier zullen de workshops, anders dan andere jaren, ook opengesteld worden voor mensen die niet geselecteerd werden voor het ontwikkelingsatelier, maar wel reguliere scenario- of ontwikkelingssteun kregen.

Een aantal films die ontwikkeld werden binnen het ontwikkelingsatelier konden intussen de interesse opwekken van een producent en ontvingen bijkomende ontwikkelings- of productiesteun binnen de reguliere commissiewerking. Voorbeelden zijn *Vol au Vent* van Isabel Bouttens (productie door Lunanime), *Eentje voor Onderweg* van Lander Ceuppens (productie Cinnamon Entertainment), en *Voltaire* van Jan Snoekx. *Natasha* van Roman Klochkov (productie Cinnamon Entertainment) ging in avant-première tijdens het voorbije ANIMA-festival. *Oh Willy!* van Emma De Swaef (productie Beast Animation) beleefde zijn internationale première op Clermont-Ferrand 2012.

7.2.4.3 Evolutie en vooruitzichten

Het animatie-atelier telt drie structurele initiatieven die elk op hun manier tegemoetkomen aan een aantal opleidingsnoden: de animatiewildcard, het stageproject *De werkvloer op!* en het ontwikkelingsatelier. In 2011 werd exclusief ingezet op deze initiatieven. De introductie van een animatiewildcard leidde tot een lichte afslanking van het ontwikkelingsatelier en het stageproject *De werkvloer op!*. Voor het ontwikkelingsatelier bleek dat geen probleem, voor *De werkvloer op!* ligt dat anders. Verschillende studio's gaven aan dat ze een uitbreiding van het programma verlangen,

d.w.z. dat ze meer stagiairs zouden willen engageren via deze weg. Binnen de bestaande budgettaire kaders ontwikkelden we daarom een ander en meer flexibel financieringssysteem. Dit geeft de studio's de mogelijkheid om één, twee of drie stagiairs per jaar aan te werven. Aan de vergoeding van de stagiairs wordt niet geraakt. De vergoeding van de studio's daarentegen ligt lager naarmate ze meer stagiairs inschakelen. De studio's kiezen zelf welke piste ze volgen. Verder komen er meer deadlines per jaar, zodat we sneller kunnen inspelen op de noden van de studio's.

Naast de drie structurele initiatieven is er ook ruimte voor ad hoc samenwerkingen. Tijdens Anima 2012 bv. krijgen Vlaamse animatoren een korting van 50% op het inschrijvingsgeld voor de driedaagse workshop kleianimatie o.l.v. SAM, de Spaanse onafhankelijke animatiefilmregisseur die we kennen van kortfilms als *Encarna*, *Vicenta* en *The Werepig*.

7.2.5 Atelier FilmLab

7.2.5.1 Algemeen concept, beknopt verloop en vooruitzichten

In 2011 zou voor het eerst een VAF-Wildcard voor experimenteel werk worden uitgereikt. Er werd hiervoor € 30.000 vrijgemaakt: € 25.000 voor de wildcardlaureaat zelf, €5.000 voor de coaching en andere kosten. Procedures en reglementen zouden verder volledig overeenkomen met wat voor de fictiewildcards geldt (zie 7.2.1.1).

Er werd echter maar één werk ingezonden voor deze competitie, en dit was geen experimenteel werk, maar een animatiefilm. De film werd toegevoegd aan de animatiecompetitie, en er werd dus geen eerste FilmLab-wildcard uitgereikt.

Na deze tegenvallende eerste editie zullen we onderzoeken hoe we de instroom kunnen vergroten. Er zullen contacten gelegd worden met kunsthogescholen, als aanvulling op de vijf traditionele filmscholen. Naar verluidt worden aan deze kunsthogescholen eindwerken gemaakt die wel in aanmerking zouden komen voor een VAF-wildcard FilmLab. Ook de piste om te recruteren binnen HISK en werkplaatsen moet onderzocht en besproken worden.

7.3 Beurzen

7.3.1 Inleiding

De studiebeurzen van het VAF dienen om scenaristen, regisseurs, producenten en kunstenaars die actief zijn binnen één van de categorieën die het VAF ondersteunt (fictie, documentaire, animatie en FilmLab) te stimuleren zich verder bij te scholen en te vervolmaken. Het VAF reikt voornamelijk studiebeurzen uit voor deelname aan opleidingen binnen het MEDIA Programma, maar ook andere nationale en internationale opleidingen komen in aanmerking.

In 2008 werden de maxima voor studiebeurzen opgetrokken aangezien er toen een structureel overschot was op het indicatiebudget voor studie- en werkbeurzen, dat € 80.000 bedroeg. Deze ingreep leidde tot meer aanvragen, duurdere beurzen en dus een grotere hap uit het budget. In 2009 werd het indicatiebudget overschreden, in 2010 was dit net niet het geval. Echter, om een stuk van de opgelegde besparingen op te vangen, werd het indicatiebudget in 2011 gereduceerd tot € 45.000 en grepen we vanaf januari 2011 terug naar de vroegere maxima bij het toekennen van beurzen: studiebeurzen dekken vandaag tot maximum 50% van de aanvaarde inschrijvings-, reis- en verblijfskosten, met een maximum van € 2.000 per persoon per jaar. Ook voor opleidingen die door het VAF ondersteund worden in het kader van de steun voor opleidingsinitiatieven kan in principe aan dezelfde voorwaarden een beurs worden

aangevraagd. Als de opleiding door het VAF zelf wordt georganiseerd, is het niet mogelijk om hiervoor een studiebeurs aan te vragen. Als extra tussenkomst kan een vertaalbeurs worden toegekend. Deze is beperkt tot 75% van de vertaalkost, met een maximum van € 750 per persoon per jaar. Werkbeurzen zijn eveneens beperkt tot 50% van de reis- en verblijfskosten, maar kunnen oplopen tot € 5.000 per persoon per jaar.

Er werden vorig jaar 55 beurzen toegekend, samen goed voor € 44.120,75.

Het gros van de aanvragen betreft studiebeurzen. Van de 66 studiebeursaanvragen werden er 52 goedgekeurd, voor een totaal bedrag van €41.490,50. Werkbeurzen, voor het lopen van buitenlandse stages, worden al sinds het ontstaan van het VAF veel minder gesolliciteerd. In 2011 werden twee werkbeurzen aangevraagd, die allebei werden goedgekeurd. Hieraan werd € 2.000 gespendeerd. Tot slot werd één vertaalbeurs van € 750 aangevraagd en toegekend.

7.3.2 Toegekende steun

Van de 69 beursaanvragen werden er 55 goedgekeurd.

Studiebeurzen 2011

naam aanvrager	aard vorming	datum opleiding	locatie	goedkeuring
Jelle Annaars	Robert McKee's Story Seminar	8 - 11 april 2011	Londen (VK)	€ 450,00
Simon Baele	European Short Pitch 2011	17 - 22 januari en 4 - 6 maart 2011	Andé en Straatsburg (FR)	€ 250,00
Willem Wallyn	MediaXchange Showrunner	13 - 18 maart 2011	Los Angeles (VS)	€ 2.000,00
Jurgen Buedts	VSA Seminar 2011	5 februari - 12 maart 2011	Brussel	€ 315,00
Matthias Lebeer	Binger à la carte: Single shot cinema	7 - 9 maart 2011	Amsterdam (NL)	€ 312,75
Anthony Van Roosendael	Scenarioschrijven voor narratieve kortfilm	zes sessies vanaf 26 maart 2011	Brussel	€ 300,00
Lieven Corthouts	Doc Station (Berlinale Talent Campus)	10 - 18 februari 2011	Berlijn (DE)	€ 470,00
Steven Dhoedt	Eurodoc 2011	27 februari - 6 maart 2011, 4 - 11 juni 2011 en 18 - 24 september 2011	Budapest (HU), Zagreb (KR) en Montpellier (FR)	€ 2.000,00
Caroline de Maeyer	Binger à la carte: Acting for directors	16 - 18 maart 2011	Amsterdam (NL)	€ 556,00
Nele Van haegenberg	Stage bij Submarine	7 februari - 13 maart 2011	Amsterdam (NL)	€ 700,00
Tatjana Kozar & Bram Van Paesschen	Rough cut session at DOCSBarcelona	1 - 3 februari 2011	Barcelona (SP)	€ 550,00
Isabelle Nouzha	Stage bij Samandal/VTR Beirut	1 april - 31 mei 2011	Beiroet (LIB)	€ 1.300,00
Raf Reyntjens	Torino Film Lab Script & Pitch Training	9 - 15 februari, 18 - 24 juni en 25 november - 3 december 2011	Helsingbrog (SW), Brignogan (FR), Turijn (IT)	€ 1.800,00

Eva Küpper & Dimke Haeghen	Toronto Hot Docs - Forum/WDE	30 april - 6 mei 2011	Toronto (CAN)	€ 2.070,00
Mark Daems, Ellen Vandevijvere, Ellen Vermeulen	Docs in Thessaloniki - Pitching Forum	15 - 20 maart 2011	Thessaloniki (GR)	€ 1.240,00
Lu Moons	Hands-on Directing (Raindance)	19 - 20 februari 2011	Londen (VK)	€ 367,00
Marie Van Innis & Ivy Vanhaecke	MAIA Workshops	21 - 25 maart, 20 - 24 juni en 26 - 30 september 2011	Brugge, Genua (IT)	€ 2.830,00
Jurgen Buedts	Scenarioschrijven voor narratieve kortfilm	zes sessies vanaf 26 maart 2011	Brussel	€ 300,00
Karel De Cock	Vision du Réel - Premier Pas	7 - 12 april 2011	Nyon (ZW)	€ 130,00
Georges Terryn	Mastercourse in high-end blocking & staging	18 - 20 maart 2011	Londen (VK)	€ 480,00
Rudy Morren	Robert McKee's Story Seminar	8 - 11 april 2011	Londen (VK)	€ 450,00
Maarten Schmidt	MAIA Workshops	21 - 25 maart, 20 - 24 juni en 26 - 30 september 2011	Brugge, Arenzano (IT)	€ 1.155,00
Mieke De Wulf	Toronto Hot Docs - docsXchange	1 - 3 mei 2011	Helsingbrog (SW), Brignogan (FR), Turijn (IT)	€ 1.055,00
Marc Goyens	MAIA Workshops	21 - 25 maart 2011 (1 sessie)	Brugge	€ 355,00
Hans Herbots	Robert McKee's Story Seminar	8 - 11 april 2011	Londen (VK)	€ 450,00
Matthias Lebeer	Robert McKee's Story Seminar	8 - 11 april 2011	Londen (VK)	€ 450,00
Wendy Montellano	Scenarioschrijven voor narratieve kortfilm	zes sessies vanaf 26 maart 2011	Brussel	€ 300,00
Bart Uytendhouwen	Robert McKee's Story Seminar	8 - 11 april 2011	Londen (VK)	€ 450,00
Bram Crols & Fons Feyaerts	Closing the Gap: investment for 360°	april - mei 2011, 7 - 9 juni 2011, juli - september 2011, oktober 2011	online, Bari (IT), online, Bergen (NO)	€ 940,00
Jimmy Kosolovsky	La Poudrière: storyboard en mise-en-scène	26 april - 6 mei 2011	Valence (FR)	€ 1.565,00
Katleen Goossens	Producers Workshop - Marché du Film 2011	12 - 16 mei 2011	Cannes (FR)	€ 800,00
Cathérine Baeyens	Steve Kaplan's Comedy Intensive	25 - 26 juni 2011	Londen (VK)	€ 230,00
Sahim Omar Kalifa	Busan International Short Film Festival 2011 - Masterclass	25 - 27 mei 2011	Busan (Z-K)	€ 580,00
Sahim Omar Kalifa	Worldwide Short Film Festival 2011 - Symposium	1 - 4 juni 2011	Toronto (CAN)	€ 500,00
Marijke Wouters	Producers Workshop - Marché du Film 2011	12 - 15 mei 2011	Cannes (FR)	€ 595,00

Soetkin Versteegen	Three Month Animation Course	4 juli - 23 september 2011	Bristol (VK)	€ 2.000,00
Kevin Meul	Binger Writers Lab	sept. 2011 - jan. 2012	Amsterdam (NL)	€ 2.000,00
Dirk Nielandt	MediaXchange Showrunner	15 - 21 oktober 2011	Los Angeles (VS)	€ 2.000,00
Katrien Vermeire	Summerschool in Documentary Direction	11 juli - 9 september 2011	Londen (VK)	€ 2.000,00
Bram Crols	Documentary in Europe 2011	5 - 8 juli 2011	Bardonecchia (IT)	€ 150,00
Mark Daems	European Co-Production: L+FA	21 - 25 oktober 2011	Berlijn (DE)	€ 750,00
Sieber Marly	European Co-Production: L+FA	21 - 25 oktober 2011	Berlijn (DE)	€ 750,00
Bert Sap	Business & Development Lab	26 - 30 september 2011	Antwerpen	€ 325,00
Toon Mertens & Mathias Verleyen	Co-production and Electronical Distribution	17 - 25 augustus 2011	Montreal (CAN)	€ 425,00
Sahim Omar Kalifa	Sundance Screenwriters Lab	13 - 18 januari 2012	Park City (VS)	€ 750,00
Lars Damoiseaux	The Script Factory: Story Design	20 - 21 september 2011	Londen (VK)	€ 190,00
Bram Crols	Crossoverlab 2: Business & Development	26 - 30 september 2011	Antwerpen	€ 200,00
Marc Goyens	MAIA Workshop 3: distribution & marketing	26 - 30 september 2011	Bracciano (ITA)	€ 430,00
Ianka Flerackers	Crossoverlab 2: Business & Development	26 - 30 september 2011	Antwerpen	€ 270,00
Nele Meirhaeghe	Sources 2 Script Development Workshop	17 - 25 november 2011, februari 2012	Haparanda (ZWE)	€ 2.000,00
Karel De Cock	Sound in Film workshops	17 - 19 oktober 2011, 28 - 30 november 2011, 7 - 9 maart 2012	Gent	€ 210,00
Sjoerd Tanghe	MEDIMED	7 - 9 oktober 2011	Sitges (SPA)	€ 320,00
Emma De Swaef	Storyboarding for modern animation...	12 - 15 oktober 2011	Tilburg (NL)	€ 330,00
Elias Vervecken	Sound in Film workshops	17 - 19 oktober 2011, 28 - 30 november 2011, 7 - 9 maart 2012	Gent	€ 210,00
Maarten D'Hollander	Lisbondocs 2011	17 - 22 oktober 2011	Lissabon (POR)	€ 515,00
TOTAAL				€ 44.120,75

Vrijgaves beurzen in 2011

In 2011 werd in totaal een bedrag van € 5.329,96 vrijgegeven op eerder goedgekeurde studie- en werkbeurzen. Het betreft voornamelijk verschillen in de aanvaarde kostenafrekening ten opzichte van de initiële kostenraming.

7.3.3 Vooruitzichten

Dankzij de beurzen van het VAF kunnen Vlaamse audiovisuele professionelen makkelijker deelnemen aan buitenlandse opleidingsinitiatieven, wat essentieel is om hun vakkennis te verruimen en hun adressenboekje aan te vullen.

In 2012 handhaven we dezelfde principes. De maximumpercentages en -bedragen blijven wat ze vandaag zijn. Daarnaast zien we onveranderd streng toe op de selectie van beursgerechtigden. Enkel producenten, regisseurs, scenaristen en kunstenaars met een geloofwaardig en overtuigend professioneel parcours komen nog in aanmerking voor beurzen. Het toegekende beursbedrag dat een aanvrager over de periode van een aantal jaar ontvangt, moet dus in verhouding zijn en blijven met zijn prestaties en realisaties. Van mensen die op de loonlijst van een zender staan, wordt verwacht dat zij voor opleidingssteun aankloppen bij hun werkgever.

7.4 Steun aan externe opleidingsinitiatieven

7.4.1 Inleiding

In het kader van de professionaliseringsopdracht ziet het VAF het als zijn taak om Vlaamse opleidingsinitiatieven te ondersteunen voor zover deze aan de nodige kwaliteitseisen voldoen, beantwoorden aan een reële nood binnen de sector, een aanvulling vormen op het reguliere onderwijs, het accent leggen op professionele bijscholing en deontologisch verantwoorde tarieven hanteren. VAF-steun kan aangewend worden om het potentieel financieel tekort of risico op te vangen dat gepaard gaat met de organisatie van dergelijk initiatief. Steun aan vorming en opleiding is beperkt tot 75% van de aanvaarde kosten, met een plafond van € 25.000 per initiatief.

In januari 2011 werd de beoordelingscommissie voor opleidingsinitiatieven volledig vernieuwd. De komende twee jaar kunnen we voor de beoordeling van de dossiers rekenen op de vakkennis van volgende commissieleden: Bert Lesaffer (MEDIA Desk Vlaanderen), John Vandekerckhove (vakhoofd documentaire aan het RITS), Mathias Claeys (scenarist en bestuurder Scenaristengilde) en Herman Asselberghs (kunstenaar, publicist, stichtend lid van Auguste Orts en docent aan Sint-Lukas Brussel).

Eind 2011 werd het aantal deadlines uitgebreid. In november 2011 kwam er al een extra deadline, en vanaf 2012 zijn er zes deadlines per jaar i.p.v. drie. Door het aantal deadlines op te drijven verkleint het risico dat er dossiers door de mazen van het net glijpen. Het biedt ons ook de gelegenheid om korter op de bal te spelen.

7.4.2 Toegekende steun

In 2011 waren er dus vier deadlines voor steun aan opleidingsinitiatieven. In totaal ontvingen we zeven aanvraagdossiers waarvan er zes positief geadviseerd werden, goed voor een totaal bedrag aan goedkeuringen van € 25.500.

Er werd € 10.000 toegekend aan Associate Directors cvba en DocADdict vzw voor de organisatie van een *ECCOS-masterclass 'Diversity in Storytelling (part 3): Storytelling through the camera eye'*. Via de ECCOS-workshops krijgen documentairemakers uit Vlaanderen de kans om de confrontatie aan te gaan met een internationale 'master' filmmaker en zijn/haar wijze van storytelling. De films en de gastsprekers van de

masterclass/workshop worden geselecteerd uit de regio van de Europese culturele hoofdstad die centraal staat in ECCOS, European Cultural Capital on Screen. Door de lokale films en de dialoog die geboden wordt in de masterclass/workshop met deze lokale filmmaker(s) ontstaat een verrijkende kennis en inzicht van de zeer gediversifieerde creatieve en niet-commerciële Europese filmcultuur. Als mainframe voor de uitbouw van deze terugkerende masterclasses wordt gewerkt rond het thema van 'Diversity in Storytelling'. Voor deze derde editie zou de bekende Finse filmmaakster Pirjo Honkasalo tijdens Open Doek 2011 een masterclass van één dag verzorgen voor een ruimere groep, en een workshop van één dag geven aan een selecte groep documentairemakers. Pirjo Honkasalo was echter verhinderd. In plaats daarvan organiseerden Associate Directors en DocADdict tijdens Open Doek een masterclass met Leonard Retel Helmrich, i.s.m. het VAF (cf. infra VAF-campussen). Met Pirjo Honkasalo werd de afspraak gemaakt dat zij tijdens Open Doek 2012 naar Vlaanderen zou komen.

M.A.P.S. vzw ontving € 1.772 voor de organisatie van de conferentie *The Gaze is Us!* tijdens het podiumfestival *The Game is Up* in de Vooruit in maart 2011. Deze conferentie rond de notie 'spectatorship' in hedendaagse multimediale podiumkunsten zoomde in op de nieuwe actieve rol van de toeschouwer in hedendaagse voorstellingen en nieuwe media, waarbij de toeschouwer misschien zelfs meer deelnemer of gebruiker wordt. Aan deze conferentie namen 153 geïnteresseerden deel.

Tijdens de *4th International Screenwriting Research Conference – Screenwriting beyond Boundaries* in september kwam Jean-Claude Carrière naar België voor een reflectief gesprek over zijn carrière als schrijver/scenarist. Hij gaf ook een uiteenzetting rond het thema 'how to teach screenwriting'. Het VAF stelde € 2.250 ter beschikking als tussenkomst in de kosten voor deze keynote speaker, die uitgenodigd werd door Hugo Vercauteren en Ronald Geerts van respectievelijk Mad-faculty Genk/Associatie KU Leuven en de Associatie Universiteit Brussel.

FORUM K vzw nodigde drie topklankmensen uit die telkens gedurende drie dagen 'geluid in film' niet alleen technisch maar vooral artistiek en inhoudelijk benaderen. Geluidsmontage en -mixage worden al te dikwijls als een technische aangelegenheid afgedaan. In oktober 2011 kwam Walter Murch naar Gent voor een workshop met focus op fictie en mixage, in november 2011 legde Daniel Deshays het accent op documentaire en geluidsoptname, en in maart 2012 lichtte Larry Sider zijn manier van werken toe, met daarbij vooral aandacht voor animatiefilm en montage. Het VAF kende € 9.000 toe voor de organisatie van deze drie workshops.

Ilse Somers organiseerde in juni twee masterclasses i.s.m. Columbia University en RITS/Erasmushogeschool: *The tools of screenwriting* en *Lowbudget Filmmaking*. Het VAF kende € 2.000 toe voor de organisatie van deze masterclasses waaraan ongeveer 70 mensen deelnamen.

Tijdens het Internationaal Kortfilmfestival Leuven 2011 organiseerde de Scenaristengilde een masterclass Story Design in the Short Fiction Film. Docent van dienst was Richard Raskin. Deze internationaal gereputeerde kortfilmexpert kwam praten over zijn model van scenario-ontwikkeling voor kortfilms. Het VAF reserveert € 800 voor deze opleiding. Deze wordt geboekt in 2012.

Vrijgaves 'steun aan opleidingsinitiatieven' in 2011

In 2011 werd in totaal een bedrag van € 468,57 vrijgegeven op eerder goedgekeurde steun aan opleidingsinitiatieven. Het betreft voornamelijk verschillen in de aanvaarde kostenafrekening ten opzichte van de initiële kostenraming.

Opleidingsinitiatieven – goedkeuringen 2011

aanvrager	opleiding	datum	plaats	bedrag goedkeuring
DocADdict + Open Doek	ECCOS 2011 - Pirjo Honkasalo		Gent (BE)	€ 10.000,00
MAPS vzw + UGent + Vooruit	The Gaze is Us	23 maart 2011	Gent (BE)	€ 2.250
Mad-faculty Genk (Associatie KULeuven) + Assoc VUB - EHB/Rits + ULB	4th international screenwriting research conference	8 t.e.m. 10 september 2011		€ 2.250
FORUM K vzw (Brecht Van Elslande & Martine Huvenne)	Sound in Film	17 t.e.m. 19 oktober 2011 28 t.e.m. 30 november 2011 7 t.e.m. 9 maart 2012	Gent (BE)	€ 10.500,00
Ilse Somers en Laikin Chang	Tools of Screenwriting & Lowbudget Filmmaking	24 juni 2011	Brussel (BE)	€ 2.000,00
TOTAAL				€ 25.500

7.4.3 Vooruitzichten

Sinds 2011 is er € 30.000 beschikbaar voor het betoelagen van externe opleidingsinitiatieven. Dit is ook het richtbudget voor 2012. De gangbare percentages en maxima blijven behouden.

De instroom aan steunaanvragen voor opleidingsinitiatieven blijft onvoorspelbaar. In 2011 werden zeven dossiers ingediend, wat in vergelijking met andere jaren sowieso vrij veel is. Vanaf 2012 zijn er zes deadlines per jaar i.p.v. drie. Mogelijk zal dit een gunstig effect hebben op het aantal steunaanvragen.

Overzicht van alle aanvragen steun aan vorming: in aantallen

	goedgekeurd	afgewezen	totaal
Studiebeurzen	52	14	66
Werkbeurzen	2	0	2
Vertaalbeurzen	1	0	1
Opleidingsinitiatieven	6	1	7
Totaal	61	15	76

7.5 VAF-campussen, -seminaries en -workshops

7.5.1 VAF-campussen 'kort' (infosessies van max. één dag)

De VAF-campussen zijn korte, praktijkgerichte infosessies voor audiovisuele professionelen. In 2011 organiseerde het VAF volgende campussen:

Achter de schermen van VAF, MEDIA Desk, BAM en Kunstenloket (4 maart 2011)

Voor het vierde jaar op rij stelden het VAF, de Vlaamse MEDIA Desk, BAM en het Kunstenloket hun werking voor aan de laatstejaarsstudenten (bachelor / master) van de Vlaamse filmhogescholen (KASK, Narafi, RITS, Sint-Lukas, KHLim). Op deze manier streven we ernaar een eventuele drempelvrees zoveel mogelijk uit te schakelen en de jonge filmmakers zo goed mogelijk te begeleiden bij hun overstap naar het professionele veld. Er waren 55 inschrijvingen.

Day of the Doc (5 mei 2011)

Tijdens DOCVILLE 2011 organiseerde Flanders Doc i.s.m. het VAF en SACD-SCAM een reflectiedag over de Vlaamse documentaire sector. 's Morgens was er een paneldiscussie over het moeilijke partnerschap tussen de documentaire film en de publieke televisie. In de namiddag werd de toestand van de documentaire auteursfilm in Vlaanderen onder de loep genomen, en werd een antwoord gezocht op de vraag hoe een verenigde sector het hoofd kan bieden aan de uitdagingen van morgen. Verder was er een infosessie over tax shelter financiering voor de productie van documentaire films, en werd van gedachten gewisseld over de rol van sociale media. Er waren ongeveer 40 deelnemers.

Leonard Retel Helmrich – Single Shot Cinema (6 mei 2011)

Leonard Retel Helmrich, tweevoudig IDFA-winnaar, gaf tijdens het Open Doek Filmfestival een uitgebreide masterclass over zijn Single Shot Cinema, een zelfontwikkelde filmtechniek met steadywings die hem in staat stelt om de situatie van binnenuit in beeld te brengen. De masterclass was omkaderd door de integrale vertoning van zijn trilogie *Stand van*, inclusief de Belgische première van de award winnaar *Stand van de Sterren* (Sundance en IDFA). Deze VAF-campus was een onderdeel van de ECCOS-masterclasses die georganiseerd werden door Associate Directors cvba en DocADdict vzw.

Wat kan CultuurInvest voor u betekenen? (24 mei 2011)

Tijdens deze infosessie vernamen creatieve ondernemers uit de audiovisuele industrie hoe CultuurInvest te werk gaat en welke criteria belangrijk zijn bij een financieringsaanvraag. Kris Gaens en Erik Van Berendoncks van Sputnik getuigden over hun samenwerking met CultuurInvest. Nadien was er een informeel netwerkmoment. Er waren 15 deelnemers.

De geheimen van een sterk VAF-dossier en MEDIA-dossier (23 september 2011)

's Morgens lichtten verschillende autoriteiten op het vlak van aanvraagdossiers elk vanuit hun eigen positie en expertise de do's and don'ts van VAF-steunaanvragen toe. Karla Puttemans en Dirk Cools spraken voor het VAF, Dirk Impens deelde zijn ervaringen als producent. In de namiddag stelde MEDIA Desk Vlaanderen de MEDIA-steunmaatregelen voor. Bart Van Langendonck presenteerde een case study. Er waren 120 inschrijvingen.

Games Summit (30 september 2011)

Tijdens deze internationale conferentie over gaming presenteerden internationale experts de laatste evoluties in de gamesector, met focus op social games. Over de middag vond een gesloten rondetafelgesprek plaats over het beleid van games, waar Vlaamse

stakeholders in dialoog gingen met Scandinavische beleidsmedewerkers. Diezelfde dag pitchten de deelnemers van het Business en Development Lab hun ontwikkelde projecten, en vond in Villanella's nieuwe Studio een tentoonstelling plaats van Vlaamse games. Een organisatie van MEDIA Desk Vlaamse Gemeenschap i.s.m. VAF, Antwerpen Europese Jongerenhoofdstad, DADIU, EGDF, GameHUB, IBBT, iDROPS, MAD Faculty, MEDIA Desk Denemarken, MEDIA Antenne Berlin-Brandenburg, MediaNet Vlaanderen, SACD/Scam en Villanella. Er waren 129 inschrijvingen.

Dag van het Filmberoep (18 oktober 2011)

Het jaarlijks treffen van de Vlaamse filmsector tijdens het Internationaal Filmfestival Gent stond in het teken van filmcultuur en -vertoning. Het kunstensteunpunt BAM was dit jaar initiatiefnemer i.s.m. VAF en MEDIA Desk Vlaanderen. In de loop van 2011 ontwikkelde BAM een bouwstenenplan voor een toekomstgericht Vlaams audiovisueel vertonerveld. Het plan kwam tot stand in overleg en samenspraak met de sector en werd gepubliceerd onder de titel *Fast Forward*. Tijdens de Dag van het Filmberoep werd *Fast Forward* gepresenteerd. Hierna vond een panel plaats over de verschillende onderwerpen en uitdagingen die erin aan bod komen.

Speeddating boek-film-televisie (7 november 2011)

Het VAF en boek.be sloegen de handen in elkaar en organiseerden tijdens de Boekenbeurs een matchmaking event waarbij uitgevers van boeken en producenten van films en televisieprogramma's elkaar konden ontmoeten. Boeken, film en televisie krijgen immers steeds meer raakvlakken. Boeken worden verfilmd. Televisiereeksen worden 'verboekt'. Crossmediale producten zien meer en meer het daglicht en de behoefte om samen te werken groeit. In de loop van de namiddag vonden 46 georganiseerde ontmoetingen plaats tussen uitgevers en audiovisuele producenten. Nadien was er een informeel netwerkmoment.

Van Denken naar Doen (21 november 2011)

Een grote groep van culturele partners, waaronder het VAF, organiseerde een reflectie- en actiedag over de rol die cultuur kan spelen in de evolutie naar een duurzamere samenleving. Op basis van inspirerende visies en enkele sterke praktijkvoorbeelden uit de culturele sector werden verbindingen gelegd tussen culturele deelsectoren en samenwerkingen aangegaan met andere maatschappelijke bewegingen. Er waren 200 inschrijvingen.

The Fan in Financing (9 december 2011)

Een infosessie over crowdfunding tijdens het Internationaal Kortfilmfestival Leuven. In de voormiddag werden een online platform en twee casestudies voorgesteld. In de namiddag was er ruimte voor one-on-ones. Een initiatief van MEDIA Desk Vlaanderen i.s.m. VAF en SACD/Scam. Er waren 60 inschrijvingen.

7.5.2 VAF-campussen 'lang' (meerdaagse seminars, debatten en workshops)

Crossover Lab Play (19-24 juni 2011)

Twaalf professionals uit de traditionele audiovisuele industrieën enerzijds en uit de nieuwe/digitale media anderzijds kwamen gedurende vijf dagen samen om de commerciële uitdagingen van crossmediale content en diensten te ontdekken. Dit gebeurde door kennisoverdracht, brainstormsessies, begeleiding, projectontwikkeling en pitchings. Het Crossover Lab Play werd geleid door een mentorteam van internationale experts. De ontwikkelde projecten konden drie maand later uitgewerkt worden in een vijfdaags Business and Development Lab, dat georganiseerd en gefinancierd werd door MEDIA Desk Vlaanderen. MEDIA Desk was ook de initiatiefnemer van het Crossover Lab

Play, en kon hierbij rekenen op de financiële en organisatorische ondersteuning van het VAF.

Multiskill Camera Techniques (2-4 mei 2011)

Tijdens DOCVILLE 2011 konden documentairemakers tijdens een driedaagse workshop een aantal vaardigheden aanleren om in het buitenland een moeilijk filmproject te realiseren als je niet in teamverband opereert en er dus alleen voor staat. De workshop bestaat uit een combinatie van praktische en theoretische oefeningen gerelateerd aan de ontwikkeling van multi-vaardigheden voor documentaire filmmakers. 'Self-shooting' documentaire filmmaker Ed Owles was docent van dienst. Er waren tien deelnemers.

Masterclass Scriptontwikkeling met Laurence Coriat (27-28 juni 2011)

Tijdens de 9de editie van het Brussels Film Festival organiseerden het VAF, de MEDIA Desk Vlaanderen, de MEDIA Desk Belgique Communauté Française, en het Centre du Cinema et de l'audiovisuel de la Communauté Française een masterclass over scriptontwikkeling met de van origine Franse scenariste Laurence Coriat. Zij is onder andere bekend van Michael Winterbottoms "Wonderland", een film die voor deze masterclass speciaal uit de archieven werd gehaald, op het festival vertoond en als case study besproken. Na selectie kregen drie Vlaamse en drie Franstalige scenaristen de kans om een one to one coachinggesprek te voeren met Laurence Coriat. Er waren 66 inschrijvingen voor de masterclass.

Esodoc-workshop (5-9 september 2011)

EsoDoc is een Europees opleidingsinitiatief voor documentairemakers, met specifieke aandacht voor sociale en ecologisch geïnspireerde documentaires. Twee Vlaamse documentairemakers kregen de kans om tijdens het Filmfestival Oostende de volledige workshop mee te maken. Als observer namen ze deel aan het integrale programma, samen met de selecte groep Esodoc-deelnemers die ook de twee eerste sessies volgden. In de marge van deze Esodoc-workshop werden een aantal interessante seminars gegeven, case studies voorgesteld en projecten gepitcht. Een aantal van deze sessies was toegankelijk voor een bredere groep Vlaamse documentairemakers.

VAF-Summerschool – Crash course in film management (19-23 september 2011)

VAF en Kunstenloket bundelden in 2009 voor het eerst de krachten en ontwikkelden een crash course in filmbeheer voor net afgestudeerde filmstudenten. Aangezien kennis van de zakelijke aspecten van filmmaken essentieel is voor beginnende filmmakers, maar onderbelicht wordt aan de filmscholen, richt het VAF deze stoomcursus sindsdien jaarlijks in. Een kleine groep van max. 20 deelnemers krijgt in vijf dagen zes modules voorgeschoteld. De opleidingsonderdelen bieden een compact overzicht van alle aspecten van filmmanagement, van statuten en budgetten tot contracten en public relations. Er waren twaalf deelnemers.

7.5.3 Vooruitzichten

Eén van de kerntaken van het departement Vorming bestaat erin jonge filmmakers te begeleiden in de transitzone tussen het hoger filmonderwijs en het professionele veld. Dat gebeurt bij uitstek via de atelierwerking, maar ook de korte campus 'Achter de schermen van het VAF, MEDIA Desk en BAM' en de meerdaagse VAF-Summerschool blijken in dit opzicht efficiënte instrumenten voor een bredere groep deelnemers. Ook in 2012 zullen pas afgestudeerden de kans krijgen om in te tekenen op deze opleidingen.

Daarnaast zullen korte campussen ingericht worden voor meer ervaren professionals en zullen een aantal meerdaagse workshops worden georganiseerd of ondersteund. Voor de organisatie van deze initiatieven zullen wij zowel op inhoudelijk, financieel en

organisatorisch vlak zoveel mogelijk blijven samenwerken met nationale en internationale organisaties, filmprofessionelen, -instituten en -festivals.

In 2012 staan volgende campussen op het programma (indicatief, al dan niet in samenwerking met andere organisaties en festivals):

- Voorjaar: case study *Tot altijd* (Nic Balthazar / Eyeworks) vanuit het duurzaam perspectief.
- 27 februari – 2 maart: Eurodoc is een Europees documentaire opleidingsinitiatief dat bestaat uit drie sessies per jaar. In 2012 wordt de 1ste sessie in België georganiseerd. Tijdens deze 1ste sessie wordt een parallelle sessie ingericht voor zes Vlaamse en zes Franstalige documentaireproducenten. I.s.m. het CCA en de MEDIA Desks van de Vlaamse en de Franse gemeenschap.
- Maart: infosessie 'Achter de schermen van VAF, MEDIA Desk, BAM en Kunstenloket' voor laatstejaarsstudenten (bachelors en masters) aan de Vlaamse filmhogescholen, i.s.m. de betrokken organisaties.
- 15-16 maart: workshop 'Ondernemerschap voor audiovisuele professionals'. Een tweedaagse voor Vlaamse producenten met een aantal jaren ervaring, waarin zij leren hoe ze een businessplan en financieel plan moeten maken. Om aan de cursus te kunnen deelnemen moeten ze over voorkennis beschikken op vlak van organisatievormen en rechtspersonen, auteursrechten en licentiecontracten, arbeidsrecht en principes van boekhouding en btw. Over elk van deze vier thema's wordt een VAF-campus ingericht van telkens een halve dag, op maandag 12 en dinsdag 13 maart. I.s.m. het Kunstenloket.
- Begin mei (tijdens DOCVILLE): conferentie (1 dag) en Lab over webdocumentaires. Tijdens de conferentie zal er enerzijds een artistiek luik zijn met case studies van webdocumentaires. Anderzijds zal er een technisch luik zijn waarin geschikte open source software pakketten worden voorgesteld en toegelicht. I.s.m. VRT en de MEDIA Desk. De invulling van het Lab gebeurt door iDrops.
- September: VAF-Summerschool voor pas afgestudeerde bachelors / masters aan de Vlaamse filmhogescholen. Een opleiding in filmmanagement voor debuterende filmmakers. I.s.m. het Kunstenloket.
- Oktober: Dag van het Vlaamse filmberoep @ Filmfestival Gent. I.s.m. BAM en ev. MEDIA Desk.
- Najaar (aanloop IDFA): workshop 'documentaire teaser maken': driedaagse hands on workshop met als finaliteit een overtuigende teaser te maken voor een documentaire film, voor drie à vier teams van een producent, een regisseur en een monteur. I.s.m. EDN (European Documentary Network) en MEDIA Desk.
- 7 november: Transmedia Summit: een ééndaags programma m.b.t. creatieve en financiële aspecten van transmedia in het kader van IBBT's Creative Media Week. I.s.m. MEDIA Desk en CJSM.

7.6 Partnerschappen met (inter)nationale opleidingsinitiatieven

Om de internationale positionering van de Vlaamse scenaristen, producenten, regisseurs en projecten te stimuleren, ging het VAF partnerschappen aan met een aantal internationale opleidings- en coproductie-initiatieven.

7.6.1 Docu Regio

Het VAF is sinds 2007, toen Docu Regio boven het doopvont werd gehouden, één van de vaste partners van dit Europees opleidings-, pitching- en netwerkingsinitiatief. In 2011 waren dertien regionale filmfondsen betrokken bij Docu Regio. Dankzij dit partnerschap kan het VAF elk jaar een Vlaamse documentaireproducent en –regisseur de kans geven om een doorgedreven pitching- en coproductie-opleiding te volgen en waardevolle contacten te leggen met Europese producenten en distributeurs. In 2011 werd *The Birds Are Leaving* geselecteerd van Christina Vandekerckhove, in een productie van Off World / Maarten D'Hollander.

In 2012 zou Docu Regio voor de zesde keer georganiseerd worden. Bij een aantal deelnemende fondsen is echter een budgettaire spanning ontstaan, waardoor dit jaar maar negen fondsen intekenden. Inspanningen om nieuwe partners aan te trekken, leverden niets op. De financiering van Docu Regio kan dus niet gerealiseerd worden, waardoor er dit jaar geen zesde editie komt.

7.6.2 Producers Network

Het Producers Network van het Filmfestival van Cannes brengt jaarlijks een 500-tal producenten in contact met internationale experts om kennis te vergaren op het vlak van productiegeleide topics zoals internationale coproducties, completion bonds, internationale rechtenverkoop, tax incentives, pan-Europese steunmaatregelen, etc. Dit tijdens dagelijkse ontbijtsessies, speed-datings en happy hours. Door dit initiatief te ondersteunen heeft het VAF het recht om enkele kandidaat-producenten via de fast lane voor het Producers Network te selecteren.

7.6.3 EP2C

In 2011 werd het VAF partner van EP2C, een workshop waarin een week lang gefocust wordt op postproductiemanagement in internationale coproducties. Doelgroep zijn producenten en postproductiemanagers. De workshop wordt georganiseerd door het Belgische productiehuis 'Entre Chien et Loup', maar vond plaats in Warschau (Polen) van 4 tot 9 oktober. Dankzij het partnerschap van het VAF met EP2C kon één Vlaamse producent deelnemen aan de workshop. Antoine Vermeersch van Caviar werd geselecteerd voor deelname aan de workshop.

7.6.4 Rotterdam Lab

Het VAF vaardigt elk jaar één beginnende maar veelbelovende Vlaamse producent af naar het Rotterdam Lab, een trainingsinitiatief voor jonge producenten op het International Film Festival Rotterdam. In januari 2012 kon Jules Debrock (Pain Perdu) deelnemen aan het opleidingstraject binnen het festival en genieten van de vele netwerkingsmogelijkheden op de CineMart.

7.7 Conclusie

Het vormingsbudget (incl. Onderzoek) bedraagt sinds 2010 € 650.000. Ondanks de doorgevoerde besparingen werd aan de kern van de vormingsinitiatieven niet geraakt.

In 2011 werden de maxima voor **beurzen** gereduceerd. Er waren net iets minder beursaanvragen, maar vooral de toegekende steunbedragen lagen beduidend lager. De nood aan beurzen blijft groot, zo blijkt uit het hoge aantal aanvragen.

Het aantal **steunaanvragen voor opleidingsinitiatieven** kende een lichte heropleving in 2011, maar de instroom blijft onvoorspelbaar. Het opvoeren van het aantal deadlines

zal misschien leiden tot meer aanvragen, al valt dit moeilijk met zekerheid te voorspellen.

Binnen de **atelierwerking** werden zoals elk jaar VAF-Wildcards uitgereikt, twee voor fictie, twee voor documentaire en één voor animatie. De FilmLab-wildcard werd niet verzilverd. In 2012 wordt eenzelfde aantal wildcards aan dezelfde voorwaarden uitgereikt, en zullen extra inspanningen geleverd worden voor een grotere instroom aan experimenteel werk. Dankzij het partnerschap met Mollywood beschikken de winnaars van de laatste twee jaar over meer productiemiddelen dan hun voorgangers. Intussen bevinden de projecten van vroegere wildcardwinnaars zich in diverse fases van ontwikkeling of productie. Door de introductie van een animatiewildcard werden de twee andere structurele initiatieven binnen het animatie-atelier gedownsized in 2011. Er waren minder plaatsen beschikbaar voor jonge animatoren die willen deelnemen aan het stageproject *De werkvloer op!*. Zowel studio's als kandidaat-stagiairs zijn vragende partij voor meer stageplaatsen. Daarom werd de financieringssystematiek herdacht. Met dezelfde middelen kunnen er nu in principe drie keer zoveel stagiairs worden ingeschakeld. Voor het animatie-ontwikkelingsatelier werd maar één iemand geselecteerd. Dit was te wijten aan de kwaliteit en het teleurstellend aantal kandidaturen. Aan het scenarioatelier wordt niet geraakt.

Het **campusprogramma** voor 2012 ziet er veelbelovend uit, mede dankzij de inhoudelijke, organisatorische en financiële samenwerkingsverbanden die de voorbije jaren opgebouwd werden. MEDIA Desk, BAM, Kunstenloket, onze Franstalige collega's van het CCA en diverse filmfestivals bleken enthousiaste en betrouwbare partners. Uit de vele inschrijvingen voor infosessies, seminaries en workshops die het VAF zelf organiseert en/of steunt spreekt een reële nood aan opleidingen binnen de sector. Het VAF zal dergelijke initiatieven dan ook blijven aanbieden en/of financieren.

De positieve feedback van deelnemers aan **internationale opleidingsprogramma's** (Docu Regio, Rotterdam Lab, Producers Network) stimuleert ons om ook hierin te blijven investeren. Docu Regio wordt helaas (tijdelijk?) opgedoekt wegens een gebrek aan financieringsmiddelen. Anderzijds werd een nieuw partnerschap afgesloten met EP2C. Dit wordt waarschijnlijk bestendigd in 2012.

Mensen die deelnamen aan een VAF-atelier of projecten die ontwikkeld werden binnen één van de ateliers, vinden geregeld ook binnen het gewone circuit hun weg. Vooral het traject van een aantal VAF-Wildcardwinnaars is veelzeggend. Maar ook projecten die ontwikkeld werden binnen het scenarioatelier of animatoren die deelnamen aan één van de initiatieven binnen het animatie-atelier duiken op in het reguliere aanvraagstelsel.

8 Onderzoek

8.1 Inleiding

Sinds 2010 bedraagt het beschikbaar budget voor Onderzoek € 40.000. In 2011 werd € 29.659 besteed. Dit budget spendeerde het VAF voornamelijk aan studiewerk rond de economische aspecten van de audiovisuele sector. Deze informatie is immers van essentieel belang om het economisch gewicht van een sector en de impact van bepaalde stimuleringsmaatregelen daarop te kunnen inschatten.

Het VAF is lid van EFARN, het European Film Agency Researchers Network. Dit is een Europees forum voor uitwisseling van informatie en onderzoeksmethodes. Daarnaast speelt EFARN een rol in het bevorderen van de beschikbaarheid van data op pan-Europees niveau en in de opstart en opvolging van gemeenschappelijke projecten. Het secretariaat van EFARN is in handen van The European Audiovisual Observatory, ondergebracht bij de Raad van Europa.

8.2 Lopende onderzoeken

Het voorbije jaar voerde Econopolis een onderzoek naar het exportpotentieel van de Vlaamse audiovisuele sector. Dit rapport bouwt voort op eerdere studies van Econopolis, in het bijzonder *De Vlaamse Audiovisuele Sector* en *Het Vlaamse Economisch (Film)Fonds*. Volgens Econopolis heeft Vlaanderen potentieel om een succesvolle audiovisuele cluster met een groot exportbelang uit te bouwen. Er zijn veel troeven en er is de voorbije jaren een stevige basis gelegd. De Vlaamse film bijvoorbeeld staat vandaag sterk op de eigen Vlaamse markt en boekt ook (bescheiden) successen in het buitenland. Doel van de studie is na te gaan hoe de stap van nationaal naar internationaal succes gezet kan worden.

Dit onderzoek wordt toegelicht tijdens de publieke voorstelling van het jaarverslag op 24 april 2012.

Daarnaast werd een onderzoek (bevraging) verricht naar de distributie van Vlaamse documentaires, en werd bijgedragen aan een EFAD studie rond de nieuwe Cinema Declaration van de Europese Commissie.

8.3 Vooruitzichten

Uit ontmoetingen met de EFARN-groep blijkt dat de researchnoden binnen het VAF sterk overeenkomen met die van andere fondsen en Europese instellingen. Dataverzameling blijft bij een aantal fondsen, inclusief het VAF, echter een pijnpunt. Uit een rondetafelenuquête die plaatsvond tijdens EFARN 2011 in Parijs bleek dat er grosso modo drie pistes gehanteerd worden om aan dataverzameling te doen.

Sommige fondsen steunen op goodwill en persoonlijk contact. Dit kan geconcretiseerd zijn in goed werkende bonden (bv. Nederland), anders in informeel maar goed werkende informatiedoorstroming (bv. Estland).

De meest succesvolle fondsen op vlak van dataverzameling kunnen zich beroepen op wetten en verplichtingen (bv. Frankrijk). Verschillende steunmechanismes dienen hier vaak als pasmunt. Spanje bv. ontwikkelde een automatisch steunprogramma waar enkel kan van genoten worden mits bepaalde data worden aangeleverd.

Andere fondsen (bv. UK) werken dan weer met commerciële bedrijven die hun diensten zwaar doorrekenen.

Welke piste ook bewandeld wordt, uit het rondetafelgesprek bleek dat alleen fondsen die de nodige mankracht en middelen kunnen investeren in dataverzameling resultaten boeken. Het najagen, opvolgen en beheren van de info is een arbeidsintensieve activiteit.

Daarom is het VAF van plan om in 2012 extra budget uit te trekken voor dataverzameling. Het budgettaire overschot dat in 2011 gerealiseerd werd binnen Vorming en Onderzoek wordt in 2012 voor een stuk gespendeerd aan dataverzameling. Idealiter wordt een onafhankelijk onderzoeker ingeschakeld om de nodige tijd en energie te investeren in dit minder evident maar belangrijk aspect van het audiovisueel beleid.

9 *Flanders Image*

Flanders Image is de communicatie- en promotiecel van het VAF.

Op het vlak van communicatie en promotie stelde het Fonds zich einde 2010 een aantal doelstellingen die het in de loop van 2011 wenste te realiseren.

De belangrijkste hiervan waren de introductie van de nieuwe flandersimage.com webstek, de lancering van een digitaal promotieplatform (VOD), en de nieuwe beursaanwezigheid op MIPTV en MIPCOM.

Al deze en andere doelstellingen werden in de loop van het jaar verwezenlijkt. Een punt dat slechts gedeeltelijk werd gehaald was deze van de prospectie en/of het optimaliseren van aanwezigheden op een aantal gespecialiseerde festivals. Door de aanhoudende werkdruk die het succes van de Vlaamse film met zich meebrengt, diende de prospectie voor een aantal festivals te worden uitgesteld. Het is dan ook een blijvend aandachtspunt dat we ook de komende jaren in de lijst met doelstellingen zullen opnemen.

9.1 **Communicatie**

Via Flanders Image communiceert het Fonds op regelmatige basis met de sector, de media, het publiek en met de buitenlandse festivalcuratoren, aan- en verkopers, enz.

De communicatiemiddelen die hiervoor worden ingezet omvatten:

- Persberichten in het Nederlands (onder VAF hoofding), maar ook soms in het Engels en het Frans (onder Flanders Image);
- elektronische nieuwsbrieven in het Nederlands en het Engels;
- gedrukte publicaties: het Flanders 'i' magazine, de Content nieuwsbrief, alsook speciale publicaties (bv. n.a.v. IDFA), flyers, postkaarten en/of affiches van audiovisuele creaties die op belangrijke festivals of beurzen vertoond worden. De meeste van deze publicaties zijn ook digitaal beschikbaar op de Flanders Image website en via issuu.com, een online verzamelplaats voor digitale magazines;
- websites in het Nederlands (vaf.be; vlaamsefilm.be) en het Engels (flandersimage.com; locationflanders.com) of het Frans (flandrimage.be);
- sociale media in het Nederlands (vaf, vlaamsefilm.be), het Engels (flandersimage, locationflanders) en het Frans (flandrimage). Er wordt op regelmatige basis gecommuniceerd op Facebook en Twitter. Verder is het VAF aanwezig op LinkedIn, YouTube en Vimeo.

Wat dit overzicht betreft, gaan we hier slechts dieper in op de vernieuwingen die zich het voorbije jaar hebben voorgedaan.

- flandersimage.com werd tijdens het eerste kwartaal van 2011 volledig vernieuwd. De nieuwe website ademt nu eenzelfde 'look & feel' uit als andere publicaties van Flanders Image, zoals het magazine. Het ontwerp is strakker en oogt meer hedendaags. De gebruiksvriendelijkheid stond centraal bij de herlancering. Centraal op de homepage staat het nieuws. Verder werd de zoekfunctie geoptimaliseerd, en worden nu ook nieuwsberichten bij de zoekresultaten geplaatst. Nieuw op de site is dat animatie, documentaire, fictie, filmLab, korte films en televisie elk een eigen kanaal hebben, waardoor de in een bepaald genre geïnteresseerde gebruiker meteen kan doorschakelen. In een tweede fase werd ook het professionele luik van de site gelanceerd. Hierdoor wordt het o.a. mogelijk

voor producenten en filmmakers om de door hen gemaakte creaties zelf te beheren: informatie aanpassen, aanvullen, up-to-date houden, etc. Ook presskit.be werd geïntegreerd.

- Samen met de nieuwe website werd ook een mobiele website gelanceerd. Naast nieuws en informatie over producties, geeft deze voor grote festivals ook een overzicht van de Vlaamse films die er die dag te zien zijn.
- Samen met de ontwikkeling van een nieuwe website werd ook een digitale nieuwsbrief ontworpen in Campaign Monitor. De nieuwsbrief wordt uitgestuurd bij grote festivals naar de internationale contacten van Flanders Image.
- Juist voor het Internationaal Filmfestival van Cannes werd de iPad versie van het Flanders 'i' magazine gelanceerd. Flanders Image was het eerste filmpromotieagentschap met een eigen iPad applicatie. Deze app is gratis verkrijgbaar via de App Store, en de iPad edities beschikken over extra's zoals trailers, nieuwsupdates, etc. Een digitale versie van het magazine (zonder extra's) is ook beschikbaar via o.a. flandersimage.com en issu.com.

9.2 Promotie

De promotionele activiteiten van Flanders Image richten zich voornamelijk op het buitenland (met uitzondering van vlaamsefilm.be).

De opdracht bestaat uit:

- de internationale promotie van audiovisuele creaties, bv. op festivals en beurzen (o.a. door zichtbaarheid te genereren voor onze creaties en makers)*;
- het netwerken en lobbyen bij internationale festivalcuratoren, aan- en verkopers;
- het adviseren en begeleiden bij promotie van creaties;
- het informeren van professionelen in binnen- en buitenland, via o.a. de publicaties, website en sociale media;
- de inventarisatie en archivering van audiovisuele creaties.

Ook hier beperken we ons tot de belangrijkste nieuwe verwezelijkingen:

- Eind 2011 kon na een lange ontwikkelingsfase screener.be eindelijk worden gelanceerd. [Screener.be](http://screener.be) is het 'video-on-demand' platform waarmee Flanders Image via streaming volledige audiovisuele creaties vertoont aan buitenlandse curatoren, aan- en verkopers. Er kan zowel toegang voor één of meerdere films, voor één genre, of voor de volledige online catalogus worden verleend, en dit voor een bepaalde periode of onbeperkt. Ter beveiliging van het systeem is de bufferingstijd beperkt, en komt de naam en het e-mailadres van de gebruiker als watermerk in beeld te staan. Naast veiligheidsoverwegingen, moet dit initiatief op middellange termijn ook kostenbesparend (verzending) worden. Ondanks een initiële terughoudendheid onder curatoren, mag het systeem vandaag op de nodige bijval rekenen. Het aanbod films wordt haast wekelijks vergroot, en ook het aantal geregistreerde gebruikers neemt snel toe. Voor het digitaliseren en bewerken van de op screener.be te plaatsen creaties kan Flanders Image rekenen op het bedrijf acTVty dat zijn diensten deels via sponsoring aanbiedt en ons met raad en daad bijstaat i.v.m. de verdere optimalisering van het platform.
- Met de komst van het VAF/Mediafonds werd beslist om met Flanders Image ook opnieuw aanwezig te zijn op audiovisuele rechtenbeurzen of televisiemarkten als MIPTV en MIPCOM. Dit gebeurde voor het eerst in oktober 2011 met een eigen stand op MIPCOM. Deze 'umbrella stand' biedt ruimte aan onafhankelijke Vlaamse producenten en verkopers die hun creaties op de internationale markt aanbieden. Naast de stand, werd er ook gewerkt aan de zichtbaarheid van 'Flanders'. Dit door

een opmerkelijke banner- en advertentiecampagne. Voorafgaand aan de beurs stuurde Flanders Image ook een elektronische nieuwsbrief uit met info over een aantal van de deelnemende bedrijven. Grid en Prime traden op als sponsor van de promoreel.

9.3 Doelstellingen voor de toekomst

In de in november 2011 opgestelde doelstellingen voor 2012 worden op het gebied van communicatie én promotie extra inspanningen geleverd naar Frankrijk en de Franstalige markten. Dit ambitieus plan beperkt zich niet tot 2012, maar moet voor een langere periode worden aangehouden om tot resultaten te kunnen leiden.

Concreet betekent dit:

- De visibiliteit van Vlaamse audiovisuele creaties zal verder worden opgedreven. Niet alleen in Cannes, maar waar mogelijk ook op andere belangrijke festivals, in de media, bij het publiek, etc.
- Deze aanpak beperkt zich niet tot (fictie) speelfilms. Ook animatie, documentaire, korte film, etc. worden in dit project meegenomen.
- De prospectie van nieuwe of andere festivals in Frankrijk wordt op de agenda geplaatst.
- Dit alles zal gebeuren in nauw contact met al in Frankrijk aanwezige Vlaamse instellingen, zoals de Vlaamse Vertegenwoordiging en indien mogelijk ook Flanders Investment & Trade (FIT), enz.

Verder zal er worden onderzocht (ook budgettair) of het VAF/Flanders Image initiatieven kan nemen die leiden tot een toename van de kansen bij belangrijke internationale filmonderscheidingen, zoals de Oscars (voor korte film, documentaire, etc.), de Golden Globes, de Independent Spirit Awards, de European Film Awards, etc. De actualiteit haalde deze doelstelling al deels in. In december werd Hans Van Nuffel de eerste Vlaamse regisseur die met *Adem* een European Film Award (als Discovery of the Year) in de wacht sleepte, en waarschijnlijk kent ondertussen iedereen het verhaal van Michaël R. Roskam en *Rundskop*.

Na overleg met de Vlaamse Filmproducentenbond (VFPB) i.v.m. de integratie van het bij hen ontwikkelde digitaal on-demandproject in de door het VAF/Flanders Image gehoste vlaamsefilm.be website, zal dit in 2012 worden geconcretiseerd.

Het aanknopen/optimaliseren van relaties met festivals in de zgn. BRICS groeilanden.

Verhoogde inspanning naar zgn. 'flagship festivals' als Tribeca (New York), Hong Kong, etc. Dit naast het verder optimaliseren van bestaande relaties met curatoren van belangrijke festivals, alsook met zgn. 'boutique curatoren' binnen een festival. De al eerder aangehaalde prospectie van festivals is een terugkerend aandachtspunt.

9.4 Partners

Ook in 2011 tekende het VAF/Flanders Image een Conventie met Brussels Invest & Export (vh. Brussels Export) waarbij deze € 35.000 structurele ondersteuning ter beschikking stelde. Dit als bijdrage in de promotiekosten die naar de in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevestigde Vlaamse audiovisuele producenten gaan.

Brussels Export ondersteunde verder ook de recepties in Rotterdam, Berlijn en Amsterdam. Met dank aan de vertegenwoordiger in Den Haag, de heer Patrick Pauwels, en mevrouw Madeleine Cantaert in Brussel.

Voor de receptie tijdens het Filmfestival van Berlijn kon Flanders Image ook rekenen op de bijzonder gewaardeerde steun van de Vlaamse Vertegenwoordiger in Duitsland, de heer Walter Moens. Ook De auteurs/SACD ondersteunde deze actie.

Verder is er ook de steun, inzet en het enthousiasme van de heer Geert Criel, Consul-Generaal in Los Angeles.

Tenslotte is er ook het grafisch kantoor Mia dat een belangrijke sponsorkorting geeft bij opmaak van het Flanders 'i' magazine. Voor aanmaak van de promoreel voor MIPCOM kon Flanders Image beroep doen op sponsors Prime en Grid.

10 Location Flanders

Location Flanders is het unieke, overkoepelende filmloket dat de promotie van Vlaanderen als filmlocatie als doel heeft. Het verenigt zes Vlaamse filmsteden: mede-oprichters Antwerpen, Brugge, Gent en Oostende, en de via het Kunststedenactieplan aangesloten leden Leuven en Mechelen. Naast bijdrages van de stichtende leden, ontvangt Location Flanders een financiële ondersteuning van de ministers van Cultuur (via het VAF) en Toerisme (via het Kunststedenactieplan, tot 31/12/2011). Bij het VAF werd Location Flanders ondergebracht bij Flanders Image. Het totale jaarlijkse werkbudget bedraagt € 220.000.

Op het vlak van filmaanvragen en gerealiseerde projecten binnen de regio Vlaanderen was 2011 een opmerkelijk jaar. De prestigieuze BBC/HBO reeks *Parade's End* streek gedurende meerdere weken neer op diverse locaties in Vlaanderen. Daarnaast verleenden ook tal van Vlaamse professionals hun medewerking aan de reeks. Ook een belangrijk deel van de postproductie gebeurt bij ons.

Naast dit prestigeproject, en tal van binnenlandse producties, verwelkomde Vlaanderen in 2011 nog een aantal andere buitenlandse producties w.o. *The Expatriate*, *Nova Zembla*, *ZigZag Kid*, *Dolfje Weerwolfje*, *Ne m'oubliez pas*, *Jesus Loves Me* en *The Girl With the Nine Wigs* (voor een overzicht van de belangrijkste binnen- en buitenlandse producties en cijfermateriaal, zie bijlage 12.7).

Tenslotte behaalde Location Flanders opnieuw eerste prijzen op de AFCI Marketing Awards 2011. Dit in de categorieën 'Best Production Guide', 'Best Digital Media' en 'Best Digital Campaign'.

10.1 Communicatie

Naast de zichtbare aanwezigheid op een aantal belangrijke festivals (Berlijn, Cannes) en beurzen (AFCI Locations Tradeshow), wat o.a. resulteert in een algemene toename in aanvragen en draaidagen, stelde Location Flanders zich bij aanvang van 2011 de volgende doelstellingen op het vlak van zowel interne als externe communicatie:

- de verdere doorvoering van een duidelijke, volledig op maat van de gebruikers afgestemde communicatie;
- een evaluatie onder de gebruikers van de digitale tools en onderzoek naar de ontwikkeling van een mobiele applicatie;
- een aanzet tot optimalisatie en uniformering van de bestaande procedures en structuren;
- informeren en bekwamen van het personeel op stedelijk en overkoepelend vlak.

Wat de verdere doorvoering van een duidelijke, volledig op maat van de eindgebruikers afgestemde communicatie betreft, werden o.a. enkele ingrepen doorgevoerd op de website. Naast een aantal nieuwe functionaliteiten, werd een algemene zoekfunctie geïntegreerd op elke pagina. De locatiefiches in de database werden voorzien van een intelligente printfunctie die automatisch een pdf genereert van een fiche. Binnen de database werden ook 'Deel'-knoppen voorzien zodat locaties via sociale media zoals Facebook of Twitter kunnen worden gedeeld. Verder is er de snelkoppeling naar het Shooting Request, en zijn de diverse gedrukte publicaties en documenten nu ook terug te vinden op een downloadpagina.

Naast het doorvoeren van deze aanpassingen werden zowel de Industry Database als de Location Database verder uitgebouwd en geüpdatet.

In het kader van een verdere uitbreiding van de digitale strategie werd in 2011 een werkgroep samengesteld om de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een mobiele location hunting applicatie te onderzoeken. Na ontvangst van een aantal voorstellen van ontwikkelaars werd duidelijk dat, alvorens te kunnen starten met de ontwikkeling van een applicatie, een aantal factoren eerst nog dienden te worden onderzocht. Hiervoor werd een consultancyopdracht uitgeschreven. Ook diende men naar de specifieke content en functionaliteiten toe een diepgaander marktonderzoek onder de eindgebruikers te verrichten.

De eindconclusies van het marktonderzoek en de consultancyopdracht zullen tijdens de eerste helft van 2012 worden omgezet in een meerjarig strategisch digitaal communicatieplan waarbij duurzaamheid, crossmedialiteit en gebruiksvriendelijkheid centraal staan.

In 2011 werd ook gestart met gesprekken die moeten leiden tot optimalisatie en uniformering van de bestaande procedures en structuren bij de verschillende steden. Na het in kaart brengen van de verschillende procedures, werd er een onderzoek opgestart naar de mogelijkheden tot het standaardiseren van de aanvraagprocedures voor filmtoelatingen binnen de aangesloten steden. Ook al zijn alle partijen het er over eens dat dit een belangrijke stap zou betekenen naar verdere gebruiksvriendelijkheid, blijkt het voorlopig een zeer moeizaam proces.

Wat het informeren en bekwamen van het personeel op stedelijk en overkoepelend niveau betreft, was er de deelname aan het AFCI Cineposium in Enghien-les-Bains. Doel van de conferentie is het delen van ervaringen onder filmcommissies, alsook het vestrekken van gerichte opleidingen.

Daarnaast organiseerde Location Flanders tijdens het Filmfestival van Oostende ook een tweede studienamiddag. Na de Eco Summit in 2010, was het onderwerp 'Film & Toerisme'. Met het initiatief beoogde het centrale filmloket de Vlaamse steden en gemeenten (al dan niet bij Location Flanders aangesloten) te inspireren en te wijzen op de positieve impact die lokaal gedraaide audiovisuele producties kunnen hebben op het vlak van toerisme en economie.

Tenslotte nam Location Flanders o.a. actief deel aan de door Flanders Investment & Trade (FIT) georganiseerde tax shelter infosessies in Barcelona en Madrid, alsook aan de FIT Mediamissie Berlin-Brandenburg.

10.2 Doelstellingen voor de toekomst

Een belangrijk punt in de lijst met doelstellingen voor 2012 is de samenwerking met het aangekondigde economische fonds, met als werknaam "Screen Flanders". Verwacht wordt dat dit fonds de aantrekkelijkheid van Vlaanderen als filmlocatie bijzonder positief zal beïnvloeden.

Hiervoor zal er gewerkt worden aan een duidelijke, gezamenlijke communicatie- en aanwezigheidsstrategie die vanaf medio 2012 in de praktijk moet kunnen worden gezet.

Daarnaast wordt er verder gewerkt aan al in 2011 aangevatte doelstellingen of acties, zoals:

- de uitvoering van een strategisch digitaal communicatieplan waarbij duurzaamheid, crossmedialiteit en gebruiksvriendelijkheid centraal staan;
- optimalisatie en uniformering van de bestaande procedures en structuren. Dit in het kader van het met "Screen Flanders" en alle andere betrokken partijen uitwerken van een uniek filmcharter voor Vlaanderen;

- informeren en bekwamen van het personeel op stedelijk en overkoepelend vlak.

11 *MEDIA Desk België – Vlaamse Gemeenschap*

MEDIA Desk België – Vlaamse Gemeenschap is het Europese aanspreekpunt voor de Vlaamse audiovisuele industrie. Het is het lokale vertegenwoordiger van MEDIA, het subsidieprogramma van de Europese Commissie voor de audiovisuele sector.

Het **MEDIA Programma** heeft als doel de Europese audiovisuele industrie concurrentieel te maken en te stimuleren. Hierbij staat het voor een dubbele uitdaging: het handhaven van een sterke positie op de internationale markt én de creatie van een herkenbare Europese beeldcultuur. In 2007 ging het huidige programma, MEDIA 2007, van start. MEDIA 2007 loopt tot 2013 en heeft een totaal budget van € 755 miljoen.

MEDIA Desk draagt hier, als lokale vertegenwoordiger, toe bij op drie manieren. De Desk biedt steunmaatregelen en begeleidt aanvragen, informeert en adviseert, en organiseert activiteiten met een Europese invalshoek. Het team van MEDIA Desk Vlaanderen bestaat uit Nathalie Goethals (hoofd) en Bert Lesaffer (assistent). De Desk wordt sinds 2008 gehost door het VAF.

Naast het Europese netwerk van de MEDIA Desks, zijn er twee andere actoren betrokken bij het uitdragen van het MEDIA Programma. Allereerst is er de Europese Commissie DG Education And Culture die onder andere het beleid en het budget uitstippelt. Daarnaast is er het Education, Audiovisual & Culture Executive Agency (EACEA) dat verantwoordelijk is voor de concrete uitvoering van het MEDIA Programma.

MEDIA 2007 loopt nog tot eind 2013; vanaf 2014 start een nieuw MEDIA Programma. Eind 2011 is een eerste voorstel van de Europese Commissie gekomen, waarover het komende jaar onderhandeld zal worden. Het voorstel bestaat eruit dat MEDIA/MEDIA Mundus en Cultuurprogramma (het Europese subsidieprogramma voor de culturele sector, behalve de audiovisuele) tussen 2014 en 2020 samen onder een koepelprogramma '**Creative Europe**' terechtkomen. Creative Europe zou in totaal goed zijn voor €1,8 miljard, waarvan €900 miljoen voor MEDIA. Er wordt ook een derde pijler geïntroduceerd, namelijk een garantiefaciliteit die in het verlengde ligt van het huidige MEDIA Production Guarantee Fund. Met die faciliteit moeten bankleningen toegankelijker worden voor professionelen uit de creatieve sectoren. Zie hfst. 4, Internationale Relaties.

11.1 **Steunmaatregelen van MEDIA**

11.1.1 **Aanbod van subsidies**

MEDIA Desk fungeert als de vertegenwoordiger van de verschillende steunmaatregelen van het MEDIA Programma, meer bepaald:

- Steun aan producenten voor de ontwikkeling van single projects, een slate van projecten en interactief werk, de productie van een tv-werk en de toegang tot financiering (het zogenaamde i2i-schema);
- MEDIA Production Guarantee Fund, een nieuwe steunmaatregel die toegang tot bankleningen stimuleert, door de risico's voor de bank te verkleinen;
- Steun aan distributie van Europese films via een automatisch en een selectief schema, en steun aan sales agents;
- Steun aan promotie door de toegang tot professionele markten en een wereldwijde promotie van audiovisueel werk uit Europa;
- Steun aan festivals;
- Steun aan opleidingen;

- Steun aan zaalexploitanten voor de digitalisering van hun schermen (gelanceerd in 2011) en via het netwerk van Europa Cinemas;
- Steun aan nieuwe technologieën, zijnde video-on-demand, digital cinema distribution en pilootprojecten.
- MEDIA Mundus is een uitbreiding van het MEDIA Programma naar samenwerkingen tussen Europese en niet-Europese professionelen.

De resultaten die bekend gemaakt werden in 2011 vind je in de tabel (zie verder). De Europese competitie in de oproepen voor ontwikkelingssteun is sterk gestegen. Er is een slaagpercentage van 20% (single projects) tot 30% (slate funding) en de selectiescore is erg hoog geworden. Dit wil zeggen dat de kwaliteit van alle aspecten van het dossier erg hoog moet zijn om geselecteerd te worden. Creatieve projecten, innovatieve distributie- en marketingstrategieën, een goeie timing, een Europese visie en een tijdige begeleiding van MEDIA Desk zijn meer dan ooit nodig.

In 2011 kwamen ook enkele eerder MEDIA ondersteunde Vlaamse films in de bioscopen, waaronder *Rundskop*, *Portable Life*, *Hasta la vista*, *Swooni* en *Het Varken van Madonna*.

11.1.2 Coaching

De Vlaamse Desk biedt de Vlaamse audiovisuele organisaties en professionelen een persoonlijke en op maat gesneden begeleiding bij hun steunaanvraag. Aanvullend startte het VAF in 2009 het initiatief 'Coaching van MEDIA-ontwikkelingsdossiers'. Met deze externe coaching willen VAF en MEDIA Desk producenten, en bij uitbreiding andere MEDIA-aanvragers, intensief adviseren bij hun MEDIA-dossier. Nieuwkomers of aanvragers die in het verleden nog niet werden gehonoreerd, worden door drie experts gecoacht voor hun MEDIA ontwikkelingsdossier. De coaches zijn Emmy Oost voor documentaire-, Linda Van Tulden voor animatie- en Bart Van Langendonck voor fictieprojecten. Concreet betekent dit dat men recht heeft op drie halve dagen (gratis) individuele coaching. Een coaching is mogelijk na een intake-gesprek met MEDIA Desk.

11.2 Informatie en advies

Stimuleren is meer dan financieren en subsidiëren alleen. Daarom verruimt de Vlaamse MEDIA Desk haar activiteiten tot:

- Het verschaffen van informatie over de Europese audiovisuele sector;
- Het uitbouwen van een netwerk van contacten met Europese organisaties en professionelen;
- Het opvolgen van het Europees audiovisueel beleid.

Communicatie gebeurt one-on-one (meeting, mail of telefoon), via presentaties, website, DESK Krant (nieuwsbrief), Hotnews (nieuwsflitsen), persberichten, flyers en Facebook/Twitter/LinkedIn.

Daarnaast publiceerde MEDIA Desk eind 2011 het MEDIA Magazine 2012. Dit biedt een overzicht van de Europese steunmaatregelen, de resultaten van 2011 voor Vlaanderen, een verslag van de enquête uit 2010 en tal van interviews. Zo had MEDIA Desk een gesprek Aviva Silver, hoofd van het MEDIA Programma, over Creative Europe. Daarnaast spreken enkele Vlamingen over hun ervaringen met MEDIA. MEDIA Magazine vind je digitaal op www.mediadesk-vlaanderen.eu, of kan je aanvragen via info@mediadesk-vlaanderen.eu.

11.3 Activiteiten

MEDIA Desk organiseert jaarlijks in samenwerking met het VAF, een aantal activiteiten ter professionalisering en internationalisering van de Vlaamse audiovisuele industrie. Die activiteiten gaan van infosessies en masterclasses, over workshops en labs, tot netwerkgelegenheden. Sommige van die activiteiten zijn gekoppeld aan MEDIA-ondersteunde opleidingen of Europese instituten, andere zijn in samenwerking met Vlaamse partners.

Hierbij een overzicht van de activiteiten van 2011:

Infosessie over Europese steun aan opleidingen (3 februari)

Voor de tweede keer organiseerde MEDIA Desk een gesloten sessie voor een vijftiental opleidingscoördinatoren uit het audiovisuele en nieuwe media-velde. Tijdens dit infomoment werd MEDIA-steun aan opleidingen en MEDIA Mundus uit de doeken gedaan.

Animation Formation (10 maart)

In het kader van FuturAnima op Anima vond Animation Formation plaats. Daarin werden drie vertegenwoordigers van Europese opleidingen uitgenodigd om hun animatie-initiatieven toe te lichten. De sprekers gebruikten case studies en audiovisuele illustraties en bespraken ook de evoluties in de Europese animatiesector. (in samenwerking met MEDIA Desk van de Franstalige Gemeenschap – 77 inschrijvingen)

Lezing Christoph Thoke op MAIA-sessie (25 maart)

Tijdens het Cinema Novo Festival in Brugge gaf de gerenommeerde Duitse producent Christoph Thoke van Mogador Film een lezing over de creatieve en zakelijke strategieën bij de ontwikkeling van internationale filmprojecten. Deze activiteit vond plaats in het kader van de Europese opleiding MAIA, een MEDIA ondersteunde training voor opkomende producenten. (in samenwerking met MDM Productions – 22 extra inschrijvingen)

Infosessie MEDIA Production Guarantee Fund (26 april)

Deze infosessie over de nieuwe steunmaatregel binnen MEDIA werd gepresenteerd door vertegenwoordigers van de Europese Commissie, Peacefulfish, het Franse Institut pour le Financement du Cinéma et des Industries Culturelles (IFCIC) en het Spaanse Sociedad de Garantía recíproca para el Sector Audiovisual (Audiovisual SGR). (in samenwerking met MEDIA Desk van de Franstalige Gemeenschap – 68 inschrijvingen)

Infosessie over Europese steun aan digitalisering van cinema's (25 augustus)

Naar aanleiding van de nieuwe MEDIA-steunmaatregel voor de digitalisering van cinema's die voornamelijk Europees werk vertonen, organiseerde MEDIA Desk een samenkomst van de Belgische arthouses. (in samenwerking met de MEDIA Desk van de Franstalige Gemeenschap en BAM – 13 aanwezigen)

Games Summit (30 september)

Tijdens deze internationale conferentie over gaming presenteerden internationale experts de laatste evoluties in de gamesector. Een van de focuspunten waren social games. Er was ook een gesloten rondetafelgesprek over het beleid van games. Tijdens dat gesprek gingen Vlaamse stakeholders in dialoog met Scandinavische beleidsmedewerkers. Daarnaast werden de projecten uit iDROPS' Business and Development Lab, dat diezelfde week plaatsvond, gepitcht. Ondertussen vond in Villanella's nieuwe Studio een tentoonstelling plaats van Vlaamse games. (in samenwerking met Antwerpse Europese Jongerenhoofdstad, DADIU, EGDF, GameHUB, IBBT, iDROPS, MAD Faculty, MEDIA Desk

Denemarken, MEDIA Antenne Berlin-Brandenburg, MediaNet Vlaanderen, SACD/Scam, VAF en Villanella – 129 inschrijvingen)

Marketing Workshop 'A Quest for A Crowd' (13 oktober)

In het kader van de oproep voor MEDIA-ontwikkelingssteun organiseerde MEDIA Desk een vervolg op de Marketing Workshop van 2010 – dit om de marketing- en distributiestrategie van de producent in zijn/haar MEDIA-aanvraag aan te scherpen. Tijdens de voormiddag waren er presentaties van binnen- en buitenlandse experts, in de namiddag konden producenten de experts gratis consulteren voor de marketingstrategie van hun filmproject. (in samenwerking met VAF, Filmfestival Gent en EAVE – 79 inschrijvingen)

MEDIA Interactive Matchmaking (22 november)

In het kader van het Internationale Documentaire Filmfestival in Amsterdam (IDFA), organiseerden de MEDIA Desks van Nederland, Duitsland en Vlaanderen een netwerkdiner voor documentairemakers met een interactief project in ontwikkeling of met een actieve interesse in nieuwe media. Vier Vlamingen werden geselecteerd.

The Fan in Financing (9 december)

Tijdens het Internationale Kortfilmfestival van Leuven organiseerde MEDIA Desk een infosessie over crowdfunding, een innovatieve manier van filmfinanciering waarbij het publiek vooraf een filmproject helpt financieren. Deze internationale sessie was bedoeld om zowel Vlaamse filmstudenten als gevestigde producenten en regisseurs iets bij te brengen over de mogelijkheden en limieten van dit nieuwe mechanisme. In de voormiddag werden een online platform en twee case studies voorgesteld; in de namiddag was er ruimte voor one-on-ones. (in samenwerking met VAF en SACD/Scam – 60 inschrijvingen)

De andere activiteiten van MEDIA Desk, in samenwerking met het VAF, werden, net als de geplande activiteiten voor 2012, besproken in hoofdstuk zeven.

- Achter de schermen van VAF, MEDIA Desk, BAM en Kunstendecreet (4 maart)
- Multiskill Documentaire Workshop (2-4 mei)
- Crossover Lab Play (19-24 juni)
- Masterclass Laurence Coriat (27 juni)
- EsoDoc-sessie op Filmfestival Oostende (5-9 september)
- De geheimen van een sterk VAF-dossier en MEDIA-dossier (23 september)
- Dag van het Filmberoep (18 oktober)

11.4 Toegekende steun door het MEDIA Programma aan Vlaamse (Belgische) initiatieven

Steun aan producenten

Ontwikkelingssteun		
<i>Single Projects</i>		
Visualantics	<i>State of Play</i>	€ 27.000

TV-productie		
		€ 0
i2i		
A Private View	<i>Het Gordijnenpaleis van Ollie Hartmoed</i>	€ 16.632
Ciné Cri de Coeur	<i>Allez, Eddy!</i>	€ 17.100
Totaal steun aan producenten		€ 60.732

Steun aan distributie

Automatische steun		€ 1.471.708
Alternative Films	<i>Rien à Declarer</i>	€ 194.841
Alternative Films	<i>Titeuf, Le Film</i>	€ 46.944
Belga Films	<i>Buried</i>	€ 75.000
Belga Films	<i>Lockout</i>	€ 105.081
Belga Films	<i>La Guerre Des Boutons</i>	€ 51.172
Brunbro Entertainment Group	<i>Life Above All</i>	€ 2.000
Brunbro Entertainment Group	<i>Das Letzte Schweigen</i>	€ 1.680
Brunbro Entertainment Group	<i>Das Letzte Schweigen</i>	€ 6.739
Cinéart	<i>Les Petits Mouchoirs</i>	€ 105.000
Cinéart	<i>Contre Toi</i>	€ 32.120
Cinéart	<i>Mientras Duermes</i>	€ 24.000
Cinéart	<i>Carnage (Aka God Of Carnage)</i>	€ 144.000
Cinéart	<i>Le Chat Du Rabbin</i>	€ 35.040
Cinéart	<i>This Must Be The Place</i>	€ 96.000

Cinéart	<i>L'eleve Ducobu</i>	€ 30.319
Cinéart	<i>Les Petits Mouchoirs</i>	€ 74.630
Cooperative Nouveau Cinema	<i>Ao Le Dernier Néandertal</i>	€ 17.974
Imagine Film Distribution	<i>Baciarmi Ancora</i>	€ 13.689
Imagine Film Distribution	<i>Sound Of Noise</i>	€ 16.200
Imagine Film Distribution	<i>Tambien La Lluvia</i>	€ 15.000
Jekino Distributie	<i>I Rymden Finns Inga Kanslor</i>	€ 4.200
Jekino Distributie	<i>Orla Frosnapper</i>	€ 3.600
Jekino Distributie	<i>Bestevenner</i>	€ 19.163
Jekino Distributie	<i>Pelle Politibil Gar I Vannet</i>	€ 22.815
Les Films De L'elysee	<i>Low Cost</i>	€ 14.600
Les Films De L'elysee	<i>Et Soudain Tout Le Monde Me Manque</i>	€ 24.000
Les Films De L'elysee	<i>Un Jour Mon Pere Viendra</i>	€ 18.980
Les Films De L'elysee	<i>Les Seigneurs</i>	€ 49.130
Lumiere Publishing	<i>The Iron Lady</i>	€ 126.451
Victory Productions	<i>Les Aventures De Philibert, Capitaine Puceau</i>	€ 60.000
Victory Productions	<i>Donnant Donnant</i>	€ 20.371
Victory Productions	<i>Les Aventures De Philibert, Capitaine Puceau</i>	€ 20.969

Selectieve steun		€ 394.100
Abc Distribution	<i>Gianni E Le Donne</i>	€ 10.000
Abc Distribution	<i>Oslo, 31. August</i>	€ 5.000
Brunbro Entertainment Group	<i>Buna! Ce Faci?</i>	€ 5.000

Cinéart	<i>Balada Triste De Trompeta (Es)</i>	€ 12.000
Cinéart	<i>Habemus Papam</i>	€ 25.000
Cinéart	<i>Les Neiges Du Kilimandjaro (Aka Les Pauvres Gens)</i>	€ 17.000
Cinéart	<i>Mientras Duermes</i>	€ 15.000
Cinéart	<i>Polisse</i>	€ 30.000
Cinéart	<i>The Woman In The Fifth</i>	€ 10.000
Cinéart	<i>La Prima Cosa Bella</i>	€ 12.000
Cinéart	<i>Pina</i>	€ 25.000
Cinéart	<i>Tomboy</i>	€ 9.000
Cooperative Nouveau Cinema	<i>Neka Ostane Medju Nama (Hr)</i>	€ 3.000
Cooperative Nouveau Cinema	<i>The Mill And The Cross</i>	€ 2.600
Imagine Film Distribution	<i>Eu Cand Vreau Sa Fluier, Fluier (Ro)</i>	€ 6.000
Imagine Film Distribution	<i>Sound Of Noise (Su)</i>	€ 16.000
Imagine Film Distribution	<i>The Human Resources Manager (De)</i>	€ 8.000
Imagine Film Distribution	<i>Melancholia</i>	€ 25.000
Imagine Film Distribution	<i>Submarine</i>	€ 6.000
Imagine Film Distribution	<i>Tyrannosaur</i>	€ 7.000
Jekino Distributie	<i>Knerten Gifter Seg</i>	€ 14.500
Jekino Distributie	<i>Orla Frosnapper</i>	€ 14.500
Lumière Publishing	<i>Drei(De)</i>	€ 9.000
Lumière Publishing	<i>Angele Et Tony (Fr)</i>	€ 7.000
Lumière Publishing	<i>Attenberg (Gr)</i>	€ 2.500
Lumière Publishing	<i>Aurora (Ro)</i>	€ 3.500

Lumière Publishing	<i>The Iron Lady</i>	€ 40.000
O'brother Distribution	<i>Kongen Av Bastoy</i>	€ 9.500
Santa Fe Productions (Paradiso Entertainment)	<i>De Vrais Mensonges (Aka Soins Complets) (Fr)</i>	€ 20.000
Santa Fe Productions (Paradiso Entertainment)	<i>The King's Speech (UK)</i>	€ 25.000
Totaal steun aan distributie		€ 1.865.808

Steun aan festivals

Cinéfilms	<i>Brussels Movie Days</i>	€ 35.000
Europees Jeugdfilmfestival Vlaanderen	<i>Europees Jeugdfilmfestival Vlaanderen</i>	€ 12.000
Folioscope	<i>Anima</i>	€ 38.000
Fonk	<i>International Short Film Festival Leuven</i>	€ 22.000
Un soir... un grain	<i>Festival du Court Métrage de Bruxelles</i>	€ 28.000
Totaal steun aan festivals		€ 135.000

Steun aan promotie

Toegang tot markten	
Association Européenne du Film d'Animation - Cartoon Forum 2011	€ 490.000
Association Européenne du Film d'Animation - Cartoon Movie 2012	€ 260.000
Wereldwijde promotie van Europese films	
Cineuropa.org, the site for European Cinema	€ 300.000
Totaal steun aan promotie	
€ 1.050.000	

Steun aan opleidingen

Initial Training	
Association Européenne du Film d'Animation - Training for Trainers	€ 60.000
Continuous Training	
Association Européenne du Film d'Animation - Cartoon Masters	€ 320.000
Entre chien et loup - European Post-Production Connection (EP2C)	€ 99.300
Totaal steun aan opleidingen	€ 479.300

Steun aan nieuwe technologieën

Pilot projects	
Limecraft - Nordic Light	€ 264.850
Totaal steun aan nieuwe technologieën	€ 264.850

Totaal toegekende steun MEDIA Programma	€ 3.855.690
--	--------------------

12 Bijlagen

12.1	Prijzen en eervolle vermeldingen.....	- 99 -
12.2	Festivalselecties.....	- 106 -
12.3	Vlaamse film in cijfers.....	- 135 -
12.3.1	Inleiding.....	- 135 -
12.3.2	Prijzen en selecties van Vlaamse audiovisuele producties.....	- 137 -
12.3.3	Bioscoop.....	- 139 -
12.3.4	DVD-verkoop in België.....	- 146 -
12.3.5	Kijkcijfers Vlaamse audiovisuele creaties.....	- 149 -
12.3.6	Piraterij.....	- 155 -
12.3.7	Video on Demand.....	- 158 -
12.3.8	Sociale Media.....	- 163 -
12.4	Buitenlandse rechtenverkoop in 2011.....	- 165 -
12.5	VAF-Wildcards.....	- 167 -
12.5.1	VAF-Wildcards fictie 2005-2010.....	- 167 -
12.5.2	VAF-Wildcards documentaire 2005-2010.....	- 169 -
12.5.3	VAF-Wildcard animatie 2010.....	- 170 -
12.6	Vlaamse audiovisuele creaties in productie in 2011.....	- 172 -
12.7	Audiovisuele creaties gerealiseerd in filmsteden.....	- 178 -
12.7.1	Cijfers aanvragen en draaidagen.....	- 180 -
12.7.2	Webstatistieken (Google Analytics).....	- 183 -
12.8	Welke premies verleende het VAF in 2011?.....	- 185 -
12.9	Definitie van de categorieën in 2011.....	- 187 -
12.10	Hoe verliep de selectie van projecten in 2011?.....	- 188 -
12.10.1	Hoe werkt het selectiesysteem?.....	- 188 -
12.10.2	Wanneer kunnen steunaanvragen worden ingediend?.....	- 189 -
12.10.3	Bij welke beoordelingscommissie indienen?.....	- 189 -
12.10.4	Hoe werkt de bezwaarprocedure?.....	- 190 -
12.11	Samenstelling beoordelingscommissies in 2011.....	- 191 -
12.11.1	Creatie.....	- 191 -
12.11.2	Vorming en onderzoek.....	- 192 -
12.12	EFAD common position on new CC.....	- 193 -
12.13	Ontwerp – Mededeling van de Commissie betreffende staatssteun.....	- 204 -

12.1 Prijzen en eervolle vermeldingen*

22 Mei (fictie - Koen Mortier)

Mexico International Film Festival - Mexico (20 - 21 mei): Golden Palm
Baghdad International Film Festival - Bagdad, Irak (3 - 6 oktober): Best Script
Leeds International Film Festival - Leeds, Verenigd Koninkrijk (3 - 20 november): Golden Owl Award

Adem (fictie - Hans Van Nuffel)

Festival International du Premier Film d'Annonay - Annonay, Frankrijk (28 januari - 7 februari): Young Jury Prize
Festival International du Film d'Aubagne - Aubagne, Frankrijk (21 - 26 maart): Best Screenplay
Mamers-en-Mars Festival de Film Européens - Sarthe, Frankrijk (25 - 27 maart): Best Film (professional jury)
Transilvania Film Festival - Cluj Napoca, Roemenië (mei): Audience Award
Filmfestival Oostende - Vlaamse Filmprijzen - Oostende, België (2 - 10 september): Best Screenplay
European Film Awards - Berlijn, Duitsland (december): Best Discovery

Antwerpen Centraal (documentaire - Peter Krüger)

International Film Festival for Films on Art - Montréal, Canada (27 maart): Grand Prix du Festival

Badpakje 46 (fictie - Wannes Destoop)

International Short Film festival Charleroi Festimages - Charleroi, België (16 - 18 maart): Young Jury Prize
Ciné Public - Gent, België (19 maart): Best Director
International Short Film Festival Brussels - Brussel, België (28 april - 8 mei): Grand Jury Prize
Cannes International Film Festival - Cannes, Frankrijk (11 - 22 mei): Jury Prize
Brussels Film Festival - Brussel, België (22 - 29 juni): Special Mention
KASKfilms - Gent, België (juli - augustus): Juryprijs
Festival International du Film Indépendant - Brussel, België (1 - 6 november): Grand Prix National
Vlaams Filmarchief & Filmmagie - Kortrijk, België (3 november): Fonske voor Beste Vlaamse Kortfilm

Because We Are Visual (documentaire - Olivia Rochette & Gerard-Jan Claes)

Festival du Cinéma de Brive - Brive, Frankrijk (6 - 11 april): Prix du Jury Jeunes de la Corrèze
VideoEX - Zurich, Zwitserland (20 - 26 mei): Special Mention of the Jury
Filmer à Tout Prix - Brussel, België (13 november): Special Mention of the Jury
Bandits-Image - Bourges, Frankrijk (18 - 19 november): First Prize Student Competition
Festival des Cinémas Différents et Expérimentaux - Parijs, Frankrijk (8 - 10 december): Grand Prix du Cinéma Différent (Grand Jury), Mention du Jury Presse

Ben X (fictie - Nic Balthazar)

Film Festival of Agrigento - Sicilië, Italië (17 - 21 oktober): Efebo d'Oro

* Lijst samengesteld op basis van door makers en producenten doorgestuurde informatie. Deze bevat ook audiovisuele creaties die niet gesteund zijn door het VAF, zoals bv. studentenfilms.

Blue Bird (fictie - Gust Van den Berghe)

Made in Europe Film Festival - Maastricht, Nederland (5 - 10 april) : Audience Favourite
Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september): Vlaamse Cultuurprijs
Festival du Nouveau Cinéma - Montréal, Canada (12 - 23 oktober): Special Mention Best Feature Film
Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (16 - 22 oktober): Special Mention Best Film

De Engel van Doel (documentaire - Tom Fassaert)

Internationaal Filmfestival Berlijn - Berlijn, Duitsland (10 - 20 februari): Eervolle vermelding Ecumenical Jury
Nederlands Film Festival - Utrecht, Nederland (23 september - 2 oktober): nominatie Beste Documentaire, nominatie Beste Montage
Doclisboa - Lisboa, Portugal (20 - 30 oktober): International Competition Universities Award

De Veer van César (fictie - Oscar Spierenburg & Minske van Wijk)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 september): Honorable Mention of the Jury

Disorient (documentaire - Florence Aigner & Laurent Van Lancker)

VideoEX - Zurich, Zwitserland (21 - 29 mei): Grote Prijs

Een kleine duw (fictie - Philippe Verkinderen)

Bradford International Film Festival - Bradford, VK (16 - 27 maart): Shine Short Award for Best Short

Eenentwintig + Zeven (documentaire - Kenneth Michiels)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december): VAF Wildcard

En waar de sterre bleef stille staan (fictie - Gust Van den Bergh)

Made in Europe - Maastricht-Nederland (5 - 10 april): Publieksprijs

Four Roses (fictie - Kris De Meester)

Memphis International International Film Festival - Memphis, Tennessee (VS) (7 - 10 april): Award for Best Feature Film
OpenFilm - Miami, Florida (VS) (31 december): Best Black & White, openfilm.com, selected as one of the best films in 2011

Hasta la Vista (fictie - Geoffrey Enthoven)

Montreal World Filmfestival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus): Grand Prix des Amériques de Montréal, Audience Award, Special Mention of the Ecumenical Jury
Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september): Platina Filmprijs
Festival de Cinéma de la ville de Québec - Québec, Canada (21 september - 2 oktober): Grand Prix du Festival
Internationaal Filmfestival Valladolid - Valladolid, Spanje (22 - 29 oktober): Espiga de Oro Seminci Valladolid, Premio de la Juventud (Young Jury Award) en (Golden Spike for Best Feature)
Noordelijk Filmfestival Leeuwarden - Leeuwarden, Nederland (9 - 13 november): Publieksprijs
Filmfestival Perspectief - Antwerpen, België (28 november - 2 december): Beste Sociaal Bewogen Film
Extra and ordinary people! Internationaal Filmfestival - Namen, België (2 - 4 december): Prix du Public

Het Bijzondere Leven van Rocky de Vlaeminck (fictie - Kevin Meul)

Brussels Film Festival - Brussel, België (22 - 29 juni): Studio L'Equipe Award
Chicago International Film Festival - Chicago, Illinois (VS) (6 - 20 oktober): Golden Plaque Best Narrative Short
Valladolid International Film Festival - Valladolid, Spanje (22 - 29 oktober): Best Short
International Young Audience Film Festival Ale Kino - Poznan, Polen (4 - 12 december): Special Mention

Het Monster van Nix (animatie - Rosto)

International Animated Film Festival Tindirindis - Vilnius, Litouwen (24 - 30 oktober): Tindirindis 2011 Diploma
Festival Internacional de Filmets - Badalona, Spanje (4 - 12 november): Best Animation Short Film

Himself He cooks (documentaire - Valérie Berteau & Philippe Witjes)

River to River Festival - Firenze, Italië (2 - 8 december): Best Documentary Audience Award

Hitomi (fictie - Manu De Smet)

No Limits Film Festival - Sheffield, Verenigd Koninkrijk (2 - 3 april): Best Actor Nomination (Tiemen Van Haver)
Edgemar Short Film Festival - Los Angeles, California (VS) (29 april - 1 mei): Best Supporting Actor Award (Gilles De Schryver); Best Ensemble Nomination

Injury Time (fictie - Robin Pront)

Cinepublic short Film Festival Gent - Gent, België (19 maart): Jury Award Best short Film, Best Editing
Brussels Film Festival - Brussel, België (23 - 29 juni): Jury Award Best short Film

Land of the heroes (fictie - Sahim Omar Kalifa)

Internationaal Filmfestival Berlijn - Berlijn, Duitsland (10 - 20 februari): Jury Award Best Short Film
International Film Festival San Gio - Verona, Italië (23 - 27 juli): Jury Award Best Short Film
International Film Festival Forli - Forli, Italië (3 - 9 oktober): Golden Short Jury Award
Baghdad International Film Festival - Bagdad, Irak (3 - 10 oktober): Special Jury Prize Human Image
Busan International Film Festival - Busan, Zuid-Korea (6 - 14 oktober): Jury Award Best Film, Award Best Cinematography
Reggio International Short Film Festival - Reggio Emilia, Italië (10 - 15 november): Zavattini Award
London Kurdish Film Festival - Londen, Verenigd Koninkrijk (17 - 27 november): Third Price Yilmaz Gunay
International Young Audience Film Festival Ale Kino - Poznan, Polen (4 - 11 december): Special Mention by the Jury
Dubai International Film Festival - Dubai, Verenigde Arabische Emiraten (7 - 17 december): Muhr Arab Second Jury Price

Lena (fictie - Christophe Van Rompaey)

Les Arcs European Film Festival - Les Arcs, Frankrijk (10 - 17 december): Beste Actrice (Emma Levie)

Les enfants de la Mer/Mère (documentaire - Annabel Verbeke)

International Short Film Festival Charleroi Festimages - Charleroi, België (16-18 maart): Grand prize of the jury

Sehsüchte Internationales Studentenfilmfestival - Potsdam, Duitsland (2 - 8 mei): Best short documentary under 30 minutes
Kavalan International Short Film Festival Taiwan - Kavalan, Taiwan (20 - 28 augustus): Best short documentary + Kid's land archive award
Sedicicorto International Film Festival - Forli, Italië (3 - 9 oktober): Special mention
International Film Festival Etiuda&Anima - Krakau, Polen (18 - 24 november): FICC award

Lost Persons Area (fictie - Caroline Strubbe)

Rencontres Cinématographique Film Festival - Salon de Provence, Frankrijk (29 maart - 5 april): Grand Jury Prize

L'île déserte (documentaire - Steve Thielemans)

Docville Internationaal Documentaire Festival - Leuven, België (29 april - 7 mei): Beste Belgische Documentaire

Marieke, Marieke (fictie - Sophie Schoukens)

Hofer Filmtage - Hof, Duitsland (25 - 30 oktober): Kunstfilm Preis (kostuums en decor)

Memee (animatie - Evelyn Verschoore)

Córdoba International Animation Festival - Córdoba, Argentinië (6 - 8 oktober): Award Best Animation

Misschien later (fictie kort - Moon Blaisse)

Guanajuato Film Festival - Guanajuato, Mexico (22 - 31 juli): WIF Award, Signis Award
Cinema Tous Ecrans - Geneve, Zwitserland (4 - 10 november): Reflet d'Or Jury Prize

My Queen Karo (fictie - Dorothée Van den Berghe)

Cinoche Festival of International Cinema of Baie-Comeau - Québec, Canada (14 - 23 januari): Alcoa Prize for Best Actress Award (Anna Franziska Jaeger)

Na Wéwé (fictie - Ivan Goldschmidt)

Heart of Gold International Film Festival - Queensland, Australië (11 - 14 maart): Best Narrative Award, Best Short Film Award
Brussels Short Film Festival - Brussel, België (22 - 29 juni): Prix du Jury
Cleveland International Film Festival - Cleveland, Ohio (VS) (24 maart - 3 april): The Clover and Maggie Award
Rochester International Film Festival - Rochester, Minnesota (VS) (29 april - 5 mei): Award - Movie on a Shoestring
Underground Film Festival - Manhattan, New York (VS) (3 - 7 mei): Third Place Film Narrative
Festival d'Aubagne - Aubagne, Frankrijk (april): Prix des Collégiens
Salento FinibusTerraee - Salento - Apulia, Italië (19 - 31 juli): Meilleur Court-métrage catégorie: droits de l'homme
Rwanda Film Festival - Kigali, Rwanda (juli): Best East African Film, Best Short Film
Flickerfest International Short Film Festival - Sydney, Australië (7 - 16 januari): Mention d'Honneur
RiverRun International Film Festival - Winston-Salem, North Carolina (VS) (april): Mention d'Honneur
Filmets Badalona Film Festival - Barcelona, Spanje (4 - 13 november): Best Human Rights Film
Ourense International Film Festival - Ourense, Spanje (14 - 23 oktober): Meilleur Court-Métrage

Noordzee, Texas (fictie - Bavo Defurne)

Montreal World Film Festival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus): Silver Zenith Best Debut Feature

Festival Internazionale del Film di Roma - Rome, Italië (27 oktober - 4 november): Marc'Aurelio Alice Nella Città Over 13 Award

Not quite the Taliban (documentaire - Fadi Hindash)

Bangalore Queer Film Festival - Bangalore, India (24 - 26 februari): International Jury Award for Best Full Length Documentary

Oh (filmLab - Anouk De Clercq)

Videomedija - Novi Sad, Servië (16 - 18 december): Special Mention

Patatje Oorlog (fictie - Nicole Van Kilsdonk)

Cinekid - Nederland (oktober): Beste Nederlandse Kinderfilm

Rumours (animatie - Frits Standaert)

ANIMA 11, 30e Animatiefestival van Brussel - Brussel, België (4 - 13 maart): Winnaar Anima 2011

Rundskop (fictie - Michaël R. Roskam)

Festival du Film Policier de Beaune - Beaune, Frankrijk (3 - 13 maart): Jury Prize, Critics Prize

Montreal Fantasia - Montreal, Canada (14 juli - 7 augustus): New Flesh Award for Best First Feature

Motovun Internatonial Film Festival - Motovun, Kroatië (25 - 29 juli): Propeller Award for Best Film

Filmfestival Oostende - Vlaamse Filmprijzen - Oostende, België (2 - 10 september): Best Film, Best Director, Best Debut (Michaël R. Roskam), Best Main Actor (Matthias Schoenaerts), Best Male Supporting Role (Jeroen Perceval), Best Photography (Nicolas Karakatsanis)

L'Etrange Festival - Parijs, Frankrijk (2 - 11 september): New Genre Award for Best Film

Fantastic Film Fest Austin - Austin, Texas (22 - 29 september): New Wave Award Best Film, Best Actor, Best Director

Festival des Jeunes Réalisateurs - Saint-Jean-de-Luz, Frankrijk (11 - 15 oktober): Best Director, Best Actor

Moscow International Film Festival '2 in 1' - Moskou, Rusland (21 - 24 oktober): Heroes Award Best Actor (Matthias Schoenaerts)

AFI Fest - Los Angeles, California (VS) (3 - 10 november): New Auteurs Audience Award, New Auteurs Critic's Prize for Best Actor (Matthias Schoenaerts)

Les Arcs European Film Festival - Les Arcs, Frankrijk (10 - 17 december): Best Actor

Shattered Past (animatie - Boris Sverlow)

Festival International Des Ecoles de Cinema - Huy, België (19 - 23 oktober): Prix Sabam

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december): VAF Wildcard

Siemiany (fictie - Philip James McGoldrick)

European first Film Festival Premiers Plans d'Angers - Angers, Frankrijk (21 - 30 januari): ARTE Prize

Festival International des Ecoles de Cinema - Huy, België (19 - 23 oktober): Grand Prix National

Smakelijk eten! (documentaire - Walther Grotenhuis)

Ourense Film Festival - Ourense, Spanje (14 - 23 oktober): Special Mention

Sichuan TV Festival - Chengdu, China (11 - 13 november): Gold Panda Award - Most Innovative Documentary

***Smoorverliefd* (fictie - Hilde Van Mieghem)**

Broad Humor Film Festival - Los Angeles, California (VS) (29 september - 2 oktober): Best Feature

LA Femme Film Festival - Los Angeles, California (VS) (13 - 16 oktober): Best Foreign Film

***Spectres* (filmlab - Sven Augustijnen)**

FID Marseille - Marseille, Frankrijk (8 - 9 juli): Public Libraries Prize, Special Mention from the Jury of the International Competition, GNCR Prize

Filmer à Tout Prix - Brussel, België (13 november): Prize of the Flemish Community

***Stardust* (filmlab - Nicolas Provost)**

Vienna Independent Shorts - Wenen, Oostenrijk (26 mei - 1 juni): Vienna Short Film Award

Mecal XIII International Short Film Festival de Barcelona - Barcelona, Spanje (8 - 17 april): Best Short Film

Internationaal Film Festival Rotterdam - Rotterdam, Nederland (26 januari - 6 februari): Tiger Award for Best Short

International Film Festival Kratkofil Plus - Banja Luka, Bosnië (9 - 13 augustus): Grand Prix

Tampere Film Festival - Tampere, Finland (9 - 13 maart): Mention of Merit

Tabor Film Festival - Zabok, Kroatië (8 - 12 juni): Best Experimental Film

***The Co(te)lette Film* (filmlab - Mike Figgis)**

Dance Camera West - Los Angeles, California (VS) (16 - 19 juni): Best of Festival

Festival du Film sur l'Art de L'iselp - Brussel, België (7 - 9 september): Prix du Film sur l'Art

Cyprus International Film Festival - Nicosia, Cyprus (30 september - 15 oktober): Best Dance Film

***The Invader* (fictie - Nicolas Provost)**

Jo Röpké Award (oktober) - Prix pour le Meilleur Jeune Réalisateur Flamand
Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober): Prix Georges Delerue de la Meilleure Musique, Prix du Meilleur Acteur (Issaka Sawadogo)

Festival International du Film de Genève - Genève, Zwitserland (4 - 10 november): Prix Reflet d'Or du Meilleur Réalisateur

***Van de kat geen kwaad* (animatie - Jean-Loup Felicioli & Alain Gagnol)**

Kristiansand International Children Film Festival - Kristiansand, Noorwegen (april): Prix du Public

Sprockets Toronto International Film Festival - Toronto, Canada (april): Prix du Public

Warsaw International Film Festival - Warschau, Polen (7 - 16 oktober): Prix du Public

Chicago International Children's Film Festival - Chicago, Illinois (VS) (21 - 30 oktober): Prix du Jury Enfants: Meilleur Long Métrage d'Animation

International Animation Film Festival of Budapest - Boedapest, Hongarije (23 - 30 november): Best of Analogue Prix Obtenu

International Young Audience Film Festival Ale Kino - Poznan, Polen (4 - 11 december): Golden Coats Award (international jury), Marcinek Prize (children's jury)

***Venus Vs Me* (fictie - Nathalie Teirlinck)**

Festival International du Film d'Aubagne - Aubagne, Frankrijk (21 - 26 maart): Mention pour le Grand Prix de la Création Sonore

***Verdwaald in het geheugenpaleis* (documentaire - Klara Van Es)**

Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september): Fonske voor Verdienste

***Waidmannsheil, Heil aan de goede schutter* (documentaire – Klaas Boelen)**

Docville Internationaal Documentaire Festival - Leuven, België (29 april - 7 mei): Special Mention van de Jury

***War Is Not a Game* (documentaire – Lode Desmet)**

Yorkton Film Festival - Saskatchewan, Canada (26 - 29 mei): Best Historical Documentary Award

DOXA Documentary Film Festival – Vancouver, Canada (6 - 15 juni): Colin Low Award for Most Innovative Canadian Documentary

Parijs, Frankrijk (23 oktober): Étoile de SCAM

***Where is Gary?* (documentaire - Jean-Baptiste Dumont)**

Urban TV Festival - Madrid, Spanje (14 - 17 november): Best Professional Production

***White Elephant* (documentaire - Kristof Bilsen)**

Festival du Film Britannique de Dinard - Dinard, Frankrijk (5 - 9 oktober): Prix du Court-Métrage

***Whomp That Sucker* (animatie - Silvia Defrance)**

I've Seen Films International Film Festival - Milaan, Italië (5 - 14 oktober): Special Acknowledgement

***You will find it* (fictie - Jessie De Leeuw)**

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december): HUMO-award

12.2 Festivalselecties*

27 (fictie - Nicolas Daenens)

Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)

(N)iemand (fictie - Patrice Toye)

Europees Filmfestival Hong Kong - Hong Kong, China (24 februari - 9 maart)

22 Mei (fictie - Koen Mortier)

Rotterdam International Film Festival - Rotterdam, Nederland (26 januari - 6 februari)

Istanbul International Independent Film Festival - Istanbul, Turkije (17 - 27 februari)

Cinequest San Jose - San Jose, California (VS) (1 - 13 maart)

Ankara International Film Festival - Ankara, Turkije (17 - 27 maart)

International Film Festival Earlybird Breda - Breda, Nederland (23 - 27 maart)

Hong Kong International Film Festival - Hong Kong, China (20 maart - 5 april)

Made in Europe Film Festival - Genk, België (5 - 10 april)

Seattle International Film Festival - Seattle, Washington (VS) (19 mei - 12 juni)

Mexico International Film Festival - Mexico (20 - 21 mei)

Stresa Film Festival Italy - Stresa, Italië (1 - 6 juni)

Voices Festival Russia - Vologda, Rusland (5 - 10 juli)

Era New Horizon - Wroclaw, Polen (21 - 31 juli)

Rosebud Fantasy Film Festival Germany - Berlijn, Duitsland (16 augustus - 9 september)

Etrange Filmfest Paris / Special Koen Mortier - Parijs, Frankrijk (2 - 11 september)

Oldenburg Film Festival - Oldenburg, Duitsland (14 - 18 september)

Lund International Fantastic Film Festival - Lund, Zweden (15 - 24 september)

Baghdad International Film Festival - Bagdad, Irak (3 - 6 oktober)

Münster Film Festival - Münster, Duitsland (12 - 16 oktober)

Sitges International Fantastic Film Festival - Sitges, Spanje (6 - 16 oktober)

Ljubljana Film Festival - Ljubljana, Slovenië (9 - 20 november)

Leeds Film Festival - Leeds, Verenigd Koninkrijk (3 - 20 november)

Skopje International Film Festival - Skopje, Macedonië (15 november)

Rendez Vous with Madness - Toronto, Canada (4 - 12 november)

50 cc (fictie - Felix van Groeningen)

KASKcinema in Vooruit - Gent, België (23 juni)

Accepting the Image (fictie - Karel De Cock)

Beirut Art Center, Expecting the Images - Beirut, Libanon (16 februari)

Courtisane Festival - Gent, België (30 maart - 3 april)

Visions du Réel - Nyon, Zwitserland (7 - 13 april)

Rencontres Internationales Paris/Berlin/Madrid - Madrid, Spanje (23 - 29 mei)

Chicago Underground Film Festival - Chicago, Illinois (VS) (2-9 juni)

Rencontres Internationales Paris/Berlin/Madrid - Berlijn, Duitsland (28 juni - 3 juli)

Open M, Museum M - Leuven, België (9 juli - 21 augustus)

Adem (fictie - Hans Van Nuffel)

Grit & Whimsy, Los Angeles - Los Angeles, California (VS) (oktober)

Palm springs International Film Festival - Palm Springs, California (VS) (6 - 16 januari)

Festival International du Premier Film d'Annonay - Annonay, Frankrijk (28 januari - 7 februari)

* Lijst samengesteld op basis van door makers en producenten doorgestuurde informatie. Deze bevat ook audiovisuele creaties die niet gesteund zijn door het VAF, zoals bv. studentenfilms.

Istanbul International Film Festival - Istanbul, Turkije (17 - 27 februari)
Cinéquest Film Festival - San Jose, California (VS) (1 - 13 maart)
Festival international du film d'Aubagne - Aubagne, Frankrijk (21 - 26 maart)
Palm Beach International Film Festival - Boca Raton, Florida (VS) (23 - 31 maart)
Mamers-en-Mars Festival de Film Européens - Sarthe, Frankrijk (25 - 27 maart)
Film Festival Maastricht - Maastricht, Nederland (april)
Mad in Europe Film Festival - Duitsland (mei)
East End Film Festival - Londen, UK (27 april - 2 mei)
Transilvania International Film Festival - Boekarest, Roemenië (3 - 12 juni)
International Film Festival Tofifest - Torún, Polen (25 juni - 1 juli)
Karlovy Vary International Film Festival - Karlovy Vary, Tsjechië (1 - 9 juli)
Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)
Buster 2011 - Kopenhagen, Denemarken (15 - 25 september)
Scottsdale International Film Festival - Scottsdale, Arizona (VS) (30 september - 4 oktober)
European Film Awards - Berlijn, Duitsland (december)

After Empire (filmLab - Herman Asselberghs)

Internationaal Film Festival Rotterdam - Rotterdam, Nederland (27 - 28 januari)
Courtisane Festival - Gent, België (30 maart - 3 april)
VideoEX - Zürich, Zwitserland (20 - 26 mei)
Budascoop - Kortrijk, België (15 september)

All together now... (filmLab - Hans Op de Beeck)

FRAC-BN Fonds régional d'art contemporain Basse-Normandie - Caen, Frankrijk (januari - februari)
VIVA Festival - Valencia, Spanje (18 maart)

A Monster in Paris (animatie - Bibo Bergeron)

Toronto International Film Festival - Toronto, Canada (8 - 18 september)
French Film Festival Bienne - Biel, Zwitserland (14 - 18 september)
Namur International French-Language Film Festival - Namen, België (30 september - 7 oktober)
Busan International Film Festival - Busan, Zuid-Korea (6 - 14 oktober)

Antwerpen (documentaire - Peter Van Goethem)

International Documentary Film Festival Amsterdam - Amsterdam, Nederland (16 - 27 november)

Antwerpen Centraal (documentaire - Peter Krüger)

International Film Festival for Films on Art - Montréal, Canada (27 maart)

Aperture (documentaire - Tim De Keersmaecker)

Open City London Documentary Film Festival - Londen, Verenigd Koninkrijk (17 - 18 juni)
Kassel Documentary & Video Festival - Kassel, Duitsland (8 - 13 november)

Atraksion (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

Badpakje 46 (fictie - Wannes Destoop)

International Short Film festival Charleroi Festimages - Charleroi, België (16 - 18 maart)
Ciné Public - Gent, België (19 maart)
Ciné Privé - Gent, België (24 - 26 maart)
Cannes International Film Festival - Cannes, Frankrijk (11 - 22 mei)
International Short Film Festival Brussels - Brussel, België (28 - 8 mei)
Brussels Film Festival - Brussel, België (22 - 29 juni)

Melbourne International Film Festival - Melbourne, Australië (22 juli - 7 augustus)
Montreal World Film Festival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus)
Sao Paulo International Short Film Festival - Sao Paulo, Brazilië (25 augustus - 2 september)
Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)
Athens International Film Festival - Athene, Griekenland (18 - 29 september)
Nederlands Film Festival - Utrecht, Nederland (21 - 31 september)
BFI London Film Festival - London, Verenigd Koninkrijk (12 - 27 oktober)
Hamptons International Film Festival - Hamptons, New York (VS) (14 - 20 oktober)
Festival International du Film Indépendant - Brussel, België (1 - 6 november)
Leeds International Film Festival - Leeds, Verenigd Koninkrijk (3 - 20 november)
Taipei Golden Horse Film Festival - Taipei, Taiwan (3 - 26 november)
EU Shorts - Budapest, Hongarije (18 - 23 november)
Festival Rencontres Henri Langlois - Poitiers, Frankrijk (2 - 11 december)

Bataille (filmlab - Nicolas Provost)

Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)
Hors Pistes - Parijs, Frankrijk (19 - 28 februari)
Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Because We Are Visual (documentaire - Olivia Rochette & Gerard-Jan Claes)

Hors Pistes - Parijs, Frankrijk (22 januari)
Internationaal Film Festival Rotterdam - Rotterdam, Nederland (31 januari)
Courtisane Festival - Gent, België (30 maart - 3 april)
Festival du Cinéma de Brive - Brive, Frankrijk (6 - 11 april)
Berlinair Filmfestival - Gent, België (9 april)
Docville Internationaal Documentaire Festival - Leuven, België (2 mei)
Documenta Madrid - Madrid, Spanje (6 - 7 mei)
VideoEX - Zurich, Zwitserland (20 - 26 mei)
Hors Pistes Tokyo - Tokyo, Japan (6 - 12 juni)
Open City London Documentary Festival - Londen, Groot-Brittannië (19 juni)
Pärnu International Documentary Film Festival - Pärnu, Estland (6 juli)
Festival Silhouette - Parijs, Frankrijk (28 - 30 augustus)
25 FPS Festival - Zagreb, Kroatië (22 september)
Hors Pistes Reprise - Istanbul, Turkije (23 - 25 september)
Kik In Der Kok Festival - Tallinn, Estland (5 november)
Filmer A Tout Prix - Brussel, België (13 november)
Bandits-Image - Bourges, Frankrijk (18 - 19 november)
Festival des Cinémas Différents et Expérimentaux - Parijs, Frankrijk (8 - 10 december)

BED (Johan Grimonprez)

Ltd Gallery - Los Angeles, California (VS) (8 februari - 24 maart)
La Biennale di Venezia - Venetië, Italië (4 - 11 juni)
Commercial Break - Brooklyn, New York (VS) (1 oktober)

Belly Button (Johan Grimonprez)

Ltd Gallery - Los Angeles, California (VS) (8 februari - 24 maart)

Bento Monogatari (fictie - Pieter Dirkx)

Cannes International Film Festival, Cinéfondation - Cannes, Frankrijk (11 - 22 mei)
Hamburg International Short Film Festival, NoBudget Competition - Hamburg, Duitsland (7 - 13 juni)
Brussels Film Festival - Brussel, België (22 - 29 juni)
Montreal World Film Festival, Focus on World Cinema - Montréal, Canada (18 - 28 augustus)

Festival International du Film Francophone de Namur, Focus Cinéma Belge Flamand - Namen, België (30 september - 7 oktober)
Festival International du Film Indépendant - Brussel, België (1 - 6 november)
EU Shorts - Budapest, Hongarije (18 - 23 november)

Ben X (fictie - Nic Balthazar)

Europees filmfestival in Australië en Nieuw-Zeeland - Australië - Nieuw-Zeeland (februari)
European Union Film Festival Toronto - Toronto, Canada (17 - 30 november)
Film Festival of Agrigento - Sicilië, Italië (17 - 21 oktober)

Blue Bird (fictie - Gust Van den Berghe)

Made in Europe Film Festival - Maastricht, Nederland (5 - 10 april)
Festival de Cannes - Cannes, Frankrijk (12 - 22 mei)
Filmfest München - München, Duitsland (24 juni - 2 juli)
Karlovy Vary International Film Festival - Karlovy Vary, Tsjechië (1 - 9 juli)
Jerusalem International Film Festival - Jeruzalem, Israël (7 - 16 juli)
Palic European Film Festival - Subotica, Servië (16 - 22 juli)
Buster Film Festival - Kopenhagen, Denemarken (13 - 23 september)
Busan International Film Festival - Busan, Zuid-Korea (6 - 14 oktober)
Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober)
Festival du Nouveau Cinéma - Montréal, Canada (12 - 23 oktober)
Canberra International Film Festival - Canberra, Australië (1 - 10 november)
Sevilla Festival de Cine Europeo - Sevilla, Spanje (4 - 11 november)
Scanorama - Vilnius, Litouwen (10 - 20 november)
Tallinn Black Nights Film Festival - Tallinn, Estland (16 - 30 november)

Blue Meridian (documentaire - Sofie Benoot)

International Documentary Film Festival São Paulo/Rio de Janeiro - São Paulo/Rio de Janeiro, Brazilië (1 april)
Courtisane Festival - Gent, België (30 maart - 3 april)
Bafici - Buenos Aires, Argentinië (6 april)
Visions du Réel - Nyon, Zwitserland (7 april)
Cinema Zuid - Antwerpen, België (20 april)
KASKcinema - Gent, België (4 mei)
Docville Internationaal Documentaire Festival - Leuven, België (4 mei)
Cinema Nova - Brussel, België (5 mei)
Documenta - Madrid, Spanje (7 - 8 mei)
kc Nona - Mechelen, België (12 mei)
Camden International Film Festival - Camden, Maine (VS) (29 september - 2 oktober)
Medimed - Girona, Spanje (7 - 9 oktober)
Doclisboa - Lissabon, Portugal (27 oktober)
Margaret Mead Film Festival - New York (VS) (10 - 13 november)
Alternativa - Barcelona, Spanje (11 - 19 november)
International Documentary Film Festival Amsterdam - Amsterdam, Nederland (18 - 25 november)
Forum Saint-Pierre - Genève, Zwitserland (6 december)

Brownian Movement (fictie - Nanouk Leopold)

Berlin International Film Festival: the Forum - Berlijn, Duitsland (10 - 20 februari)

Buiten De Lente (documentaire - Arielle Sleutel & Dorothée Van den Berghe)

Internationaal Filmfestival Assen - Assen, Nederland (10 - 11 maart)
Internationaal Vrouwenfilmfestival Elles Tournent Dames Draaien - Brussel, België (20 - 23 september)

Buitenspel (fictie - Jan Verheyen)

European Film Review, Sofia - Sofia, Bulgarije (8 - 16 juli)
Filmfestival n.a.v. Pools EU-voorzitterschap - Bulgarije (8 - 22 juli)

Bzz (animatie - Benoît Feroumont)

Rencontres Audiovisuelles - Pas de Calais (15 mei)
Media 10/10 (Des Classique du Mardi) - Namen, België (1 november)

Candy Darling (animatie - Silvia DeFrance)

Filmul de Piatra - Roemenië (januari)
The Anthology Film Archives Screening - New York (VS) (10 augustus)
The Film Forum Zadar - Zadar, Kroatië (23 - 29 augustus)

Carlo (fictie - Michaël R. Roskam)

Regensburgfestival Berlijn - Berlijn, Duitsland (16 - 23 maart)

Chiome d'oro (animatie - Klaartje Schrijvers)

Etiuda and Anima Film Festival, Krakau - Krakau, Polen (18 - 24 november)

Christmas in Paris (fictie - Hans Royaards)

Belgian Film Festival, Chennai - Chennai, India (20 oktober)

Chromophobia (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

Collecties - Leven Tussen Boek En Band (documentaire - Jonatan Lyssens)

Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober)
Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Concrete & Samples I Wotruba, Wien (filmLab - Aglaia Konrad)

Rencontres Internationales Paris/Madrid/Berlin - Madrid, Spanje (23 - 29 mei)
Rencontres Internationales Paris/Madrid/Berlin - Berlin, Duitsland (28 juni - 3 juli)

Concrete & Samples III Carrara (filmLab - Aglaia Konrad)

Images - Toronto, Canada (8 april)
Media City - Windsor, Canada (24 - 28 mei)
Bozar Cinema - Brussel, België (24 september)
W139 Amsterdam - Amsterdam, Nederland (2 december)

Copacabana (fictie - Marc Fitoussi)

New Directors / New Films - New York (VS) (23 maart - 3 april)

Crazy Love (fictie - Dominique Deruddere)

Belgische week in Havana, Cuba - Havana, Cuba (november)

Dagen zonder lief (fictie - Felix van Groeningen)

European Film Festival Thailand-Cambodja - Bangkok, Cambodja (3 - 9 mei)
European Film Festival Trinidad - Trinidad en Tobago (19 oktober - 8 november)
European Film Festival Tobago - Trinidad en Tobago (9 - 15 november)

dAnce (animatie - Hilere Van den Broek & Wouter Sel)

Anima 11 - Brussel, België (4 - 13 maart)
Festival Internacional de Cinema de Animação - Espinho, Portugal (8 - 13 november)
Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Dansen met Travolta (fictie - Lenny Van Wesemael)

Ciné Privé Festival - Gent, België (23 - 26 februari)
Festival de Cannes - Cannes, Frankrijk (11 - 21 mei)
Montreal World Film Festival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus)

De Boot (fictie - Jaco Van Dormael)

Retrospectieve - Milaan, Italië (9 - 18 september)

De Engel van Doel (documentaire - Tom Fassaert)

Berlin International Film Festival - Berlijn, Duitsland (10 - 20 februari)
Made in Europe Film Festival - Maastricht, Nederland (5 - 10 april)
Docville Internationaal Documentaire Festival - Leuven, België (29 april - 7 mei)
International Documentary Film Festival "Millenium" - Brussel, België (8 - 14 juni)
Lubuskie Film Summer - Lagow, Polen (26 juni - 3 juli)
Jerusalem International Film Festival - Jeruzalem, Israël (7 - 16 juli)
Pluk de Nacht - Open Air Film Festival - Amsterdam, Nederland (4 - 13 augustus)
États généraux du film documentaire - Lussas, Frankrijk (21 - 27 augustus)
Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)
Film by the Sea - Vlissingen, Nederland (9 - 18 september)
Nederlands Film Festival - Utrecht, Nederland (21 - 30 september)
DMZ Korean-International Documentary Festival - Gyeonggi-do, Zuid-Korea (22 - 28 september)
Kaunas International Film Festival - Kaunas, Litouwen (27 september - 9 oktober)
Nuremberg International Human Rights Film Festival - Nürnberg, Duitsland (28 september - 5 oktober)
Seoul Christianity Film Festival - Seoul, Zuid-Korea (30 september)
Filmfestival Münster - Münster, Duitsland (12 - 16 oktober)
Doclisboa - Lisboa, Portugal (20 - 30 oktober)
Festival Cine/B - Santiago, Chili (4 - 13 november)
Rencontres Internationales du Documentaire de Montreal - Montréal, Canada (9 - 20 november)
Corsica.Doc - Festival International du Documentaire - Corsica, Frankrijk (15 - 20 november)
International Documentary Film Festival Amsterdam - Amsterdam, Nederland (16 - 27 november)

De hel van Tanger (fictie - Frank Van Mechelen)

European Film Festival Guyana - Guyana (mei)

De Indringer (fictie - Frank Van Mechelen)

European Film Festival Sri Lanka - Colombo, Sri Lanka (1 - 10 oktober)

De Valse Noot (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

De Veer van César (animatie - Oscar Spierenburg & Minske van Wijk)

Nacht Van De Poëzie in de Vooruit te Gent - Gent, België (2 april)
Cartoon's Cinema - Antwerpen, België (18 mei)
De Roma - Antwerpen, België (30 mei)
Kinopolis - Gent, België (6 juni)
Felix Poetry Festival - Antwerpen, België (15 juni)
Zomer van Antwerpen - Antwerpen, België (26 juli)
Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)
Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 september)
Zuiderzinnen - Cinema Zuid - Antwerpen, België (18 september)

Dial H-I-S-T-O-R-Y (filmLab - Johan Grimonprez)

Myth-Reality, The Guild - Mumbai, India (4 - 30 januari)
Cinema Lux - Caen, Frankrijk (13 januari)
ANGRY – Young and Radical, Nederlands Fotomuseum - Rotterdam, Nederland (22 januari - 13 juni)
SITAC IX, Theory and practice of Catastrophe - Mexico City, Mexico (27 - 29 januari)
VideoEX Festival 2011 - Zurich, Zwitserland (21 - 29 mei)
Video, an Art, a History: 1965 – 2010 - Singapore (10 juni - 18 september)
Line Gallery Rostov-on-Don - Rostov-on-Don, Rusland (13 juni - 7 juli)
The Uncanny Familiar – Images of Terror - Berlijn, Duitsland (9 september - 4 december)
Seaside Film Trailer Hastings - Hastings, Groot-Brittannië (11 september)
Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober)
Ghent International Film Festival - Gent, België (19 oktober)
InterMEDIA - Kyoto, Japan (15 november)
Things that keep me up at Night - Costa Mesa, California (VS) (11 november - 6 december)
ICA's annual Faculty Exhibition, MECA - Portland, Maine (VS) (16 november - 23 december)

Dinsdag (fictie - Niko Himschoot)

Ciné Privé Festival - Gent, België (23 - 26 februari)
Beyond 3-D - Karlsruhe, Duitsland (27 - 29 mei)
3D Korea International Film Festival - Seoul, zuid-Korea (17 - 21 november)
Dimension 3 - Parijs, Frankrijk (28 november - 9 december)

Dirty Mind (fictie - Pieter Van Hees)

Phoenix Arizona Film Bar - Phoenix, Arizona (VS) (31 maart - 7 april)

Disorient (documentaire - Florence Aigner & Laurent Van Lancker)

Courtisane Festival - Gent, België (30 maart - 3 april)
VideoEX Festival - Zurich, Zwitserland (21 - 29 mei)
Festival de Casablanca - Casablanca, Marokko (13 - 16 juli)

Dossier K. (fictie - Jan Verheyen)

Stresa Festival Italië - Stresa, Italië (1 - 6 juni)
Transilvania International Film Festival - Boekarest, Roemenië (3 - 12 juni)

Double Take (documentaire - Johan Grimonprez)

Myth-Reality, The Guild - Mumbai, India (4 - 30 januari)
ANGRY – Young and Radical, Nederlands Fotomuseum - Rotterdam, Nederland (22 januari - 13 juni)
Palácio das Artes - Belo Horizonte, Brazilië (18 januari - 20 maart)
The Institute of Contemporary Art / Boston - Boston, Massachusetts (VS) (februari)
Artprojx Cinema by tank.tv - New York (VS) (1 maart)
Museu de Arte Moderna - Rio de Janeiro, Brazilië (4 maart - 8 mei)
Cabinet - Brooklyn, New York (VS) (22 april)
FOKUS - Kopenhagen, Denemarken (5 - 22 mei)
Palazzo Grassi - François Pinault Foundation - Venetië, Italië (2 juni - 31 december)
Transilvania International Film Festival - Boekarest, Roemenië (3 - 12 juni)
BED, Para-SITE - Graz, Oostenrijk (24 september - 29 oktober)
International Showcase of Documentaries about the Arts - Mexico City, Mexico (10 - 16 oktober)
A Darkness More than Night, Quad Gallery - Derby, Verenigd Koninkrijk (11 november - 29 januari 2012)
ICA's annual Faculty Exhibition - Portland, Maine (VS) (16 november - 12 december)
Ierimonti Gallery Milano - Milaan, Italië (16 november 2010 - 28 januari)

Dura Lex (fictie - Anke Blondé)

Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Gent, België (3 - 10 december)

Een Griekse tragedie (animatie - Nicole Van Goethem)

Etiuda and Anima Film Festival, Krakau - Krakau, Polen (18 - 24 november)

Een kleine duw (fictie - Philippe Verkinderen)

Regard sur le court métrage - Québec, Canada (9 - 13 maart)

Ciné Public - Gent, België (19 maart)

Bradford International Film Festival - Bradford, VK (16 - 27 maart)

Newport Beach Film Festival - Newport, VS (28 april - 5 mei)

UNinvited Festival Paris - Parijs, Frankrijk (25 - 28 mei)

Eenentwintig + Zeven (documentaire - Kenneth Michiels)

Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober)

Het grote ongeduld XTRA! - Brussel, België (23 november - 8 december)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Empire Of Dust (documentaire - Bram Van Paesschen)

Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)

Doc Leipzig - Leipzig, Duitsland (29 oktober - 4 november)

Kassel Documentary Film & Video Festival - Kassel, Duitsland (8 - 13 november)

Filmer à Tout Prix - Brussel, België (11 - 16 november)

International Documentary Film Festival Amsterdam - Amsterdam, Nederland (16 - 27 november)

En waar de sterre bleef stille staan (fictie - Gust Van den Berghe)

Cinequest - San Jose, California (VS) (1 - 13 maart)

Miami Film Festival - Miami, Florida (USA) (5 - 14 maart)

Febiofest International Film Festival - Praag, Tsjechië (24 maart - 3 april)

Made in Europe - Maastricht, Nederland (5 - 10 april)

Transilvania International Film Festival - Boekarest, Roemenië (3 - 12 juni)

Love is folly film festival - Varna, Bulgarije (26 augustus - 1 september)

International Film Festival Regiofun - Katowice, Polen (19 - 23 oktober)

Engelenbak (fictie - Annelies Van de Woestyne)

Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Epilogue (documentaire - Manno Lanssens)

Visions du Réel - Nyon, Zwitserland (7 - 13 april)

Montreal World Film Festival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus)

Ex-drummer (fictie - Koen Mortier)

Etrange Filmfest Paris / special Koen Mortier - Parijs, Frankrijk (2 - 11 september)

Exoticore (filmLab - Nicolas Provost)

Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)

FEC Festival - Cambrijs, Spanje (16 - 26 februari)

Kurzfilmwoche Regensburg - Regensburg, Duitsland (16 - 23 maart)

Festival Silhouette - Parijs, Frankrijk (27 augustus - 4 september)

Fatale (filmLab - Auriea Harvey & Michaël Samyn)

Currents 2011 - Santa Fe, New Mexico (VS) (10 - 19 juni)

Firmin (fictie - Dominique Deruddere)

Europees Filmfestival India - India (maart - juni)

Flatlife (animatie - Jonas Geirnaert)

Etiuda and Anima Film Festival, Krakau - Krakau, Polen (18 - 24 november)

Four Roses (fictie - Kris De Meester)

Memphis International International Film Festival - Memphis, Tennessee (VS) (7 - 10 april)

Goed Nieuws (animatie - Kris Mergan)

Animabasauri7 - Animabasque BilbaoBiskaia - Bilbao, Spanje (1 - 8 april)

Internationales Trickfilm-Festival Stuttgart - Stuttgart, Duitsland (3 - 8 mei)

Computer Space 2011 - Intern. Computer Art Forum - Sofia, Bulgarije (27 - 29 oktober)

Going home on the Morning Train (animatie - Stefan Vermeulen)

Etiuda and Anima Film Festival, Krakau - Krakau, Polen (18 - 24 november)

Goldframe (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

Goudougoudou (documentaire - Pieter Van Eecke & Fabrizio Scapin)

Festival Cinematográfico Internacional del Uruguay - Montevideo, Uruguay (29 maart - 8 april)

Grande Hotel (documentaire - Lotte Stoops)

International Film Festival Rotterdam - Rotterdam, Nederland (26 januari - 6 februari)
Hotdocs Toronto - Canadian International Documentary Festival - Toronto, Canada (28 april - 8 mei)

AFI-Discovery Channel Silverdocs Documentary Festival - Silver Spring, Washington D.C. (VS) (20 - 26 juni)

Copenhagen International Documentary Film Festival, CPH:DOX - Kopenhagen, Denemarken (3 - 13 november)

Gravity (filmLab - Nicolas Provost)

Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)

FEC Festival - Cambrils, Spanje (16 - 26 februari)

Kurzfilmwoche Regensburg - Regensburg, Duitsland (16 - 23 maart)

Brussels Short Film Festival - Brussel, België (28 april - 5 mei)

Athens International Film Festival - Athene, Griekenland (14 - 25 september)

Harpya (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

Hasta la Vista (fictie - Geoffrey Enthoven)

Montreal World Film Festival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus)

Filmfestival Oostende - Oostende, België (1 september)

Festival de Cinéma de la ville de Québec - Québec, Canada (21 september - 2 oktober)

Internationaal Filmfestival Valladolid - Valladolid, Spanje (22 - 29 oktober)

Internationaal Filmfestival Rome - Rome, Italië (27 oktober - 4 november)

Amsterdam Filmweek - Amsterdam, Nederland (1 - 6 november)

Arras Filmfestival - Arras, Frankrijk (4 - 13 november)

Noordelijk Filmfestival Leeuwarden - Leeuwarden, Nederland (9 - 13 november)

Tallinn Black Nights Film Festival - Tallinn, Estland (19 november - 5 december)

Filmfestival Perspectief - Antwerpen, België (28 november - 2 december)

Extra and ordinary people! Internationaal Filmfestival - Namen, België (2 - 4 december)

Hector (fictie - Stijn Coninx)

Belgian Film Festival, Chennai - Chennai, India (19 oktober)

Het Bijzondere Leven Van Rocky De Vlaeminck (fictie - Kevin Meul)

Berlinaire Filmfestival - Gent, België (8 - 9 april)

In The Palace International Short Film Festival - Balchik, Bulgarije (18 - 25 juni)

Brussels Film Festival - Brussel, België (22 - 29 juni)

Los Angeles Shorts Fest - Los Angeles, California (VS) (21 - 29 juli)

Montreal World Film Festival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus)

Favorites Film Festival Berlin - Berlijn, Duitsland (1 - 4 september)

Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)

Milano Film Festival - Milaan, Italië (9 - 18 september)

WorldKids International Film Festival - Mumbai, India (11 -12 september)

Festival Européen du Film Fantastique de Strasbourg - Strasbourg, Frankrijk (11 - 18 september)

Nederlands Film Festival - Utrecht, Nederland (21 - 30 september)

Chicago International Film Festival - Chicago, Illinois (VS) (6 - 20 oktober)

BRNO16 International Short Fiction Film Festival - Brno, Tsjechië (13 - 15 oktober)

International Short Film Festival Lille - Lille, Frankrijk (18 - 23 oktober)

International Film Festival Regiofun - Katowice, Polen (19 - 23 oktober)

Annual Austin Film Festival - Austin, Texas (VS) (20 - 27 oktober)

Valladolid International Film Festival - Valladolid, Spanje (22 - 29 oktober)

St.-Louis International Film Festival - St.-Louis, Missouri (VS) (10 - 20 november)

Suikerzoet Film Festival - Schiedam, Nederland (17 - 20 november)

International Young Audience Film Festival Ale Kino - Poznan, Polen (4 - 12 december)

Super Shorts International Film Festival - London, Verenigd Koninkrijk (14 - 20 december)

Het Landhuis (animatie - Raf Verpooten)

Etiuda and Anima Film Festival, Krakau - Krakau, Polen (18 - 24 november)

Het Monster van Nix (animatie - Rosto)

Annecy Festival International Du Cinema d'Animation - Annecy, Frankrijk (6 - 11 juni)

Festival International du Film d'Animation - Krok, Oekraïne (24 augustus - 1 september)

Circuito off - Venetië, Italië (1 - 9 september)

Fantoche International Animation Festival - Baden, Zwitserland (6 - 11 september)

Animanima - Cacak, Serbia (7 - 10 september)

Nederlands Film Festival - Utrecht, Nederland (21 - 30 september)

Balkanima - Belgrade, Servië (4 - 8 oktober)

Sitges International Fantastic Film Festival - Sitges, Spanje (6 - 10 oktober)

Anim'Est - Bucharest, Roemenië (7 - 16 oktober)

Les Utopiales de Nantes - Nantes, Frankrijk (10 - 14 oktober)

London International Film Festival - Londen, Verenigd Koninkrijk (12 - 27 oktober)

Chicago International Children's Film Festival - Chicago, Illinois (VS) (21 - 30 oktober)

International Animation Film Festival Tindirindis - Vilnius, Litouwen (24 - 30 oktober)

Festival international du Film - Leeds, Verenigd Koninkrijk (3 - 20 november)

Multivision International Festival of Animation - St-Petersburg, Rusland (4 - 6 november)

International Film Festival Bratislava - Bratislava, Slowakije (4 - 9 november)

Festival Internacional de Filmet - Badalona, Spanje (4 - 12 november)

Bradford Animation Festival - Bradford, Verenigd Koninkrijk (8 - 12 november)

Les Utopiales de Nantes - Nantes, Frankrijk (9 - 13 november)

International Children's Film Festival India - Mumbai, India (14 - 20 november)

Festival Du Film Court - Villeurbanne, Frankrijk (18 - 27 november)

ExpoToons - Buenos Aires, Argentinië (30 november - 2 december)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Festival tous courts – Aix-en-Provence, Frankrijk (5 - 12 december)
Animateka - Ljubljana, Slovenië (5 - 18 december)
Festival National du Film D'Animation - Bruz, Frankrijk (7 - 13 december)

Himself He cooks (documentaire – Valerie Berteau & Philippe Witjes)

Bozar cinema - Brussel, België (17 juni)
Traces de Vies - Clermont-Ferrand, Frankrijk (21 - 27 november)
River to river - Firenze, Italië (2 - 8 december)

Hitomi (fictie - Manu De Smet)

Ciné Privé 2011 - Gent, België (24 - 26 februari)
Festimages Court Métrage de Charleroi - Charleroi, België (16 maart)
No Limits Film Festival - Sheffield, Verenigd Koninkrijk (2 - 3 april)
Berlinale Filmfestival - Gent, België (8 - 9 april)
Real to Reel International Film Festival - Toronto, Canada (9 - 15 april)
Festival du Court Métrage de Bruxelles - Brussel, België (28 april - 8 mei)
Edgemar Short Film Festival - Los Angeles, California (VS) (29 april - 1 mei)
Tupelo Film Festival - Tupelo, Mississippi (VS) (12 - 14 mei)
Kimera International Film Festival - Campobasso, Italië (1 - 4 juni)
Manlleu Short Film Festival - Manlleu, Spanje (1 - 5 juni)
Irpen International Film Festival - Irpen, Oekraïne (4 juni)
Asian American International Film Festival - New York (VS) (10 - 14 augustus)
Columbia Gorge International Film Festival - Vancouver, Washington (VS) (10 - 14 augustus)
Holly Shorts Film Festival - Beverly Hills, California (VS) (11 - 18 augustus)
Prometheus Film Festival - York, Pennsylvania (VS) (19 - 20 augustus)
Salento International Film Festival - Lecce, Italië (2 - 11 september)
Tulsa International Film Festival 2011 - Tulsa, Oklahoma (VS) (22 - 25 september)
Commfest Global Community Film Festival - Toronto, Canada (22 - 25 september)
Saint Regis Film Festival - Warsaw, Indiana (VS) (23 - 24 september)
Naoussa International Film Festival - Naoussa, Griekenland (29 september - 2 oktober)
Philadelphia Film & Animation Festival - Philadelphia, Pennsylvania (VS) (29 september - 2 oktober)
Festival International du Film Francophone de Namur - Namen, België (30 september - 7 oktober)
Silicon Valley Film Festival - San Fransisco, California (VS) (1 - 2 oktober)
Ellensburg Film Festival - Ellensburg, Washington (VS) (7 - 9 oktober)
Belo Horizonte International Short Film Festival - Belo Horizonte, Brazilië (14 - 23 oktober)
Ojai Film Festival - Ojai, California (VS) (20 - 23 oktober)
Noordelijk Film Festival - Leeuwarden, Nederland (9 - 13 november)
Itzon Film Festival - Cullompton, Verenigd Koninkrijk (maandelijks)

Home and Away (documentaire - Ann Van de Vyvere)

Vivisectfest - Novi Sad, Servië (9 - 14 mei)
Festival des Libertés - Brussel, België (18 november)

I may have lost forever my umbrella (Johan Grimonprez)

Alias - Photomonth Festival - Krakau, Polen (13 mei - 12 juni)
Pearls of the North - Parijs, Frankrijk (14 - 23 oktober)
Rencontres Internationales Paris/Madrid/Berlin - Parijs, Frankrijk (18 - 26 november)

Iedereen beroemd (fictie - Dominique Deruddere)

European Film Festival, Bakoe - Bakoe, Azerbeidzjan (21 oktober)

Ieperlaan (filmLab - Sarah Vanagt)

Cinema Churchill - Luik, België (9 januari)

Ecran d'art - Brussel, België (14 juli)

FAR°, Festival des Arts Vivants - Nyon, Zwitserland (10 - 20 augustus)

Transat Video - Caen, Frankrijk (25 november)

Cinema Nova - Brussel, België (2 december)

Ik Wil Oud Worden in China (documentaire - Sameer Farooq & Ursula Engel)

Somnio App. ND - Alkmaar, Nederland (17 - 19 juni)

Induction (filmLab - Nicolas Provost)

Internationaal kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Injury Time (fictie - Robin Pront)

Regensburg Short Film Week - Regensburg, Duitsland (16 - 23 maart)

Cinepublic short Film Festival Gent - Gent, België (19 maart)

Brussels Film Festival - Brussel, België (23 - 29 juni)

Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)

Best of Short Film Festival La Ciotat - Marseille, Frankrijk (9 - 11 september)

Nederlands Film Festival Utrecht - Utrecht, Nederland (21 - 30 september)

Sedicicorto International Film Festival - Forli, Italië (3 - 9 oktober)

International Short Film Festival Shnit Bern/Singapore - Shnit Bern, Singapore (5 - 9 oktober)

I've Seen Films International Film Festival Milan - Milaan, Italië (5 - 14 oktober)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (10 - 20 oktober)

International Short Film Festival La Côte Bleue Marseille - Marseille, Frankrijk (14 - 16 oktober)

International Film Festival Regiofun - Katowice, Polen (19 - 23 oktober)

International Film Festival Grand Off World Of Warsaw - Warschau, Polen (9 - 11 december)

Inside the Metaverse (documentaire - Steven Dhoedt)

Tisza Mozi International Scientific Film Festival - Szolnok, Hongarije (21 - 25 september)

Istanbul 1001 Documentary Film Festival - Istanbul, Turkije (29 september - 3 oktober)

It Will Be All Right (Johan Grimonprez)

Ltd Gallery - Los Angeles, California (VS) (8 februari - 24 maart)

It's a Poor Sort of Memory that Only Works Backwards (Johan Grimonprez)

Blaffer Art Museum - Houston, Texas (VS) (15 januari - 2 april)

S.M.A.K. - Gent, België (15 oktober - 29 januari 2012)

Kaïn (fictie - Kristof Hoornaert)

Athens International Short Film Festival - Athene, Griekenland (7 - 13 februari)

Antalya Lemon Short Film Days - Antalya, Turkije (25 - 27 maart)

Ljubljana International Short Film Festival - Ljubljana, Slovenië (5 - 7 maart)

Uruguay International Film Festival - Montevideo, Uruguay (18 - 30 april)

Portobello Film Festival London - Londen, Verenigd Koninkrijk (1 - 18 september)

Insight Film Festival Manchester - Manchester, VK (3 - 4 december)

Nuovo Cinema Aquila - Rome, Italië (13 - 15 april)

Religion Today Film Festival - San Angelo a Fasanella, Italië (14 - 22 oktober)

Cinemamore - Trentino, Italië (2 september)

Karla's arrival (documentaire - Koen Suidgeest)

International Documentary Film Festival - Krakow, Polen (25 - 27 mei)

Festival Millenium - Brussel, België (10 juni)

Montreal World Film Festival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus)
Saratov sufferings - Saratov, Rusland (10 - 16 september)
Nederlands Film Festival - Utrecht, Nederland (21 - 30 september)
Cine Invisible - Bilbao, Spanje (27 september - 4 oktober)
Perspektif - Nurnberg, Duitsland (28 september)
DocsDF - Mexico (29 september - 9 oktober)
Latin America Film Festival - Biarritz, Frankrijk (30 september - 2 oktober)
Cine Espana - Toulouse, Frankrijk (30 september - 9 oktober)
Visual Value - Pamplona, Spanje (1 - 8 oktober)
Silver Spring - Silver Spring, Washington DC (VS) (3 - 9 oktober)
Busan International Film Festival - Busan, Zuid-Korea (6 - 14 oktober)
Flahertiana - Perm, Rusland (11 - 17 oktober)
Document 9 - Glasgow, Verenigd Koninkrijk (20 - 23 oktober)
Ad Hoc - Vilnius, Letland (20 - 30 oktober)
Festival Cine Madrid - Madrid, Spanje (8 - 15 november)

Koko Flanel (fictie - Stijn Coninx)

European Film Festival Barbados - Saint Michael, Barbados (16 - 22 mei)

Land of the heroes (fictie - Sahim Omar Kalifa)

Festival du Court Métrage Maghribo-Asiatique Tissa - Tissa, Marokko (februari)
Zoom Zblizenia Film Festival Jelenia Góra - Jelenia Góra, Polen (15 - 20 februari)
Istanbul International Film Festival - Istanboel, Turkije (17 - 27 februari)
Prend ça Court! - Montréal, Canada (18 februari)
Travelling Film Festival Rennes - Rennes, Frankrijk (22 februari - 1 maart)
Tampere Film Festival - Tampere, Finland (9 - 13 maart)
Calamartes Film Festival Antwerpen - Antwerpen, België (14 - 19 maart)
IFVA Asian New Force Awards Hong Kong - Hong Kong, China (16 - 20 maart)
Go Short International Short Film Festival Nijmegen - Nijmegen, Nederland (16 - 20 maart)
Ankara International Film Festival - Ankara, Turkije (17 - 27 maart)
Cinepublic Short Film Festival Gent - Gent, België (19 maart)
Gulf Film Festival Dubai - Dubai, Verenigde Arabische Emiraten (14 - 20 april)
Brussels Short Film Festival Court-Métrage - Brussel, België (28 april - 8 mei)
Curtocircuito International Short Film Festival Santiago De Compostela - Santiago De Compostela, Spanje (6 - 15 mei)
Arab Shorts Cairo Film Festival - Caïro, Egypte (22 - 24 mei)
Worldwide Short Film Festival Toronto - Toronto, Canada (31 mei - 5 juni)
Festroia International Film Festival Sétubal - Sétubal, Portugal (3 - 12 juni)
Hamburg International Short Film Festival - Hamburg, Duitsland (7 - 13 juni)
Leiden International Short Film Festival - Leiden, Nederland (10 juni)
Moscow Short Film Festival - Moscow, Rusland (23 juni - 2 juli)
Manchester Kurdish Film Festival - Manchester, Verenigd Koninkrijk (25 - 28 juni)
Seoul International Youth Film Festival - Seoul, Zuid-Korea (7 - 13 juli)
Dokufest International Documentary and Short Film Festival Prizren - Prizren, Kosovo (23 - 31 juli)
InDPanda International Short Film Festival Hong Kong - Hong Kong, China (5 augustus - 30 september)
Les Percéides: Festival International de Cinema et d'Art de Percé - Percé, Canada (18 - 19 augustus)
Kavalan International Short Film Festival Taiwan - Kavalan, Taiwan (20 - 28 augustus)
Film Festival Della Lessinia Bosco Chiesanuova - Chiesanuova, Italië (20 - 28 augustus)
Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)
Off Courts Trouville - Trouville, Frankrijk (2 - 10 september)
Le Printemps du Cinéma Arabe - Parijs, Frankrijk (15 - 18 september)
Nederlands Film Festival Utrecht - Utrecht, Nederland (21 - 30 september)

Baghdad International Film Festival - Bagdad, Irak (3 - 6 oktober)
 I've Seen Films International Film Festival Milan - Milaan, Italië (5 - 14 oktober)
 Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (10 - 20 oktober)
 Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober)
 International Film Festival Regiofun - Katowice, Polen (19 - 23 oktober)
 Kurdish Film Festival Frankfurt/Main - Frankfurt, Duitsland (20 - 23 oktober)
 Rio De Janeiro International Short Film Festival Curta Cinema - Rio de Janeiro, Brazilië
 (27 oktober - 6 november)
 Magdalen Island's Short Film Festival - Images en Vues - Montréal, Canada (4 - 5
 november)
 International Film Festival Izmir - Izmir, Turkije (16 - 20 november)
 Cinemagic International Film Festival Belfast - Belfast, Verenigd Koninkrijk (16 november
 - 2 december)
 Irish Film Institute Film Festival Dublin - Dublin, Ierland (24 - 27 november)
 LatinArab International Film Festival - Buenos Aires, Argentinië (1 - 7 december)
 Kurdish Film Festival Berlin - Berlijn, Duitsland (12 - 17 december)

Las Meninas (fictie - Eva Cools)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Leaving Mandela Park (documentaire - Saskia Vredeveld)

Russian Anthropological Film Festival - Ekaterinburg, Rusland (10 - 15 april)
 Doker Project - Moskou, Rusland (3 - 14 mei)
 Gdańsk DocFilm Festival - Gdańsk, Polen (4 - 8 mei)
 Festival de cinéma de Douarnenez - Douarnenez, Frankrijk (19 - 27 augustus)
 BORDOCS Tijuana Foro Documental - Tijuana, Mexico (2 - 10 september)
 Nederlands Film Festival - Utrecht, Nederland (21 - 30 september)
 International Festival of Independent Film "Deboshirfilm - Pure Dreams" - St.-Petersburg,
 Rusland (10 - 13 november)
 International Documentary Film Festival Amsterdam - Amsterdam, Nederland (14 - 25
 november)

Lena (fictie - Christophe Van Rompaey)

Palm Springs International Film Festival - Palm Springs, California (VS) (6 - 16 januari)
 Internationaal Filmfestival Rotterdam - Rotterdam, Nederland (26 januari - 6 februari)
 Toronto International Film Festival - Toronto, Canada (9 - 18 september)
 Warschau International Film Festival - Warschau, Polen (7 - 16 oktober)
 Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober)
 Morelia International Film Festival - Morelia, Mexico (15 - 23 oktober)
 Zagreb International Film Festival - Zagreb, Kroatië (16 - 23 oktober)
 Les Arcs European Film Festival - Les Arcs, Frankrijk (10 - 17 december)

Les enfants de la Mer/Mère (documentaire - Annabel Verbeke)

International Short Film Festival Charleroi Festimages - Charleroi, België (16-18 maart)
 Go Short International Short Film Festival Nijmegen - Nijmegen, Nederland (16 - 20
 maart)
 Berlinaire the new audio visual arts festival - Gent, België (8 - 9 april)
 Full Frame Documentary Film Festival - Durham, VK (14 - 17 april)
 Brussels Short Film Festival Courtmétrage - Brussel, België (28 april - 8 mei)
 Docville International Documentary Filmfestival - Leuven, België (29 april - 7 mei)
 Sehnsüchte Internationales Studentenfilmfestival - Potsdam, Duitsland (2 - 8 mei)
 Doxa documentary Festival - Vancouver, Canada (6 - 15 mei)
 Shanghai International Film Festival - Shanghai, China (11 - 19 juni)
 Kavalan International Short Film Festival Taiwan - Kavalan, Taiwan (20 - 28 augustus)
 Istanbul 1001 Documentary Film Festival - Istanbul, Turije (29 september - 3 oktober)
 Sediciorto International Film Festival - Forli, Italië (3 - 9 oktober)

International Documentary Film Festival Amsterdam - Amsterdam, Nederland (14 - 25 november)

International Film Festival Etiuda&Anima - Krakau, Polen (18 - 24 november)

Festival Rencontres Henri Langlois - Poitiers, Frankrijk (2 - 11 december)

***Liberty Chérie* (fictie - Superamas)**

Berlinaire Filmfestival - Gent, België (8 - 9 april)

***L'île déserte* (documentaire - Steve Thielemans)**

Docville Internationaal Documentaire Festival - Leuven, België (29 april - 7 mei)

***Links/Rechts* (fictie - Tom Willems)**

Imagine Film Festival, Amsterdam - Amsterdam, Nederland (13 - 23 april)

International Film Festival Locarno - Locarno, Zwitserland (3 - 13 augustus)

International Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

***Little Heaven* (documentaire - Lieven Corthouts)**

International Documentary Film Festival Amsterdam - Amsterdam, Nederland (14 - 25 november)

***Loft* (fictie - Erik Van Looy)**

Festival Eurocine - Bogota, Colombia (27 april - 29 mei)

European Film Festival Romania - Boekarest, Roemenië (5 - 29 mei)

Belgian Film Festival, Chennai - Chennai, India (19 oktober)

***Long Live The New Flesh* (filmLab - Nicolas Provost)**

Hors Pistes - Parijs, Frankrijk (28 januari - 6 februari)

Fajr International Film Festival - Teheran, Iran (1 - 11 februari)

Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)

Offscreen Film Festival - Brussel, België (9 - 27 februari)

FEC Festival - Cambrils, Spanje (16 - 26 februari)

Hors Pistes - Parijs, Frankrijk (19 - 28 februari)

Adelaide Film Festival - Hendon, Australië (24 februari - 6 maart)

Tampere Film Festival - Tampere, Finland (9 - 13 maart)

Kurzfilmwoche Regensburg - Regensburg, Duitsland (16 - 23 maart)

Mecal XIII International Short Film Festival de Barcelona - Barcelona, Spanje (8 - 17 april)

Videonale.13 - Bonn, Duitsland (14 april - 31 mei)

IndieLisboa International - Lissabon, Portugal (5 - 15 mei)

WRO Film Festival - Wroclaw, Polen (10 - 15 mei)

Leiden International Short Film Festival - Leiden, Nederland (10 juni)

Cine Sans Filet - Alet les Bains, Frankrijk (5 - 7 augustus)

VideoEx - International Experimental Film & Video Festival - Zürich, Oostenrijk (21 - 29 mei)

***Looking for Alfred* (filmLab - Johan Grimonprez)**

Video Myths by Videolab project, Festival "Escrita na Paisagem" - Evora, Portugal (20 augustus)

Cinema Lux - Caen, Frankrijk (13 januari)

Looking for Alfred & Gravity @ KASKcinema - Gent, België (10 november)

Rencontres Audiovisuelles - Parijs, Frankrijk (24 november)

Rencontres Audiovisuelles - Madrid, Spanje (24 november)

Rencontres Audiovisuelles - Berlijn, Duitsland (24 november)

Lost Persons Area (fictie - Caroline Strubbe)

Rencontres Cinématographique Film Festival - Salon de Provence, Frankrijk (29 maart - 5 april)
Arsenals, Riga - Riga, Letland (10 - 18 september)

Man zkt. vrouw (fictie - Miel van Hoogenbemt)

European Union Film Festival Kuala Lumpur - Kuala Lumpur, Maleisië (24 - 30 november)

Marieke, Marieke (fictie - Sophie Schoukens)

Vilnius International Film Festival - Vilnius, Litouwen (17 - 31 maart)
Prague International Film Festival - Praag, Tsjechië (24 maart - 1 april)
Hofer Filmtage - Hof, Duitsland (25 - 30 oktober)

Maybe the sky is really green (Johan Grimonprez)

Impakt Festival Utrecht - Utrecht, Nederland (2 - 6 november)

Me will always be me (documentaire - Sjoerd Tanghe)

Documenta Madrid - Madrid, Spanje (6 - 15 mei)
Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober)

Meisje (fictie - Dorothee Van den Berghe)

Belgische week in Havana, Cuba - Havana, Cuba (november)

Memee (animatie - Evelyn Verschoore)

International Children & Teenager's Film Festival Ciné Junior - Parijs, Frankrijk (26 januari - 8 februari)
Tehran International Animation Festival - Teheran, Iran (6 - 10 maart)
Tricky Women Festival - Wenen, Oostenrijk (10 - 14 maart)
Trick Animation Festival - Milaan, Italië (17 - 20 maart)
Film Festival Anima Basque - Bilbao, Spanje (1 - 7 april)
CMS International Children's Film Festival - Lucknow, India (5 - 11 april)
International Film Festival Cine-Jeune - Saint Quentin, Frankrijk (8 - 15 april)
Brussels Short Film Festival - Brussel, België (28 april - 8 mei)
Planete Doc Film Festival - Warschau, Polen (5 - 15 mei)
Lisbon International Independent Film Festival - Lissabon, Portugal (5 - 15 mei)
Plein la bobine' Festival de Cinéma Jeunes Publics du Massif du Sancy - Puy de Dôme, Frankrijk (14 - 19 juni)
Favourites Film Festival Berlin - Berlijn, Duitsland (1 - 4 september)
Festival International du Film d'Animation 'Animatou' - Genève, Zwitserland (1 - 9 oktober)
Córdoba International Animation Festival - Córdoba, Argentinië (6 - 8 oktober)
International competition of Vilnius Film Shorts - Vilnius, Litouwen (13 - 16 oktober)

Misschien later (fictie - Moon Blaisse)

Go Short International Short Film Festival Nijmegen - Nijmegen, Nederland (16 - 20 maart)
Berlinaire Filmfestival - Gent, België (8 - 9 april)
True Independent Film Festival - Seattle, Washington (VS) (juni)
Guanajuato film festival - Guanajuato, Mexico (22 - 31 juli)
Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)
Vilnius Filmshorts - Vilnius, Litouwen (13 - 16 oktober)
Emmentaler Filmtage - Emmental, Zwitserland (1 - 2 november)
Cinema Tous Ecrans - Genève, Zwitserland (4 - 10 november)

Monkey Sandwich (fictie - Wim Vandekeybus)

Mostra - Filmfestival Venetië - Venetië, Italië (29 augustus - 8 september)

Tallinn Black Nights Film Festival - Tallinn, Estland (13 - 28 november)

***Moving Stories* (filmLab - Nicolas Provost)**

Sundance Film Festival - Park City (VS) (20 - 30 januari)

Gijon Film Festival - Gijon, Spanje (18 - 26 november)

Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

***Mr. Nobody* (fictie - Jaco Van Dormael)**

Retrospectieve - Milaan, Italië (9 - 18 september)

***My Queen Karo* (fictie - Dorothée Van den Berghe)**

Cinoche Festival of International Cinema of Baie-Comeau - Québec, Canada (14 - 23 januari)

Arsenals, Riga - Riga, Letland (10 - 18 september)

***Nachtkoorts* (fictie - Frank Theys)**

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

***Na Wéwé* (fictie - Ivan Goldschmidt)**

Flickerfest International Short Film Festival - Sydney, Australië (7 - 16 januari)

Festival du Film Court Francophone - Vaulx en Velin, Frankrijk (15 - 22 januari)

Academy Awards - Los Angeles, California (VS) (24 februari)

Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)

Festimages Court Métrage de Charleroi - Charleroi, België (16 - 18 maart)

CamboFest - Kampot, Cambodja (1 - 9 maart)

Heart of Gold International Film Festival - Queensland, Australië (11 - 14 maart)

Saguenay Festival - Saguenay, Canada (9 - 15 maart)

Cleveland International Film Festival - Cleveland, Ohio (VS) (24 maart - 3 april)

Festicab - Bujumbura, Burundi (april)

Nashville Festival - Nashville (VS) (14 - 21 april)

Underground Film Festival - Manhattan, New York (VS) (3 - 7 mei)

Rochester International Film Festival - Rochester, Minnesota (VS) (29 april - 5 mei)

RiverRun International Film Festival - Winston-Salem, North Carolina (VS) (april)

Vue d'Afrique - Montréal, Canada (29 april - 8 mei)

Festival d'Aubagne - Aubagne, Frankrijk (april)

Shadowline Film Festival - Salerno, Italië (13 - 17 april)

Kino Knock Out Festival - Altkirch, Frankrijk (6- 10 april)

Festival Européen du Court-Métrage de Bordeaux - Bordeaux, Frankrijk (5 - 6 mei)

Agadir French Festival - Agadir, Marokko (mei)

Curtocircuito International Short Film Festival Santiago De Compostela - Santiago De Compostela, Spanje (6 - 15 mei)

Ecrans Noirs - Yaoundé, Kameroen (18 - 25 juni)

Jerusalem International Film Festival - Jeruzalem, Israël (7 - 16 juni)

Kaliber35 - Munich International Short Film Festival - Munchen, Duitsland (16 - 22 juni)

Cinema Jove International Festival - Valencia, Spanje (17 - 24 juni)

International Festival of Setúbal - Seúbal, Portugal (juni)

Brussels Short Film Festival - Brussel, België (22 - 29 juni)

Maremetraggio - International Short Film Festival - Trieste, Italië (1 - 9 juli)

Postira Seaside Festival - Postira, Kroatië (22 - 24 juli)

Rwanda Film Festival - Kigali, Rwanda (juli)

Salento FinibusTerae - Salento - Apulia, Italië (19 - 31 juli)

River Film Festival - Padova, Italië (juli)

Festival du Film de Lama - Lama, Corsica, Frankrijk (juli)

Festival Cienefesta - San Juan, Puerto Rico (juli)

Favourites Film Festival Berlin - Berlijn, Duitsland (september)

Ourense International Film Festival - Ourense, Spanje (14 - 23 oktober)

Ojia Film Festival - Californië (VS) (oktober)
Granada International Young Filmmakers Festival - Granada, Spanje (oktober)
Sedicicorto International Film Festival - Forli, Italië (3 - 9 oktober)
FilmLab Festival - Forli, Italië (19 - 23 oktober)
Sequence Short Film Festival - Toulouse, Frankrijk (11 - 27 november)
Filmets Badalona Film Festival - Barcelona, Spanje (4 - 13 november)
EU Shorts Festival - Boedapest, Hongarije (november)
International Izmir Short Film Festival - Izmir, Turkije (december)
International Comedy Film Festival - Berlijn, Duitsland (december)

Need any help? (filmLab - Nicolas Provost)

Kurzfilmwoche Regensburg - Regensburg, Duitsland (16 - 23 maart)
Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Noordzee, Texas (fictie - Bavo Defurne)

Montreal World Film Festival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus)
Festival Internazionale del Film di Roma - Rome, Italië (27 oktober - 4 november)

Not quite the Taliban (documentaire - Fadi Hindash)

Bangalore Queer Film Festival - Bangalore, India (24 - 26 februari)
Restart / Dokukino Zagreb - Zagreb, Kroatië (9 - 11 september)
Image + Nation - Montréal, Canada (26 oktober - 6 november)

Not waving, but drowning (documentaire - Elias Grootaers)

Les prix de la SCAM Belgique 2010 at Centre Wallonie-Bruxelles - Parijs, Frankrijk (7 maart)
Dokumentarfilmwoche - Hamburg, Duitsland (7 april)
London International Documentary Film Festival - Londen, Verenigd Koninkrijk (24 mei)
Too late, too little, (and how) to fail gracefully' at KunstFort Asperen (expo) - Acquoy, Nederland (11 juni - 25 september)
Filmer à tout prix, perspectives du cinema belge - Brussel, België (11 - 16 november)

NURU (animatie - Michael Palmaers)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Oh (filmLab - Anouk De Clercq)

Internationaal Film Festival Rotterdam - Rotterdam, Nederland (28 - 29 januari)
Emaf - Osnabruck, Duitsland (27 april - 1 mei)
Images contre Nature - Marseilles, Frankrijk (13 - 15 juli)
Experimental Film and Video Festival - Seoul, Zuid-Korea (6 september)
Split Film Festival - Split, Kroatië (10 - 17 september)
Sint-Lukasgalerie - Brussel, België (22 september - 19 november)
25 FPS Festival - Zagreb, Kroatië (22 september)
Bozar Cinema - Brussel, België (24 september)
Off and Free Film Festival Seoel - Seoul, Zuid-Korea (17 - 23 november)
Videmedēja - Novi Sad, Servië (16 - 18 december)

Oh Dear (filmLab - Nicolas Provost)

Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)
Hors Pistes - Parijs, Frankrijk (19 - 28 februari)
Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Oh Willy... (animatie - Emma De Swaef & Marc James Roels)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

One Way of Going (filmLab - Liesbeth Marit)

Film Festival 'Signes de Nuit' - Parijs, Frankrijk (5 - 16 oktober)

Aesthetica Short Film Festival - York, Verenigd Koninkrijk (3 - 6 november)

Operation X-70 (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

Papillon d'amour (filmLab - Nicolas Provost)

Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)

FEC Festival - Cambrils, Spanje (16 - 26 februari)

Kurzfilmwoche Regensburg - Regensburg, Duitsland (16 - 23 maart)

Athens International Film Festival - Athene, Griekenland (14 - 25 september)

Uppsala International Short Film Festival - Uppsala, Zweden (24 - 30 oktober)

Papillons de Nuit (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

Paroles (fictie - Gilles Coulier)

Brussels Film Festival - Brussel, België (22 - 29 juni)

Cinema Tous Ecrans Festival - Genève, Zwitserland (4 - 10 november)

De Invasie - Kortrijk, België (20 maart)

Fluxus Film Festival - online

Hong Kong International Film Festival - Hong Kong, China (20 maart - 5 april)

Patatje Oorlog (fictie - Nicole Van Kilsdonk)

Berlin International Film Festival - Berlijn, Duitsland (10 - 20 februari)

BUFF Film Festival - Malmö, Zweden (13- 19 maart)

Taiwan International Children's Film Festival - Taiwan (maart)

Cinekid, Nederland - Nederland (oktober)

Pegasus (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

Plot Point (filmLab - Nicolas Provost)

Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)

FEC Festival - Cambrils, Spanje (16 - 26 februari)

Kurzfilmwoche Regensburg - Regensburg, Duitsland (16 - 23 maart)

Festival International de film d'Aubagne - Aubagne, Frankrijk (21 - 26 maart)

City In Your Eyes - Lille, Frankrijk (6 - 12 juni)

Doclisboa - Lissabon, Portugal (20 - 30 oktober)

Festival de Cinéma d'Attac - Brussel, België (12 - 19 november)

Festival du film de Vendôme - Vendôme, Frankrijk (2 - 9 december)

Portable Life (fictie - Fleur Boonman)

Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)

Filmfestival Münster - Münster, Duitsland (12 - 16 oktober)

Printed Matter (filmLab - Sirah Foighel Brutmann & Eitan Efrat)

Filmmuseum - Amsterdam, Nederland (1 juli)

Bozar Cinema - Brussel, België (23 september)

KASKcinema - Gent, België (28 september)

Underdox - Munchen, Duitsland (30 september - 5 oktober)

Pulsar (fictie - Alex Stockman)

Bergamo Film Meeting - Bergamo, Italië (12 - 20 maart)

Transilvania International Film Festival - Boekarest, Roemenië (3 - 12 juni)

Shanghai International Film Festival - Shanghai, China (11 - 19 juni)
Grit & Whimsy - Los Angeles, California (VS) (17 augustus)

Quichote's Eiland (fictie - Didier Volckaert)

Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)
International Film festival Valladolid - Valladolid, Spanje (22 - 29 oktober)

Resonating Surfaces (filmLab - Manon de Boer)

Cinema Rits - Brussel, België (9 februari)
Neuer Berliner Kunstverein - Berlin, Duitsland (22 oktober)

Rumours (animatie - Frits Standaert)

ANIMA 11, 30e Animatiefestival van Brussel - Brussel, België (4 - 13 maart)

Rundskop (fictie - Michaël R. Roskam)

Berlin International Film Festival - Berlijn, Duitsland (10 - 20 februari)
Festival du Film Policier de Beaune - Beaune, Frankrijk (3 - 13 maart)
Internationaal Filmfestival Breda - Breda, Nederland (23 - 27 maart)
Internationaal Filmfestival Made in Europe, Maastricht - Maastricht, Nederland (5 - 10 april)
Transilvania International Film Festival - Boekarest, Roemenië (3 - 12 juni)
Karlovy Vary International Film Festival - Praag, Tsjechië (1 - 9 juli)
Jerusalem International Film Festival - Jeruzalem, Israël (7 - 16 juli)
Montreal Fantasia - Montreal, Canada (14 juli - 7 augustus)
Puchon PIFAN International Film Festival - Puchon, Zuid-Korea (14 - 24 juli)
Melbourne International Film Festival - Melbourne, Australië (21 juli - 8 augustus)
Motovun International Film Festival - Motovun, Kroatië (25 - 29 juli)
Two Riversides IFF - Warschau, Polen (30 juli - 7 augustus)
Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)
L'Etrange Festival - Parijs, Frankrijk (2 - 11 september)
Athens International Film Festival - Athene, Griekenland (14 - 25 september)
Helsinki Love & Anarchy - Helsinki, Finland (15 - 25 september)
Cambridge International Film Festival - Cambridge, Verenigd Koninkrijk (15 - 25 september)
Fantastic Film Fest Austin - Austin, Texas (VS) (22 - 29 september)
Zurich International Film Festival - Zürich, Oostenrijk (22 september - 2 oktober)
Québec International Film Festival - Québec, Canada (22 september - 2 oktober)
Vancouver International Film Festival - Vancouver, Canada (29 september - 14 oktober)
Chicago International Film Festival - Chicago, Illinois (VS) (6 - 20 oktober)
Sitges International Fantastic Film Festival - Sitges, Spanje (6 - 16 oktober)
Festival des Jeunes Réalisateur - Saint-Jean-de-Luz, Frankrijk (11 - 15 oktober)
The Hamptons International Film Festival - New York (VS) (13 - 17 oktober)
Hawai International Film Festival - Hawaï (VS) (13 - 23 oktober)
International Film Festival Regiofun - Katowice, Polen (19 - 23 oktober)
Moscow International Film Festival '2 in 1' - Moscow, Rusland (21 - 24 oktober)
Kiev Molodist International Film Festival - Kiev, Oekraïne (22 - 30 oktober)
Mostra Sao Paulo - Sao Paulo, Brazilië (22 oktober - 4 november)
Doha Tribeca Festival - New York (VS) (25 - 29 oktober)
AFI Fest - Los Angeles, California (VS) (3 - 10 november)
International Film Festival d'Arras - Arras, Frankrijk (4 - 10 november)
Sevilla European Film Festival - Sevilla, Spanje (4 - 11 november)
Minsk International Film Festival - Minsk, Wit-Rusland (5 - 12 november)
International Film Festival de Cinema Negre de Manresa - Manresa, Spanje (9 - 13 november)
Stockholm International Film Festival - Stockholm, Zweden (9 - 20 november)
Osaka European Film Festival - Osaka, Japan (18 - 23 november)

Taipei Golden Horse International Film Festival - Tapeï, Japan (3 - 17 november)
Tallinn Black Nights International Film Festival - Tallinn, Estland (18 - 30 november)
Goa International Film Festival - Goa, Indië (23 november - 3 december)
Les Arcs European Film Festival - Les Arcs, Frankrijk (10 - 17 december)
Istanbul Rendez-vous Film Festival - Istanboel, Turkije (24 - 30 december)

Schaduwkrijgers (documentaire - Bart Vermeer)

Filmer à tout prix - Brussel, België (11 - 16 november)
Corsica Doc - Ajaccio, Corsica, Frankrijk (15 - 20 november)

Science Fiction (fictie - Dany Deprez)

Europees filmfestival, Peru - Lima, Peru (25 oktober - 20 november)

Sea of Tranquillity (filmLab - Hans Op de Beeck)

Argos - Brussel, België (25 januari - 2 april)
Internationaal Filmfestival Rotterdam - Rotterdam, Nederland (26 januari - 6 februari)
Cinema Zuid - Antwerpen, België (23 maart)
VideoEX - Zurich, Zwitserland (21 - 29 mei)
Rencontres Internationales Paris/Berlin/Madrid - Madrid, Spanje (23 - 29 mei)
Kunstmuseum Thun - Thun, Zwitserland (11 juni - 4 september)
Art Unlimited - Art 42 Basel - Basel, Zwitserland (15 - 19 juni)
Rencontres Internationales Paris/Berlin/Madrid - Berlijn, Duitsland (28 juni - 3 juli)
Centro per l'arte contemporanea EX3 - Firenze, Italië (juni - september)
Centro Arti Visive - Pietrasanta, Italië (23 juli - 5 augustus)
Dublin Contemporary - Dublin, Ierland (6 september - 31 oktober)
Centro de Arte Caja de Burgos CAB - Burgos, Spanje (23 september - 15 januari 2012)
Galerie Ron Mandos - Amsterdam, Nederland (29 oktober - 3 december)
Alcine festival - Madrid, Spanje (12 - 18 november)
Rencontres Internationales Paris/Berlin/Madrid - Parijs, Frankrijk (18 - 26 november)
Art Video - Art Basel Miami Beach - Miami, Florida (VS) (30 november - 4 december)
Musée des Beaux-Arts de Calais - Calais, Frankrijk (november - december)

Shattered Past (animatie - Boris Sverlow)

KASKfilms - Gent, België (1 juli)
Festival International Des Ecoles de Cinema - Huy, België (19 - 23 oktober)
Animated Dreams - Tallinn, Estland (16 - 20 november)
Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

Siemiany (fictie - Philip James McGoldrick)

European first Film Festival Premiers Plans d'Angers - Angers, Frankrijk (21 - 30 januari)
International Film Festival Earlybird Breda - Breda, Nederland (23 - 27 maart)
Made in Europe Film Festival Maastricht - Maastricht, Nederland (5 - 10 april)
Brooklyn Film Festival - New York (VS) (1 - 10 juni)
Baghdad International Film Festival - Bagdad, Irak (3 - 10 oktober)
Festival International des Ecoles de Cinema - Huy, België (19 - 23 oktober)

Silent Stories (documentaire - Hanne Phlypo & Catherine Vuylsteke)

Cinema Novo - Brugge, België (17 - 27 maart)
Visions du Réel - Nyon, Zwitserland (7 - 13 april)
Boston LGBT Film Festival - Boston, Massachusetts (VS) (5 - 15 mei)
Frameline LGTB San Francisco Film Festival - San Fransisco, California (USA) (16 - 26 juni)
Festival Migrante - Buenos Aires, Argentinië (12 - 13 september)
Move It Film Festival - Dresden, Duitsland (28 oktober - 1 november)
Gender Bender Festival - Bologna, Italië (29 oktober - 5 november)
LGTB Film Festival El Lugar Sin Limites - Quito, Ecuador (17 - 27 november)

Sirene (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

SM rechter (fictie - Erik Lamens)

Transilvania International Film Festival - Boekarest, Roemenië (3 - 12 juni)

Smakelijk eten! (documentaire - Walther Grotenhuis)

Food Film Festival - Amsterdam, Nederland (18 - 20 maart)

Projecting Change Film Festival - Vancouver, Canada (17 - 22 april)

Open Doek - Turnhout, België (29 april - 8 mei)

Docaviv - Tel Aviv, Israël (12 - 21 mei)

The Village Doc Fest - Milaan, Italië (1 - 5 juni)

Festroia - Setubal, Portugal (3 - 12 juni)

Millenium Film Festival - Brussel, België (6 - 15 juni)

Make Dox - Macedonië (16 - 24 juni)

NaturVision Filmfestival - Neuschönau, Duitsland (14 - 17 juli)

Santa Rosa International Film Festival - Santa Rosa, California (VS) (14 - 23 september)

Take One Action Film Festival - Edinburgh, Verenigd Koninkrijk (19 september - 2 oktober)

Nederlands Film Festival - Utrecht, Nederland (26 september - 5 oktober)

DocsDF - Mexico (29 september - 9 oktober)

De Groene Loper - Gent, België (5 - 10 oktober)

Beirut International Film Festival - Beirut, Libanon (5 - 13 oktober)

Ourense International Film Festival - Ourense, Spanje (14 - 23 oktober)

Vermont International Film Festival - Burlington, Vermont (VS) (21 - 30 oktober)

Sichuan TV Festival - Chengdu, China (11 - 13 november) International Documentary Film Festival Amsterdam - Amsterdam, Nederland (16 - 27 november)

Dutch Film Week Tour - Israël

Smoorverliefd (fictie - Hilde Van Mieghem)

Palm Springs International Film Festival - Palm Springs, California (VS) (6 - 16 januari)

Festival International du Film d'Amour - Bergen, België (18 - 25 februari)

Minneapolis St.-Paul International Film Festival - Minneapolis, Minnesota (VS) (14 april - 5 mei)

Internationales Frauenfilmfestival Dortmund/Köln - Keulen, Duitsland (17 - 22 april)

Newport Beach Film Festival - Newport, California (VS) (28 april - 5 mei)

International Film Festival Indianapolis - Indianapolis, Indiana (VS) (14 - 23 juli)

Broad Humor Film Festival - Los Angeles, California (VS) (29 september - 2 oktober)

Filmfest Hamburg - Hamburg, Duitsland (29 september - 8 oktober)

LA Femme Film Festival - Los Angeles, California (VS) (13-16 oktober)

Zinebi, Bilbao International Film Festival of Docu and Shorts - Bilbao, Spanje (11 - 18 november)

Smothered (fictie - Mieke Daneels)

London Independent Film Festival - Londen, Verenigd Koninkrijk (15 - 26 april)

Festival for Different and Experimental Cinemas - Parijs, Frankrijk (6 - 11 december)

Sonny Boy (fictie - Maria Peters)

Palm Springs International Film Festival - Palm Springs, California (VS) (9 - 12 januari)

Stony Brook Film Festival - Stony Brook, New York (VS) (21 - 30 juli)

Nederlands Film Festival Utrecht - Utrecht, Nederland (21 - 30 september)

Sous La Peau (documentaire - Mathias Verleyen)

Montreal World Film Festival - Montréal, Canada (18 - 28 augustus)

Spectres (documentaire - Sven Augustijnen)

Wiels - Brussel, België (8 mei - 31 juli)
Cinema Rits - Brussel, België (14 - 27 mei)
FID Marseille - Marseilles, Frankrijk (8 - 9 juli)
Arenberg Cinema - Brussel, België (15 - 26 juli)
Kunstenfestivaldesarts, KVS - Brussel, België (7 augustus)
Kinok - Sankt Gallen, Zwitserland (17 augustus - 8 september)
Etats Généraux du Documentaire - Lussas, Frankrijk (25 augustus)
Budascoop - Kortrijk, België (8 september)
Oca - Oslo, Noorwegen (21 september)
Festival International du Film de La Roche sur Yon - La Roche sur Yon, Frankrijk (13 - 18 oktober)
Centre Pompidou Paris - Parijs, Frankrijk (17 oktober)
VideoFID - Marseilles, Frankrijk (18 oktober)
Ciné 104 Pantin - Pantin, Frankrijk (20 oktober)
Galerie Villa des Tourelles - Nanterre, Frankrijk (22 oktober)
STUK - Leuven, België (24 - 30 oktober)
Viennale - Vienna, Oostenrijk (25 - 27 oktober)
International Documentary Film Festival Jihlava - Jihlava, Tsjechië (25 - 30 oktober)
Cinema Zuid - Antwerpen, België (26 oktober)
Vrijstaat O. - Oostende, België (28 oktober)
Documentaire sur Grand Ecran Paris - Parijs, Frankrijk (6 november)
RIDM - Montréal, Canada (9 - 20 november)
Filmer à Tout Prix - Brussel, België (13 november)
Studio Skoop - Gent, België (15 - 20 november)
Transat Vidéo Caen - Caen, Frankrijk (19 november)
Tate Modern - Londen, Verenigd Koninkrijk (22 november)
Le 102 - Grenoble, Frankrijk (22 november)
Espace Delvaux - Watermaal-Bosvoorde, België (6 december)

Stardust (filmLab - Nicolas Provost)

Sundance Film Festival - Park City (VS) (20 - 30 januari) Internationaal Film Festival
Rotterdam - Rotterdam, Nederland (26 januari - 6 februari)
Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)
FEC Festival - Cambrijs, Spanje (16 - 26 februari)
Regard sur le Court Métrage au Saguenay - Chicoutimi, Canada (9 - 13 maart)
Tampere Film Festival - Tampere, Finland (9 - 13 maart)
Kurzfilmwoche Regensburg - Regensburg, Duitsland (16 - 23 maart)
Cinema du Réel - Parijs, Frankrijk (26 maart - 4 april)
Courtisane Festival - Gent, België (30 maart - 3 april)
Next International Film Festival - Boekarest, Roemenië (6 - 10 april)
Mecal XIII International Short Film Festival de Barcelona - Barcelona, Spanje (8 - 17 april)
Rencontres du Film Court de Madagascar - Antananarivo, Madagaskar (8 - 16 april)
European Media Art Festival - Osnabruck, Duitsland (27 april - 1 mei)
Brussels Short Film Festival - Brussel, België (28 april - 8 mei)
Jeonju International Film Festival - Seoul, Zuid-Korea (28 april - 6 mei)
Image Forum Festival - Tokio, Japan (29 april - 1 juni)
Norwegian Short Film Festival - Grimstad, Noorwegen (mei)
Timishort Film Festival - Timisoara, Roemenië (4 - 8 mei)
International Short Film Festival Oberhausen - Oberhausen, Duitsland (5 - 10 mei)
Curtocircuito International Short Film Festival Santiago De Compostela - Santiago de Compostela, Spanje (6 - 15 mei)
WRO 2011 - Wroclaw, Polen (10 - 15 mei)
VideoEx - International Experimental Film & Video Festival - Zürich, Oostenrijk (21 - 29 mei)

Vienna Independent Shorts - Wenen, Oostenrijk (26 mei - 1 juni)
 CFC Worldwide Short Film Festival - Toronto, Canada (31 mei - 5 juni)
 City In Your Eyes - Rijsel, Frankrijk (6 - 12 juni)
 Hamburg International Short Film Festival - Hamburg, Duitsland (7 - 13 juni)
 Tabor Film Festival - Zabok, Kroatië (8 - 12 juni)
 Leiden International Short Film Festival - Leiden, Nederland (10 juni)
 Edinburgh International Film Festival - Edinburgh, Verenigd Koninkrijk (15 - 16 juni)
 Kaliber35 - Munich International Short Film Festival - München, Duitsland (16 - 22 juni)
 Cinema Jove International Festival - Valencia, Spanje (17 - 24 juni)
 Brussels Film Festival - Brussel, België (22 - 29 juni)
 Curtas Vila Do Conde - Vila do Conde, Portugal (9 - 17 juli)
 Festival des Ciné-Rencontres de Prades - Prades, Frankrijk (15 - 23 juli)
 Melbourne International Film Festival - Melbourne, Australië (21 juli - 7 augustus)
 Guanajuato Film Festival - Guanajuato, Mexico (22 - 31 juli)
 International Film Festival Kratkofil Plus - Banja Luka, Bosnië (9 - 13 augustus)
 Sao Paulo International Short Film Festival - Sao Paulo, Brazilië (25 augustus - 2 september)
 Silhouette Short Film Festival - Parijs, Frankrijk (27 augustus - 4 september)
 Shnit Short Film Festival - Bern, Zwitserland (5 september - 31 oktober)
 Mostra CineBH International Film Festival - Belo Horizonte, Brazilië (29 september - 4 oktober)
 Festival Nouveau Cinéma Montréal - Montréal, Canada (12 - 23 oktober)
 Doclisboa - Lissabon, Portugal (20 - 30 oktober)
 Rio de Janeiro International Short Film Festival - Rio de Janeiro, Brazilië (27 oktober - 6 november)
 Asian International Short Film Festival - Seoul, Zuid-Korea (2 - 7 november)
 Janela Internacional de Cinema do Recife - Recife, Brazilië (4 - 13 november)
 Ljubljana International Film Festival - Ljubljana, Slovenië (9 - 20 november)
 L'Alternativa - Barcelona, Spanje (11 - 19 november)
 Festival de cinéma d'Attac - Brussel, België (12 - 19 november)
 Interfilm Berlin - Berlijn, Duitsland (15 - 20 november)
 Encounters International Film Festival - Bristol, Verenigd Koninkrijk (16 - 21 november)

Steve + Sky (fictie - Felix van Groeningen)

Belgische week in Sopot - Sopot, Polen (april)
 European Film Festival Brazil - Brazilië (7 - 14 mei)
 Eurocine, Ecuador - Guayaquil, Ecuador (21 - 28 juni)
 Donderdagen van de Vlaamse Film, Warschau - Warschau, Polen (30 september)

Storyteller (filmLab - Nicolas Provost)

Hors Pistes - Parijs, Frankrijk (28 januari - 6 februari)
 Fajr International Film Festival - Teheran, Iran (1 - 11 februari)
 Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)
 Hors Pistes - Parijs, Frankrijk (19 - 28 februari)
 Labo 2011 Tabakalera - San Sebastian, Spanje (22 - 26 februari)
 Adelaide Film Festival - Hendon, Australië (24 februari - 6 maart)
 Rencontres du Film Court de Madagascar - Antananarivo, Madagaskar (8 - 16 april)
 Videonale.13 - Bonn, Duitsland (14 april - 31 mei)
 European Media Art Festival - Osnabrück, Duitsland (27 april - 1 mei)
 WRO Film Festival - Wroclaw, Polen (10 - 15 mei)
 Videonale at Ars Cameralis - Minneapolis (VS) (18 - 26 mei)
 City In Your Eyes - Rijsel, Frankrijk (6 - 12 juni)
 Concorso Film Festival - Pontenure, Italië (20 - 27 augustus)
 Silhouette Short Film Festival - Parijs, Frankrijk (27 augustus - 4 september)
 Seoul International Extreme Short Image & Film Festival 2011 - Seoul, Zuid-Korea (29 september - 4 oktober)

Festival Nouveau Cinéma Montréal - Montréal, Canada (12 - 23 oktober)
Uppsala International Short Film Festival - Uppsala, Zweden (24 - 30 oktober)
Tallinn Black Nights Film Festival - Tallin, Estland (16 - 30 november)

Suspension (filmLab - Nicolas Provost)

Festival de Clermont-Ferrand - Clermont-Ferrand, Frankrijk (4 - 12 februari)
FEC Festival - Cambrils, Spanje (16 - 26 februari)

Swooni (fictie - Kaat Beels)

Toronto Film Festival - Toronto, Canada (8 - 18 september)
Festival International du Film francophone de Namur - Namen, België (30 september - 7 oktober)
Chicago International Film Festival - Chicago, Illinois (VS) (6 - 20 oktober)
Les Arcs European Film Festival - Les Arcs, Frankrijk (10 - 17 december)

The Appointment (animatie - Yves Bex)

Internationaal Kortfilmfestival Leuven - Leuven, België (3 - 10 december)

The Co(te)lette film (filmLab - Mike Figgis)

Festival de Cinema de Avanca - Avanca, Portugal (1 - 3 april)
Visions du Réel - Nyon, Zwitserland (7 - 13 april)
Dance Camera West - Los Angeles, California (VS) (16 - 19 juni)
New Horizons International Film festival - Wroclaw, Polen (21 - 31 juli)
Festival du film sur l'art de L'iselp - Brussel, België (7 - 9 september)
Split film festival - Split, Kroatië (15 - 22 september)
Vancouver Film Festival - Vancouver, Canada (29 september - 14 oktober)
CYIFF - Nicosia, Cyprus (30 september - 15 oktober)
Nederlandse Dansdagen - Maastricht, Nederland (5 - 7 oktober)
International Documentary Film Festival - Jihlava, Tsjechië (25 - 30 oktober)
VideoDanzaBA - Buenos Aires, Argentinië (22 - 30 november)
InShadow - Lissabon, Portugal (2 - 6 december)
Dancing in the dark - Malmö, Zweden (8 - 10 december)

The Corridor (filmLab - Sarah Vanagt)

Travelling Bruxelles - Rennes, Frankrijk (februari)
Festival International des Films de Femmes - Créteil, Frankrijk (25 maart - 3 april)
Courtisane Festival - Gent, België (30 maart - 3 april)
98weeks Project Space - Beirut, Libanon (april)
European Media Art Festival - Osnabrück, Duitsland (27 april - 1 mei)
VideoEX Zurich - Zurich, Zwitserland (24 - 29 mei)
Parnu Documentary and Anthropology Festival - Parnu, Estland (4 - 24 juli)
Concerto Pontenire - Pontenire, Italië (20 - 27 augustus)
5sur5 La Louvière - La Louvière, België (3 september - 1 oktober)
Elles Tournent - Dames Draaien: Vrouwenfilmfestival van Brussel - Brussel, België (29 september - 2 oktober)
Electrofringe Newcastle - Newcastle, Australië (29 september - 3 oktober)
Cork Film Festival - Cork, Ierland (6 - 13 november)
Kasseler Dokfest - Kassel, Duitsland (8 - 13 november)
Filmer à Tout Prix - Brussel, België (11 - 16 november)
Sadho Poetry Film Fest - New Delhi, India (12 - 13 november)
De Brakke Grond, Expo Expanding Documentary - Amsterdam, Nederland (17 - 27 november)
Rencontres Internationales Paris/Madrid/Berlin - Parijs, Frankrijk (18 - 26 november)
Peuples et cultures - Marseille, Frankrijk (23 november - 4 december)

***The Endless Forest* (filmLab - Auriea Harvey & Michaël Samyn)**

International Film Festival Rotterdam - Rotterdam, Nederland (26 januari - 6 februari)
The Enchanted Forest - Berlijn, Duitsland (13 mei)
La Biennale di Venezia - Venetië, Italië (1 juni - 27 november)
Notgames Fest - Keulen, Duitsland (15 - 16 augustus)
Game-City - 's-Hertogenbosch, Nederland (17 september - 6 november)

***The Graveyard* (filmLab - Auriea Harvey & Michaël Samyn)**

Notgames Fest - Keulen, Duitsland (15 - 16 augustus)
Game-City - 's-Hertogenbosch, Nederland (17 september - 6 november)
Les Entretiens du Centre Jacques Cartier - Montréal, Canada (1 - 2 oktober)
La Biennale di Venezia - Venetië, Italië (1 juni - 27 november)

***The Invader* (fictie - Nicolas Provost)**

Festival Premiers Plans d'Angers - Angers, Frankrijk (21 - 30 januari)
Göteborg International Film Festival - Göteborg, Zweden (28 januari - 7 februari)
Venice International Film Festival - Orizzonti, Italië (31 augustus - 10 september)
Toronto International Film Festival - Toronto, Canada (3 - 18 september)
Donostia Zinemaldia Festival de San Sebastian - San Sebastian, Spanje (16 - 24 september)
Filmfest Hamburg - Hamburg, Duitsland (29 september - 6 oktober)
Rio de Janeiro International Film Festival - Rio de Janeiro, Brazilië (6 - 18 oktober)
Internationaal Filmfestival Gent - Gent, België (11 - 22 oktober)
Montréal Festival du Nouveau Cinéma - Montréal, Canada (12 - 23 oktober)
European Union Film Festival de Kaliningrad - Kaliningrad, Rusland (21 oktober - 6 november)
AFI Fest - Los Angeles, California (VS) (3 - 10 november)
Festival International du Film de Genève: Cinéma Tous Ecrans - Genève, Zwitserland (4 - 10 november)
Janela Internacional de Cinema do Recife - Recife, Brazilië (4 - 13 november)

***The Kiss* (filmLab - Auriea Harvey & Michaël Samyn)**

Game-City - 's-Hertogenbosch, Nederland (17 september - 6 november)

***The Last Passage* (documentaire - Iurre Telleria & Enara Goekoetxea)**

San Sebastian film Festival - San Sebastian, Spanje (16 - 20 september)

***The Path* (filmLab - Auriea Harvey & Michaël Samyn)**

Currents 2011 - Santa Fe, New Mexico, (VS) (10 - 19 juni)
Notgames Fest - Keulen, Duitsland (15 - 16 augustus)
Kurye 11 - Istanboel, Turkije (14 - 23 september)
Gevaarlijk Jong - Gent, België (1 oktober - 20 mei 2012)
Do it! Load it! - Amsterdam, Nederland (6 oktober)
La Biennale di Venezia - Venetië, Italië (1 juni - 27 november)

***Think about Wood, Think about Metal* (filmLab - Manon de Boer)**

Cinema Rits - Brussel, België (2 februari)
Loop Festival - Barcelona, Spanje (2 mei)
FID Marseille - Marseille, Frankrijk (9 - 10 juli)
Etats Généraux du Documentaire - Lussas, Frankrijk (23 - 26 augustus)
Lux - Londen, Verenigd Koninkrijk (21 september)
Budascoop - Kortrijk, België (22 september)
Bozar Cinema - Brussel, België (24 september)
Doclisboa - Lissabon, Portugal (27 oktober)
Jan Mot - Brussel, België (29 oktober - 19 januari)
Filmer à Tout Prix - Brussel, België (14 november)

Torino Film Festival - Torino, Italië (26 - 29 november)

To speak or not to speak (animatie - Raoul Servais)

Festival Internacional de Cine de Huesca - Huesca, Spanje (3 - 11 juni)

Turquaze (fictie - Kadir Balci)

Palm Springs International Film Festival - Palm Springs, California (VS) (6 - 17 januari)

Hong Kong International Film Festival - Hong Kong, China (20 maart - 5 april)

International Istanbul Film Festival - Istanboel, Turkije (2 - 17 april)

Consulaat van België, Los Angeles - Los Angeles, California (VS) (20 april)

Transilvania International Film Festival - Boekarest, Roemenië (3 - 12 juni)

Shanghai International Film Festival - Shanghai, China (11 - 19 juni)

Filmfestival Oostende - Oostende, België (2 - 10 september)

Nederlands Film Festival Utrecht - Utrecht, Nederland (21 - 30 september)

Plan-Séquence - Frankrijk (4 - 13 november)

Two Times 4'33" (filmLab - Manon de Boer)

Hörsensible Uni - Oldenburg, Duitsland (20 januari)

Loop Festival - Barcelona, Spanje (2 mei)

Etats Généraux du Documentaire - Lussas, Frankrijk (23 - 26 augustus)

Unspoken (fictie - Fien Troch)

European Film Festival Singapore - Singapore, Republiek Singapore (5 - 15 mei)

Arsenals, Riga - Riga, Letland (10 - 18 september)

Beirut European Film Festival - Beiroet, Libanon (24 november - 4 december)

Van de kat geen kwaad (animatie - Jean-Loup Felicioli & Alain Gagnol)

Annie Awards (International Animated Film Society) - Los Angeles, California (VS) (5 februari)

Berlin International Film Festival - Berlijn, Duitsland (10 - 20 februari)

Hong Kong International Film Festival - Hong Kong, China (20 maart - 5 april)

Washington International Film Festival - Washington, Washington D.C. (VS) (7 - 17 april)

Ciné Jeune de l'Aisne - Saint-Quentin, Frankrijk (8 - 15 april)

Kristiansand International Children Film festival - Kristiansand, Noorwegen (april)

Sprockets Toronto International Film Festival - Toronto, Canada (april)

Annecy Festival International Du Cinema d'Animation - Annecy, Frankrijk (6 -11 juni)

Warsaw International Film Festival - Warschau, Polen (7 - 16 oktober)

Festival Indépendance et Création - Auch, Frankrijk (13 - 16 oktober)

Chicago International Children's Film Festival - Chicago, Illinois (VS) (21 - 30 oktober)

Voix d'Etoiles - Port Leucate, Frankrijk (26 - 29 oktober)

Mon premier Festival - Parijs, Frankrijk (26 oktober - 1 november)

Festival L'Autre Cinéma - Arras, Frankrijk (4 - 13 november)

Anilogue - International Animation Film Festival of Budapest - Boedapest, Hongarije (23 - 30 november)

Rencontres Cinéma d'Europe - Aubenas, Frankrijk (20 - 27 november)

Festival International du Film d'Animation de Baillargues - Baillargues, Frankrijk (31 oktober - 13 november)

Festival du Film de Vendôme - Vendôme, Frankrijk (2 - 9 december)

European Film Awards - Berlijn, Duitsland (3 december)

International Young Audience Film Festival Ale Kino! - Poznan, Polen (4 - 11 december)

Venus Vs Me (fictie - Nathalie Teirlinck)

Prague Short Film Festival - Praag, Tsjechië (20 - 23 januari)

Sofia International Film Festival - Sofia, Bulgarije (4 - 13 maart)

Tampere Film Festival - Tampere, Finland (9 - 13 maart)

Minimalen Short Film Festival - Minimalen, Finland (16 - 20 maart)

Regensburger Kurzfilmwoche - Regensburger, Duitsland (16 - 23 maart)
 Festival International du Film d'Aubagne - Aubagne, Frankrijk (21 - 26 maart)
 Festival du Cinema Européen de Lille - Rijsel, Frankrijk (1 - 8 april)
 Festival del Cinema Europeo - Lecce, Italië (2 - 16 april)
 Next Film Festival - Boekarest, Hongarije (6 - 10 april)
 Filmfest Dresden - Dresden, Duitsland (12 - 17 april)
 Bruxelles Court-Métrage - Brussel, België (28 april - 10 mei)
 Eurocine - Festival de Cine Europeo en Colombia - Bogota, Colombia (april - mei)
 Encontros de Viana Cine - Viana do Castelo, Portugal (2 - 9 mei)
 IndieLisboa - Lissabon, Portugal (5 - 15 mei)
 AIFF Shaken Stars - Almaty, Kazachstan (11 - 15 mei)
 Inter University Short Film Festival - Dhaka, Bangladesh (15 - 19 mei)
 Krakow Film Festival - Krakow, Polen (23 - 29 mei)
 Vienna Independent Shorts - Wenen, Oostenrijk (26 mei - 1 juni)
 Mediawave - Győr, Hongarije (2 - 11 juni)
 Festroia International Film Festival - Setubal, Portugal (3 - 12 juni)
 Tabor Film Festival Kroatia - Tabor, Kroatië (8 - 12 juni)
 Kortfilm Festivalen Grimstad - Grimstad, Noorwegen (15 - 20 juni)
 Nantucket Film Festival - Nantucket, VS (22 - 26 juni)
 Jerusalem Film Festival - Jeruzalem, Israel (7 - 16 juli)
 Kinemastik Short Film Fest - Sint-Julians, Malta (30 juli - 2 augustus)
 Goethe-Institut Kolkata - Kolkata, India (juni - augustus)
 Busho Film Festival - Boekarest, Hongarije (augustus - september)
 Martha's Vineyard International Film Festival - Martha's Vineyard Island, Massachusetts (VS) (8 - 11 september)
 Best of Short Film Festival - La Ciotat, Frankrijk (9 - 11 september)
 Helsinki International Film Festival - Helsinki, Finland (15 - 25 september)
 Batumi International Arthouse Film Festival - Batumi, Georgië (17 - 24 september)
 Drama International Short Film Festival - Athene, Griekenland (19 - 24 september)
 Nordisk Panorama 5 cities Film Festival Aarhus - Aarhus, Denemarken (23 - 28 september)
 ARTos Foundation, Nicosia - Nicosia, Cyprus (26 - 27 september)
 Baghdad International Film Festival - Bagdad, Irak (3 - 6 oktober)
 Warsaw Short Film Festival - Warschau, Polen (7 - 16 oktober)
 Münster Film Festival - Münster, Duitsland (12 - 16 oktober)
 Uppsala International Short Film Festival - Uppsala, Zweden (24 - 30 oktober)
 Panorama of European Cinema Athens - Athene, Griekenland (26 oktober - 2 november)
 International Film Festival of Tamil Nadu - Tamil Nadu, India (28 - 31 oktober)
 Film Festival Braunschweig - Braunschweig, Duitsland (8 - 11 november)
 Scanorama - European Film Forum - Vilnius, Litouwen (11 - 13 november)
 Exground Filmfest - Wiesbaden, Duitsland (11 - 20 november)
 Alcine Festival de Cine Alcalade Henares - Madrid, Spanje (12 - 18 november)
 Encounters International Film Festival - Bristol, Verenigd Koninkrijk (16 - 20 november)
 International Izmir Short Film Festival - Izmir, Turkije (16 - 20 november)
 Agenda 17 Short Film Festival Sri Lanka - Colombo, Sri Lanka (10 - 12 december)

Verdwaald in het geheugenpaleis (documentaire - Klara Van Es)

Docville Internationaal Documentaire Festival - Leuven, België (29 april - 5 mei)
 Documentary in Europe - Bardonecchia, Italië (5 - 8 juli)

Verlengd weekend (fictie - Hans Herbots)

European Union Film Festival Palau - Palau (28 april - 1 mei)
 Cine Europa - Manila, Filipijnen (9 - 18 september)
 European Union Film Festival Jakarta & Timor Leste - Jakarta (november)

Viva Paradis (documentaire – Isabelle Tollenaere)

Copenhagen International Documentary Film Festival, CPH:DOX – Kopenhagen, Denemarken (3 – 13 november)

International Documentary Film Festival Amsterdam – Amsterdam, Nederland (16 – 27 november)

Waidmannsheil, Heil aan de goede schutter (documentaire – Klaas Boelen)

Hot Docs Toronto – Canadian International Documentary Festival – Toronto, Canada (28 april – 8 mei)

Docville Internationaal Documentaire Festival – Leuven, België (29 april – 7 mei)

Doc Leipzig – Leipzig, Duitsland (29 oktober – 4 november)

Filmer à Tout Prix – Brussel, België (11 – 16 november)

Walking Back To Happiness (documentaire – Pascal Poissonnier)

São Paulo International Film Festival – São Paulo, Brazilië (31 oktober – 3 november)

War Is Not a Game (documentaire – Lode Desmet)

Yorkton Film Festival – Saskatchewan, Canada (26 – 29 mei)

DOXA Documentary Film Festival – Vancouver, Canada (6 – 15 juni)

International Documentary Film Festival Amsterdam, IDFA – Amsterdam, Nederland (18 – 25 november)

Where is Gary? (documentaire – Jean-Baptiste Dumont)

Urban TV Festival – Madrid, Spanje (14 – 17 november)

White Elephant (documentaire – Kristof Bilsen)

Are you ready for television? – Santiago de Compostela, Spanje (20 mei – 18 september)

Raindance Film Festival – Londen, VK (28 september – 9 oktober)

Festival du Film Britannique de Dinard – Dinard, Frankrijk (5 – 9 oktober)

Margaret Mead Film & Video Festival – New York (VS) (11 – 13 november)

Festival dei Popoli – Firenze, Italië (12 – 19 november)

IDFA – Amsterdam, Nederland (18 – 25 november)

FrontDoc Aosta – Aosta, Italië (22 – 24 november)

You tube me and I tube you (filmLab – Johan Grimonprez)

Are you ready for television? – Santiago de Compostela, Spanje (20 mei – 18 september)

You will find it (fictie – Jessie De Leeuw)

Internationaal kortfilmfestival Leuven – Leuven, België (3 – 11 december)

Zot van A. (fictie – Jan Verheyen)

Stresa Festival Italië – Stresa, Italië (1 – 6 juni)

12.3 Vlaamse film in cijfers

12.3.1 Inleiding

Zoals elk jaar tracht het VAF de diverse prestaties van de Vlaamse audiovisuele creaties in cijfers te gieten. Aan de hand van bioscoopcijfers, dvd-verkoop, kijkcijfers, sociale media interactie en vele andere wordt al snel duidelijk dat de Vlaamse film niet alleen in de bioscoop tot leven komt.

Vlaamse films halen dit jaar opnieuw goede cijfers op het kleine scherm. *Soeur Sourire* werd tweemaal uitgezonden en haalde daarmee vlot meer dan een miljoen kijkers. Ook films als *Loft*, *Bo* en *Meisjes* weten al snel een half miljoen mensen te bereiken. Tenslotte zien we aan de **kijkcijfers** van Vlaamse reeksen zoals *Dubbelleven*, *De ronde* en *Van vlees en bloed* dat de kijker nog lang niet uitgekeken is op Vlaamse fictie.

De **dvd-verkoop** spiegelt dit jaar het eerdere bioscoopsucces van films. De meest verkochte dvds zijn *Rundskop* en *Zot van A*, gevolgd door een verrassende derde plaats voor *Smoorverliefd*.

Vorig jaar publiceerden we – met een top 10 van Belgacom – voor het eerst informatie over **Video on Demand**. Met de steun van zowel Belgacom, Telenet als diverse producenten en filmmakers, hebben we dit jaar een nog beter zicht op deze nieuwe markt. Bij zowel Telenet als Belgacom zijn het dezelfde drie films die in 2011 het meest gedownload werden, namelijk *Rundskop*, *Frits en Freddy* en *Zot van A*. Wanneer we zien dat een film als *Rundskop* **meer dan 85.000 keer gedownload** wordt, wordt het snel duidelijk dat VOD een belangrijke aanvulling op bioscoop is geworden.

Ook nieuw vorig jaar was onze bijlage rond **sociale media en videosites**. Één jaar later merken we onmiddellijk al een enorme stijging in Facebook likes (van 277.451 naar 478.402) en views op Vimeo en Youtube (van 6.117.244 naar 9.759.624 views). De sterke stijging lijkt erop te wijzen dat filmmakers en –fans elkaar steeds meer vinden online.

Uniek dit jaar bij de **bioscoopcijfers** is dat een Franstalige co-productie onze Belgische top 40 aanvoert. Het niet door het CCA ondersteunde *Rien à déclarer* wist vorig jaar een indrukwekkende 900.467 mensen naar de zalen te lokken. De top vier wordt verder vervolledigd door respectievelijk *Rundskop*, *Code 37* en *Hasta la vista*. In totaal gingen in 2011 1.396.321 bioscoopbezoekers naar 30 Vlaamse (co)producties. Daarnaast telden we nog 428.184 bezoekers voor de Vlaamse producties die vóór 1 januari 2011 werden uitgebracht.* Dit brengt het algemeen totaal op 1.824.505 dat iets minder is dan het gemiddelde van de voorbije drie jaar. Zoals we vorig jaar ook aangaven, scoorde 2010 onverwacht hoog wat het bioscoopbezoek betreft. Hierdoor was een daling in 2011 te verwachten.

De Vlaamse audiovisuele creaties doen het niet alleen nationaal goed, onze bijlagen rond **festivalprijzen en –selecties** tonen jaar na jaar aan dat de Vlaamse producties alle continenten aandoen. In totaal kunnen de films dit jaar buigen op 961 internationale selecties en 113 internationale prijzen of nominaties. De Vlaamse film zette in elk geval een record neer in Noord-Amerika dit jaar waar het meeste aantal prijzen behaald werd

* In december 2010 werden nog heel wat succesvolle Vlaamse films uitgebracht die in 2011 verder mensen naar de bioscoop wisten te halen: *Zot van A*, *Mega Mindy en het zwarte kristal*, *Frits en Freddy*, *Smoorverliefd*, *En waar de sterre bleef stille staan*,...

sinds 2006, namelijk 23. Waaronder opnieuw, voor de derde maal in vijf jaar tijd, de Grand Prix des Amériques op het Wereldfilmfestival van Montréal.

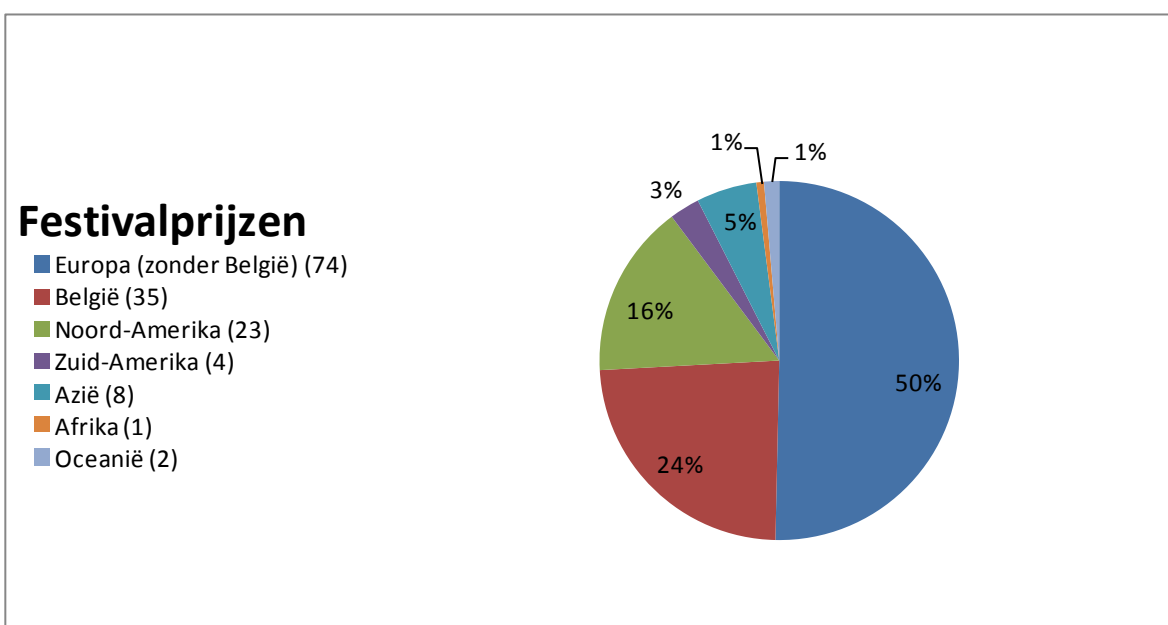
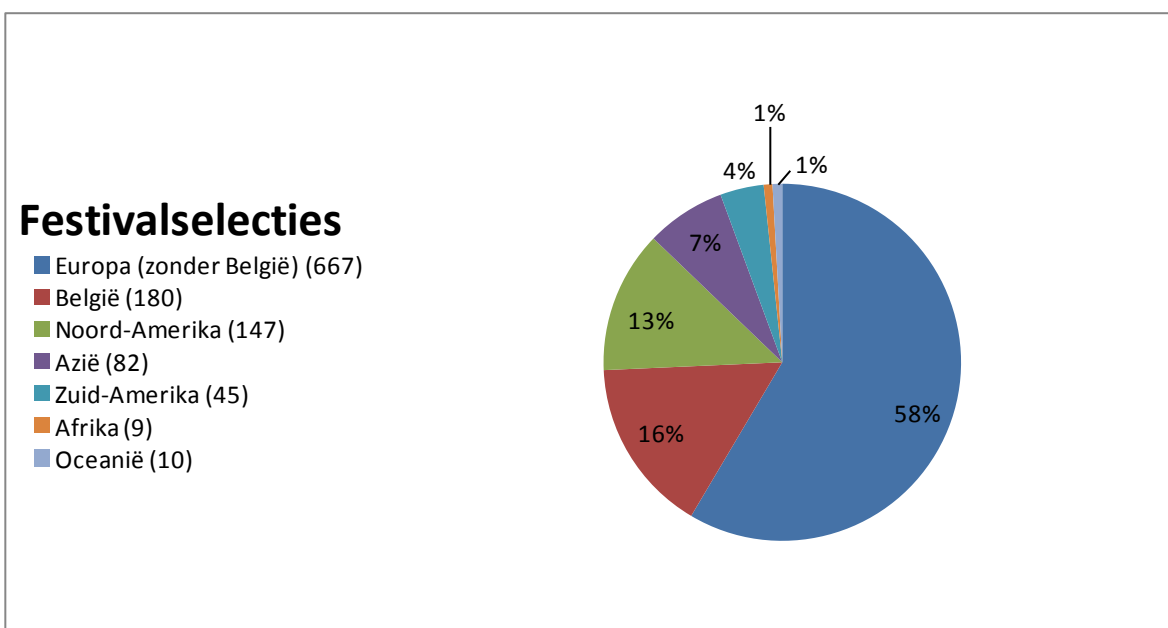
Naast de officiële commerciële consumptie van films is er spijtig genoeg nog steeds heel wat **piraterij**. Ook hier wint de Vlaamse film, jammer genoeg, aan populariteit. Net zoals vorig jaar publiceert het VAF daarom ook cijfers van de Belgian Anti-Piracy Federation en hernieuwt ze haar oproep om met alle betrokkenen (de overheid, VOTP/VFPB en de internetproviders) dit fenomeen krachtdadig aan te pakken. Een film als *Rundskop* die zowel op vlak van dvd, vod en bioscoop sterke prestaties neerzet, heeft jammer genoeg ook de dubieuze eer om datzelfde jaar al een tweede plaats te behalen in de lijst van piraterij. Jammer genoeg omdat dit een verlies aan inkomsten voor de filmmakers betekent.

Onze bijlage rond **rechtenverkoop** in 2011 (12.4) biedt een overzicht van de internationale verkoop in 2011. *Hasta la vista* loopt hier duidelijk voorop met verkoop aan territoria zoals Nederland, Canada, Frankrijk, Spanje, Duitsland, enz. Maar ook *Noordzee*, *Texas* en *Rundskop* wisten in 2011 internationaal te overtuigen.

12.3.2 Prijzen en selecties van Vlaamse audiovisuele producties

12.3.2.1 Overzicht 2011

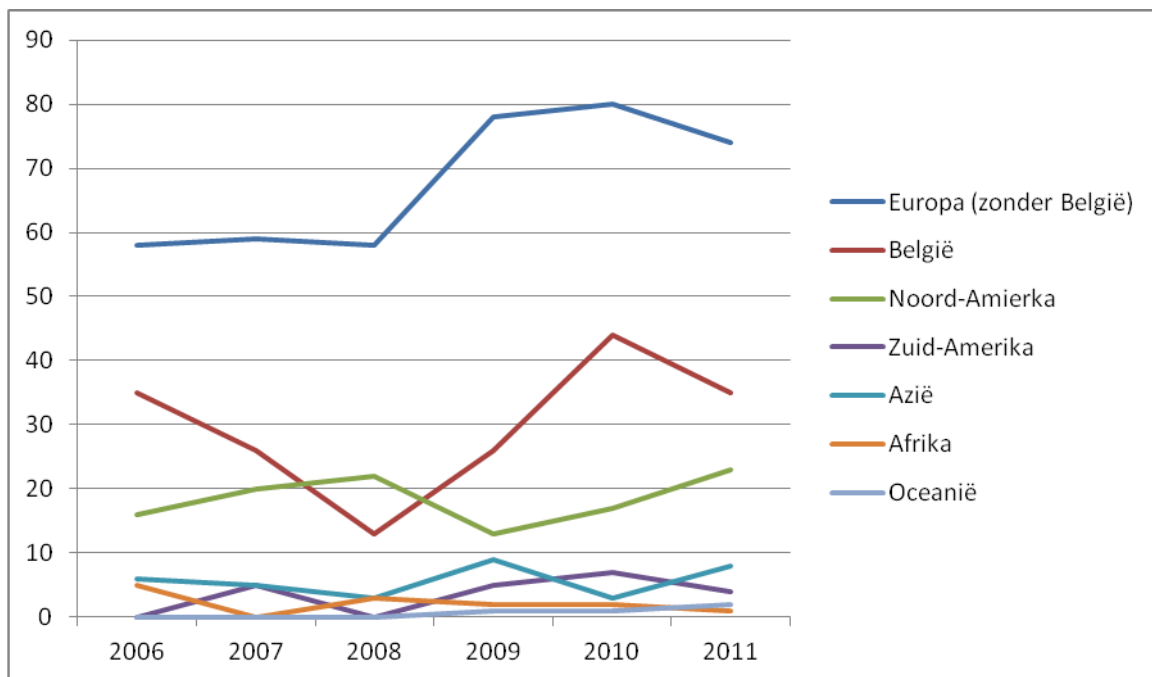
De Vlaamse audiovisuele creaties halen ongeveer driekwart van hun prijzen en selecties in België en de Europese landen. In het resterende kwart scoren vooral Noord-Amerika en Azië qua selecties en het Amerikaanse continent qua prijzen. In totaal kunnen de films dit jaar buigen op **961 internationale selecties** en **113 internationale prijzen***, met de Belgische selecties en prijzen meegerekend, geeft dat een algemeen totaal van 1141 selecties en 148 prijzen[†].

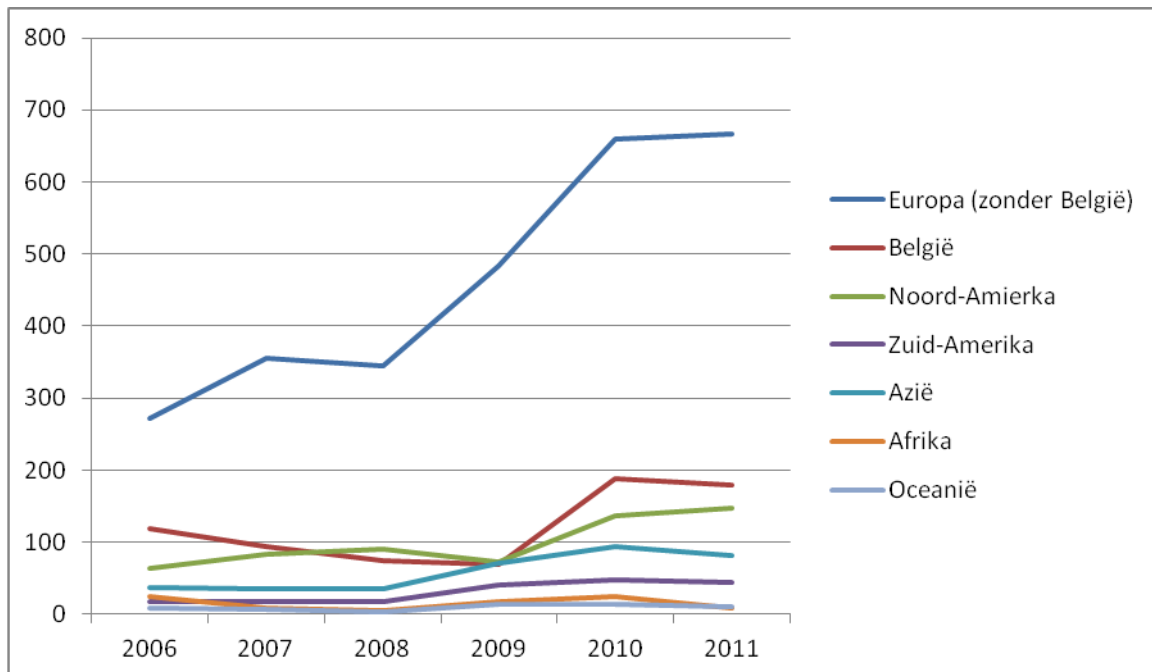
* In het berekenen werden ook uitzonderlijke nominaties opgenomen indien deze geleverd werden door makers en producenten. Bv. Oscar genomineerd

[†] De tabel van festivalprijzen komt op 147 en die van selecties op 960, maar in het algemeen totaal is de selectie en 3de plaats – uitgereikt door het CILECT – van *Les enfants de la mer/mère* van Annabel Verbeke meegerekend

Festivalprijzen

Festivalselecties

12.3.3 Bioscoop*

12.3.3.1 Top 40 Belgische co-producties in 2011

#	Titel	Distributeur	Release	Totaal 2011	Totaal tot 31/3/2012
1	<i>Rien à déclarer</i> (2)(m)	Alternative Films	26/01/11	900.000	900.467
2	Rundskop	KFD	2/2/2011	460.770	467.535
3	<i>Code 37</i>	Starway Film Distribution	26/10/2011	290.491	301.037
4	Hasta la vista	KFD	14/9/2011	238.684	248.201
5	<i>Le gamin au vélo</i> (1)	Cinéart	18/05/11	133.601	138.604
6	<i>A Monster in Paris</i> (m)	UDream	12/10/2011	115.819	120.915
7	Groenten uit Balen	KFD	14/12/2011	89.183	198.779
8	<i>Mega Mindy en de snoepbaron</i>	KFD	21/12/2011	55.000	156.028
9	<i>Largo Winch II</i> (2)(m)	Cinéart	23/02/11	53.077	53.077
10	Het varken van Madonna	KFD	9/11/2011	46.502	46.791
11	<i>La source des femmes</i> (2)(m)	Cinéart	9/11/11	35.724	43.200
12	<i>Les géants</i> (1)	O'brother distribution	12/10/11	29.364	31.454
13	<i>Schellebelle 1919*</i>	Lumière	27/7/2011	25.227	25.459
14	Swooni	KFD	24/8/2011	19.615	19.850
15	<i>Un heureux événement</i> (2)(m)	Cinéart	28/09/11	19.121	19.238
16	<i>L'exercice de l'état</i> (1)(m)	Cinéart	2/11/11	11.437	13.193
17	<i>Le Cochon de Gaza</i> (2)(m)	U Dream	23/11/11	9.659	15.190
18	<i>La fée</i> (1)	Cinéart	28/09/11	9.490	9.699
19	<i>Chez Gino</i> (2)(m)	Belga Films	30/03/11	8.000	8.786
20	<i>Santa's Magic Crystal</i> (m)	KFD	2/11/2011	7.537	7.537
21	Noordzee Texas	KFD	16/3/2011	6.819	6.819
22	<i>Viva Rival!</i> (1)	O'brother Distribution	7/09/11	6.412	6.505
23	The Invader	O'Brother Distribution	23/11/2011	6.335	8.519
24	Marieke, Marieke (m)	KFD	26/1/2011	6.200	6.200
25	<i>Route Irish</i> (2)(m)	Cinéart	20/04/11	5.573	5.728

* Lijsten zijn samengesteld op basis van door makers, producenten en distributeurs doorgestuurde informatie

26	Blue Bird	Minds Meet	19/10/2011	5.208	6.796
27	<i>Le tableau</i> (2)(m)	U Dream	23/11/11	4.939	7.542
28	<i>De bon matin</i> (1)(m)	O'brother distribution	26/10/11	4.488	4.649
29	<i>La permission de minuit</i> (2)(m)	Cinéart	16/03/11	4.455	4.455
30	<i>Où va la nuit</i> (1)(m)	Cinéart	1/06/11	4.348	4.348
31	Pulsar	Imagine	19/1/2011	3.997	4.310
32	Lena	BFD	23/11/2011	3.581	3.581
33	<i>Cirkus Colombia</i> (1)(m)	Cinéart	27/04/11	3.331	3.331
34	Quixote's Island	KFD	28/9/2011	3.088	3.088
35	<i>Les tribulations d'une cassière</i> (2)(m)	U Dream	14/12/11	2.616	2.631
36	Dolfje Weerwolfje	Starway Film Distribution	14/12/2011	2.481	11.024
37	<i>Nicostratos, le pelican</i> (2)(m)	U Dream	29/06/11	2.428	2.428
38	<i>Nuit blanche</i> (2)(m)	U Dream	16/11/11	2.386	2.386
39	Antwerpen-Centraal	Sophimages	4/5/2011	1.604	1.714
40	<i>Moi Michel G Milliardaire Maître du Monde</i> (2)(m)	Big Bang Distribution	4/05/11	1.600	3.065

(1) Franstalig Belgische co-productie gerealiseerd met steun van het CCA

(2) Franstalig Belgische co-productie gerealiseerd zonder steun van het CCA

(m) minoritair Belgische co-productie

*met steun van de Vlaamse Overheid

Noot: Filmtitels in het vet werden gerealiseerd met de steun van het VAF

12.3.3.2 Bioscoopbezoek in 2011

De lijsten zijn samengesteld op basis van informatie die makers, producenten en distributeurs doorstuurden. In het verleden (vóór 2009) werkte de volledige sector (distributeurs en exploitanten) samen om deze cijfers te verzamelen. Spijtig genoeg moeten de bioscoopcijfers, sinds het terugtrekken van enkele grote distributeurs uit deze samenwerking, manueel opgevraagd en verzameld worden. De vzw SICR/ICDO probeert al sinds enige tijd een nieuw systeem op te zetten.

De overzichtstabel Top 40 Belgische (co)producties bevat geen producties die voor 1 januari 2011 in de zalen gebracht werden zoals *Frits en Freddy*, *Smoorverliefd*, *Mega Mindy en het zwarte kristal*, *En waar de sterre bleef stille staan* en *Zot van A*, etc.

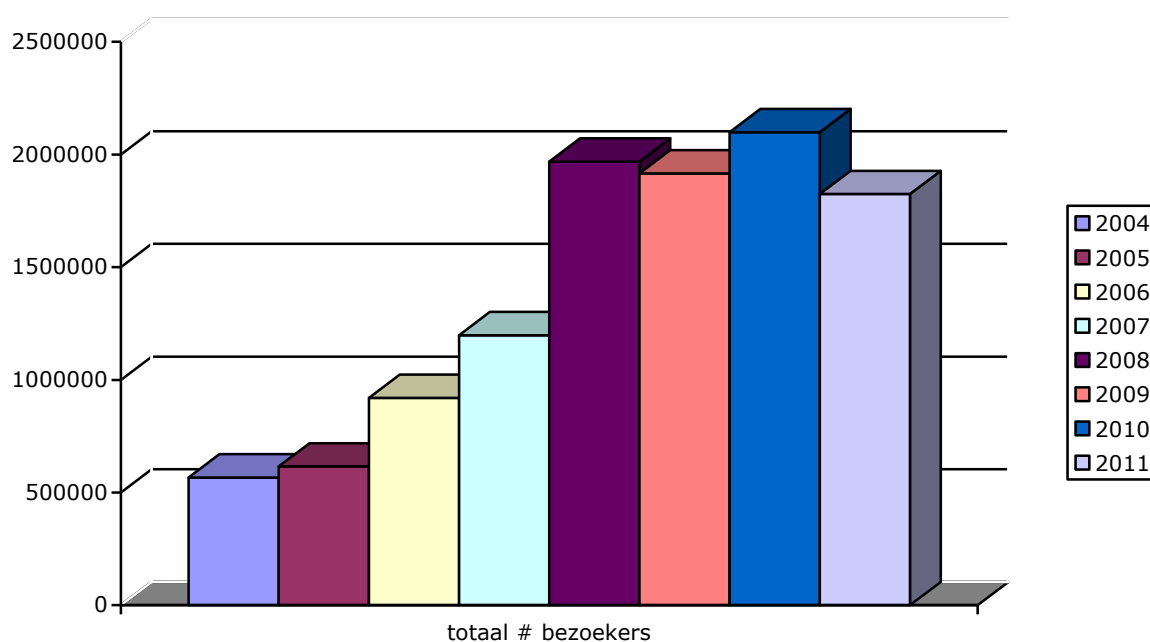
In 2011 zijn er in totaal **1.396.321 bezoekers** naar **30 Vlaamse (co)producties** gaan kijken in de bioscoop. Daarnaast telden we nog **428.184 bezoekers** voor de Vlaamse producties die vóór 1 januari 2011 werden uitgebracht. Dit brengt het totaal aantal betalende bioscoopbezoekers voor Vlaamse producties op **1.824.505**. Daarmee haalt de Vlaamse film in heel België een marktaandeel van 8,29%.

Opvallend zijn verder de sterke prestaties van Vlaamse documentaires, met bv. *Verdwaald in het geheugenpaleis* dat in 2010 en 2011 33.191 mensen naar de bioscoop wist te halen. Ook Vlaamse korte films weten te overtuigen met bv. 2.857 bioscoopbezoekers voor de vertoningen van *Fonk* vzw.

12.3.3.3 Evolutie bezoekersaantallen & marktaandeel Vlaamse film 2003 – 2011

jaar	totaal*	aantal films	per film	marktaandeel nationaal (%) [†]
2003	1.048.280	7	149.751	/
2004	566.763	12	47.320	/
2005	615.000	19	32.368	4,8
2006	920.524	12	76.710	6,75
2007	1.159.742	17	68.220	7,78
2008	1.865.814	22	84.809	9,45
2009	1.606.448	26	61.786	10
2010	1.720.834	23	74.819	10,25
2011	1.396.321	30	46.544	8,29

12.3.3.4 Evolutie absolute bezoekersaantallen Vlaamse film 2004 – 2011[‡]

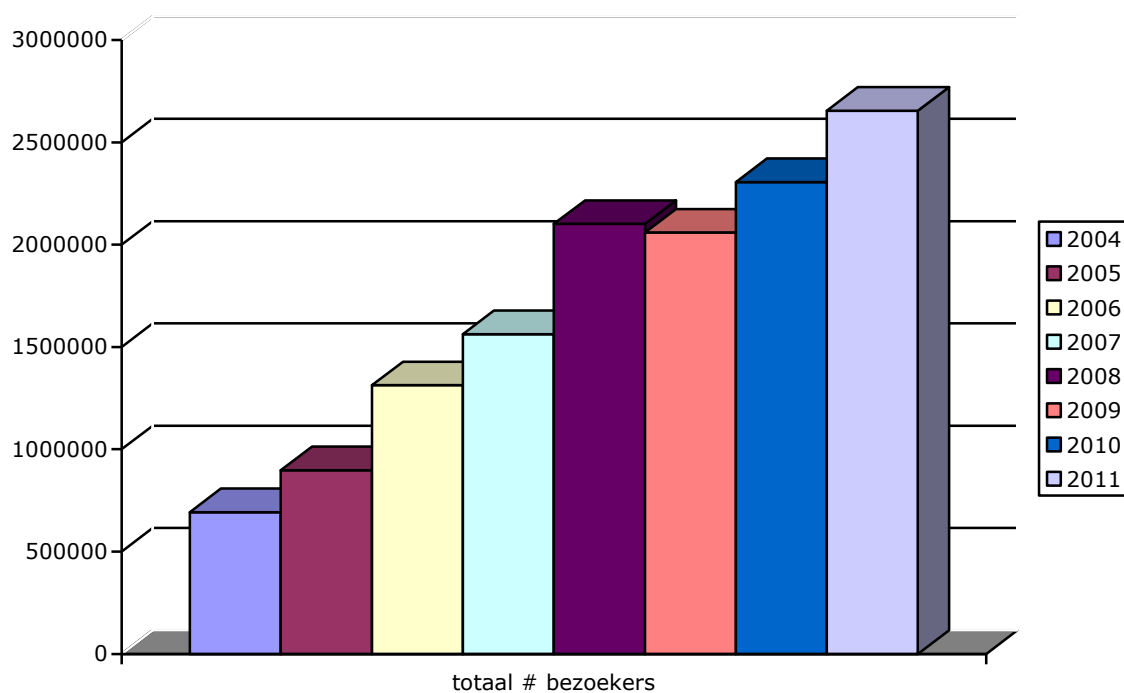
* Exclusief bezoekersaantallen van films uitgekomen vóór aanvang van het jaar in kwestie, voor het aantal films worden dus ook enkel de films met releasedatum in 2011 gerekend.

[†] Nationaal marktaandeel wordt berekend op totale bezoekerscijfers, inclusief de overloop van films uitgebracht in het vorige jaar.

[‡] Het staafdiagram is gebaseerd op totale bezoekerscijfers, inclusief de overloop van films uitgebracht in het vorige jaar.

12.3.3.5 Evolutie bezoekersaantallen Belgische film 2004 – 2011

jaar	totaal*	aantal films	per film
2004	692.453	30	22.337
2005	898.113	32	28.066
2006	1.312.932	33	39.782
2007	1.562.834	46	33.975
2008	2.101.753	46	45.690
2009	2.059.273	54	38.135
2010	2.305.744	60	38.429
2011	2.654.459	60	44.240

* Exclusief bezoekersaantallen van films uitgekomen vóór aanvang van het jaar in kwestie.

12.3.3.6 Vlaamse film top 30 2000 – 2011

#	Titel	regisseur	distributeur	release	Bezoekers
1	<i>Loft</i>	Erik Van Looy	Independent	22/10/2008	1.194.434
2	<i>De zaak Alzheimer</i>	Erik Van Looy	KFD	15/10/2003	755.559
3	<i>Rundskop</i>	Michaël R. Roskam	KFD	2/2/2011	467.535
4	<i>De helaasheid der dingen</i>	Felix Van Groeningen	KFD	7/10/2009	454.336
5	<i>Zot van A.</i>	Jan Verheyen	KFD	20/10/2010	447.026
6	<i>Frits en Freddy*</i> (1)	Guy Goossens	KFD	15/12/2010	440.000
7	<i>Dossier K.</i>	Jan Verheyen	KFD	9/12/2009	414.826
8	<i>Team Spirit 2</i>	Jan Verheyen	KFD	9/12/2003	354.920
9	<i>Team Spirit 1</i>	Jan Verheyen	KFD	17/10/2000	337.033
10	<i>Ben X</i>	Nic Balthazar	KFD	28/9/2007	315.567
11	<i>Code 37</i> (1)	Jakob Verbruggen	Starway Film Distribution	26/10/2011	301.037
12	<i>Pauline & Paulette</i>	Lieven Debrauwer	Cinélibre/cineart	27/6/2001	252.370
13	<i>Hasta la vista</i>	Geoffrey Enthoven	KFD	14/9/2011	248.201
14	<i>Windkracht 10: Koksijde Rescue</i>	Hans Herbots	KFD	11/10/2006	233.677
15	<i>Buitenspel</i>	Jan Verheyen	KFD	21/12/2005	229.666
16	<i>Firmin</i>	Dominique Deruddere	Independent	14/2/2007	225.411
17	<i>Plop in de wolken</i> (1)	Bart Van Leemputten	KFD	6/12/2000	216.089
18	<i>Vermist</i>	Jan Verheyen	KFD	31/10/2007	212.979
19	<i>Bo</i>	Hans Herbots	KFD	10/02/2010	198.819
20	<i>Groenten uit Balen</i>	Frank Van Mechelen	KFD	14/12/2011	198.779
21	<i>Aanrijding in Moscou</i>	Christophe Van Rompaey	KFD	30/1/2008	188.546
22	<i>De hel van Tanger</i>	Frank Van Mechelen	KFD	15/3/2006	187.969
23	<i>Mega Mindy en het Zwarte Krista I</i> (1)	Matthias Temmermans	KFD	15/12/2010	187.000
24	<i>De indringer</i>	Frank Van Mechelen	KFD	16/3/2005	185.685
25	<i>Het Geheim van Mega Mindy</i> (1)	Matthias Temmermans	KFD	1/7/2009	184.335
26	<i>K3 en het ijsprinsesje</i> (1)	Indra Siera	KFD	26/7/2006	172.906

27	<i>Plop en de Kabouterbaby</i> (¹)	Bart Van Leemputten	KFD	9/12/2009	171.410
28	<i>Anubis en het pad der 7 zonden</i> (¹)	Dennis Bots	KFD	15/10/2008	170.816
29	<i>Mega Mindy en de Snoepbaron</i> (¹)	Vincent Rouffaer	KFD	21/12/2011	156.028
30	<i>Plop in de stad</i> (¹)	Matthias Temmermans	KFD	13/12/2006	152.253

(*) Van Frits & Freddy zijn de cijfers een schatting aangezien we geen officiële cijfers hebben ontvangen

Noot: Nieuwe producties in de tabel zijn aangeduid in het vet

(¹) Films gerealiseerd/geproduceerd zonder steun van het VAF

12.3.4 DVD-verkoop in België*

Titel	Distributeur	Aantal units
<i>Sonny Boy (nw)</i>	A-Film	1.146
<i>Any Way The Wind Blows</i>	A-Film	373
<i>Ex Drummer</i>	A-Film	247
<i>Guernsey</i>	A-Film	56
<i>Sonny Boy (QFC)</i>	A-Film	51
<i>De Laatste Dagen van Emma Blank</i>	A-Film	45
<i>Sonny Boy (Blue ray)</i>	A-Film	44
<i>Knetter (EC)</i>	A-Film	28
<i>Ober</i>	A-Film	28
<i>Wolfsbergen</i>	A-Film	18
<i>Toto Le Héros</i>	A-Film	13
<i>Sonny Boy (Spec. Ed.)</i>	A-Film	8
<i>Dunya & Desie (serie 1 t/m 3)</i>	A-Film	3
<i>Knetter</i>	A-Film	1
<i>Vet Hard</i>	A-Film	1
<i>Verdwaald in het geheugenpaleis</i>	Associate Directors	183
<i>Vlasman</i>	Associate Directors	59
<i>22 Mei</i>	Cinéart	327
<i>Brownian movement</i>	Cinéart	317
<i>Les triplettes de Belville</i>	Cinéart	99
<i>Unspoken</i>	Cinéart	91
<i>Selected Shorts 13</i>	Fonk vzw	648
<i>Selected shorts 10</i>	Fonk vzw	68
<i>Selected Shorts 6</i>	Fonk vzw	66
<i>Selected Shorts 8</i>	Fonk vzw	48
<i>Selected Shorts 9</i>	Fonk vzw	38

* Lijst samengesteld op basis van door makers, producenten en distributeurs doorgestuurde informatie over de verkoop in België in 2011

<i>Selected Shorts 7</i>	Fonk vzw	35
<i>DichtVorm</i>	Fonk vzw	35
<i>Selected Shorts 1</i>	Fonk vzw	29
<i>Selected Shorts 3</i>	Fonk vzw	27
<i>10 Jaar Leuven Kort</i>	Fonk vzw	21
<i>Pulsar</i>	Imagine (¹)	1.426
<i>Altiplano</i>	Imagine	1.274
<i>Double Take</i>	Imagine	397
<i>Enjoy Poverty</i>	Imagine	197
<i>Mongolia trilogie</i>	Imagine	62
<i>Zolang er scheepbouwers zingen</i>	Imagine	24
<i>Rundskop (²)</i>	Justbridge	68.906
<i>Zot van A. (²)</i>	Justbridge	56.222
<i>Smoorverliefd</i>	Justbridge	48.424
<i>Dossier K (²)</i>	Justbridge	11.400
<i>Adem (³)</i>	Justbridge	10.753
<i>Ben X (²)</i>	Justbridge	4.738
<i>Los (²)</i>	Justbridge	3.390
<i>Soeur Sourire (²)</i>	Justbridge	2.897
<i>De Zaak Alzheimer (²)</i>	Justbridge	2.339
<i>De Indringer (³)</i>	Justbridge	1.200
<i>Windkracht 10 (²)</i>	Justbridge	781
<i>Bloedbruiloft (²)</i>	Justbridge	137
<i>Schellebelle 1919</i>	Lumière	5.801
<i>De helaasheid der dingen - cinema selection</i>	Lumière	5.024
<i>Turquaze</i>	Lumière	4.699
<i>Van de kat geen kwaad</i>	Lumière	1.709
<i>Terug naar Oosterdonk</i>	Lumière	647
<i>My Queen Karo - Cinema selection</i>	Lumière	561
<i>Alles moet weg</i>	Lumière	527

<i>Beyond the steppes</i>	Lumière	392
<i>Meisje - cinema selection</i>	Lumière	364
<i>Sailors don't cry</i>	Lumière	298
<i>Steve + Sky - cinema selection</i>	Lumière	272
<i>My Queen Karo</i>	Lumière	245
<i>Van de kat geen kwaad - bluray</i>	Lumière	161
<i>Een ander zijn geluk</i>	Lumière	158
<i>Sedes & Belli</i>	Lumière	131
<i>Ultranova</i>	Lumière	59
<i>Villa des roses</i>	Lumière	57
<i>W@=D@ - Mexico</i>	Lumière	42
<i>W@=D@ - China</i>	Lumière	36
<i>Kika & Bob - volume 1</i>	Lumière	31
<i>Kika & Bob - volume 2</i>	Lumière	22
<i>Kika & Bob - volume 3</i>	Lumière	22
<i>Kika & Bob - volume 4</i>	Lumière	21
<i>W@=D@ - India</i>	Lumière	14
<i>W@=D@ - Mali</i>	Lumière	11
<i>De Engel van Doel</i> ⁽⁴⁾	Mokumfilm/Filmfreak	545
<i>De Veer van César</i> ⁽⁵⁾	Picoux Productie	500
<i>To be or not to.be (docu-serie)</i>	RTBF	3.460

(1) Cijfers zijn niet bindend en definitief aangezien er nog steeds afrekeningen gebeuren voor 2011

(2) Geleverde cijfers zijn voor Benelux territorium ipv België

(3) Geleverde cijfers zijn beperkt tot de eerste drie kwartalen, Q4 ontbreekt dus

(4) Gezamenlijke verkoop met Nederland

(5) Oplage van 1000, waarvan 500 voor commerciële verkoop

12.3.5 Kijkcijfers Vlaamse audiovisuele creaties*

12.3.5.1 Fictie

film	datum	kijkcijfers†	marktaandeel	zender
<i>Loft</i> (mini-serie - 3 afl.)	2/12/2011 - 16/12/2011	774.448	29,1	EEN
<i>Soeur Sourire</i>	7/01/2011	663.683	27,9	VTM
<i>Bo</i>	31/08/2011	586.038	24,4	VTM
<i>Meisjes</i>	3/12/2011	529.608	23,1	VTM
<i>Soeur Sourire</i>	28/10/2011	474.509	23,2	VTM
<i>Gaston en Leo in Hong Kong</i>	31/07/2011	439.676	23,4	VTM
<i>SM-Rechter</i>	8/06/2011	438.532	20,7	VTM
<i>Vleugels</i>	29/01/2011	386.668	23,0	VTM
<i>Zware Jongens</i>	23/01/2011	374.448	15,7	VTM
<i>Oorlogswinter</i>	10/12/2011	371.778	16,5	VTM
<i>Los</i>	26/08/2011	352.827	17,2	VTM
<i>De Zevende Hemel</i>	27/03/2011	314.521	12,7	VTM
<i>Team Spirit II</i>	14/08/2011	307.389	16,2	VTM
<i>De Zevende Hemel</i>	7/08/2011	279.131	15,1	VTM
<i>Dossier K.</i>	3/09/2011	245.345	29,2	EEN
<i>Dagen Zonder Lief</i>	13/07/2011	194.303	8,2	CANVAS
<i>Christmas in Paris</i>	30/12/2011	192.852	25,4	VTM
<i>Buitenspel</i>	19/02/2011	188.136	32,5	EEN
<i>Ad Fundum</i>	2/12/2011	153.923	14,9	VT4
<i>De Zusjes Kriegel</i>	18/06/2011	146.477	28,3	EEN
<i>Badpakje 46</i>	11/07/2011	144.775	9,2	CANVAS

* Lijsten samengesteld op basis van door makers, producenten en zenders doorgestuurde informatie over de kijkcijfers in België in 2011. Voor meerdere afleveringen wordt telkens een gemiddeld kijkcijfer en marktaandeel gegeven.

† Kijkcijfers en marktaandeel zijn inclusief uitgesteld kijkgedrag.

<i>De Laatste Zomer</i>	9/07/2011	138.149	14,1	CANVAS
<i>Sailors Don't Cry</i>	8/07/2011	135.310	19,6	EEN
<i>Land of the Heroes</i>	11/07/2011	121.186	9,0	CANVAS
<i>K3 en de Kattenprins (herh.)</i>	9/01/2011	112.609	35,0	CANVAS
<i>Het geheim van Mega Mindy (herh.)</i>	17/07/2011	96.712	31,4	CANVAS
<i>Samson & Gert - Hotel op stelten (herh.)</i>	8/01/2011	92.625	33,3	CANVAS
<i>Waar is het paard van Sinterklaas?</i>	2/12/2011	92.113	11,6	CANVAS
<i>K3 en de Kattenprins</i>	1/01/2011	89.610	30,1	CANVAS
<i>K3 en de Kattenprins</i>	26/12/2011	88.296	37,5	CANVAS
<i>Piet Piraat en het Zwaard van Zilvertand (herh.)</i>	6/01/2011	86.753	39,4	CANVAS
<i>Erik of het Klein Insectenboek</i>	2/01/2011	84.735	26,3	CANVAS
<i>Piet Piraat en het Zwaard van Zilvertand</i>	29/07/2011	79.583	41,5	CANVAS
<i>Sneeuwwitje, de sequel</i>	12/11/2011	78.563	16,5	2BE
<i>Het geheim van Mega Mindy</i>	1/07/2011	76.651	14,4	CANVAS
<i>Altiplano</i>	20/11/2011	76.381	3,4	CANVAS
<i>K3 en de Kattenprins (herh.)</i>	25/04/2011	76.321	33,5	CANVAS
<i>K3 en de Kattenprins</i>	12/04/2011	75.620	34,3	CANVAS
<i>K3 en de kattenprins</i>	31/08/2011	70.730	30,4	CANVAS
<i>Piet Piraat en het Zwaard van Zilvertand</i>	13/04/2011	69.633	32,5	CANVAS
<i>K3 en het Ijsprinsesje</i>	2/01/2011	69.527	9,0	VTM KZOOM
<i>Samson & Gert - Hotel op stelten</i>	24/07/2011	68.911	20,5	CANVAS
<i>Piet Piraat en het Zwaard van Zilvertand (herh.)</i>	23/04/2011	66.746	30,4	CANVAS
<i>Het geheim van Mega Mindy</i>	31/12/2011	66.716	24,7	CANVAS
<i>Samson & Gert - Hotel op stelten</i>	27/12/2011	65.613	24,7	CANVAS
<i>Samson & Gert - Hotel op stelten</i>	10/04/2011	63.465	20,6	CANVAS

<i>How to enrich yourself by driving women into emotional and financial bankruptcy</i>	11/07/2011	63.436	6,4	CANVAS
<i>Blinker en de Blixvaten</i>	11/07/2011	61.821	30,8	CANVAS
<i>K3 en de Kattenprins</i>	7/08/2011	61.732	20,6	CANVAS
<i>Het geheim van Mega Mindy</i>	29/10/2011	60.905	23,6	CANVAS
<i>Memee</i>	11/07/2011	57.440	4,8	CANVAS
<i>Samson & Gert - Hotel op stelten</i>	22/08/2011	57.392	31,5	CANVAS
<i>Blinker en de Blixvaten</i>	13/06/2011	57.032	21,0	CANVAS
<i>Winnetoons, de schat van het Wilde Westen</i>	4/11/2011	54.122	24,0	CANVAS
<i>Samson & Gert - Hotel op stelten (herh.)</i>	19/04/2011	53.727	36,3	CANVAS
<i>Piet Piraat en het Zwaard van Zilvertand</i>	28/08/2011	53.237	16,5	CANVAS
<i>Winnetoons, de schat van het Wilde Westen</i>	10/08/2011	52.707	28,8	CANVAS
<i>Piet Piraat en het Zwaard van Zilvertand</i>	29/12/2011	51.047	20,1	CANVAS
<i>Plop en de Pinguïn</i>	11/09/2011	50.468	14,2	VTM KZOOM
<i>Erik of het kleine insectenboek</i>	13/08/2011	48.141	21,7	CANVAS
<i>Film. Nadine</i>	2/04/2011	48.046	8,2	CANVAS
<i>Suske en Wiske, de Duistere Diamant (herh.)</i>	6/07/2011	47.058	27,1	CANVAS
<i>Knetter</i>	18/04/2011	46.240	27,2	CANVAS
<i>Plop in de Wolken</i>	18/09/2011	45.319	13,8	VTM KZOOM
<i>Kruistocht in Spijkerbroek</i>	7/01/2011	43.947	8,0	CANVAS
<i>K3 en de Kattenprins</i>	4/09/2011	43.864	11,8	VTM KZOOM
<i>Winnetoons, de schat van het Wilde Westen</i>	5/08/2011	41.265	25,4	CANVAS
<i>Brendan, het geheim van Kells</i>	10/07/2011	40.324	12,9	CANVAS
<i>Mega Mindy en het Zwarte Kristal</i>	9/01/2011	39.776	5,0	VTM KZOOM
<i>Erik of het Klein Insectenboek (herh.)</i>	19/08/2011	37.652	11,3	CANVAS
<i>Plop in de stad (herh.)</i>	10/09/2011	29.518	12,3	VTM KZOOM

<i>K3 en het Magische Medaillon</i>	1/11/2011	26.377	7,9	VTM KZOOM
<i>Plop in de stad</i>	31/10/2011	25.254	10,0	VTM KZOOM
<i>De Kabouterschat</i>	14/09/2011	24.677	4,6	VTM KZOOM
<i>De Kabouterschat (herh.)</i>	17/09/2011	22.983	10,0	VTM KZOOM
<i>Het huis Anubis - Het pad der 7 zonden</i>	20/03/2011	21.954	2,0	NICKELODEON (NL)
<i>K3 en het Magische Medaillon (herh.)</i>	7/01/2011	18.923	12,6	VTM KZOOM
<i>K3 en het Magische Medaillon</i>	31/08/2011	18.425	3,8	VTM KZOOM
<i>De Kabouterschat</i>	4/11/2011	16.422	7,6	VTM KZOOM
<i>Plop in de Wolken</i>	2/11/2011	15.662	6,0	VTM KZOOM
<i>Limo</i>	17/04/2011	15.103	1,3	NICKELODEON (NL)
<i>K3 en het Magische Medaillon</i>	3/09/2011	13.481	4,9	VTM KZOOM
<i>Mega Mindy en het Zwarte Kristal (fragment)</i>	3/02/2011	12.734	6,8	VTM
<i>Plop in de stad</i>	7/09/2011	12.233	1,9	VTM KZOOM

Noot: In de lijst worden zowel VAF ondersteunde films als niet ondersteunde Vlaamse films opgenomen

12.3.5.2 Documentaires

film	datum	kijkcijfers*	marktaandeel	zender
<i>Bedankt & merci</i>	11/07/2011	169.340	9	CANVAS
<i>Arm Wallonië, een reis door het beloofde land (1/3)</i>	13/05/2011	162.562	7,7	CANVAS
<i>Arm Wallonië, een reis door het beloofde land (2/3)</i>	20/05/2011	161.956	8,2	CANVAS
<i>Taboe - Stil levend</i>	12/04/2011	149.577	7,3	CANVAS
<i>Arm Wallonië, een reis door het beloofde land (3/3)</i>	27/05/2011	131.916	6,4	CANVAS
<i>Taboe - Claire, ik en mijn broer</i>	22/03/2011	130.185	7,8	CANVAS

* Kijkcijfers en marktaandeel zijn inclusief uitgesteld kijkgedrag.

<i>Taboe - Silent stories</i>	5/04/2011	121.629	6,5	CANVAS
<i>Taboe - De kolonie</i>	19/04/2011	108.178	6,3	CANVAS
<i>Taboe - Buiten de lente</i>	15/03/2011	82.171	4,1	CANVAS
<i>Taboe - Stil levend</i>	7/09/2011	78.380	11,3	CANVAS
<i>Taboe - Claire, ik en mijn broer</i>	5/12/2011	68.004	12,7	CANVAS
<i>Taboe - Dikke vrienden</i>	8/03/2011	63.798	3,2	CANVAS
<i>Walking back to happiness</i>	28/11/2011	47.848	13,7	CANVAS
<i>Gas Station (6/6)</i>	3/02/2011	44.827	2,6	CANVAS
<i>Virus - Sous la peau</i>	11/01/2011	39.487	6,9	CANVAS
<i>Gas Station (5/6)</i>	27/01/2011	38.178	1,5	CANVAS
<i>L'Île Déserte</i>	12/12/2011	30.271	5,3	CANVAS
<i>Blue Meridian</i>	18/04/2011	25.201	6,4	CANVAS
<i>Gas Station (3/6)</i>	13/01/2011	22.821	1	CANVAS
<i>Dial H-I-S-T-O-R-Y</i>	31/10/2011	22.446	8,8	CANVAS
<i>De Eerste Steinway - Toon voor Toon</i>	16/01/2011	20.983	2,3	CANVAS
<i>Gas Station (4/6)</i>	20/01/2011	16.901	0,8	CANVAS
<i>Virus - Technocalyps</i>	24/05/2011	15.735	10,3	CANVAS
<i>Virus - Technocalyps (vervolg 2 uur)</i>	25/05/2011	14.363	20,5	CANVAS

Noot: In de lijst worden VAF ondersteunde documentaires opgenomen

12.3.5.3 Series

serie	datum	kijkcijfers*	marktaandeel	zender
<i>De Kavijaks</i>	4/9/2011 - 2/10/2011	299.711	14,8	VTM
<i>Vermist</i>	1/9/2011 - 29/12/2011	379.634	14,5	VT4
<i>De Ronde</i>	13/2/2011 - 10/04/2011	1.483.840	58,2	EEN

* Kijkcijfers en marktaandeel zijn inclusief uitgesteld kijkgedrag.

<i>Dubbelleven</i>	6/1/2011 - 10/2/2011	1.200.359	46,8	EEN
<i>Het Goddelijke monster</i>	4/9/2011 - 6/11/2011	956.120	42,1	EEN
<i>Rang 1</i>	27/10/2011 - 29/12/2011	698.177	29,2	EEN
<i>Van vlees en bloed</i>	13/11/2011 - 25/12/2011	1.139.541	48	EEN
<i>Red Sonja</i>	5/12/2011 - 26/12/2011	431.472	17,7	CANVAS
<i>Red Sonja (herh.)</i>	9/12/2011 - 30/12/2011	27.111	5,2	CANVAS

Noot: In de lijst worden zowel VAF ondersteunde series als niet ondersteunde Vlaamse series opgenomen

12.3.6 Piraterij

Net zoals vorig jaar zien we ons spijtig genoeg genoodzaakt om cijfers over piraterij op te nemen in het jaarverslag. De praktijk van het illegaal downloaden kost de sector en de overheid jaarlijks grote bedragen, bedragen die niet terugvloeien naar de sector en zo de stimulans voor nieuwe en vernieuwende Vlaamse producties wegnemen.

Het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) ondersteunt dan ook de oproep van de Belgian Anti-Piracy Federation (BAF) en het VOTP/VFPB om samen met de overheid en de internetproviders tot een krachtadig en eenvormig beleid te komen. Enkel providers hebben immers de technische mogelijkheden om het illegaal aanbod te bestrijden of ontoegankelijk te maken.

In 2011 werden door toedoen van het BAF 34.719 links naar illegale content, afkomstig van de aan de Vlaamse Filmproducenten Bond (VFPB) en Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten (VOTP) gelieerde producenten afgesloten. Dit zowel op cyber lockers (Rapidshare, Megaupload ...), streaming sites (YouTube, GarageTV ...) als peer-to-peer sites (Mininova e.d.). Dit is een **significante stijging** tegenover 2010 (12.201 links).

In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de door het VAF ondersteunde audiovisuele creaties en het corresponderende aantal illegale links die door HYDRA (een scanning tool) gevonden en verwijderd werden. Dit jaar werd *Loft* – voor het eerst sinds twee jaar - van de eerste plaats gestoten door *les Triplettes de Belleville* en *Rundskop*.

film of serie*	verwijderde links
<i>Les Triplettes de Belleville</i>	9534
<i>Rundskop</i>	4754
<i>Loft</i>	2677
<i>Het Huis Anubis</i>	1166
<i>Suske & Wiske: De Texas Ridders</i>	1087
<i>De Ronde</i>	745
<i>Van Vlees en Bloed</i>	497
<i>Het Goddelijke Monster</i>	434
<i>Linkeroever (Left Bank)</i>	337
<i>SM Rechter</i>	334
<i>Windkracht 10</i>	205
<i>Kabouter Plop - Plop en de Toverstaf</i>	202
<i>Ben X</i>	193

* In de lijst worden zowel VAF ondersteunde series en films als niet ondersteunde Vlaamse series en films opgenomen

<i>De Smaak Van De Keyser</i>	174
<i>Het Eiland</i>	163
<i>Dossier K</i>	135
<i>Mega Mindy - Mega Mindy en Het Zwarte Kristal</i>	126
<i>Mega Mindy - Het Geheim van Mega Mindy</i>	112
<i>In de Gloria</i>	108
<i>Stille Waters</i>	104
<i>Team Spirit</i>	100
<i>The Secret Of Kells</i>	94
<i>Kabouter Plop - Plop en de Pinguin</i>	92
<i>Rang 1</i>	85
<i>Katarakt</i>	82
<i>Vermist</i>	77
<i>De Parelvisser</i>	73
<i>Duts</i>	59
<i>Bo</i>	53
<i>De Zaak Alzheimer</i>	51
<i>De Helaasheid der Dingen</i>	37
<i>De Mol</i>	29
<i>Linkeroever</i>	28
<i>Crazy Love</i>	26
<i>De Hel van Tanger</i>	24
<i>Code 37</i>	24
<i>De Zaak Alzheimer (The Alzheimer Case)</i>	21
<i>Basta</i>	20
<i>Aanrijding in Moscou</i>	19
<i>Kabouter Plop - Plop en Kwispel</i>	18
<i>Copacabana</i>	16
<i>Tirza</i>	13
<i>Kabouter Plop - Plop in de Stad</i>	12

<i>Dagen Zonder Lief</i>	12
<i>Verlengd Weekend</i>	12
<i>Vidange perdue</i>	12
<i>Kabouter Plop - Plop En De Kabouterbaby</i>	12
<i>De Kavijaks</i>	12
<i>De Laatste Zomer</i>	9
<i>De Paniekzaaiers</i>	8
<i>De Indringer</i>	8
<i>Steve & Sky</i>	7
<i>Van de kat geen kwaad</i>	6
<i>Beck De Gesloten Kamer</i>	6
<i>Smoorverliefd</i>	6
<i>Het Huis Anubis - De Wraak Van Arghus</i>	5
<i>Adem</i>	5
<i>Zot Van A</i>	4
<i>Kika & Bob</i>	4
<i>Kabouter Plop - Plop en het Vioolavontuur</i>	3
<i>Ex-drummer</i>	3
<i>Oorlogswinter</i>	2
<i>Koko Flanel</i>	2
<i>My Queen Karo</i>	2
<i>Hector</i>	1
<i>Dirty Mind</i>	1
<i>Suske & Wiske: De Duistere Diamant</i>	1
<i>Istanbul</i>	1
<i>Winnetoons, The Legend Of Silver Lake</i>	1
<i>Erik Of Het Klein Insectenboek</i>	1
<i>Blush</i>	1
<i>Les Barons</i>	1

12.3.7 Video on Demand

12.3.7.1 Top 20 VOD Belgacom in 2011

#	titel
1	<i>Zot van A</i> (¹)
2	<i>Frits en Freddy</i> (¹)
3	<i>Rundskop</i>
4	<i>Dossier K</i> (¹)
5	<i>Smoorverliefd</i>
6	<i>Adem</i>
7	<i>Turquaze</i> (¹)
8	<i>De helaasheid der dingen</i> (¹)
9	<i>Bo</i>
10	<i>Firmin</i> (¹)
11	<i>Sammy's Avonturen: De geheime doorgang</i>
12	<i>Aanrijding in Moscou</i> (¹)
13	<i>Fly Me To The Moon</i>
14	<i>De zaak Alzheimer</i> (¹)
15	<i>SM-rechter</i>
16	<i>Team Spirit</i>
17	<i>Suske en Wiske en de Texas Rakkers</i> (¹)
18	<i>De hel van Tanger</i> (¹)
19	<i>Linkeroever</i>
20	<i>Team Spirit II</i>

(¹) deel van een Humo-actie

Noot: *Zot van A* is sinds midden april 2011 beschikbaar in de Belgacom catalogus. *Rundskop* is pas sinds midden november 2011 beschikbaar bij Belgacom. Dit kan verschillen tegenover andere VOD providers.

12.3.7.2 Top 8 VOD Telenet in 2011

#	titel	producent	regisseur	startdatum	einddatum
1	<i>Rundskop</i>	Eyeworks	Michaël R. Roskam	12/8/2011	31/3/2012
2	<i>Frits en Freddy</i>	Independent Productions nv	Guy Goossens	10/10/2011	9/1/2012
3	<i>Zot van A.</i>	Eyeworks	Jan Verheyen	19/7/2011	18/10/2011
4	<i>Smoorverliefd</i>	Caviar	Hilde Van Mieghem	1/7/2011	31/12/2011
5	<i>Mega Mindy en het Zwarte Kristal</i>	Studio 100	Matthias Temmermans	13/4/2011	31/8/2011
6	<i>Adem</i>	A Private View	Hans Van Nuffel	22/3/2011	21/7/2011
7	<i>Schellebelle 1919</i>	Lumière Prod.	Johan Heldenbergh, Kenneth Taylor	25/10/2011	24/1/2012
8	<i>Pulsar</i>	Corridor	Alex Stockman	19/9/2011	18/12/2011

12.3.7.3 Top 33 VOD Vlaamse korte films in 2011*

#	titel	regisseur	startdatum	einddatum
1	<i>Badpakje 46</i>	Wannes Destoop	1/07/2011	30/06/2012
2	<i>Venus Vs Me</i>	Nathalie Teirlinck	28/01/2011	27/01/2012
3	<i>Carlo</i>	Michaël R. Roskam	28/01/2011	27/01/2012
4	<i>Dialing the Devil</i>	Toon Aerts	28/01/2011	27/01/2012
5	<i>The One Thing To Do</i>	Michaël R. Roskam	28/01/2011	27/01/2012
6	<i>Alice ou la Vie en Noir et Blanc</i>	Sophie Schoukens	25/03/2011	24/03/2012
7	<i>A Direct Hit</i>	Nick Ceulemans	25/03/2011	24/03/2012
8	<i>Fait D'Hiver</i>	Dirk Beliën	25/03/2011	24/03/2012
9	<i>Julie, Dear</i>	Annelore Janssens	25/03/2011	24/03/2012
10	<i>Circus Ernesto</i>	Willem Pirquin	29/04/2011	28/04/2012

* De informatie voor deze top 33 werd geleverd door Fonk vzw

11	<i>Nan</i>	Sahim Omar Kalifa	29/04/2011	28/04/2012
12	<i>Memee</i>	Evenlyn Verschoore	1/05/2011	30/04/2012
13	<i>A Day In A Life</i>	Nicolas Daenens	1/05/2011	30/04/2012
14	<i>Übertijd</i>	Susan Tanghe	1/05/2011	30/04/2012
15	<i>Alle Richtingen</i>	Jef Vingerhoedt	6/05/2011	5/05/2012
16	<i>Dansen met Travolta</i>	Lenny Van Wesemael	6/05/2011	5/05/2012
17	<i>De Onbaatzuchtigen</i>	Koen Dejaegher	1/06/2011	31/05/2012
18	<i>Meander</i>	Joke Liberge	10/06/2011	9/06/2012
19	<i>We Are So Happy</i>	Wannes Destoop	17/06/2011	16/06/2012
20	<i>Stadskind</i>	Jules Comes	24/06/2011	23/06/2012
21	<i>Of Cats and Women</i>	Jonas Govaerts	1/07/2011	30/06/2012
22	<i>De Laatste Zomer</i>	Joost Wynant	9/06/2011	31/05/2012
23	<i>Cologne</i>	Kaat Beels	5/08/2011	4/08/2012
24	<i>Pascal en Patricia. En Joeri</i>	Wannes Destoop	12/08/2011	11/08/2012
25	<i>De Suikerpot</i>	Hilde Van Mieghem	19/08/2011	18/08/2012
26	<i>Links - Rechts</i>	Tom Willems	26/08/2011	25/08/2012
27	<i>Filomena</i>	Julio C. Lopes	16/09/2011	15/09/2012
28	<i>De Volgende</i>	Barbara Raedschelders	30/09/2011	29/09/2012
29	<i>Vijftien</i>	Samuel Fuller	7/10/2011	6/10/2012
30	<i>St. James Infirmary</i>	Leni Huyghe	11/11/2011	10/11/2012
31	<i>Land of the Heroes</i>	Sahim Omar Kalifa	11/11/2011	10/11/2012
32	<i>Marie</i>	Jozefien Scheepers	11/11/2011	10/11/2012
33	<i>Een Griekse Tragedie</i>	Nicole Van Goethem	11/11/2011	10/11/2012

12.3.7.4 Algemene VOD cijfers van Vlaamse Audiovisuele creaties in 2011

bron	titel	totaal over diverse platforms
<i>A Private View</i>	<i>Adem</i>	21.447
<i>A Private View</i>	<i>Aanrijding in Moscou</i> *	9.396
<i>A Private View</i>	<i>Man zoekt Vrouw</i>	424
<i>A Private View</i>	<i>De Bal</i>	380
<i>A Private View</i>	<i>Verlengd Weekend</i>	320
<i>Caviar</i>	<i>Smoorverliefd</i>	40.817
<i>Caviar</i>	<i>Linkeroever</i>	5.453
<i>Caviar</i>	<i>SM-rechter</i>	5.280
<i>Caviar</i>	<i>Bo</i>	3.138
<i>Caviar</i>	<i>De Laatste Zomer</i>	2.791
<i>Caviar</i>	<i>Dennis van Rita</i>	1.944
<i>Caviar</i>	<i>Dirty Mind</i>	1.784
<i>Eyeworks/Savage Film</i>	<i>Rundskop</i>	86.324
<i>Eyeworks</i>	<i>Zot van A</i>	59.525
<i>Eyeworks</i>	<i>Dossier K</i>	16.805
<i>Eyeworks</i>	<i>Windkracht 10</i>	4.136
<i>Eyeworks</i>	<i>De Zaak Alzheimer</i>	3.856
<i>Eyeworks</i>	<i>Los</i>	2.687
<i>Eyeworks</i>	<i>Ben X</i>	1.497
<i>Eyeworks</i>	<i>Soeur Sourire</i>	677
<i>Eyeworks</i>	<i>De Bloedbruiloft</i>	354
<i>Imagine</i>	<i>Pulsar</i>	3.213
<i>Lumière</i>	<i>Schellebelle 1919</i>	5.256
<i>Lumière</i>	<i>Van de kat geen kwaad</i>	1.569
<i>MVVP</i>	<i>Firmin</i>	2.773
<i>nWave</i>	<i>Sammy's Adventures</i>	23.471

* Opgenomen Telenet-cijfers voor *Aanrijding in Moscou* liepen van februari 2010 tot februari 2011

<i>nWave</i>	<i>Fly Me to The Moon</i>	4455
<i>Skyline</i>	<i>Suske & Wiske en de Texas Ridders</i>	4.347
<i>Skyline</i>	<i>De Hel van Tanger</i>	1.197

12.3.8 Sociale Media

12.3.8.1 Inleiding

In de periode voorafgaand aan het jaarverslag 2011 werd van alle recente films uit onze databank nagegaan of zij aanwezig waren op Facebook, YouTube en Vimeo. De links naar de respectievelijke fanpagina's, trailers, interviews, e.a. werden zorgvuldig bewaard en in de periode van 12 april tot 13 april werd nagegaan hoeveel fans en views deze pagina's doorheen de jaren verzameld hebben.

Zonder vergelijkend materiaal uit andere landen blijven dit uiteraard losse, absolute cijfers. Maar het bevestigt wel de trend dat films steeds meer – uit creativiteit of uit noodzaak – een deel van hun promotie online voeren. Een trailer op YouTube zetten is snel gebeurd en kan soms verrassingen opleveren.

12.3.8.2 Facebook

In totaal verzamelden 119 Vlaamse producties een totaal van **478.402 'likes'** op Facebook. Gemiddeld haalt een Vlaamse producties dus iets meer dan 4000 fans op Facebook. Vorig jaar haalde de Vlaamse filmsector een totaal van 277.451 'likes' en een gemiddelde van 3000 per pagina. De sterke stijging in likes lijkt erop te wijzen dat filmmakers en –fans elkaar steeds meer vinden op Facebook.

Merk op dat sommige producties hun fanbase verdelen over diverse fanpagina's, ledenpagina's, e.a. Deze diverse groepen van één film en de diverse groepen van films onderling hebben uiteraard een zekere overlap. Een (groot) deel van de fans komt waarschijnlijk terug bij diverse pagina's.

#	titel	regisseur	totaal # fans
1	<i>Mr Nobody</i>	Jaco Van Dormael	121.027
2	<i>Code 37</i>	Jan Matthys, Joël Vanhoebrouck, Jakob Verbruggen	69.138
3	<i>Loft</i>	Erik Van Looy	37.305
4	<i>The Secret of Kells</i>	Tomm Moore	31.126
5	<i>De helaasheid der dingen</i>	Felix van Groeningen	24.321
6	<i>Ben X</i>	Nic Balthazar	18.225
7	<i>Rundskop</i>	Michaël R. Roskam	12.276
8	<i>Dossier K.</i>	Jan Verheyen	11705
9	<i>Sammy's avonturen</i>	Ben Stassens	10.946
10	<i>Ex drummer</i>	Koen Mortier	10.890

12.3.8.3 Videosites (Youtube, Vimeo)

Ondanks de populariteit van Facebook vonden we dit jaar opnieuw meer films met trailers en teasers op YouTube dan films met Facebookpagina's. In totaal verzamelden 194 Vlaamse audiovisuele creaties niet minder dan **9.759.624 views** op Youtube en Vimeo. Een **stijging van meer dan 50%** tegenover vorig jaar toen de films gezamenlijk

nog 6.117.244 views haalden. Gemiddeld haalt een film dit jaar dus 50.307 views. Als we dit naast traditionele cijfers zoals bioscoopbezoek, dvd-verkoop e.a. leggen, wordt al snel duidelijk dat films wel degelijk ook een online leven leiden. De meest populaire trailers/teasers zijn *The Secret of Kells*, *Ex Drummer*, *Uki*, *Mr Nobody* en *Frits & Freddy*.

Trailers en teasers

#	titel	regisseur	totaal # views
1	<i>Uki</i>	Karim Rhellam & Tom Neuttiens	2.478.996
2	<i>Mr. Nobody</i>	Jaco Van Dormael	601.350
3	<i>Ex Drummer</i>	Koen Mortier	513.019
4	<i>The Path</i>	Auriea Harvey & Muchaël Samyn	408.766
5	<i>Frits en Freddy</i>	Marc Punt, Guy Goossens	343.424
6	<i>Winter in Wartime</i>	Martin Koolhoven	254.343
7	<i>Van de kat geen kwaad</i>	Jean-Loup Felicioli and Alain Gagnol	234.328
8	<i>Dunya & Desie</i>	Dana Nechushtan	231.296
9	<i>Part of the Weekend Never Dies</i>	Saam Farahmand & Soulwax	211.494
10	<i>Les Barons</i>	Nabil Ben Yadir	188.298

12.4 Buitenlandse rechtenverkoop in 2011*

22 mei (fictie – Koen Mortier)

Frankrijk (France métropolitaine, Monaco, Corsica en Franstalig Andorra) (alle rechten – Blaq out); Duitsland, Oostenrijk (video, VOD – Donau Film); Australië en Nieuw-Zeeland (alle rechten – Accent Films); Italië (Movies Inspired); Hongarije (alle rechten – Anjou-Lafayette); Spanje (alle rechten – Aquelarre Pen. Ibérique); Bulgarije (alle rechten – Cinema EU); Roemenië (alle rechten – Clorofilm); Macedonië (alle rechten – Simplicity)

Badpakje 46 (fictie – Wannes Destoop)

Frankrijk (TV – Canal+ France); Australië (TV – SBS TV)

Blue Bird (fictie – Gust Van den Berghe)

Griekenland (alle rechten – Amafilms)

Brendan (animatie – Tomm Moore & Nora Twomey)

Latijns-Amerika (alle rechten – Swen International); Midden-Oosten (alle rechten – Media International); Polen (alle rechten – Gutek); Roemenië (alle rechten – Graffiti Art 2005); Scandinavië (alle rechten – Angel & Co); Spanje (alle rechten – Karma Film S.L.); Spanje (alle rechten – TV3 Television Network); Verenigd Koninkrijk (alle rechten – Optimum Releasing); Verenigde Staten (alle rechten – Gkids)

Buiten de lente (documentaire – Arielle Sleutel & Dorothee Van den Berghe)

Zweden (TV – UR / NPO RWD Sales); Finland (TV – YLE / NPO RWD Sales); Israël (TV – YES DBS / NPO RWD Sales)

De Engel van Doel (documentaire – Tom Fassaert)

Duitsland (theatrical, non-theatrical, public video – Arsenal); Zwitserland (theatrical, non-theatrical, public video – Arsenal); Oostenrijk (theatrical, non-theatrical, public video – Arsenal)

De Smaak van De Keyser (fictie – Frank Van Passel)

Finland (TV – YLE)

Empire of Dust (documentaire – Bram Van Paesschen)

World sales (TV, VOD, bioscoop – Cat n'docs)

En waar de sterre bleef stille staan (fictie – Gust Van den Berghe)

Nederland (theatrical – Eye Film Institute)

Goudougoudou (documentaire – Pieter Van Eecke & Fabrizio Scapin)

World sales (TV – TV5 Monde ; uitzending op TV5 Monde + RTBF)

Hasta la Vista (fictie – Geoffrey Enthoven)

Nederland (bioscoop, dvd – DFW); Canada (bioscoop, TV, dvd, VOD – Kfilms Amerique); Frankrijk (bioscoop, TV, dvd, VOD – Lesfilms13); Estland (bioscoop, TV, dvd – Kinosoprus); Hongarije (bioscoop, TV, dvd, VOD – Mozinet); Noorwegen (bioscoop, TV, dvd, VOD – Actionfilm); Spanje (bioscoop – Karma-Films); Denemarken (bioscoop, dvd, VOD – Sunrise Film); Litouwen (bioscoop, TV, VOD – Kinopasaka); Duitsland (bioscoop,

* Bijlage samengesteld op basis van door makers, producenten en sales agents doorgestuurde informatie over de internationale verkoop in 2011. Deze lijsten bevatten geen territoria die getekend werden vóór 1 jan 2011 of na 31 dec 2011.

TV, dvd, VOD – Vascot-Elite); Zwitserland (bioscoop, TV, dvd, VOD – Ascot-Elite); Roemenië (bioscoop, TV, dvd, VOD – Transilvania Film); Letland (bioscoop – Rijafilms); Oostenrijk (bioscoop, TV, dvd, VOD – Lunafilm); Griekenland, Cyprus (bioscoop, TV, dvd, VOD – Cliparte); Tjechië, Slovakije (bioscoop, TV, dvd, VOD – ACFK); Polen (bioscoop, TV, dvd, VOD – Aurora Films); Brazilië (bioscoop, TV, dvd, VOD – Imovision); Hong Kong (TBC); HBO Europe (TV)

Het Bijzondere Leven Van Rocky De Vlaeminck (fictie – Kevin Meul)
Vlaanderen (TV – CANVAS)

Het Monster van Nix (animatie – Rosto)
Frankrijk, Franstalig België, Zwitserland, Luxemburg, Canada (commerciële rechten, non-exclusieve recht niet-commerciële circuit – Documentaire sur Grand Ecran)

Himself He cooks (fictie – Valerie Berteau & Philippe Witjes)
Turkije (TV – Sinema TV Yay Ve Prod A.S.)

Inside the Metaverse (documentaire – Steven Dhoedt)
Zweden (TV – SVT); Israël (TV – NOGA TV); USA (educational – Films Media Group); Vlaanderen (TV – Lichtpunt)

Little Heaven (documentaire – Lieven Corthouts)
Italië (TV – Rai3); Israël (TV – Channel8)

Monkey Sandwich (fictie – Wim Vandekeybus)
World sales (TV, VOD, bioscoop – Celluloid Dreams)

Nachtraven (fictie – Hans Van Nuffel)
Frankrijk (TV – FranceTV); Italië (TV – RTI)

Noordzee, Texas (fictie – Bavo Defurne)
België (theatrical – KFD); Duitsland, Oostenrijk (alle rechten – Salzgeber & Co); Italië (alle rechten – Atlantide Entertainment); Nederland (alle rechten – Cinemien); Verenigd Koninkrijk (alle rechten – Peccadillo Pictures); Verenigde Staten, Canada (alle rechten – Strand Releasing); Polen (alle rechten – Tongariro Releasing)

Portable Life (fictie – Fleur Boonman)
België, Nederland (bioscoop – BFD)

Rundskop (fictie – Michaël R. Roskam)
World sales (TV, VOD, bioscoop – Celluloid Dreams); Benelux (bioscoop – KFD); België (VOD – Telenet); België, Nederland (bioscoop (NL), dvd (BE/NL) – JustBridge)

Swooni (fictie – Kaat Beels)
Turkije; Taiwan

The Co(te)lette film (filmlab – Mike Figgis)
World sales (digital rights – TenduTV)

War Is Not a Game (documentaire – Lode Desmet)
Israël (DBS), Rusland (24DOC), VS (Documentary Channel), Iran (Press TV)

12.5 VAF-Wildcards

12.5.1 VAF-Wildcards fictie 2005-2010

2010

- Moon Blaisse
 - eindwerk *Misschien Later* (RITS)
 - Wildcardfilm in ontwikkeling
 - coach nog niet gekend
- David Williamson
 - eindwerk *Now/Here* (Sint-Lukas)
 - Wildcardfilm in ontwikkeling
 - coach Nico Leunen

2009

- Gilles Coulier
 - eindwerk *Ijsland* (Sint-Lukas)
 - Wildcardfilm *Radio Montagne* (in productie)
 - coaches Felix Van Groeningen en Dirk Impens
 - productie Menuet
- Gust Van den Berghe
 - eindwerk *En waar de sterre bleef stille staan* (RITS)
 - Wildcardfilm 'Blue Bird' (2011)
 - coach Tomas Leyers
 - productie Minds Meet
 - festivalselecties en prijzen in 2011: Director's Fortnight Cannes IFF, Filmfest München, Karlovy Vary IFF, IFF Jerusalem, IFF Busan, Montréal Festival du Nouveau Cinéma (Eervolle vermelding), Sevilla Festival de Cine Europeo, Talinn Black Nights Film Festival

2008

- Sahim Omar Kalifa
 - eindwerk *Nan* (Sint-Lukas)
 - Wildcardfilm *Land of the Heroes* (2010)
 - coach Dorothee Van den Berghe
 - productie A Team Productions
 - festivalselecties en prijzen in 2010: Internationaal Kortfilmfestival Leuven (Jury Award); in 2011: Filmfestspiele Berlin (Special prize of the Deutsche Kinderhilfswerk for the Best Short Film), Busan International Short Film Festival South-Korea (Best Film, Best cinematography), Worldwide Short Film Festival Toronto, Festroia International Film Festival Sétubal, Hamburg International Short Film Festival, Bagdad Interanational Film Festival, Seoul International Youth Film Festival, Rio De Janeiro International Short Film Festival Curta Cinema, Dubai International Film Festival
- Jeff Otte
 - eindwerk *Sara & Dirk* (RITS)
 - Wildcardfilm *Fucking Suburbia* (2012)
 - coach Nico Leunen

- productie Cobblerson & Kaat Camerlynck

2007

- Pim Algoed
 - eindwerk *Tanguy's Unifying Theory of Life* (Sint-Lukas)
 - Wildcardfilm *How to enrich yourself by driving women in emotional and financial bankruptcy* (2009)
 - coach Jan Verheyen
 - productie A Team Productions
 - festivalselecties in 2010: Nederlands Film Festival Utrecht; in 2011: National Short Film Festival Cinepublic
- Nathalie Teirlinck
 - eindwerk *Juliette* (KASK)
 - Wildcardfilm *Venus vs Me*(2009)
 - coach Patrice Toye
 - productie Nathalie Teirlinck & Xavier Rombaut (Emerald Film Producties vzw)
 - festivalselecties en prijzen in 2010: Berlin International Film Festival (Prijs van de European Film Academy), Sedicicorto International Filmfestival Forli (16ORO Best Short Award), International Film Festival Tous Courts Aix-en-Provence (Special Mention), Sarajevo Film Festival (BiH), ISFF Sao Paulo (BRA), BFI Londen Film Festival (GB), Seville European Film Festival (ESP), Tallinn Black Nights Film Festival (EST), e.a.

2006

- Tom Van Avermaet
 - eindwerk *Droomtijd* (RITS)
 - Wildcardfilm *Dood van een Schaduw* (2012)
 - coach Raoul Servais
 - productie Serendipity Films
- Barend Weyens
 - eindwerk *The piano her shoes and his lover* (KASK)
 - Wildcard ingetrokken

2005

- Joost Wynant
 - eindwerk *De Laatste Zomer* (RITS)
 - Wildcardfilm *De Laatste Zomer* (2007)
 - coach Frank Van Passel
 - productie Caviar
 - festivalselecties in 2008: Zlin International Film Festival for Children and Youth, Festival d'Amiens
- Hans Van Nuffel
 - eindwerk *Het einde van de rit* (RITS)
 - Wildcardfilm *FAL*
 - coach Eric De Kuyper
 - productie Caviar
 - festivalselecties en prijzen in 2007: Internationaal Kortfilmfestival Leuven (Prijs van de Jury); in 2008: Montréal World Film Festival (Prix du Jury)

12.5.2 VAF-Wildcards documentaire 2005-2010

2010

- Olivia Rochette en Gerard-Jan Claes
 - eindwerk *Because we are visual* (KASK)
 - Wildcardfilm nog niet opgestart
 - coach Elias Grootaers
- Annabel Verbeke
 - eindwerk *Les enfants de la mer/mère* (RITS)
 - Wildcardfilm in ontwikkeling
 - coach Fabio Wuytack

2009

- Eva Küpper
 - eindwerk *What's in a name* (KASK)
 - Wildcardproject *State of the Art* (in productie)
 - coach Peter Jäger
 - productie DI-M Production / SoulDocs
- Jason Boëne
 - eindwerk *Het kleine leger van de zilveren berg* (RITS)
 - Wildcardfilm *Los Ultimos Toreros* (in ontwikkeling)
 - coach Frédéric Nicolai

2008

- Bram Claus
 - eindwerk *Dopwerkers* (Narafi)
 - Wildcardfilm *Living in Deadtown* (in productie)
 - coach Renaat Lambeets
 - productie Filmnatie
- Mathias Verleyen
 - eindwerk *Emerging from the shadow of an inferior physique* (RITS)
 - Wildcardfilm *Sous la peau* (2011)
 - coach Rob Rombout
 - productie Toon Mertens
 - festivalselecties in 2011: World Film Festival Montréal
- Bram Conjaerts
 - eindwerk *Henri et les îles* (RITS)
 - Wildcardfilm *L'anneau de la vie* (in productie)
 - coach Luckas Vander Taelen
 - productie A Team Productions

2007

- Tim De Keersmaecker
 - eindwerk *Die Vögelein schweigen im Walde* (RITS)
 - Wildcardfilm *Aperture* (2010)
 - coach Jasmina Fekovic
 - productie Cassette for Timescapes
- Lise Van den Briel

- eindwerk *L'attente* (Sint-Lukas)
- Wildcardfilm *Waiting for Nano* (2011)
- coach Maria Tarantino
- productie Minds Meet
- Sofie Benoot
 - eindwerk *Fronterismo* (Sint-Lukas)
 - Wildcardfilm *Blue Meridian* (2010)
 - coach Herman Asselberghs
 - productie Auguste Orts vzw
 - festivalselecties en prijzen in 2009: FID Marseille (1e prijs FIDlab); in 2011: BAFICI Buenos Aires, Documenta Madrid, Margaret Mead Film Festival – New York City, Doclisboa Lissabon

2006

- Jean-Baptiste Dumont
 - eindwerk *Cyprien, moi et les autres* (Sint-Lukas)
 - Wildcardfilm *Vanessa danse encore* (2009)
 - coach Daniel Lambert
 - productie Potemkino
- Elias Grootaers
 - eindwerk *Lignes, en quête d'une mémoire* (KASK)
 - Wildcardfilm *Not Waving but Drowning* (2009)
 - coach Edwin Carels
 - productie Cassette for Timescapes
 - prijzen in 2010: Internationaal Filmfestival Rotterdam
- Steve Thielemans
 - eindwerk *De substituut* (RITS)
 - Wildcardfilm *L'île déserte* (2011)
 - coach Peter Krüger
 - productie Inti Films
 - prijzen in 2012: FIPA Biarritz (FIPA d'Or); in 2011: Docville Leuven (Beste Belgische Documentaire)

2005

- Gregor Steemans
 - eindwerk *Splendid Residence* (RITS)
 - Wildcardfilm *La Pelouse de la Police* (2005)
 - coach Jan Vromman
 - productie Het Gematigd Zeeklimaat
- Jean Counet
 - eindwerk *Trulichka* (Sint-Lukas)
 - Wildcardfilm *Inhale Exhale* (2010)
 - coach Roger Beeckmans
 - productie Cobra Films

12.5.3 VAF-Wildcard animatie 2010

2010

- Wouter Bongaerts
 - eindwerk *Mouse for Sale* (KHLIM)

- Wildcardfilm *Mia* (in ontwikkeling / productie)
- coach Tom Van Gestel
- productie Vivifilm

12.6 Vlaamse audiovisuele creaties in productie in 2011

Titel	Regisseur	Genre
<i>850 Metres</i>	Joeri Christiaen	animatie (kort)
<i>Boer Jansen</i>	Arjen Wilschut	animatie (kort)
<i>Crupus</i>	Ives Agemans	animatie (kort)
<i>Daddy don't forget your glasses</i>	Bruno Wouters	animatie (kort)
<i>De veer van César</i>	Minske van Wijk	animatie (kort)
<i>De Viool</i>	Frédéric Chanteux	animatie (kort)
<i>Eentje voor onderweg</i>	Lander Ceuppens	animatie (kort)
<i>Emilie</i>	Olivier Pesch	animatie (kort)
<i>He and sea</i>	Kris Genijn	animatie (kort)
<i>Het lege land</i>	Eva Martin, Nicolas Bueno	animatie (kort)
<i>KooKoo</i>	Hilaire Van den Broeck	animatie (kort)
<i>Natasha</i>	Roman Klochkov	animatie (kort)
<i>Norman</i>	Robbe Vervaeke	animatie (kort)
<i>Nuru (Het rijk der lichten)</i>	Michael Palmaers, Frederik Palmaers	animatie (kort)
<i>Oh Willy!</i>	Emma De Swaef, Marc Roels	animatie (kort)
<i>The 7 brothers (Junk Yard)</i>	Hisko Hulsing	animatie (kort)
<i>Ticking Away</i>	Michael Sewnarain	animatie (kort)
<i>Vol-au-vent</i>	Isabel Bouttens	animatie (kort)
<i>Beiaard</i>	Steven De Beul, Ben Tesseur	animatie (middellang)
<i>Het monster van Nix</i>	Rosto	animatie (middellang)
<i>Het magische kristal</i>	Antti Haikala	animatie (lang)

<i>Pinocchio</i>	Enzo d'Alo	animatie (lang)
<i>Sambora</i>	Vincent Lavachery	animatie (lang)
<i>Sammy's Avonturen</i>	Ben Stassen	animatie (lang)
<i>Van de kat geen kwaad</i>	Alain Gagnol, Jean-Loup Felicioli	animatie (lang)
<i>Buiten de lente</i>	Dorothee Van den Berghe, Arielle Sleutel	documentaire (middellang)
<i>Claire, ik en mijn broer</i>	Maris De Smedt	documentaire (middellang)
<i>De kolonie</i>	Filip Lenaerts	documentaire (middellang)
<i>Dikke vrienden</i>	Marc Didden	documentaire (middellang)
<i>Het leven en de kunst van Kathleen Ferrier</i>	Diane Perelsztejn	documentaire (middellang)
<i>Junior</i>	Sien Versteyhe	documentaire (middellang)
<i>Little Heaven</i>	Lieven Corthouts	documentaire (middellang)
<i>Lucien Hervé, fotograaf ondanks alles</i>	Gerrit Messiaen	documentaire (middellang)
<i>No Comment</i>	Pascal Poissonnier	documentaire (middellang)
<i>Schaduwkrijgers</i>	Bart Vermeer	documentaire (middellang)
<i>Silent Stories</i>	Hanne Phlypo, Cathérine Vuylsteke	documentaire (middellang)
<i>Slot/Epilogue</i>	Manno Lanssens	documentaire (middellang)
<i>Stil levend</i>	Nathalie Basteyns	documentaire (middellang)
<i>The Boy is gone</i>	Christophe Bohn	documentaire (middellang)
<i>Vita brevis</i>	Thierry Knauff	documentaire (middellang)
<i>Addicted to every Possibility</i>	Moon Blaisse	documentaire (lang)
<i>Antwerpen-Centraal</i>	Peter Krüger	documentaire (lang)
<i>Chopstick Conversations</i>	Bart Maes	documentaire (lang)
<i>De Brusselse Business</i>	Matthieu Lietaert	documentaire (lang)

<i>Desert Cantos</i>	Sofie Benoot	documentaire (lang)
<i>Empire of Dust</i>	Bram Van Paesschen	documentaire (lang)
<i>F. Deneyer (R.I.P.)</i>	Luc Vrydaghs	documentaire (lang)
<i>Food: de wereld achter ons eten</i>	Walther Grotenhuis	documentaire (lang)
<i>Guerrilla Grannies & Hiphop Girls</i>	Ike Bertels	documentaire (lang)
<i>Het groene goud</i>	Sergio Ghizzardi	documentaire (lang)
<i>Himself he cooks</i>	Philippe Witjes, Valerie Berteau	documentaire (lang)
<i>Ik vergeet u nooit (Dood in Menen)</i>	Kat Steppe	documentaire (lang)
<i>Japandoned</i>	Jeroen Van der Stock	documentaire (lang)
<i>Kinshasa</i>	Marc-Henri Wajnberg	documentaire (lang)
<i>La Terre amoureuse</i>	Manu Bonmariage	documentaire (lang)
<i>Lab-Life</i>	Frank Theys	documentaire (lang)
<i>L'amour des moules</i>	Willemiek Kluijfhout	documentaire (lang)
<i>Mijn tantes uit Gent</i>	Jelle Janssens, Sofie Hanegreefs	documentaire (lang)
<i>My Life as a lone Twin</i>	Anna Van der Wee	documentaire (lang)
<i>N</i>	Peter Krüger	documentaire (lang)
<i>One Fine Day</i>	Klaas Bense	documentaire (lang)
<i>Ouverture</i>	Ibbe Daniels, Koen Vidal	documentaire (lang)
<i>Over Canto (Ostinato)</i>	Ramon Goeling	documentaire (lang)
<i>Panda Farnana, een Congolees die stoort</i>	Françoise Levie	documentaire (lang)
<i>Rain</i>	Olivia Rochette, Gerard-Jan Claes	documentaire (lang)
<i>Remediating Catastrophe, a history of Wim Vandekeybus and Ultima Vez</i>	Lut Vandekeybus	documentaire (lang)
<i>Snake Dance</i>	Manu Riche	documentaire (lang)

<i>Soldaatje spelen</i>	Lode Desmet	documentaire (lang)
<i>The Land of the Enlightened</i>	Pieter-Jan Depue	documentaire (lang)
<i>The Last Hijack</i>	Tommy Pallotta, Femke Wolting	documentaire (lang)
<i>The Last Passage</i>	Iurre Telleria	documentaire (lang)
<i>Unité Speciale Marocaine (Urban legends)</i>	Guillaume Vandenberghe, Vincent Coen	documentaire (lang)
<i>Werk, het leven van Anton Corbijn</i>	Klaartje Quiryns	documentaire (lang)
<i>Zonnige groeten uit de kolonie</i>	Nathalie Borgers	documentaire (lang)
<i>Août 1914</i>	Fedrik De Beul	fictie (kort)
<i>Cadet</i>	Kevin Meul	fictie (kort)
<i>Caravan</i>	Jan Van Dyck	fictie (kort)
<i>Cocktail</i>	Tom Heene	fictie (kort)
<i>De Applausstreaker, een oefening in complete overgave</i>	Ruben Vermeersch	fictie (kort)
<i>De Meermin</i>	Simon Baele	fictie (kort)
<i>Dura Lex</i>	Anke Blondé	fictie (kort)
<i>Nawéwé</i>	Ivan Goldschmidt	fictie (kort)
<i>Robyn O.</i>	Cecilia Verheyden	fictie (kort)
<i>Subaru</i>	Philip J. McGoldrick	fictie (kort)
<i>Wolfsmelk</i>	Hans Vercauter	fictie (kort)
<i>Abby</i>	Eugenie Jansen	fictie (lang)
<i>Akkie (Achtste groepers huilen niet)</i>	Dennis Bots	fictie (lang)
<i>Allez, Eddy!</i>	Gert Embrechts	fictie (lang)
<i>Blue Bird</i>	Gust Van den Berghe	fictie (lang)
<i>Deep in a dream of you</i>	Caroline Strubbe	fictie (lang)

<i>Dolfje Weerwolfje</i>	Joram Lursen	fictie (lang)
<i>Idioot (IPU)</i>	Bogdan Dreyer	fictie (lang)
<i>Kid</i>	Fien Troch	fictie (lang)
<i>Le sac de farine</i>	Saïdi Kadija	fictie (lang)
<i>Lena</i>	Christophe Van Rompaey	fictie (lang)
<i>Little black spiders (Uitgewist)</i>	Patrice Toye	fictie (lang)
<i>Mixed kebab</i>	Guy Lee Thys	fictie (lang)
<i>Monkey Sandwich</i>	Wim Vandekeybus	fictie (lang)
<i>Nos enfants</i>	Joachim Lafosse	fictie (lang)
<i>Offline</i>	Peter Monsaert	fictie (lang)
<i>Patatje oorlog (Een kleine kans)</i>	Nicole Van Kilsdonk	fictie (lang)
<i>Tango libre</i>	Frédéric Fonteyne	fictie (lang)
<i>The Broken Circle Breakdown</i>	Felix van Groeningen	fictie (lang)
<i>Tot altijd</i>	Nic Balthazar	fictie (lang)
<i>Weekend</i>	Ilse Somers	fictie (lang)
<i>ZigZagKid</i>	Vincent Bal	fictie (lang)
<i>After Empire</i>	Herman Asselberghs	filmLab
<i>De Machinesmens</i>	Jen Debauche	filmLab
<i>Diwans</i>	Laurent Van Lancker	filmLab
<i>Gradual Speed</i>	Els van Riel	filmLab
<i>Hinterhof</i>	Ariane Loze	filmLab
<i>Insert two ways of going</i>	Liesbeth Marit	filmLab
<i>Kairos</i>	Alexis Destoop	filmLab

<i>Mira. Mar Y Otros</i>	Barbara Pereyra, Filip Van Dingenen	filmLab
<i>Moving Stories</i>	Nicolas Provost	filmLab
<i>On the way to the peak of ecstasy</i>	Thomas Bogaert	filmLab
<i>One Year</i>	Steffie Van Cauter	filmLab
<i>Parque do Flamengo</i>	Sophie Nys	filmLab
<i>Prélude à l'après-midi d'un Faune</i>	Thierry De Mey	filmLab
<i>Quies</i>	Ezra Eeman, Peter Lenaerts	filmLab
<i>The Frustration of Our Ponies</i>	Liesbeth Marit	filmLab
<i>The pheasant pluckers wife</i>	Els Dietvorst	filmLab
<i>The Wave</i>	Sarah Vanagt, Katrien Vermeire	filmLab
<i>Tokyo Film</i>	Nicolas Provost	filmLab
<i>Vector</i>	Boris Debackere, Brecht Debackere	filmLab
<i>Vertaalcabine (Scattering of the Fragile Cherry Blossoms - Part II)</i>	An Van Dienderen	filmLab
<i>Viva Paradis</i>	Isabelle Tollenaere	filmLab
<i>Where's the Voice? Three Approximations</i>	Manon de Boer	filmLab
<i>Combusting Landscapes</i>	Nicolas Provost	experimentele mediakunst
<i>Creatures - City in a bottle</i>	Tom De Smedt, Nicolas Marinus	experimentele mediakunst
<i>Crystal Cafe</i>	Michaël Van den Abeele	experimentele mediakunst
<i>Spirits United</i>	Nicolas Provost	experimentele mediakunst
<i>Stone / El estruendo</i>	Pablo Días Martinez	experimentele mediakunst
<i>The Room of Tomba di Kha</i>	Richard Venlet	experimentele mediakunst
<i>Untitled</i>	Sam Vanoverschelde	experimentele mediakunst

12.7 Audiovisuele creaties gerealiseerd in filmsteden

Nationaal			
titel	regisseur(s)	producent	locatie(s)
<i>Amika</i> (serie)	Dries Vos	Studio 100	Brugge
<i>Aspe</i> – seizoen 8 (serie)	Matthias Coppens en Kurt Vervaeren	Skyline Film & Entertainment	Brugge, Oostende
<i>Broeders</i> (korte film)	Adil el Arbi en Bilall Fallah	Arabesk	Antwerpen
<i>The Broken Circle Breakdown</i> (speelfilm)	Felix van Groeningen	Menuet	Gent
<i>Clan</i> (serie)	Kaat Beels en Nathalie Basteyns	Caviar	Antwerpen
<i>Code 37</i> (speelfilm)	Jakob Verbruggen	Menuet	Gent
<i>Code 37</i> (serie)	Jakob Verbruggen en Tim Mielants	Menuet	Gent, Oostende
<i>Deep in a Dream of You</i> (speelfilm)	Caroline Strubbe	Minds Meet	Antwerpen
<i>Dura Lex</i> (korte film)	Anke Blondé	Menuet	Gent
<i>FostPlus</i> (commercial)	Brent Harrus	Rabbit	Mechelen
<i>KBC</i> (commercial)	Guy Goossens	Dr. Film	Leuven
<i>Little Black Spiders</i> (speelfilm)	Patrice Toye	Prime Time	Leuven, Lovenjoel
<i>Marvin Gaye Midnight Love Tour</i> (documentaire)	Tim Blancke	Havana en Vagebond	Oostende
<i>Mega Mindy en de snoepbaron</i> (speelfilm)	Vincent Rouffaer	Studio 100	Antwerpen
<i>Met Man en Macht</i> (serie)	Tom Lenaerts en Tom Van Dyck	Woestijnvis	Antwerpen, Mechelen
<i>Offline</i> (speelfilm)	Peter Monsaert	Lunanime	Gent
<i>Las Meninas</i> (korte film)	Eva Cools	Emerald Films	Gent

<i>Rang 1</i> (serie)	Toon Slembrouck	Eyeworks Film & TV Drama	Leuven
<i>Red Sonja</i> (serie)	Gijs Polspoel	Sultan Sushi	Antwerpen
<i>Rotkop</i> (korte film)	Jan en Raf Roosens	Rococo	Antwerpen
<i>Salamander</i> (serie)	Frank Van Mechelen	Skyline Film & Entertainment	Antwerpen, Leuven
<i>The Same Day</i> (speelfilm)	Chika Uche	Cudmovies International	Oostende
<i>The Spiral</i> (serie)	Hans Herbots	Caviar	Antwerpen
<i>Tot Altijd</i> (speelfilm)	Nic Balthazar	Eyeworks Film & TV Drama	Gent
<i>De Twaalf</i> (televisieproductie)	Hans Speetjens	EXQI Sport	Antwerpen
<i>Vermist – seizoen 3</i> (serie)	Jan Verheyen en Joël Vanhoebrouck	Eyeworks Film & TV Drama	Antwerpen, Mechelen, Oostende
<i>Weekend aan zee</i> (speelfilm)	Ilse Somers	Vivi Film	Oostende
<i>De zonen van Van As</i> (serie)	Jan Matthys	RV Productions	Mechelen
<i>Zone Stad - seizoen 7</i> (serie)	Johan Thiels, Frank Tulkens, Maarten Moerkerke en Jeroen Dumoulein	Studio-A	Antwerpen
Internationaal			
<i>Dolfje Weerwolfje</i> (speelfilm)	Joram Lürsen	Bos Bros, Ciné Cri de Coeur	Brugge
<i>The Expatriate</i> (speelfilm)	Philipp Stölzl	Informant Films, Expatriate Films, uFilm e.a.	Antwerpen
<i>Fly Me to the Moon</i> (speelfilm)	Pascal Chaumeil	Quad Productions	Antwerpen
<i>The Girl with Nine Wigs</i> (speelfilm)	Marc Rothemund	Goldkind Film, Degeto Film, Universum Film, Scope Pictures	Antwerpen, Ieper
<i>Hairy Bikers</i> (televisieproductie)	Stuart Bateup	BBC 2	Brugge
<i>Illuminations: The Private Lives of Medieval Kings</i>	Graham Johnston & Peter Sweasey	Oxford Film and Television Production, BBC4	Brugge

(documentaire)			
<i>Johnnie Walker</i> (commercial)	Jeremy Wooding	Atomized Entertainment	Antwerpen
<i>Het Klokhuis</i> (televisieproductie, afl. <i>Karel de Vijfde</i>)	Remco Groen	Het Klokhuis - NTR	Gent
<i>Louis La Brocante</i> (serie, afl. 41: <i>Louis chez les Flamands</i>)	Véronique Langlois	Telecip, BE Films, uFilm	Brugge
<i>Lösegeld</i> (speelfilm)	Stephan Wagner	Carte Blanche Film	Antwerpen
<i>MasterChef</i> (televisieproductie)	Dave Crerar	Shine TV, BBC1	Brugge
<i>Ne m'oubliez pas</i> (speelfilm)	Jérôme Cornuau	Les films du 24, Samsa Film, Artémis Productions	Brugge
<i>Nova Zembla</i> (speelfilm)	Reinout Oerlemans	Eyeworks (NL)	Brugge
<i>Oostende</i> (videoclip bij song van Spinvis)	Hans Kok	Hanskok.tv	Oostende
<i>Parade's End</i> (serie)	Susanna White	Mammoth Screen, BBC Worldwide, HBO Miniseries, Lookout Point, Anchorage Entertainment, VRT en BNP Paribas Fortis Film Fund	Antwerpen, Aalter, Nieuwpoort, Veurne, Vorselaar
<i>PS: Ek Lief Jou</i> (speelfilm)	Ate de Jong	Mulholland Pictures	Antwerpen
<i>Quand je serai petit</i> (speelfilm)	Jean-Paul Rouve	Elia Films	Oostende
<i>Süskind</i>	Rudolf van den Berg	Fu Works	Antwerpen
<i>Tussen kunst en kitsch</i> (televisieproductie)	Han Budding	AVRO	Oostende

*Dit overzicht is niet allesomvattend maar beperkt zich tot de belangrijkste producties binnen het domein van fictie, documentaire, televisie en commercial (informatie samengesteld met medewerking van de diverse filmsteden).

12.7.1 Cijfers aanvragen en draaidagen

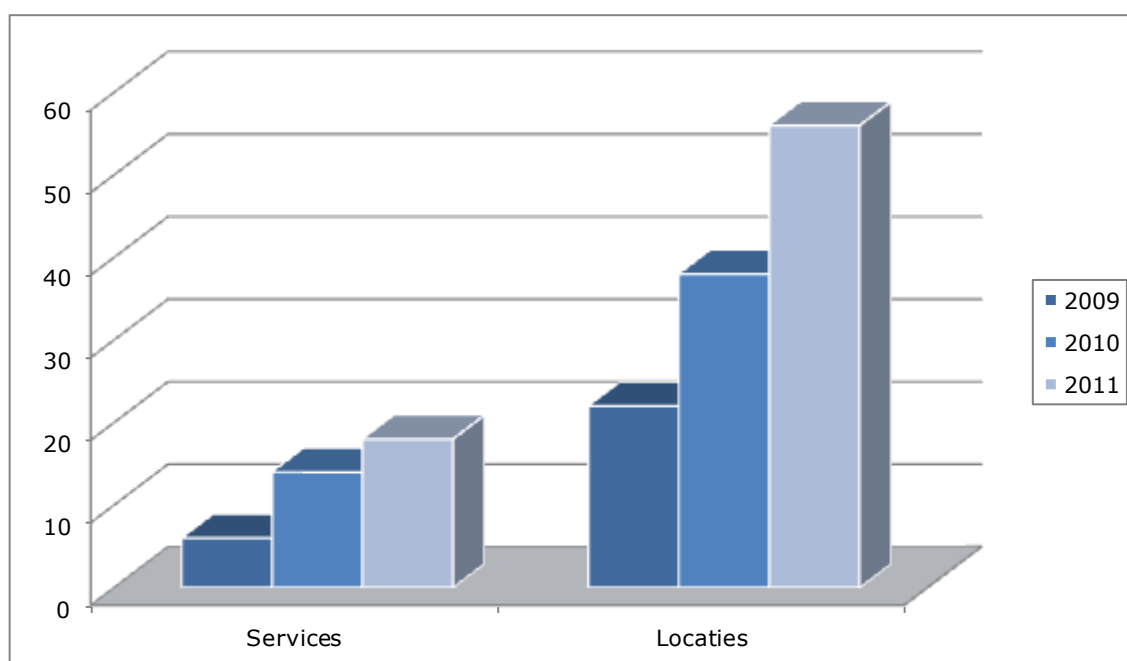
12.7.1.1 Location Flanders

Deze paragraaf bevat de cijfers van de producties waarvoor in 2011 een aanvraag werd ingediend bij het centrale filmloket Location Flanders. Er wordt een opdeling gemaakt tussen locatie- en serviceaanvragen. De eerste groep betreft vragen rond algemene of

specifieke Vlaamse locaties. In de tweede groep werden vragen opgenomen die betrekking hebben op andere aspecten van het productieproces, zoals financiering (Tax Shelter) en het vinden van o.a. lokale crewleden en postproductiefaciliteiten. Onderstaand schema biedt ook mogelijkheid tot vergelijking met de vorige productie jaren sinds de oprichting van Location Flanders in december 2008.

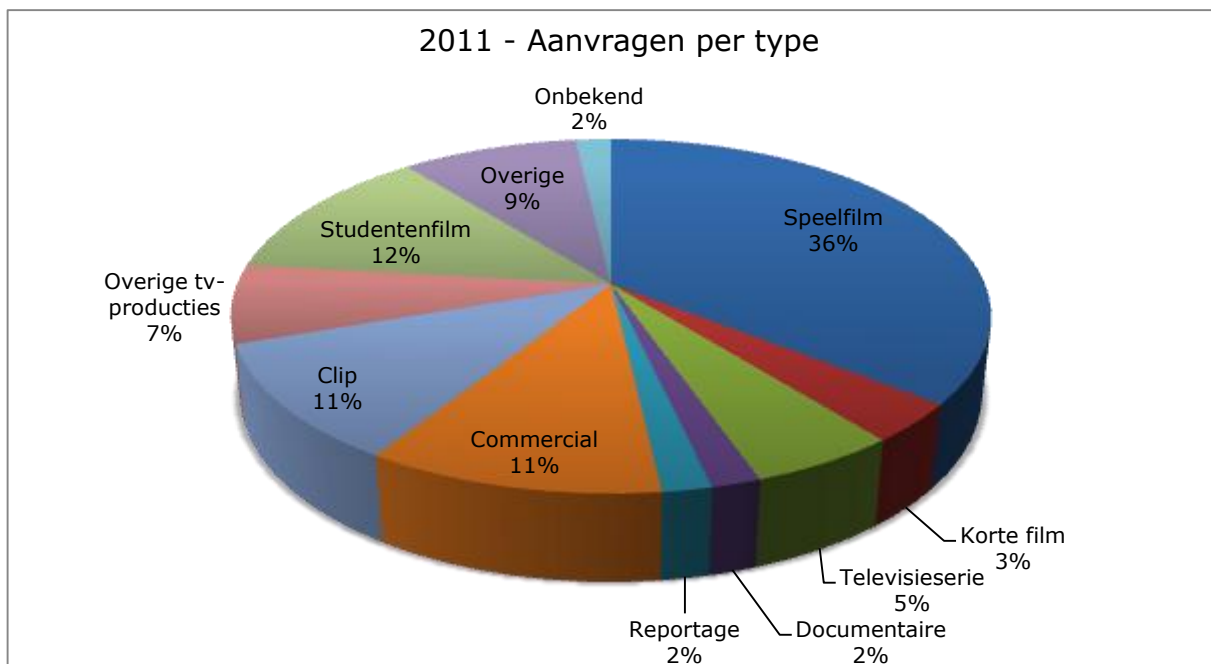
Aanvragen	LOCATIES	SERVICES
2011	56	18
2010	38	14
2009	22	6

Deze cijfers wijzen op een duidelijke stijgende lijn in het aantal aanvragen die het centrale filmloket sinds zijn oprichting bereiken. Het aantal locatieaanvragen steeg in 2011 met 47% t.o.v. 2010. Vergeleken met de cijfers van 2009 is er sprake van een stijging met 155%. Van serviceaanvragen ontving Location Flanders er in 2011 29% meer dan in 2010, wat een verdrievoudiging betekent ten opzichte van het aanvragenaantal van 2009.

Opgedeeld per type producties valt op dat de aanvragen voor Location Flanders vooral speelfilms betreffen en dat zich vooral in die categorie in 2011 een opmerkelijke stijging ten opzichte van het voorgaande jaar aftekende.

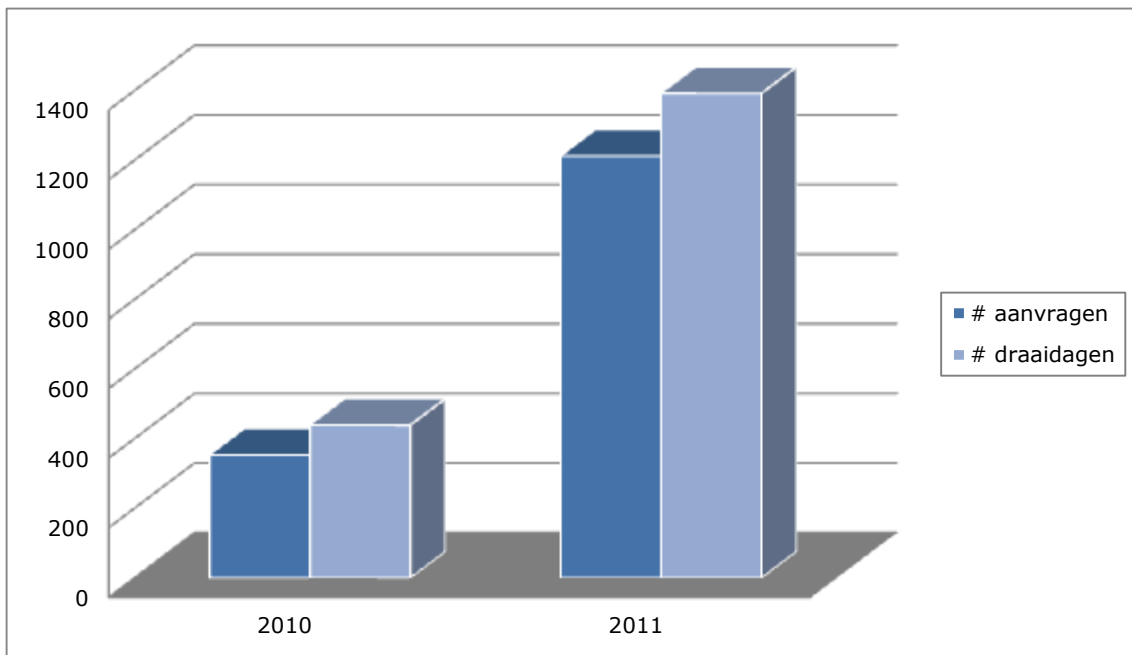
PER TYPE PRODUCTIE	2010	2011
Speelfilm	13	20
Korte film	4	2
Televisieserie	4	3
Documentaire	2	1
Reportage	0	1
Commercial	1	6
Clip	2	6
Overige tv-producties	3	4
Studentenfilm	1	7
Overige	6	5
Onbekend	2	1
TOTAAL	38	56

12.7.1.2 De Vlaamse filmsteden

De bij Location Flanders aangesloten steden (Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven, Mechelen en Oostende) noteren jaar na jaar meer audiovisuele activiteit. 2011 is een voorlopig hoogtepunt, met 439 aanvragen en 1.392 effectieve draaidagen. Ter vergelijking: in 2010 ging het om 353 aanvragen en 1.212 opnamedagen. De aanvragen gingen er in 2011 met 24% op vooruit, het aantal draaidagen met 15%. Het stijgend aantal aanvragen wijst er ook op dat de lokale film offices en Location Flanders winnen aan naambekendheid.

In 2009 telde Location Flanders nog maar vier lidsteden. Antwerpen, Brugge, Gent en Oostende verzamelden toen samen 193 aanvragen en 930 draaidagen. Deze laatste cijfers werden dan ook niet in onderstaande grafiek opgenomen.

12.7.2 Webstatistieken (Google Analytics)

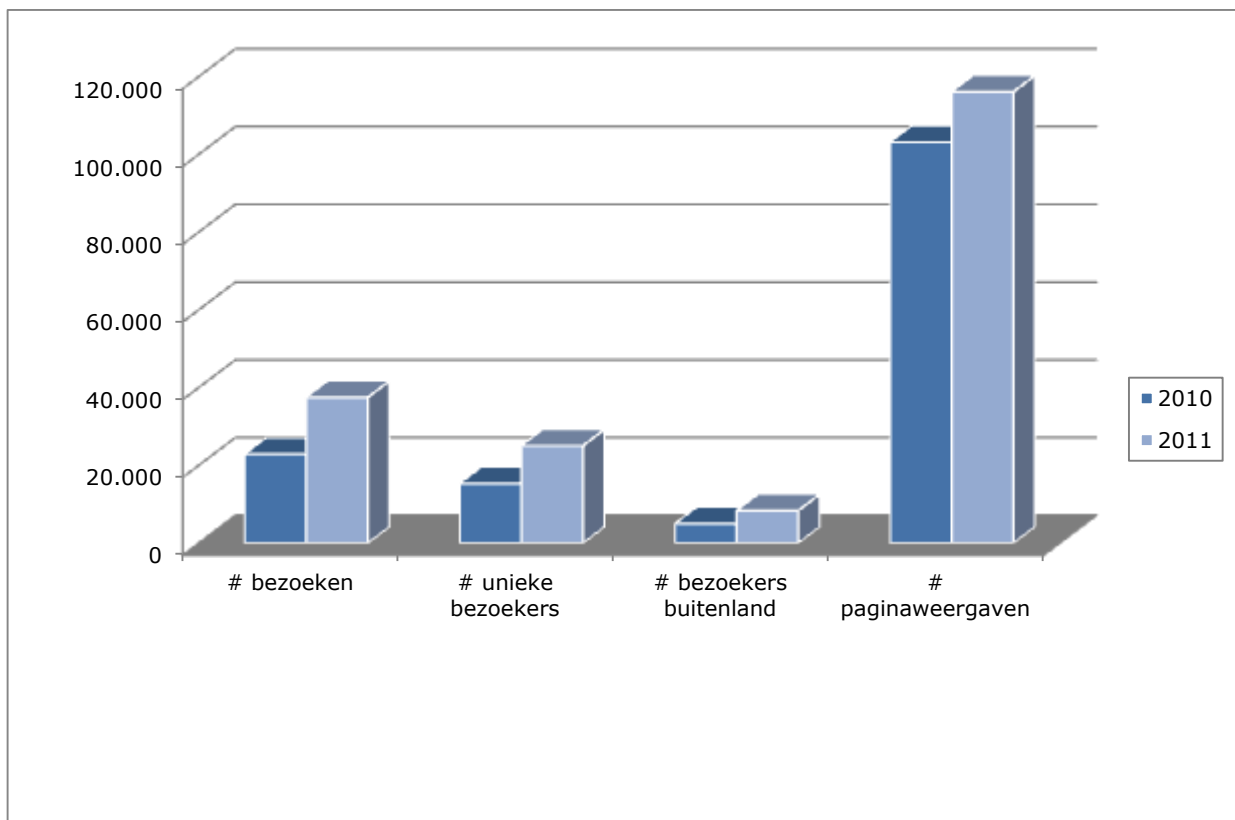
De Location Flanders-website (www.locationflanders.com) bleek voor het centrale filmloket ook in 2011 een essentiële tool voor promotie van de Vlaamse filmregio en de verstrekking van informatie en inspiratie aan filmmakers uit binnen- en buitenland. Locationflanders.com kon in 2011 rekenen op een bezoekerstoename van 64% t.o.v. 2010. Het aantal unieke bezoekers steeg met 63%.

Het direct verkeer naar de website, waarbij bezoekers de rechtstreekse website-URL intypen in de zoekbalk van hun browser, nam toe met 52%. Het merendeel van de bezoekers (55%) vond in 2011 zijn weg naar de Location Flanders-site via de online zoekmachines (hoofdzakelijk Google). De homepage is de meest bezochte pagina (8.217 paginaweergaves), gevolgd door fiches uit de Locations Database (7.772 weergaves) en de Industry Database (5.461 weergaves).

De meerderheid van de bezoeken gebeurt door Belgische gebruikers. Het aandeel buitenlandse bezoeken was in 2011 23,6%. In 2010 was dat 21,8%. De website werd in 2011, zoals in 2010, vooral bezocht door Belgen, Nederlanders, Amerikanen, Britten en Duitsers en verder door Fransen, Spanjaarden, Italianen en Indiërs.

Locationflanders.com	2010	2011	2010 →2011
# bezoeken	22.879	37.475	+ 14.596 / 63,8 %
# unieke bezoekers	15.348	25.038	+ 9.690 / 63,1 %
# bezoeken via direct verkeer	4.031	6.148	+ 2.117 / 52,5%
# buitenlandse bezoeken	4.996	8.337	+ 3.314 / 66,9%
# paginaweergaves	103.138	116.068	+ 12.930 / 12,5%
# unieke paginaweergaves*	71.097	84.094	+ 12.997 / 18.2%

* `unieke paginaweergaves' staat voor het aantal bezoeksessies waarin een bepaalde webpagina één of meerdere keren is weergegeven (m.a.w. herladen of opnieuw geopende pagina's tijdens eenzelfde sessie zijn hierin niet opgenomen, maar wel bij `paginaweergaves').

12.8 Welke premies verleende het VAF in 2011?

Scenariosteun

Steun voor het schrijven van scenario's voor:

- middellange en lange fictiefilms
- middellange en lange documentaires
- middellange en lange animatiefilms
- FilmLab-projecten, afhankelijk van categorie en formaat

Ontwikkelingssteun

Steun voor het ontwikkelen van volgende audiovisuele creaties:

- middellange en lange fictiefilms
- middellange en lange documentaires
- korte, middellange en lange animatiefilms
- FilmLab-projecten, afhankelijk van categorie en formaat

Productiesteun

Steun voor het produceren van audiovisuele creaties (preproductie, postproductie en promotie inbegrepen):

- korte, middellange en lange fictiefilms
- korte, middellange en lange documentaires
- korte, middellange en lange animatiefilms
- FilmLab-projecten

Promotiesteun

Steun in principe bedoeld voor audiovisuele creaties die geen productiesteun van het Vlaams Audiovisueel Fonds hebben genoten, tenzij uitzonderlijke omstandigheden.

Impulspremies

Met 'impulspremie' wordt bedoeld dat een aanvrager het recht heeft om een bepaald bedrag, afkomstig van het VAF, te (her)investeren in een nieuw audiovisueel project, zonder nogmaals beoordeeld te worden door een commissie. Deze premie kan men verdienen op basis van het succes van een vorig project. De criteria zijn op de website te vinden.

Steun aan vorming

Het VAF verleent ook steun aan vorming. Dit is steun voor het opleiden en bijscholen van afgestudeerden en professionelen en omvat:

Opleidingsinitiatieven: Het Vlaams Audiovisueel Fonds verleent financiële steun aan personen of instanties die professionele opleidingen willen organiseren (maar niet onder de bevoegdheid van het Ministerie van Onderwijs vallen). De opleidingen moeten het gewone lespakket aanvullen en hebben als doel professionelen te vormen.

Beurzen: Het Fonds verleent studiebeurzen (voor het volgen van een opleiding) en werkbeurzen (voor het volgen van een stage). Het gaat in de eerste plaats om opleidingen en stages in het buitenland

Opgelet: deze beurzen zijn niet bedoeld voor basisopleidingen. Ze hebben als doel scenaristen, regisseurs en producenten aan te moedigen zich bij te scholen en te professionaliseren.

Deze bijlage vindt u in uitgebreide versie op www.vaf.be

12.9 Definitie van de categorieën in 2011

Met audiovisuele creatie wordt bedoeld: een autonoom, op één scherm publiek vertoonbaar, audiovisueel werk, dat behoort tot de door het Fonds ondersteunde categorieën.

Het VAF verleent steun aan de volgende categorieën van 'singles', m.a.w. op zich staande audiovisuele creaties: animatie, documentaire, fictie en FilmLab.

Deze categorieën worden als volgt gedefinieerd:

Animatie: een 'single' audiovisuele creatie die in haar productieproces hoofdzakelijk gebruik maakt van enkelbeeldtechnieken, gaande van de verfilming van poppen, voorwerpen en/of tekeningen (bv. tekenfilm) tot meer digitale, computergeanimeerde technieken.

Documentaire: een 'single' non-fictie, die een behandeling of interpretatie weergeeft van de realiteit, vanuit de persoonlijke betrokkenheid van de maker, met een intrinsiek lange termijnwaarde.

Uitgezonderd zijn bijgevolg films die louter tot doel hebben informatie te verstrekken of louter beschrijvend zijn, zoals bijvoorbeeld een bedrijfsfilm, een didactische film, een reportage, een zuiver wetenschappelijke documentaire, een bijdrage voor het journaal of voor een actualiteitenprogramma, e.d.

Fictie: een 'single' audiovisuele, voornamelijk live action creatie met hoofdzakelijk denkbeeldige personages en gebeurtenissen.

FilmLab: Dit is geen genre op zich, maar een ondersteuningslijn voor 'single' audiovisuele creaties van filmische aard die zich onderscheiden door hun innovatief en/of atypisch karakter. Deze categorie staat open voor projecten uit alle door het VAF ondersteunde genres, alsook voor projecten uit de experimentele mediakunst, voor zover het gaat over 'filmisch' werk dat bestemd is voor vertoning op single screenplatformen (dus naast bioscoop en tv ook bv. computer, gsm, pda, ...).

Steunaanvragen voor audiovisuele creaties die hieraan niet beantwoorden (bv. multiscreen, installaties, e.d.) kunnen worden ingediend bij het Agentschap Kunsten en Erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap.

Alle lengtes zijn toegelaten, inclusief interactief werk. De aanvrager kiest zelf of hij zijn project indient bij het FilmLab of bij een andere beoordelingscommissie van het VAF (animatie, documentaire of fictie).

12.10 Hoe verliep de selectie van projecten in 2011?

12.10.1 Hoe werkt het selectiesysteem?

De selectieprocedure is gestoeld op het advies van vaste commissieleden, die op basis van hun kennis, ervaring of achtergrond zijn ingedeeld in **zes beoordelingscommissies**:

- animatie
- documentaire
- fictie 1 (alle aanvragen van scenariopremies)
- fictie 2 (alle aanvragen van ontwikkelings- en productiepremies)
- fictie: korte film
- FilmLab

De namen van de commissieleden en de samenstelling van de commissies zijn publiek gekend en staan op de website van het Fonds www.vaf.be. In iedere beoordelingscommissie zetelen **zes leden die elk één stem hebben**. Zij zijn de enige stemgerechtigden. De stemming is geheim.

De beoordelingscommissies bereiden adviezen voor de Raad van Bestuur voor. De commissieleden beoordelen de projecten in het licht van de prioriteiten die door de Fondsleiding (Raad en Dagelijks Bestuur) na overleg met de voogdijminister en de sector, werden bepaald. Deze **prioriteitennota's** zijn publiek consulteerbaar op de website.

Voor iedere aanvraag wordt binnen de beoordelingscommissie een **rapporteur** aangesteld. Deze staat in voor de eventuele inhoudelijke contacten met de aanvrager voorafgaand aan de bijeenkomst van de beoordelingscommissie, zo de aanvrager dit wenst. Op verzoek van de aanvrager licht hij ook mondeling en informeel de beslissing van de Raad van Bestuur (op voorstel van de beoordelingscommissie) toe, nadat het Fonds kort de eindbeslissing (voorlopig nog niet met redenen omkleed) aan de aanvrager heeft meegedeeld. Achteraf maakt het Fonds schriftelijk de beargumenteerde beslissing aan de aanvrager over.

Alle commissieleden krijgen ongeveer gelijkwaardige pakketten te "rapporteren". De aanvrager wordt na indiening van zijn aanvraag ingelicht over de identiteit van de rapporteur. Hij heeft het recht om op gemotiveerde wijze één keer per aanvraag een andere rapporteur te vragen, en dit binnen de vijf kalenderdagen na mededeling door het Fonds van de naam van de aangewezen rapporteur. Indien zijn motivering door het Fonds als gerechtvaardigd wordt aanzien, wordt zijn project aan een andere rapporteur toegewezen. De aanvrager dient zich te beperken tot het contact met de rapporteur en wordt met aandrang gevraagd geen andere commissieleden te benaderen aangaande zijn aanvraag.

Voor de samenstelling van elke beoordelingscommissie werden zes effectieve leden en zes plaatsvervangers aangeduid.

De effectieve leden van de beoordelingscommissies werden aangesteld voor een termijn **van twee jaar**. Effectieve commissieleden kunnen in dezelfde beoordelingscommissie twee mandaatperiodes aanblijven. Om de twee jaar worden de commissies voor de helft gewijzigd. Na één termijn afwezigheid kan een effectief lid naar dezelfde beoordelingscommissie terugkeren. Deze termijnen gelden voor zover compatibel met de beheersovereenkomst.

De werkzaamheden van de commissies worden gesuperviseerd, begeleid en opgevolgd door het **Fondsteam**:

Alle beoordelingscommissies worden voorgezeten door het **Hoofd van de dienst Creatie**, Karla Puttemans, zonder dat zij stemrecht heeft.

De **zakelijk leider** van het Fonds, Hans Everaert, is eveneens aanwezig. Hij heeft fundamentele inspraak in de zakelijke, financiële en productionele evaluatie van de projecten – niet in hun selectie op artistiek/inhoudelijke gronden.

De **directeur-intendant**, Pierre Drouot, kan beslissen bepaalde vergaderingen van de beoordelingscommissies bij te wonen maar stemt niet mee voor de concrete selectie van projecten. Hij kan de discussie met zijn eigen inzichten voeden. In uitzonderlijke gevallen kan hij naast het commissieadvies een persoonlijk, gemotiveerd afwijkend advies aan de Raad van Bestuur overmaken. De Raad van Bestuur heeft altijd de eindbeslissing. Ingeval het afwijkend advies van de intendant wordt gevolgd, zullen de aanvragers zowel het oorspronkelijk advies van de beoordelingscommissie vernemen, als het voorstel van de directeur-intendant aan het Bestuur. Er wordt dus gestreefd naar volledige transparantie.

Het dossierbeheer en commissiesecretariaat zijn in handen van de projectbeheerders, die elk hun domein hebben:

- Animatie: Karen Van Hellemont
- Documentaire: Myriam De Boeck
- FilmLab en korte fictiefilm: Sander Vanhellemont
- Fictie: Dirk Cools

12.10.2 Wanneer kunnen steunaanvragen worden ingediend?

En zijn drie indieningsdeadlines per categorie (voor korte fictiefilm en FilmLab zijn er 2). De beoordelingscommissies komen dus twee à drie keer per jaar samen.

De indieningskalender staat op de website www.vaf.be

12.10.3 Bij welke beoordelingscommissie indienen?

De aanvrager bepaalt zelf bij welke beoordelingscommissie hij zijn aanvraag indient, voor zover het toepassingsveld van deze commissie dit lijkt toe te laten, maar het staat de beoordelingscommissie vrij om zich voor de behandeling van een aanvraag onbevoegd te verklaren.

Voor projecten die substantiële elementen uit andere categorieën in zich dragen (b.v. gecombineerde of crossoverprojecten), kan de aanvrager het Fonds verzoeken of kan het Fonds zelf het initiatief nemen om ook een deeladvies in te winnen bij leden van de andere betrokken beoordelingscommissie. Dit deeladvies is ondergeschikt aan het advies van de beoordelingscommissie bij dewelke het project werd ingediend.

Indien deze projecten door de gekozen beoordelingscommissie werden afgewezen of indien deze commissie zich onbevoegd heeft verklaard, kunnen zij bij één andere beoordelingscommissie worden ingediend, voor zover het toepassingsveld van deze andere commissie dit lijkt toe te laten. Deze verandering van beoordelingscommissie kan dus enkel na een beslissing tot onbevoegdheid door de oorspronkelijke beoordelingscommissie of na een **eerste** afwijzing door deze commissie en niet na een tweede afwijzing door deze commissie. Eens ingediend bij de tweede beoordelingscommissie gelden voor de betrokken aanvraag de normale regels omtrent herindieningen.

12.10.4 Hoe werkt de bezwaarprocedure?

Er bestaat een afzonderlijke **bezwaarcommissie**, met zes stemgerechtigde leden, waaronder de directeur-intendant en vijf leden uit de beoordelingscommissies. Bij deze bezwaarcommissie worden schriftelijke bezwaren ingediend en kan men bijkomend ook een **mondelijke hearing** aanvragen. In deze commissie wordt niet met een rapporteursstelsel gewerkt.

Er kan pas bezwaar worden ingediend als een aanvraag voor een specifiek project twee keer na elkaar door het VAF werd afgewezen. Bovendien komt de bezwaarcommissie slechts tweemaal per jaar samen.

De bezwaarcommissie heeft, zoals de beoordelingscommissies, een **adviserende rol** t.a.v. de Raad van Bestuur die de definitieve beslissing neemt. Het betreft dus een **enkelvoudige bezwaarprocedure**.

Het bezwaarsysteem staat integraal uitgelegd op de website van het VAF.

12.11 Samenstelling beoordelingscommissies in 2011

12.11.1 Creatie

Animatie

Effectieve leden

Kris Van Alphen
Geertrui Robbrecht
Dirk Lambrecht
Toon Loenders
Klaartje Schrijvers
Sjoerd Raemakers
Voorzitter Karla Puttemans (zonder stemrecht)

Plaatsvervangers

Jan Van Riesselberahe
Johan Verzvck
Robin Noorda
Klaas Verplancke
Ton Crone
Hilaire Van den Broeck

Documentaire

Effectieve leden

Paul Pauwels
Peter Jäger
Wim Van Rompaey
Nico Leunen
Lut Vandekeybus
Mark Boonen
Voorzitter Karla Puttemans (zonder stemrecht)

Plaatsvervangers

Réaïne Clauwaert
Peter Krüger
Grace Winter
Rik Stallaerts
Daniël De Valck
Cis Bierinckx

Fictie 1 (scenario-aanvragen)

Effectieve leden

Erwin Houtenbrink
Roel Van Bambost
Vincent Bal
Philippe Ravoet
Willem Captevn
NN
Voorzitter Karla Puttemans (zonder stemrecht)

Plaatsvervangers

Rachida Lamrabet
Miel Van Hooenbemt
Ed Vanderweyden
Mark De Geest
Sief Scholte
Ido Abram

Fictie 2 (ontwikkelings- en productie-aanvragen)

Effectieve leden

Karin Bevens
Erik Martens
Dirk De Lille
Petra Goedinas
Jos Van den Bergh
Els Voorspoels
Voorzitter Karla Puttemans (zonder stemrecht)

Plaatsvervangers

Jeanine Haeg
Raf Butstraen
Danny Elsen
Christophe Dirickx
Tinne Bral
Frans Lefever

Korte fictiefilm

Effectieve leden

Hilde De Laere
Alexander Vandeputte
Reinhilde Weyns
Ilse Somers
Kadir Balci
Bert Scholiers
Voorzitter Karla Puttemans (zonder stemrecht)

Plaatsvervangers

Jean-Claude Van Rijckegehem
Nicolas Provost
Renaat Lambrechts
Wim De Witte
Stefan Rvcken
Frank Moens

FilmLab

Pool (Er worden telkens zes personen aangeduid)

Cis Bierinckx	Kris Merqan
Guy Bovyn	Emmy Oost
Edwin Carels	Jan Schuiiren
Regine Clauwaert	Pieter Van Boqaert
Eva De Grootte	Jos Van den Berah
Gerda Dendooven	An Van Dienderen
Jan Denolf	Robrecht Vanderbeeken
Debbie Esmans	Dirk Van Exterqhem
Jasmina Fekovic	Philippe Van Meerbeeck
Luc Jansegers	John Vandekerckhove

Voorzitter Karla Puttemans (zonder stemrecht)

Bezwaarcommissie

Pool met één persoon uit iedere commissie VAF/Filmfonds en VAF/Mediafonds

Erwin Houtenbrink	Mark Boonen
Erik Martens	Eva Deqroote
Hilde Delaere	Jan De Clerca
Geertrui Robbrecht	Arnaud Demuvnck
Pierre Drouot/Hans Everaert	Kathleen De Béthune

12.11.2 Vorming en onderzoek

Beoordelingscommissie Opleidingsinitiatieven

Leden

Bert Lesaffer
John Vandekerckhove
Mathias Claeys
Herman Asselberghs
Voorzitter Siebe Dumon (zonder stemrecht)

12.12 EFAD common position on new CC

EUROPEAN FILM AGENCIES DIRECTORS CONTRIBUTION TO THE CONSULTATION OF THE EUROPEAN COMMISSION ON THE ISSUES PAPER "ASSESSING STATE AID FOR FILMS AND OTHER AUDIOVISUAL WORKS" September 2011

Key points

1. A new Cinema Communication on state aid for audiovisual and interactive works should be based on the cultural derogation as provided by art. 107. 3 (d) TFEU. Aid must benefit all audiovisual and interactive works and projects intended by policy makers in the member states to have a cultural impact.
2. A new Communication should be compatible with the principles of necessity, proportionality and effectiveness but, respecting the principle of subsidiarity, it should be for individual Member States to decide the basis and objectives for this support.
3. A new Communication must cover all aspects of up stream and down stream activities in the value chain for the creation, production, distribution and promotion of audiovisual and interactive works.
4. A new Communication must cover all kinds of fiscal instruments (such as selective and automatic aid, regional aid and tax incentives) aimed at strengthening cultural impact whether directed to the creation and dissemination of audiovisual and interactive works or directed at improving the talent base, the technological infrastructure, or the development and implementation of new business models (such as aid for digitisation of cinemas, new business models for creation and distribution).
5. The European Film Agency Directors (EFADs) acknowledges the Commission's concern to avoid "subsidy races", but we are not aware of any evidence, that Aid mechanisms which help attract inward investment in the European audiovisual sector have a negative effect on the functioning of the European internal market. We expect the Commission will want to test its concerns further undertaking systematic collection and analysis of available data. EFADs would want to offer every assistance to the Commission with this work.
6. Territorialisation requirements should be maintained as they stand now. Given that the European audiovisual sector is fragmented, characterised by plural language areas, an industry based on SMEs and weak ties to the capital markets, exacerbated by the economic downturn this is not the time to disrupt member states willingness to support their own creative industries.
7. The current aid intensity limit of 50% should be maintained, but only for production costs. A new Communication should allow for higher aid intensity for low budget and difficult films based on the member states cultural impact assessments.
8. The EFADs want to stress the importance of the Commission putting in place a new Cinema Communication that guarantees long-term legal certainty, simplicity and transparency to Europe's film funding agencies and film professionals.

Introductory remarks

The European Film Agencies Directors (EFADs) welcome the initiative of the European Commission to launch a consultation related to the rules to be implemented for State aids in the film and audiovisual sector post 2012.

For several years now, in the absence of adequate rules, the European Commission has found it necessary to implement "by analogy" the rules contained in the 2001 "Communication of the Commission on certain legal aspects relating to cinematographic and other audiovisual works" (also called the "Cinema Communication") to activities for which they were not intended. This has resulted in a lack of transparency and, a growing juridical uncertainty for Member states and funding agencies, who have been unable to anticipate how criteria originally applicable to production aids would be transposed to other activities.

Therefore, the EFADs welcome the European Commission's approach not simply to extend the longevity of the existing rules but to start a deep reflection on current aid systems and criteria for future aid systems to ensure a simple and efficient evaluation framework compatible with other European rules.

To that end, the decision of the European Commission to involve the Member states and European professionals from the onset in the process is a very positive. It should allow the Commission to gather precise data on the sector, information indispensable to the preparation of the new Communication.

EFADs would like to take the opportunity to underline that when drawing up a new Cinema Communication the following should be taken into account:

- The relevant articles of the treaties as article 3 (3) TEU, article 107 (3) (d) and article 167 TFEU, that anchor the commitment of the European Union to protect and promote culture and cultural diversity.
- The UNESCO Convention of Cultural Diversity, signed by the European Union in 2006 has become an acknowledged pillar in European cultural policies. The Convention recognises the double nature (cultural and economic) of audiovisual goods and services, the Convention encompasses cultural industries and reaffirms the sovereign rights of member states to implement policies and measures that they deem appropriate for the protection and promotion of the diversity of cultural expressions on their territory.
- The structural and economical characteristics of the film industry are unique and must be taken into consideration when applying the rules of the internal market. Films and audiovisual works are "global" goods and therefore the audiovisual sector has to face the challenges of globalisation. The EU policies and the EU legal framework should allow for and encourage a dynamic interplay between EU and national policies in order to maintain and develop cultural distinctiveness and diversity in Europe. The dominance of US film on the European market is the real competition problem.
- The film and audiovisual sector has the potential to contribute to the goals of European policies laid down in the EU 2020 strategy for smart, sustainable and inclusive growth. EU 2020 emphasizes the need for new strategies for innovation as well as strategies for social, educational and cultural cohesiveness and development. Audiovisual policies at EU level as well as member state level have for a long time been characterised by objectives for innovation, economy, culture and education.

- According to the Commission Green Paper on the Online Distribution of Audiovisual Works (COM (2011) 427 final) "The cultural industries in Europe, including the audiovisual sector, make a significant contribution to the EU economy, creating about 3% EU GDP corresponding to an annual market value of 500 billion EUR and employing about six million employees."

According to the same paper "the European cinematographic industry is confronted with some unique structural characteristics including the language and cultural specificities and preferences of national markets and the limited availability of finance. The European audiovisual sector is deeply fragmented, consisting of a large number of small and medium sized enterprises (SMEs). Europe has not been in a position to develop a studio system of the scale developed by the Hollywood majors. It suffers from under-investment in comparison with other countries and the average film budget is a fraction of that of the major studios. European films often enjoy success in their home territory but... they tend to have limited distribution and appeal outside the territory of their production. Given the structural challenges for European cinema, the development of this sector has not been left solely to market forces. Pluralism, cultural and linguistic diversity and protection of minors are some of the objectives of general interest safeguarded by EU legislation."

To respond to the discussion paper, we shall take one by one the issues raised by the European Commission:

12.12.1 Why do we fund the European film?

The support measures provided by the EFADs have a very clear cultural objective: to allow the creation and the dissemination of European audiovisual works and as such to contribute to cultural diversity in the EU. By enabling artists to receive support for writing, developing, producing, distributing works, these support systems constitute the backbone for the European audiovisual sector.

As a consequence of the sector's specific characteristics, audiovisual creation depends on a robust infrastructure (skills, finance and production and post-production plant). Given this, the economic development of the audiovisual and film sector is a necessary precondition to artistic creation and cultural diversity.

This complementarity of economic conditions and cultural objectives, which is characteristic of the cultural / economic duality of audiovisual and film goods and services, occurs throughout Europe. The totality of the support systems set up at the national or regional level, whether classical assistance systems, tax stimuli, devices to stimulate access to finance and regional systems, allows the creation of works promoting the cultural diversity of Europe and underpinning the industrial tissue indispensable to creation.

The Commission raises the question of the possible existence of conflicting financing sources. EFADs are not of the opinion that such a risk exists. The quantum of European co-productions suggests that professionals can balance with the multiple requirements of national and regional funds to finance their works, which they would not be able to finance from a single territory. In a period of economic crisis, the trend of some states to reduce budgets to culture, including those dedicated to the audiovisual and film sector, highlights the need to protect even more strongly aid systems we have in place. European films are indispensable to national identities and to the building of a European identity and should therefore be provided every opportunity possible for success.

The EFADs, therefore, cannot agree with the Commission when it says in its analysis paper that the fragmentation of the European cinematographic sector is exacerbated by public aid. On the contrary, EFADs would like to underline that this fragmentation is the

basis of our cultural diversity. The reductive approach to consider the fragmentation exclusively as an “obstacle” to the internal market would clearly endanger Europe’s cultural diversity.

The results of support measures granted by the EFADs are manifest. Whereas the market portion of European films is still smaller than the US productions market share, its diffusion worldwide is significant. This would not be possible without public funding.

What should be the objective of State aid for films and audiovisual works?

State aids for films and audiovisual works have a cultural goal since they are aimed at allowing European creators to develop projects conveying a national identity and as a consequence for European audiences an alternative to films from across the Atlantic. In this respect, it should be noted that preserving and developing various national identities is not in conflict with pursuing a European cultural objective. Indeed, the coexistence of those national identities is constitutive of the European identity favoured by the European Union through all its policies; to quote José Vidal Beneyto, when he was a director for education, culture and sports at the Council of Europe: “European culture, more than any other, is conceivable only in the plural (...). We may thus describe European culture as a set of differences and as a pre-eminent area of diversity”.

The EFADs consider it necessary to question the criterion set forth in the 2001 Communication that stipulates that any aid must be aimed at a cultural product. This notion of cultural product possibly made sense in 2001 against a background which only needed to take into consideration classical aid devices for production; but it becomes questionable in today’s context of diversification of aid systems. For that reason, we suggest it should be replaced.

An approach could be that support measures covered by the new Cinema Communication under the cultural derogation should have an overall cultural objective or a cultural impact assessment by political decision-makers in the member states. This would allow an extension of the scope of the Communication to such activities such as, promotion and distribution for which it is difficult to isolate a “product”. The concept of cultural could cover all the different types of support systems including tax incentives and regional funding which also aim at achieving a cultural outcome.

The concept of cultural impact implies that cultural tests as they today exist (i.e to confirm the nature of “cultural product” of a film) would no longer be necessary. However, as explained below (point 3.3), a nationality test may still be useful in order to define what a non European film might be.

How should one measure that this objective is fulfilled?

The cultural impact or contribution of a film or audiovisual work is not easy to measure – the short term and long term effects of cultural policies are not easy to quantify. Nevertheless a framework and methodology could be devised and agreed by experts and the EFADs would be interested to contributing to this work.

12.12.2 How should the subsidy race to attract major film production be controlled?

The European film sector can not ignore global developments and challenges without running the risk of becoming increasingly marginalised and less competitive. The development of support mechanisms to attract international investment has to be seen against this background. Attracting film production from abroad means, alongside the positive economic effects for the audiovisual sector, importing technical, artistic know-how and promoting the exchange of knowledge and skills. This exchange results in an

increase of the range, quantity and level of production skills and technical expertise with positive effects on the quality of European film and on the promotion of culture. Moreover, these schemes have to a large extent benefited national productions and European co-productions

Given the disparity between the resources available in Europe and in the USA for production, promotion and distribution of film or audiovisual works, any aid system, that could assist the promotion of cultural diversity and reinforce the European film and audiovisual sector should be encouraged rather than thwarted.

What would be the most effective way for the Commission to control this subsidy race?

As mentioned above, the EFADs consider that every support system set up in Europe can have a positive effect on cultural diversity and on the reinforcement of the European audiovisual sector. However, the European Film Agency Directors (EFADs) acknowledge the Commission's concern to avoid "subsidy races", but we are not aware of any evidence, that aid mechanisms which help attract inward investment in the European audiovisual sector has a negative effect on functioning of the European internal market. We expect the Commission will want to test its concerns further undertaking systematic collection and analysis of available data and/or discussing with EFADs and others professionals any evidence that might be available. EFADs would want to offer every assistance to the Commission with this work.

Furthermore, in EFADs' view, there are already generally accepted tools which help define European works, such as the MEDIA Programme's "schedule of European elements" or the criteria set up in the Council of Europe's Convention on cinematographic co-production as well as the member states bilateral treaties with third countries all of which constitutes and encourage cooperation within the EU and with third parties for cultural reasons. These tools take into account the technical and artistic participation and are routinely used in all Member States. They could therefore contribute to any cultural impact framework that would allow the Member States and the Commission to define whether or not a film can be considered as non-European and therefore be subject to limitations in one way or another.

12.12.3 What activities other than production should be included in the scope of the Communication and which State aid criteria are appropriate for such activities?

The EFADs consider that it is now necessary to expand the scope of the Communication beyond production to the other activities across the film value chain from development to production and consumption, and to provide criteria adapted to those activities.

The EFADs welcome the Commission's thoughts to include in its next Cinema Communication criteria for the various stages of film and audiovisual creation and consumption. With this in mind, we think the new Communication should cover the following activities:

- pre-production support to scriptwriting and development
- production
- post-production
- promotion (including film festivals)
- distribution
- International sales
- exhibition (cinemas, dvd, VoD platforms)
- aids to digitisation (cinemas)
- educational programmes

All these stages contribute to the realisation of a cultural project and to its accessibility for the public. Adopting criteria for them would greatly increase the juridical security of support systems.

What factors should be taken into account by State aid assessment criteria for activities other than production?

The EFADs consider that the main element to be taken into account is linked to culture: does the aid granted contribute to strengthening cultural diversity and/or reinforcing a vital and sustainable film sector in Europe?

The level of aid intensity might also vary across the stages noted above (keeping a specific intensity for pre-production, production, distribution ...).

How should the switch of cinemas to digital projection be covered by future rules on aid to cinema?

The switch to digital projection is an imperative and Member States are working to find solutions by mobilising financial means to help European cinemas move into the digital age. At stake is the future of European cinemas and also of European films: without switching to digitisation, our cinemas will no longer have access to films, without digitisation, our films will no longer have access to screens which have already been digitised with the help of large-scale American studios.

It is imperative that the Member States support survival of a network of cinemas by assisting them. Therefore Member States should be given the freedom and flexibility to support any type of movie theatre when they judge that it is necessary and particularly small independent cinemas.

12.12.4 What should be the scope of products to be supported?

Should the scope of the Communication extend beyond films and TV productions to other types of audiovisual projects? If so, what definition of "audiovisual project" should be used?

As the European Commission observes, the current Cinema Communication applies only "audiovisual works", television and cinematographic works.

Given the recent technological developments and the possibility that the new Communication could be for an unlimited period (with no periodic revision), the EFADs consider it beneficial in the future to include aids to other types of audiovisual production such as:

- aid to works conceived for the Web (web fictions, web docs)
- aid to works created from or for mobile phones
- aid to experimental works to develop new types of audiovisual creation (for instance supporting works conceived for a crossmedia exploitation).
- aid to interactive works, including video games

With the exclusion of works aimed at eg. advertising and pornography.

A priori, it could be easier to have criteria that would be applicable to all audiovisual production (cinema, television and other types of audiovisual productions) and not only to films; criteria based on the objective of the given assistance, its intensity and the territorialisation of expenses.

12.12.5 What should the maximum aid intensities be?

Should the current maximum overall aid intensity remain at 50% of the production budget, with higher aid intensities for difficult and low budget films?

The EFADs think it is vital to keep the existing rule of 50% of aid intensity, with a possibility of derogation for difficult or low budget audiovisual projects based on national definitions and justified by the assessment of the potential cultural impact.

If activities other than production are to be covered by the Communication as well, would it be appropriate to set the maximum overall aid intensity as 50% of the total project budget (covering script-writing, development, pre-production, principal photography, post-production, distribution, promotion and marketing costs)?

The EFADs consider that the threshold of 50% should not be made uniformly applicable to all activities and should only remain the basis regarding the support granted for production.

Indeed, all the activities upstream production such as writing and development are highly risky stages that should therefore benefit from a higher level of intensity.

Downstream activities such as distribution or promotion and theatrical release should also benefit from a higher intensity level because these activities are mainly located in a specific geographic location and therefore do not have a significant impact on competition and trade between Member states*.

Would it be appropriate to encourage cross-border cooperation by allowing a higher overall aid intensity 'of perhaps 60% for film projects which involve activities in more than one member state, including co-production?

Allowing a higher intensity for films which involve activities in more than one member state, including co-productions, could be a relevant stimulus to facilitate their artistic and financial set-up and thereafter their circulation on the territories involved with the co-production.

If other types of audiovisual projects are to be covered by the Communication, what should the appropriate maximum overall aid intensity be?

Other types of audiovisual projects, whether works conceived for the Web or works for mobile phones, are often only developed at the experimental stage. There does not exist, today, any business model guaranteeing their development and dissemination. Therefore, it falls to public authorities wishing to diversify the offer of audiovisual works, to support research into and the development of such audiovisual works by granting them subsidies without a limitation at 50%.

12.12.6 To what extent are territorial conditions justified?

The current Cinema Communication allows a member state to require that up to 80% of the production budget of a subsidised film production should be spent on the territory of the member state offering the aid. This requirement so leaves the producers the opportunity to spend 20% of this budget on the territory of one or several other Member States.

* This reasoning can also be found in the decision N257/2007 about subsidies for theatre productions in the Basque country

In 2007, the Commission commissioned a study on the economic and cultural impact, notably on co-production of territorialisation clauses of State Aid ie. a study into the consequences of territorial conditions on the respect of the free circulation of persons, goods and services. That study did not yield a clear conclusion in one direction or another but did articulate why territorial conditions are indispensable to ensure the sustainability of public support.

The objective of these conditions is not to impede the liberty of the producer to spend subsidies where she/he wishes. The aim of those clauses is to ensure that the State that provides the financial assistance will see part of the given financial support will be invested in activities developed at the local or national level and this with the goal in mind of professionalising the sector and to maximise audiovisual enterprises that benefit from these measures.

From a juridical point of view, some may argue that these clauses constitute impediments to the fundamental liberties warranted by European treaties. However, these clauses should be considered in association with other articles from these treaties, especially those related to the obligation for the European Union to take into consideration cultural objectives and diversity within the framework of the implementation of its policy and the assessment of those implemented by Member States.

With this in mind, the jurisprudence of the Court of Justice* of the European Union provides ideas of how such clauses could be reconciled with fundamental liberties inasmuch these clauses are justified through the concretisation of an objective of general interest, as cultural objectives for instance. An equilibrium should be found between the respect of fundamental liberties and that of the cultural objectives.

It is normal that a production company works with service providers from its own territory because they complement the artistic and logistical needs of the creation team. So, contrary to the argument developed by the European Commission, the switch to digitisation should have no influence; the production and postproduction of a film should remain the competence of local experts chosen for artistic reasons and producers for logistical reasons.

The use of local teams remains indispensable to structure their activities; this, as a consequence, enables them to contribute to infrastructures and to the development of creative industries of appropriate size and of appropriate skills in each member state of the European Union and thereby to constitute the cultural distinctiveness and diversity of the union.

Furthermore, should territorial conditions be suppressed or reduced, European professionals would be tempted to have recourse not to service providers from other European countries but to service providers from countries outside the European Union (essentially Asiatic ones) that would work for lower prices. Our professionals would not have gained anything, on the contrary.

Moreover, as the European Commission reminded us, reducing the opportunity to explicitly impose territorial conditions will lead to the development of 'implicit territorialisation' conditions. These will mitigate the concerns of the Commission and will

* UTECA judgment 5 March c-222/07, points 26 & 27 ; judgment of 28.10.1999 - Case C-6/98, ARD, n° 50 ; Judgement of 05.10.1994 - case 23/93, TV 10, n° 18, 19, judgment of 16.12.1992 - case C-211/91, Commission/Belgium, n° 9 ; Judgment of 25.07.1991 - case 288/89, Mediawet I, n° 22 à 25 ; judgment of 25.07.1991 - case C-288/89, Mediawet I, n° 27 ; judgment of 18.01.1979 - joint cases 110/78 et 111/78, Van Wesemael, n° 28

render more difficult the work of producers since the rules imposed on them would then not be explicitly worded and would therefore be the possible object of a case-per-case treatment.

As stressed by the European Commission, the impact of local expenses on political decisions at the national level in cultural matters should not be neglected. Indeed, the argument that audiovisual creations generate local expenses is decisive in the decision by political authorities to provide budgets for that sector. It should not be ignored, above all in periods of crisis during which culture budgets are often first to be cut.

Finally, the amount of co-productions shot every year in Europe show that territorialisation criteria do not prevent co-operation and exchanges between European countries as shown by the high number of co-productions between European countries.

Should member states be allowed to impose territorial conditions on aid for audiovisual projects? If so, would it be fair to limit this to 100% of the aid amount or is there a more appropriate benchmark?

The rules worded in the Cinema Communication as regards support to territorialisation are based on a percentage of the production budget of a work and not on a percentage related to the amount of public aid. We think this device should continue to be implemented to enable Member States, while respecting the subsidiarity principle, to determine the percentage of the aid that will be spent on their territory, with respect for the general rule of territorialisation fixed in the Communication.

However, since it is true that one of the concerns of the Commission resides in the nature of expenses permissible in the territory of the Member State granting funding and which does not come into consideration as a contribution to the structure shaping of the audiovisual sector, we could consider, in the new Communication, to clearly specify that the given expenses should strictly be limited to the audiovisual sector.

Further analysis is therefore needed before the EFADs could support any change in the accepted level of territorialisation.

12.12.7 Does the digital revolution affect the State aid rules?

The EFADs consider it imperative that the new Cinema Communication encompasses the digital revolution. The proposals mentioned by the Commission, such as aids to development, production and marketing tools, should be covered by the next Cinema Communication, as well as classical aids to promotion and distribution, since they contribute to the development of alternative communication systems aimed at strengthening the audiences access to works audiovisual works.

Should conditions on production support be imposed to encourage a smooth digital transition, such as ensuring that a digital master is produced and requiring that publicly-funded works are released under Creative Commons Attribution-Share Alike licences?

Since most European films receive public support, it could help to develop film culture/literacy and ensure that supported films are safeguarded for future generation if such funding is conditional on the supported films being deposited and available for cultural/educational use. Should a new Communication invite member states to do so, especially if the public funding is over 50% of the film's budget?

Respecting the subsidiarity principle, member states should retain the competence to impose as a condition of funding, if it so wishes, the production of a digital master and archiving of it. In the same way, requiring that the work which has been funded, be it only partially, by a member state could be screened for cultural or commercial reasons seems, to us, to undermine the right of each Member State to determining its own

cultural policy. Nevertheless we invite the Commission to explore these possibilities further as they should be referred to positively but not included in the next Cinema Communication as mandatory obligations.

Should distribution support cover distribution on all platforms (i.e. not only, for example, for releasing in cinemas)?

European films find reaching their audience increasingly difficult., namely, as a consequence of the dominance of American productions which have a particularly efficient promotion.

It is, for these reasons, imperative that member states could contribute to the development of new means of dissemination, such as VOD platforms, which could hugely assist European films to reach an audience, whether specialised or for the public at large.

Austrian Film Institute
Ministère de la Fédération Wallonie Bruxelles - Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel

Flanders Audiovisual Fund

Bulgarian National Film Center

Italian Ministry of Cultural Heritage and Activities

Danish Film Institute

ICAA, Instituto de la Cinematografía y de las Artes Audiovisuales

Estonian Film Foundation

Finnish Film Foundation

CNC, Centre national du cinéma et de l'image animée

Cyprus Ministry of Education and Culture

Greek Film Center

National Film Office

Irish Film Board

National Film Center of Latvia

Ministry of culture of the republic of Lithuania

Luxembourg Film Fund

Malta Film Commission

Dutch Film Fund

Polish Film Institute

ICA (Instituto do Cinema e Audiovisual)

Ministry of culture of the Czech republic, Media and AV Department

National Film Center Romania

Slovak Audiovisual Fund

Slovenian Film Fund

Swedish Film Institute

BFI, British Film Institute

Norwegian Film Institute

12.13 Ontwerp – Mededeling van de Commissie betreffende staatssteun voor films en andere audiovisuele werken

12.13.1 Inleiding

1. Audiovisuele werken, en met name films, spelen een belangrijke rol bij de identiteitsvorming in Europa. Zij weerspiegelen de culturele verscheidenheid van de landen en regio's in de Europese Unie, met elk hun eigen traditie en geschiedenis. Audiovisuele werken zijn zowel economische goederen (die aanzienlijke mogelijkheden voor het creëren van welvaart en banen bieden) als culturele goederen (die een afspiegeling zijn van en een bepalende invloed hebben op onze samenlevingen).
2. Onder de audiovisuele werken nemen films nog steeds een prominente plaats in, door hun productiekosten en hun cultureel belang. De budgetten voor de productie van films liggen aanzienlijk hoger dan die voor andere audiovisuele content, ze worden vaker als internationale coproducties uitgevoerd en hun economische levensduur is langer. Met name films hebben te maken met sterke concurrentie van buiten Europa. Daartegenover staat dat Europese audiovisuele werken weinig buiten hun land van oorsprong circuleren.
3. Dat deze audiovisuele werken zo weinig circuleren, heeft te maken met de compartimentering van de Europese audiovisuele sector in nationale of zelfs regionale markten. Ook al houdt een en ander verband met de taalkundige en culturele diversiteit in Europa, toch is de factor nabijheid ook ingebouwd in de overheidssteun voor Europese audiovisuele werken, waarbij via nationale, regionale en lokale financieringsregelingen subsidies gaan naar vele kleine productiemaatschappijen.
4. Algemeen wordt erkend dat steun belangrijk is voor de instandhouding van een Europese audiovisuele productie. Filmproducenten hebben het moeilijk om vooraf voldoende commerciële steun te krijgen voor de samenstelling van een financieel pakket om de productie van projecten van start te laten gaan. Door de hoge risico's die verbonden zijn aan hun activiteiten en projecten, maar ook door het vermeende gebrek aan winstgevendheid van de sector, zijn zij afhankelijk van staatssteun. Onder deze omstandigheden is stimulering van de audiovisuele productie door de Commissie en de lidstaten belangrijk om ervoor te zorgen dat uiting kan worden gegeven aan hun cultuur en creatief vermogen, om zo de verscheidenheid en rijkdom van de Europese cultuur tot uiting te brengen.
5. Het MEDIA-programma van de Europese Unie voor steun aan de sectoren film, televisie en nieuwe media biedt talrijke, uiteenlopende financieringsregelingen aan, die bestemd zijn voor telkens verschillende onderdelen van de audiovisuele sector, zoals regelingen bestemd voor producenten, distributeurs, sales-agents, organisatoren van opleidingsinitiatieven, bedrijven actief in nieuwe digitale technologieën, beheerders van platforms voor video-on-demand, filmvertoners en organisatoren van festivals, markten en promotieactiviteiten. Het MEDIA-programma stimuleert de circulatie en promotie van Europese films, met een bijzondere nadruk op transnationale Europese films.
6. De lidstaten hebben een breed scala van steunmaatregelen ten uitvoer gelegd ten behoeve van de productie van films, tv-programma's en andere audiovisuele werken. De beweegredenen achter deze maatregelen zijn zowel cultureel als industrieel. Het hoofddoel van die maatregelen is cultureel: ervoor zorgen dat de nationale en regionale culturen en het creatieve potentieel tot uiting komen in de audiovisuele media van film en televisie. Tegelijk beogen zij, door het opzetten

van productieondernemingen met een stevige basis en door de uitbouw van een permanent reservoir aan menselijke vaardigheden en ervaring, de kritieke massa aan activiteiten te genereren die nodig is om de dynamiek tot stand te brengen voor de ontwikkeling en consolidering van de sector.

7. Met subsidies, fiscale prikkels en andere vormen van audiovisuele steun zijn doorgaans staatsmiddelen gemeoid. Aangezien filmproducenten internationaal actief zijn en er voor audiovisuele werken een internationaal handelsverkeer bestaat, houdt dit soort steun het risico in dat het handelsverkeer tussen lidstaten ongunstig wordt beïnvloed. Producenten en audiovisuele werken die dit soort steun krijgen, ontvangen waarschijnlijk een financieel voordeel - en dus een concurrentievoordeel - ten opzichte van producenten en werken die geen steun ontvangen. Bijgevolg kan dit soort steun de mededinging verstoren, zodat deze als staatssteun wordt beschouwd.
8. In het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna "VWEU" genoemd) wordt erkend dat de bevordering van cultuur voor de Europese Unie en de lidstaten van eminent belang is door deze specifiek als een van de beleidslijnen van de Unie in dat Verdrag op te nemen. Zo is in artikel 167, lid 2, VWEU bepaald:

"Het optreden van de Unie is erop gericht de samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en zo nodig hun activiteiten op de volgende gebieden te ondersteunen en aan te vullen:[...]

- scheppend werk op artistiek en literair gebied, mede in de audiovisuele sector."

9. Voorts is in artikel 167, lid 4, VWEU bepaald: "De Unie houdt bij haar optreden uit hoofde van andere bepalingen van de Verdragen rekening met de culturele aspecten, met name om de culturele verscheidenheid te eerbiedigen en te bevorderen."

10. Artikel 107, lid 1, VWEU verbiedt steunmaatregelen van de staten (of die met staatsmiddelen zijn bekostigd) die de mededinging en het handelsverkeer tussen de lidstaten verstoren of dreigen te verstoren. De Commissie kan echter voor bepaalde vormen van staatssteun ontheffing van dit verbod verlenen. Een van deze afwijkingen is vervat in artikel 107, lid 3, onder d), VWEU betreffende steun ter bevordering van cultuur; daarbij geldt als voorwaarde dat door deze maatregelen de voorwaarden inzake het handelsverkeer en de mededingingsvoorwaarden niet zodanig mogen worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

11. Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel zoals dat is vastgelegd in artikel 5 VEU, is de definitie van culturele activiteiten in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de lidstaten. Bij het beoordelen van een audiovisuele steunregeling blijft de taak van de Commissie beperkt tot het nagaan of een lidstaat ter zake beschikt over een effectief controlemechanisme dat kennelijke fouten moet voorkomen.

12. Zoals in deel 3 nader wordt uiteengezet, kan deze controle verlopen via een culturele selectieprocedure om te bepalen welke audiovisuele werken steun moeten krijgen of via een cultureel profiel waaraan alle audiovisuele werken moeten voldoen, willen zij steun kunnen krijgen. De Commissie doet opmerken dat het feit dat een film commercieel is, niet belet dat het een culturele film

betreft. Dit is ook in overeenstemming met het UNESCO-Verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen van 2005.*

13. De criteria voor het beoordelen van staatssteun ten behoeve van de productie van films en andere audiovisuele werken zijn voor het eerst vastgelegd in de mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's over bepaalde juridische aspecten in verband met cinematografische en andere audiovisuele werken (hierna "de filmmededeling" genoemd).[†] De geldigheidsduur van deze criteria werd verlengd in 2004[‡], 2007[§] en 2009^{**} en liep af met de bekendmaking van de onderhavige mededeling.
14. In het licht van een aantal uiteenlopende tendensen dat zich sinds 2001 heeft afgetekend, heeft deze mededeling ten doel ervoor te zorgen dat de Europese kijkers een cultureel meer divers aanbod van audiovisuele werken te zien krijgen, door:
- het soort activiteiten dat onder de filmmededeling valt, uit te breiden zodat alle aspecten worden bestreken - van verhaalconcept tot vertoning aan het publiek;
 - de mogelijkheden te beperken om voor productie-uitgaven territoriale verplichtingen op te leggen;
 - de concurrentie onder controle te houden die tussen lidstaten speelt om staatssteun te gebruiken bij het aantrekken van buitenlandse investeringen voor grote producties, en
 - door te wijzen op de initiatieven van de Commissie om voor Europese films de circulatie te verbeteren en het aanbod voor het publiek te verruimen - in het belang van zowel de Europese audiovisuele sector als de burgers.

12.13.2 Toepassingsbereik van deze mededeling

15. Wat betreft de activiteiten die onder de toepassing van deze mededeling vallen, de staatssteuncriteria van de filmmededeling waren sterk gericht op de productie van films. Een aantal lidstaten geeft echter ook steun voor andere, verwante activiteiten die buiten het toepassingsbereik vielen van de criteria van de filmmededeling, zoals het schrijven van scenario's, de ontwikkeling, distributie of promotie van films (bijv. op filmfestivals). In die gevallen hanteerde de Commissie, telkens zij een aanmelding voor dit soort steun ontving, de criteria van de filmmededeling als referentie om de steun te beoordelen op zijn noodzaak, evenredigheid en geschiktheid.
16. De doelstelling om de Europese culturele diversiteit via audiovisuele werken te beschermen en te bevorderen, kan alleen worden bereikt indien deze werken ook kijkers aantrekken. Steun beperken tot productie houdt het risico in dat het aanleveren van audiovisuele content wordt gestimuleerd zonder dat het daaruit ontstane audiovisuele werk goed wordt gedistribueerd en gepromoot. Daarom is het noodzakelijk en passend dat de steun alle aspecten van filmcreatie bestrijkt - van verhaalconcept tot vertoning aan het publiek. De steun voor dit soort

* Volgens artikel 4, lid 4, van dat Verdrag wordt "[o]nder «culturele activiteiten, goederen en diensten» [...] verstaan: activiteiten, goederen en diensten die [...] vorm geven aan cultuuruitingen of deze overbrengen, ongeacht hun eventuele commerciële waarde. Culturele activiteiten kunnen een doel op zich zijn, maar kunnen ook bijdragen tot de productie van culturele goederen en diensten."

[†] PB C 43 van 16.2.2002, blz. 6.

[‡] PB C 123 van 30.4.2004, blz. 1.

[§] PB C 134 van 16.6.2007, blz. 5.

^{**} PB C 31 van 7.2.2009, blz. 1.

activiteiten en de steunintensiteit ervan dient verband te houden met audiovisuele werken die in aanmerking komen voor steun ter bevordering van cultuur.

17. Afgezien van steun die specifiek bestemd is voor het schrijven van scenario's, de ontwikkeling, distributie of promotie, dient steun ten behoeve van een specifiek audiovisueel werk bij te dragen tot het algemene budget ervan. De producent dient vrij te kunnen kiezen welke onderdelen van het budget in andere lidstaten zullen worden besteed. Het toewijzen van steun aan specifieke onderdelen van het filmbudget kan van dit soort steun een nationale voorkeur maken voor de sectoren die deze specifiek gesteunde diensten verrichten, hetgeen dan weer met het Verdrag onverenigbaar kan zijn.
18. Sommige lidstaten geven ook steun aan bioscopen, ter ondersteuning van bijvoorbeeld plattelandsbioscopen of arthousebioscopen in het algemeen of om hen de overschakeling naar digitale filmprojectie te helpen maken. De daarmee gemoeide bedragen zijn doorgaans echter gering, zodat voor plattelands- en arthousebioscopen de steunvolumes die onder de de-minimisverordening* vallen, voldoende zouden moeten zijn. Steun ten behoeve van vernieuwingsinvesteringen van kleine en middelgrote ondernemingen (mkb-bedrijven) kan wellicht ook voldoen aan de voorwaarden van de algemene groepsvrijstellingsverordening†. Indien bijzondere omstandigheden meer steun zouden rechtvaardigen, dient dit van geval tot geval te worden beoordeeld. Daarom acht de Commissie het niet noodzakelijk om specifieke regels vast te stellen ten aanzien van exploitatie- of investeringssteun voor bioscopen.
19. Sommige lidstaten steunen audiovisuele projecten die verder gaan dan het traditionele concept van film- en televisieproducties, met name interactieve producten zoals transmedia of games. Transmedia storytelling (of multi-platform storytelling of cross-media storytelling) is de techniek die erin bestaat om, gebruikmakend van digitale technologieën zoals films en games, op verschillende platforms en in verschillende formats verhalen te vertellen. Belangrijk daarbij is dat er tussen de verschillende content dwarsverbanden worden gebouwd.‡ Omdat transmediale projecten onvermijdelijk verband houden met de productie van een film, wordt de component filmproductie beschouwd als een audiovisueel werk dat onder de toepassing van de onderhavige mededeling valt.
20. Games bieden Europa de komende jaren belangrijke kansen. Zij hebben, wat betreft productie, distributie, vermarkting en consumptie, andere kenmerken dan films. Niet alle games kunnen noodzakelijkerwijs als audiovisuele werken of cultuurproducten gelden. Daarom kunnen de regels die voor de filmproductie worden ontworpen, niet automatisch worden toegepast op games. Bovendien beschikt de Commissie, anders dan voor de film- en televisiesector, niet over een kritische massa aan besluiten over staatssteun voor games. Het zou daarom te vroeg zijn om deze sector in de onderhavige mededeling op te nemen. De onderhavige mededeling ziet dus niet op steun ten behoeve van games. Steunmaatregelen ten behoeve van games die niet voldoen aan de voorwaarden van de algemene groepsvrijstellingsverordening of de de-minimisverordening, worden nog steeds van geval tot geval beoordeeld. Wanneer kan worden aangetoond dat een steunregeling noodzakelijk is omdat deze is gericht op

* Verordening (EG) nr. 1998/2006 van de Commissie van 15 december 2006 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag op de-minimissteun, PB L 379 van 28.12.2006, blz. 5.

† Verordening (EG) nr. 800/2008 van de Commissie van 6 augustus 2008 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag met de gemeenschappelijke markt verenigbaar worden verklaard ("de algemene groepsvrijstellingsverordening"), PB L 214 van 9.8.2008, blz. 3.

‡ Niet te verwarren met traditionele platformoverschrijdende mediafranchises, sequels of bewerkingen.

culturele en educatieve games, kan de Commissie de in deze mededeling geformuleerde criteria inzake steunintensiteit per analogiam toepassen.

12.13.3 Territoriale bestedingseisen

21. Territoriale bestedingseisen waarbij filmproducenten een bepaald deel van het productiebudget van een film binnen een bepaald grondgebied moeten besteden, zijn al omstreden sinds de Commissie regelingen voor filmsteun begon te onderzoeken. De filmmededeling bood lidstaten de mogelijkheid om te eisen dat tot 80% van het volledige filmbudget op hun grondgebied moest worden besteed.
22. Territorialiteitsvereisten compartimenteren de interne markt voor audiovisuele producties. Bij het beoordelen van steunregelingen dient de Commissie echter erop toe te zien dat de Verdragsbeginselen in acht worden genomen.* Het territoriale criterium van de filmmededeling was een afwijking op deze beginselen, die was bedoeld om binnen de steunverlenende lidstaat "de voortdurende aanwezigheid van menselijke vaardigheden en technische deskundigheid te garanderen die nodig is voor culturele creatie".
23. De Commissie erkent dat de specifieke kenmerken van de filmsector in aanmerking dienen te worden genomen, met name de sterke mobiliteit binnen deze sector. Tot op zekere hoogte zijn deze voorwaarden dus noodzakelijk om een kritische massa aan infrastructuur voor filmproductie in stand te houden in de steunverlenende lidstaat of regio.
24. In opdracht van de Commissie is een studie naar de economische en culturele effecten van territoriale voorwaarden in filmsteunregelingen uitgevoerd die in 2008 werd afgerond.† Zoals bij de verlenging van de filmmededeling in 2009 werd aangegeven, kon de studie, alles samengenomen, geen uitsluitsel bieden. Zij kon geen bevestiging geven voor positieve of negatieve effecten van territoriale voorwaarden. De studie toonde niet aan dat hoge territoriale voorwaarden voldoende positieve effecten opleveren om de instandhouding te verantwoorden van de beperkingen in hun omvang zoals die toen bestond. Bovendien is het, nu de postproductie van films en audiovisuele werken meestal digitaal gebeurt (hetgeen in 2001 nog het niet geval was), mogelijk om films in een land op te nemen en in een ander land te monteren, zonder dat dit ten koste gaat van hun technische of culturele kwaliteit.
25. Daarom dient het bedrag van de bestedingen waarvoor territoriale voorwaarden gelden, ten minste in een evenredige verhouding te staan tot het bedrag van de daadwerkelijke financiële toezeggingen van een lidstaat - en niet het totale productiebudget. Het is niet evenredig dat lidstaten van filmproducenten eisen dat zij 80% van hun productiebudget op het grondgebied van die lidstaten besteden, ongeacht het beschikbare steunbedrag.‡ Bijgevolg lijkt het passender om de

* De Verdragsbeginselen staan er niet aan in de weg dat lidstaten eisen dat zelfs tot 100% van het productiebudget binnen de EER wordt besteed. Dit zou de interne markt niet compartimenteren, omdat de steun niet aan een specifiek deel van de EER wordt gekoppeld.

† *Study on the Economic and Cultural Impact, notably on Co-productions, of Territorialisation Clauses of state aid Schemes for Films and Audiovisual Productions*, beschikbaar onder: http://ec.europa.eu/avpolicy/info_centre/library/studies/index_en.htm#finalised

‡ Een voorbeeld: een producent die een film maakt met een budget van 10 miljoen EUR, dient een aanvraag in voor steun in het kader van een regeling waarbij maximaal 1 miljoen EUR per film wordt gegeven. In dat geval is het onevenredig om de film van de regeling uit te sluiten omdat de producent niet ten minste 8 miljoen EUR van het productiebudget verwacht te besteden op het grondgebied waar de steun wordt verleend.

verplichtingen inzake maximale territoriale besteding te baseren op het steunbedrag - en niet op het productiebudget.

26. De Commissie vindt dat lidstaten mogen eisen dat tot 100% van de steun die wordt toegekend aan het productiebudget van een bepaald audiovisueel werk, wordt besteed op het grondgebied waar de steun wordt verleend.* Voorts is de Commissie van mening dat voor audiovisuele steunregelingen, zoals fiscale stimuleringsregelingen voor de filmsector, waarbij de steunintensiteit op de productie-uitgaven in een bepaald grondgebied is gebaseerd, alle productie-uitgaven binnen de Europese Economische Ruimte (hierna "de EER" genoemd) in aanmerking moeten kunnen komen.†

12.13.4 Concurrentie bij het aantrekken van grote buitenlandse filmproducties

27. Toen de filmmededeling werd goedgekeurd, deed zich nog niet het fenomeen voor dat lidstaten proberen om met filmsteun grote buitenlandse filmprojecten aan te trekken zodat deze op hun grondgebied worden geproduceerd. Sindsdien hebben verscheidene lidstaten regelingen ingevoerd met als uitgesproken doelstelling het binnenhalen van een hoger percentage mobiele filmprojecten. Al deze regelingen voldoen moeiteloos aan de criteria van 2001 voor het beoordelen van staatssteun, omdat de steun bestemd was voor een cultuurproduct, er territoriale bestedingseisen tot 80% van het productiebudget golden, de steunintensiteiten ver onder 50% lagen en de in aanmerking komende uitgaven alle vormen van productie-uitgaven in de lidstaten bestreken.
28. Opmerkingen die inkwamen naar aanleiding van de publieke consultatie die voorafging aan de onderhavige mededeling, lijken erop te wijzen dat de voornaamste doelstelling van dit soort steun erin bestaat veelbesproken producties naar Europa te halen, die internationaal concurreren met locaties en faciliteiten in de Verenigde Staten, Canada, Nieuw-Zeeland of Australië. In hun reacties op de consultatie waren respondenten het erover eens dat deze producties noodzakelijk zijn om een audiovisuele infrastructuur van hoogstaande kwaliteit in stand te houden, om bij te dragen aan het gebruik van hoogstaande studiofaciliteiten, -uitrusting en -medewerkers en om de overdracht van technologie, knowhow en deskundigheid te bevorderen. Deze faciliteiten voor een deel inzetten bij buitenlandse producties, zou ook helpen om te beschikken over de capaciteit om Europese publiekstrekkingen van hoge kwaliteit te realiseren.
29. Wat betreft de mogelijke gevolgen voor de Europese audiovisuele sector, buitenlandse producties kunnen een blijvend effect hebben omdat deze doorgaans intensief gebruikmaken van deze lokale infrastructuur en van een lokale bezetting. Al met al kan dit dus een positief effect hebben op de nationale audiovisuele sector. Voorts dient te worden opgemerkt dat veel van de films die worden beschouwd als belangrijke projecten uit derde landen, in feite coproducties zijn waarbij ook Europese producenten betrokken zijn. Zodoende zouden deze subsidies ook bijdragen tot het bevorderen van Europese audiovisuele werken en de instandhouding van faciliteiten voor nationale

* Dit betekent dat een regeling geen films van steunverlening mag uitsluiten omdat deze niet meer dan 100% van het steunbedrag lokaal zullen besteden (criterium om in aanmerking te komen). Een en ander belet echter niet dat een selectiecommissie steun toekent aan de films die zij het meest verdienstelijk vindt van de lijst met ontvangen projectvoorstellen. In de praktijk komen bij filmproducties die in het kader van filmregeling worden gesteund, alles samen genomen, de productie-uitgaven op het grondgebied vaak hoger uit dan het steunbedrag. Hoe dan ook zijn lidstaten niet verplicht om filmproducenten territoriale bestedingseisen op te leggen.

† De lidstaat mag niettemin eisen dat tot 100% van de productiesteun wordt besteed op zijn grondgebied.

producties. De Commissie maakt zich evenwel zorgen dat lidstaten in toenemende mate overheidsmiddelen inzetten om onderling - en niet uitsluitend met derde landen - te concurreren bij het aantrekken van filmproducties naar hun grondgebied. Ook al zal deze steun voor buitenlandse producties waarschijnlijk ook ten goede komen aan de doelstelling van het bevorderen van de cultuur, toch is de vraag meestal niet óf deze audiovisuele werken wel zullen worden geproduceerd, dan wel wáár dat zal gebeuren.

30. Voor de toepassing van artikel 107 VWEU is het voldoende dat er een risico bestaat dat de mededinging wordt verstoord, hetgeen in dit verband duidelijk het geval is; dit risico kan aanzienlijk worden verminderd indien productie-uitgaven ten minste binnen de EER als referentie kunnen dienen voor de steunintensiteit in audiovisuele steunregelingen.
31. Indien de Commissie niettemin van mening is dat dit soort steun in beginsel verenigbaar is op grond van artikel 107, lid 3, onder d), VWEU omdat het steun ter bevordering van cultuur betreft, dient een aantal beperkingen te worden ingebouwd. De steunbedragen kunnen zeer hoog zijn, gelet op de enorme budgetten van belangrijke producties uit derde landen. Een plafond vaststellen zal ervoor zorgen dat andere parameters voor de keuze van de locatie (zoals de kwaliteit van de lokale filmploeg, studio's en technologie) bepalend blijven en dat de concurrentie in de eerste plaats speelt op het punt van de kwaliteit en de prijs - en niet de staatssteun.
32. Daarom vindt de Commissie het passend om verschillende normen te ontwikkelen, naargelang het al dan niet Europese films betreft. Indien een regeling open staat voor films en televisieproducties die niet voldoen aan de definitie van een "Europees werk" zoals dat in de bijlage is beschreven, dient de maximumsteunintensiteit te worden verlaagd voor films met een ruimer budget, volgens een degressieve schaal.
33. Hiermee wordt het eventuele mededingingsversturende effect beperkt, terwijl toch de mogelijkheid wordt gelaten de lokale audiovisuele sector te versterken om zodoende indirect de Europese filmproductie te stimuleren. Zo wordt vermeden dat door een subsidiewedloop de budgetten verder gaan stijgen.

12.13.5 De circulatie van Europese films en het aanbod voor het publiek verbeteren

34. De digitale revolutie biedt potentiële kansen omdat het publiek hierdoor meer mogelijkheden krijgt voor toegang tot audiovisuele producties en omdat Europese films hun publiek kunnen verruimen. Het groenboek betreffende de onlinedistributie van audiovisuele werken* geeft de aanzet voor een debat over de vraag of veranderingen - ook aan het regelgevingskader - nodig zijn om rechthebbenden, gebruikers en burgers te laten profiteren van het potentieel van de digitale eengemaakte markt.

12.13.5.1 Bepalen van de volgorde van de release-windows

35. Tijdens de eerste publieke consultatie merkte een aantal respondenten op dat bepaalde lidstaten voorwaarden opleggen wat betreft het tijdstip en/of het grondgebied waarop het audiovisuele werk wordt gereleased (de zogeheten

* COM(2011) 427 definitief.

"release-windows"*) als een voorwaarde voor steunverlening. Volgens rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie zijn dergelijke beperkingen in overeenstemming met het Verdrag indien deze bedoeld zijn om de filmproductie als zodanig aan te moedigen en niet verder gaan dan noodzakelijk is om het beoogde doel te bereiken.† De commerciële aspecten van de distributie en de marketingstrategie kunnen echter, afhankelijk van het betrokken audiovisuele werk, verschillen. Release-windows opleggen als een voorwaarde voor steunverlening kan een effect hebben op de zichtbaarheid en de circulatie van audiovisuele werken. Lidstaten wordt dan ook aanbevolen geen nodeloze beperkingen op te leggen aan de distributie en vermarkting van een audiovisueel werk, als voorwaarde voor de ondersteuning ervan.

12.13.5.2 De internationale onlinebeschikbaarheid van films verbeteren

36. Zoals tijdens de eerste publieke consultatie verder bleek, bundelen film distributeurs soms de rechten voor de exploitatie van films op nationale basis. Meestal kopen zij de exploitatierechten tijdens de preproductiefase aan en spelen zij dus een cruciale rol in de financiering van de film. Producenten zijn vaak afhankelijk van de voorverkoop van hun rechten en proberen dan ook hun inkomsten op korte termijn te maximaliseren door alle rechten voor verschillende gebieden op exclusiviteitsbasis te verkopen (bioscooprechten, uitzendrechten, digitale rechten enz.). Omroeporganisaties eisen, naast de uitzendrechten, vaak ook de exclusieve digitale rechten.
37. Weinig Europese films worden gedistribueerd buiten het gebied waar zij worden geproduceerd. De lidstaten wordt aanbevolen om de beschikbaarheid van gesteunde Europese films over de grenzen heen te stimuleren als voorwaarde voor steunverlening, en, als voorwaarde voor steunverlening, kunnen zij bijvoorbeeld rechthebbenden aanmoedigen om aan derden de onlinerechten over te laten voor de vormen van exploitatie (daaronder begrepen deze gebieden) die zij anders zelf niet zouden kunnen exploiteren. Een en ander zou ook innovatieve onlinebedrijfsmodellen stimuleren, de concurrentie bevorderen en ertoe bijdragen dat films online internationaal beschikbaar zijn.
38. Meer algemeen, zal de Commissie, als follow-up op het audiovisuele groenboek nagaan of, zonder afbreuk te doen aan een hoge mate van bescherming voor rechthebbenden, het regelgevingskader dient te worden aangepast om de onlinedistributie van audiovisuele werken te bevorderen. Het voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende de Europese film in het digitale tijdperk onderzoekt hoe geschikte praktijken kunnen worden bevorderd, met name door de transparantie inzake verslaglegging en betalingen te verbeteren. Deze transparantie kan het vertrouwen tussen de verschillende spelers versterken en kan de ontwikkeling van digitale distributie ondersteunen.

12.13.5.3 Cinematografisch erfgoed

39. Films dienen voor culturele en educatieve doeleinden te worden verzameld, geconserveerd en toegankelijk gemaakt voor toekomstige generaties. Daarom wordt de lidstaten aanbevolen om, als voorwaarde voor steunverlening, van producenten te eisen - en hen daarbij ondersteuning te bieden - dat zij een voor

* Met name de releasecyclus van films: van bioscoop over betaaltelevisie, koopfilm, huurfilm, onversleutelde uitzending op televisie tot video-on-demand.

† Arrest van 11 juli 1985, gevoegde zaken 60 en 61/84, Cinéthèque SA e.a. / Fédération nationale des cinémas français, Jurispr. 1985, blz. 2605.

langdurig bewaren geschikte kopie van de gesteunde film deponeren bij de door de financieringsinstantie aangewezen cinematografische erfgoedinstelling.*

12.13.6 De steun op zijn verenigbaarheid beoordelen

40. Bij de beoordeling van regelingen voor steun aan film- en televisieproductie gaat de Commissie, op grond van de bovenstaande overwegingen, na:

- ten eerste of de steunregeling het beginsel van "rechtmatigheid in algemene zin" in acht neemt, d.w.z. dat de Commissie moet nagaan of de regeling geen clausules bevat die in strijd zijn met bepalingen van het VWEU op andere gebieden dan staatssteun, en
- ten tweede of de regeling voldoet aan de specifieke criteria voor de verenigbaarheid van steun zoals die hier verder worden uiteengezet.

12.13.6.1 Rechtmatigheid in algemene zin

41. De Commissie vergewist zich in de eerste plaats ervan dat met de steun het beginsel van de "rechtmatigheid in algemene zin" in acht wordt genomen en dat de verenigbaarheidsvoorwaarden en toekenningscriteria geen bepalingen bevatten die op andere gebieden dan staatssteun strijdig zijn met het VWEU. Dit betekent dat onder meer wordt geborgd dat de VWEU-beginselen van non-discriminatie op grond van nationaliteit, het vrij verkeer van goederen, het vrij verkeer van werknemers, de vrijheid van vestiging, de vrijheid van dienstverrichting en het vrij verkeer van kapitaal in acht worden genomen (de artikelen 18, 34, 36, 45, 49, 54, 56 en 63 VWEU). Indien de bepalingen die inbreuk maken op deze beginselen, niet van het functioneren van de regeling te scheiden zijn, dwingt de Commissie de inachtneming van deze beginselen af in het kader van de toepassing van de mededingingsregels.

42. Overeenkomstig de hier genoemde beginselen mogen steunregelingen bijvoorbeeld niet:

- steun uitsluitend voorbehouden aan eigen staatsburgers;
- van begunstigen eisen dat zij de status hebben van een nationale onderneming die volgens de nationale handelswetgeving is opgericht (ondernemingen die in een lidstaat gevestigd zijn en via een vaste inrichting of filiaal in een andere lidstaat actief zijn, moeten voor steun in aanmerking kunnen komen; verder mag de eis over een filiaal te beschikken alleen worden opgelegd op het tijdstip van de betaling van de steun en nooit leiden tot een verplichting om meer dan één vestiging op te richten op het grondgebied van een bepaalde lidstaat);
- van werknemers van buitenlandse bedrijven die diensten verlenen voor het maken van films, eisen dat zij aan de nationale arbeidsnormen voldoen;
- onterechte beperkingen stellen aan de vrijheid van begunstigen van steun om goederen en diensten in de hele interne markt in te kopen. Wel mag een steunregeling voor filmproductie als voorwaarde om voor steun in aanmerking te komen, opleggen dat een aandeel van het steunbedrag tot maximaal 100% van dat steunbedrag wordt besteed binnen een bepaald gebied van de steunverlenende lidstaat, mits dit niet meer bedraagt dan 50% van het productiebudget.

* De cinematografische erfgoedinstellingen worden door lidstaten aangewezen om cinematografisch erfgoed voor culturele en educatieve doeleinden te verzamelen, te conserveren en beschikbaar te stellen. Op grond van de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2005 over cinematografisch erfgoed hebben de lidstaten een lijst opgesteld van hun cinematografische erfgoedinstellingen. De actuele lijst is beschikbaar onder: <http://ec.europa.eu/avpolicy/docs/reg/cinema/institutions.pdf>.

12.13.6.2 Specifieke criteria voor toetsing aan artikel 107, lid 3, d), VWEU

43. Steun voor de productie van Europese audiovisuele werken en de instandhouding van de infrastructuur die nodig is voor de productie en vertoning ervan, heeft tot doel de Europese culturele identiteiten te bepalen en de culturele diversiteit te bevorderen. Daarom is de doelstelling van de steun het bevorderen van cultuur. Dit soort steun kan met het Verdrag verenigbaar zijn op grond van artikel 107, lid 3, onder d), VWEU. Ondernemingen in de filmsector en de productie van televisieprogramma's kunnen misschien ook aanspraak maken op andere soorten steun op grond van artikel 107, lid 3, onder a) en c), VWEU (bijv. regionale steun, mkb-steun, steun ten behoeve van onderzoek en ontwikkeling, opleidings- of werkgelegenheidssteun), zolang bij cumulering de maximumsteunintensiteiten in acht worden genomen.
44. In het geval van regelingen ter ondersteuning van het schrijven van scenario's, de ontwikkeling, productie, distributie en promotie van audiovisuele werken die onder deze mededeling vallen, onderzoekt de Commissie de volgende criteria om te beoordelen of de regeling, op grond van artikel 107, lid 3, onder d), VWEU, met het Verdrag verenigbaar is:
- I. De steun is bedoeld voor een cultuurproduct. Iedere lidstaat zorgt ervoor dat de inhoud van de gesteunde productie cultureel is volgens zijn eigen nationale criteria, via een effectieve controleprocedure die een kennelijke fout moet voorkomen: hetzij via de selectie van filmvoorstellen door een panel of, bij gebreke van dit soort selectieprocedure, door een lijst van culturele criteria op te stellen die voor ieder audiovisueel werk zullen worden getoetst.
 - II. Indien het te steunen audiovisuele werk Europees is*, dient de steunintensiteit in beginsel beperkt te blijven tot 50% van het productiebudget, zodat normale commerciële initiatieven worden gestimuleerd. Wanneer dezelfde kosten voor uiteenlopende steunregelingen in aanmerking komen, dient de gecumuleerde steunintensiteit beperkt te blijven tot 50%. Gezien het belang van de samenwerking tussen producenten uit verschillende lidstaten bij de productie van Europese werken die in meerdere lidstaten te zien zijn, en overeenkomstig artikel 167, lid 2, VWEU, mag de intensiteit tot 60% bedragen voor grensoverschrijdende producties die door meer dan één lidstaat worden gefinancierd en waarbij producenten uit meer dan één lidstaat betrokken zijn. Voor moeilijke audiovisuele werken† en coproducties waarbij landen uit de DAC-landenlijst van de OESO‡ betrokken zijn, gelden deze beperkingen niet. Films waarvan de originele versie alleen bestaat in de nationale taal van lidstaten met een beperkt grondgebied, laag bevolkingsaantal en klein taalgebied, kunnen in dit verband als moeilijke audiovisuele werken worden beschouwd.

* Zoals omschreven in de bijlage bij de onderhavige mededeling.

† Zoals kortfilms, debuutfilms of tweede films van jonge regisseurs, documentaires, lowbudgetfilms of commercieel anderszins moeilijke werken.

‡ De DAC-landenlijst omvat alle landen en gebieden die in aanmerking komen voor het ontvangen van officiële ontwikkelingshulp. Het gaat hierbij om alle landen met een laag en middeninkomen, uitgedrukt als bruto nationaal product (bbp) per hoofd van de bevolking, zoals dat door de Wereldbank wordt gepubliceerd; niet opgenomen zijn leden van de G-8, EU-lidstaten en landen waarvan de datum van toetreding tot de EU vast staat. Deze lijst bevat ook alle minst ontwikkelde landen volgens de definitie van de Verenigde Naties. Zie http://www.oecd.org/document/45/0,3746,en_2649_34447_2093101_1_1_1_1,00.html.

- III. In beginsel is er geen beperking ten aanzien van steun voor het schrijven van scenario's of voor ontwikkeling. Indien van het daaruit ontstane scenario of project uiteindelijk echter een film wordt gemaakt, dienen de kosten voor het schrijven van het scenario en voor de ontwikkeling nadien wel te worden meegerekend in het productiebudget en mee in rekening te worden genomen bij het berekenen van de maximumsteunintensiteit voor het audiovisuele werk zoals hier uiteengezet onder (2).
- IV. Voor de kosten van de distributie en promotie van Europese audiovisuele werken die voor productiesteun in aanmerking komen, mag de steun dezelfde intensiteit hebben als het geval was of had kunnen zijn bij de productie ervan.
- V. Indien het te steunen audiovisuele werk echter niet Europees is*, dient de steun te worden beperkt tot de volgende, degressieve maximumsteunintensiteiten, met betrekking tot het productiebudget:

Deel van het productiebudget	Maximumsteunintensiteit
Minder dan 10 miljoen EUR	50%
Tussen 10 en 20 miljoen EUR	30%
Méér dan 20 miljoen EUR	10%

- VI. Afgezien van steun voor het schrijven van scenario's en voor ontwikkeling, is steun voor specifieke productieactiviteiten (zoals postproductie of het draaien van een film) niet toegestaan, om ervoor te zorgen dat de steun een neutraal stimulerend effect heeft - en dus te vermijden dat die specifieke activiteiten in die lidstaat worden beschermd of naar die lidstaat worden aangetrokken.

45. Om te bepalen of de maximumsteunintensiteit in acht wordt genomen, wordt het volledige bedrag van de overheidssteun van lidstaten ten behoeve van de gesteunde activiteit of het gesteunde project in aanmerking genomen, ongeacht of de steun wordt gefinancierd uit lokale, regionale, nationale of EU-bronnen. Middelen echter die rechtstreeks afkomstig zijn van EU-programma's zoals het MEDIA-programma, zonder dat lidstaten betrokken zijn bij het toewijzingsbesluit, zijn geen staatsmiddelen. Derhalve wordt dit soort steun niet meegerekend wanneer wordt nagegaan of de steunplafonds in acht worden genomen.

12.13.7 Dienstige maatregelen

46. Als dienstige maatregelen in de zin van artikel 108, lid 1, VWEU stelt de Commissie voor, dat de lidstaten hun bestaande regelingen betreffende filmfinanciering met deze mededeling in overeenstemming brengen binnen twaalf maanden na de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie. De lidstaten bevestigen de Commissie binnen één maand na de bekendmaking van deze mededeling in het Publicatieblad dat zij met de voorgestelde dienstige maatregelen instemmen. Bij gebreke van antwoord neemt de Commissie aan dat de betrokken lidstaat niet instemt.

* Zoals omschreven in de bijlage bij de onderhavige mededeling.

12.13.8 Toepassing

47. Deze mededeling wordt toegepast vanaf de eerste dag na de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie. Zij vervangt de staatssteunbepalingen van de filmmededeling.
48. De Commissie past de bepalingen van deze mededeling toe op alle aangemelde steunmaatregelen waarover zij zich na de bekendmaking van deze mededeling in het Publicatieblad moet uitspreken, zelfs wanneer die steunmaatregelen vóór die datum zijn aangemeld.
49. Overeenkomstig de mededeling van de Commissie betreffende de vaststelling van regels voor de beoordeling van onrechtmatig verleende staatssteun* past de Commissie in het geval van niet-aangemelde steun toe:
 - I. deze mededeling indien de steun is verleend nadat deze mededeling in het Publicatieblad van de Europese Unie is bekendgemaakt;
 - II. de filmmededeling van 2001 in alle overige gevallen.

* PB C 119 van 22.5.2002, blz. 22.

12.13.9 BIJLAGE

Een Europees audiovisueel werk is een werk dat aan de volgende voorwaarden voldoet:

- het werk is voor het grootste deel geproduceerd door een of meer producenten die zijn gevestigd in de Europese Unie of de EER. Om als de feitelijke producenten te worden beschouwd, moeten de productiebedrijven als zodanig in de credits zijn vermeld. Voor het bepalen wie de feitelijke producent is, kan ook rekening worden gehouden met andere aspecten, zoals creatieve zeggenschap, eigendom van de exploitatierechten en aandeel in de winst;

en

- het werk is geproduceerd met aanzienlijke deelname van professionals die staatsburger/ingezetene zijn van EU-lidstaten of EVA-Statens. "Aanzienlijke deelname" wordt gedefinieerd als meer dan 50% van de punten volgens de volgende tabel (bijv. 10 of meer punten in het geval van fictie of het merendeel van de punten indien het totaal minder dan 19 is, zoals meestal het geval is bij documentaires of animatiefilms, waar doorgaans niet alle categorieën in de credits worden vermeld):

Europese elementen	Punten
Regisseur	3
Scenarioschrijver	3
Componist	1
Acteur 1	2
Acteur 2	2
Acteur 3	2
Art director Productieontwerp	/ 1
Director of Photography	1
Montage	1
Geluid	1
Opnamelocatie	1
Laboratorium	1
Totaal	19